

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2022,

**kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů,
a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o ochraně spotřebitele

Čl. I

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění zákona č. 217/1993 Sb., zákona č. 40/1995 Sb., zákona č. 104/1995 Sb., zákona č. 110/1997 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 64/2000 Sb., zákona č. 145/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 102/2001 Sb., zákona č. 452/2001 Sb., zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 227/2003 Sb., zákona č. 277/2003 Sb., zákona č. 439/2003 Sb., zákona č. 119/2004 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 217/2004 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 229/2006 Sb., zákona č. 36/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 293/2009 Sb., zákona č. 298/2009 Sb., zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 155/2010 Sb., zákona č. 28/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 211/2011 Sb., zákona č. 219/2011 Sb., zákona č. 468/2011 Sb., zákona č. 221/2012 Sb., zákona č. 238/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 476/2013 Sb., zákona č. 356/2014 Sb., zákona č. 206/2015 Sb., zákona č. 378/2015 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 264/2017 Sb., zákona č. 371/2017 Sb., zákona č. 179/2019 Sb., zákona č. 164/2020 Sb., zákona č. 205/2020 Sb. a zákona č. 238/2020 Sb., se mění takto:

1. Poznámka pod čarou č. 1 zní:

¹⁾ Směrnice Rady 69/493/EHS ze dne 15. prosince 1969 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se křišťálového skla, ve znění směrnice Rady 2006/96/ES.

Směrnice Rady 87/357/EHS ze dne 25. června 1987 o sblížení právních předpisů členských států, týkajících se výrobků, jejichž skutečná povaha není rozpoznatelná a které proto ohrožují zdraví nebo bezpečnost spotřebitelů.

Čl. 8b Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách, ve znění směrnic Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a (EU) 2019/2161.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/11/ES ze dne 23. března 1994 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se označování materiálů používaných v hlavních částech obuvi prodávané spotřebiteli, ve znění směrnic Rady 2006/96/ES a 2013/15/EU.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES ze dne 16. února 1998 o ochraně spotřebitelů při označování cen výrobků nabízených spotřebiteli, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/122/ES ze dne 14. ledna 2009 o ochraně spotřebitele ve vztahu k některým aspektům smluv o dočasném užívání ubytovacího zařízení (timeshare), o dlouhodobých rekreačních produktech, o dalším prodeji a o výměně.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, ve znění směrnic Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 a (EU) 2019/2161.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů).

Čl. 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb.

Čl. 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES.“.

CELEX: 31993L0013, 32019L2161, 32019L0770, 32019L0771

2. Poznámka pod čarou č. 48 zní:

„⁴⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 ze dne 9. července 2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem týkající se uvádění výrobků na trh, a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 339/93.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1007/2011 ze dne 27. září 2011 o názvech textilních vláken a souvisejícím označování materiálového složení textilních výrobků a o zrušení směrnice Rady 73/44/EHS a směrnic Evropského parlamentu a Rady 96/73/ES a 2008/121/ES.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013 ze dne 21. května 2013 o řešení spotřebitelských sporů on-line a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (nařízení o řešení spotřebitelských sporů on-line).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 a směrnic Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 a (EU) 2019/771.

Nařízení (EU) 2018/302 Evropského parlamentu a Rady ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES.

Čl. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/644 ze dne 18. dubna 2018 o službách přeshraničního dodávání balíků.“.

3. V § 1 odstavec 2 zní:

„(2) Tento zákon se vztahuje na nabízení a prodej výrobků a na nabízení a poskytování služeb spotřebiteli.“.

Poznámka pod čarou č. 3 se zrušuje.

4. V § 1 se odstavec 3 zrušuje.

5. V § 2 odst. 1 písm. f) a g) se slova „, která je určena k nabídce spotřebiteli“ zrušují.

6. V § 2 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Pro účely tohoto zákona se dále rozumí

„a) pořadím relativní důležitost připisovaná výrobkům a službám, jak je prodávající představuje, uspořádává nebo oznamuje, bez ohledu na technologické prostředky používané pro představení, uspořádání nebo oznámení,

b) on-line tržištěm služba umožňující spotřebiteli uzavírat distančním způsobem smlouvu s prodávajícím nebo jinou osobou za využití softwaru zahrnujícího internetovou stránku, část internetové stránky nebo aplikaci, provozovaného jiným podnikatelem, než je prodávající, nebo jeho jménem,

c) poskytovatelem on-line tržiště podnikatel umožňující spotřebiteli využití on-line tržiště.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

CELEX: 32019L2161

7. V § 5 odst. 3 se na konci písmene b) slovo „nebo“ zrušuje, na konci odstavce 3 se tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) jakékoliv uvádění výrobku na trh jako výrobku totožného s výrobkem uváděným na trh v nejméně 2 dalších členských státech Evropské unie, přestože takový výrobek má podstatně odlišné složení nebo znaky, pokud to není odůvodněno oprávněnými a objektivními skutečnostmi.“.

CELEX: 32019L2161

8. V § 5a odst. 3 úvodní části ustanovení se slovo „informace“ nahrazuje slovy „tyto informace:“.

9. V § 5a odst. 3 písm. d) se čárka za slovem „dodání“ nahrazuje slovem „a“ a slova „a vyřizování reklamací a stížností“ se zrušují.

CELEX: 32019L2161

10. V § 5a se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) u výrobku nebo služby nabízených na on-line tržištích také informace podle § 11b písm. b).“.

CELEX: 32019L2161

11. V § 5a se za odstavec 3 vkládají nové odstavce 4 a 5, které včetně poznámky pod čarou č. 50 znějí:

„(4) Poskytuje-li poskytovatel on-line tržiště službu internetového vyhledávání, která na základě dotazu spotřebitele v podobě klíčového slova, sousloví nebo jiného zadání umožňuje vyhledat výrobky a služby nabízené různými prodávajícími nebo jinými osobami, považují se za podstatné také informace podle § 11b písm. a). To neplatí, poskytuje-li tuto službu poskytovatel internetového vyhledávače podle čl. 2 bodu 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150⁵⁰⁾.

(5) Poskytuje-li prodávající přístup k hodnocení výrobků nebo služeb provedenému jiným spotřebitelem (dále jen „spotřebitelská recenze“), za podstatnou informaci se považuje také informace o tom, zda a jak prodávající zajišťuje, aby zveřejněná spotřebitelská recenze pocházela od spotřebitele, který výrobek nebo službu skutečně použil nebo si je zakoupil.

⁵⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 ze dne 20. června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb.“.

Dosavadní odstavce 4 a 5 se označují jako odstavce 6 a 7.

CELEX: 32019L2161

12. V § 5a odst. 6 se slova „, které se týká“ nahrazují slovy „a přímo použitelných předpisů Evropské unie⁵¹⁾, které se týkají“.

Poznámka pod čarou č. 51 zní:

„⁵¹⁾ Například nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1286/2014 ze dne 26. listopadu 2014 o sděleních klíčových informací týkajících se strukturovaných retailových investičních produktů a pojistných produktů s investiční složkou, nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ze dne 24. září 2008 o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství, nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1177/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o právech cestujících při cestování po moři a na vnitrozemských vodních cestách a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 181/2011 ze dne 16. února 2011 o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004.“.

CELEX: 32005L0029

13. Za § 5c se vkládá nový § 5d, který včetně nadpisu zní:

„§ 5d

Zjednání nápravy

(1) Spotřebitel, jehož právo bylo nekalou obchodní praktikou dotčeno, může vedle nároků plynoucích z občanského zákoníku

a) odstoupit od smlouvy ve lhůtě 90 dnů ode dne uzavření smlouvy, nebo

b) požadovat přiměřené snížení ceny v rozsahu odpovídajícím povaze a závažnosti nekalé obchodní praktiky.

(2) Spotřebitel nemůže odstoupit od smlouvy podle odstavce 1 písm. a), prokáže-li prodávající, že je to s ohledem na předmět smlouvy, povahu a závažnost nekalé obchodní praktiky nepřiměřené.“.

CELEX: 32019L2161

14. § 7 včetně nadpisu zní:

„§ 7

Zákaz zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách

(1) Prodávající je povinen zdržet se ve smlouvách uzavíraných se spotřebitelem užití zneužívajícího ujednání podle § 1814 odst. 1 občanského zákoníku. Ustanovení věty první se použije pro smluvní ujednání, které bylo prodávajícím sepsáno předem, a spotřebitel proto nemohl jeho obsah jakkoli ovlivnit.

(2) Neprokáže-li prodávající opak, má se za to, že ujednání bylo sepsáno předem, a spotřebitel proto nemohl jeho obsah jakkoli ovlivnit.“.

CELEX: 32019L2161, 31993L0013

15. V § 9 odstavec 1 zní:

„(1) Prodávající je povinen řádně informovat spotřebitele o způsobu použití a údržby výrobku a o nebezpečí, které vyplývá z jeho nesprávného použití nebo údržby, jakož i o riziku souvisejícím s poskytovanou službou. Je-li to potřebné s ohledem na povahu prodávajícího výrobku nebo poskytované služby a způsob a dobu jejich užívání, je prodávající povinen zajistit, aby tyto informace byly obsaženy v písemném návodu a aby byly srozumitelné.“.

16. V § 9 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Prodávající poskytne spotřebiteli návod podle odstavce 1 na trvalém nosiči dat. Návod v listinné podobě poskytne prodávající spotřebiteli, pokud o to spotřebitel požádá a není-li to s ohledem na okolnosti nebo způsob uzavření smlouvy, vlastnosti prodávajícího výrobku nebo charakter poskytované služby nepřiměřené.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

17. V § 9 odst. 3 větě první se za číslo „1“ vkládají slova „a 2“.

18. V § 10 odstavec 1 zní:

„(1) Prodávající musí zajistit, aby jím prodávané výrobky byly přímo viditelně a srozumitelně označeny označením výrobce nebo dovozce, popřípadě dodavatele, a pokud to povaha výrobku nebo forma prodeje vyžaduje, názvem výrobku, údaji o hmotnosti nebo množství nebo velikosti, popřípadě rozměru a dalšími údaji potřebnými podle povahy výrobku k jeho identifikaci, popřípadě užití.“.

19. V § 10 se odstavce 2 a 4 zrušují.

Dosavadní odstavce 3 a 5 až 7 se označují jako odstavce 2 až 5.

20. V § 10a se vkládá nový odstavec 1, který zní:

„(1) Prodávající musí zajistit, aby jím prodávaná obuv byla přímo viditelně a srozumitelně označena údaji o materiálech použitých v jejích hlavních částech s výjimkou případů, které podle prováděcího právního předpisu označování nepodléhají.“.

Dosavadní text se označuje jako odstavec 2.

21. V § 11 odst. 1 se čísla „9, 10“ nahrazují slovy „9 až 10a“ a za text „§ 19“ se vkládají slova „a v § 1811 odst. 2 písm. b) a § 1820 odst. 1 písm. a) občanského zákoníku“.

22. V § 11 odst. 2 se slova „a 10“ nahrazují slovy „až 10a“.

23. V § 11a se slovo „předem“ zrušuje a za slovo „informovat“ se vkládají slova „nejpozději na začátku objednávky“.

CELEX: 32011L0083

24. Za § 11a se vkládá nový § 11b, který zní:

„§ 11b

V dostatečném předstihu před uzavřením smlouvy nebo před tím, než spotřebitel učiní závaznou nabídku na on-line tržišti, poskytovatel on-line tržiště poskytne spotřebiteli způsobem jasným, srozumitelným a vhodným pro použití prostředku komunikace na dálku

a) obecnou informaci o hlavních parametrech určujících pořadí nabídek předkládaných spotřebiteli a o jejich relativní váze oproti ostatním parametrům; tuto informaci zpřístupní v konkrétním oddílu on-line rozhraní tak, aby byla přímo a snadno dostupná z místa, na němž jsou učiněny nabídky, které jsou výsledkem vyhledávání na základě dotazu spotřebitele,

b) informaci, zda je třetí strana nabízející výrobek nebo službu prodávajícím nebo nikoliv, a to na základě prohlášení této třetí strany určeného poskytovateli on-line tržiště,

c) informaci, že se na smlouvu neuplatní práva spotřebitele vyplývající z předpisů Evropské unie na ochranu spotřebitele, není-li třetí strana nabízející výrobek nebo službu prodávajícím,

d) mají-li povinnosti ze smlouvy plnit třetí strana nabízející výrobek nebo službu a současně

i poskytovatel on-line tržiště, informaci o tom, jaké jsou povinnosti každého z nich.“.

CELEX: 32019L2161

25. § 12 včetně poznámky pod čarou č. 11 zní:

„§ 12

Prodávající informuje spotřebitele v souladu s cenovými předpisy¹¹⁾ o ceně prodáváných výrobků nebo poskytovaných služeb.

¹¹⁾ § 13 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.“.

26. Za § 12 se vkládá nový § 12a, který zní:

„§ 12a

(1) Informace o slevě z ceny výrobku obsahuje informaci o nejnižší ceně výrobku, za kterou jej prodávající nabízel a prodával

a) v době 30 dnů před poskytnutím slevy,

b) od okamžiku, kdy začal výrobek nabízet a prodávat, do okamžiku poskytnutí slevy, pokud je výrobek v prodeji dobu kratší než 30 dnů, nebo

c) v době 30 dnů před prvním poskytnutím slevy, zvyšuje-li prodávající slevu z ceny postupně.

(2) Odstavec 1 se nepoužije pro výrobky, které podléhají rychlé zkáze, nebo pro výrobky s krátkou dobou spotřeby.“.

CELEX: 32019L2161

27. V § 13 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:

„(2) Při prodeji výrobků nebo poskytování služeb mimo ohlášenou provozovnu je prodávající povinen k informacím podle odstavce 1 poskytnout v písemné formě název nebo jméno a adresu prodávajícího, u něhož může spotřebitel po ukončení takového prodeje výrobků nebo poskytování služeb uplatnit reklamaci.“.

28. § 19 včetně poznámky pod čarou č. 13 zní:

„§ 19

(1) S výjimkou případů, kdy je k provedení opravy určena jiná osoba¹³⁾, je prodávající povinen přijmout reklamaci v kterékoli provozovně, v níž je přijetí reklamace možné s ohledem na sortiment prodáváných výrobků nebo poskytovaných služeb, případně i ve svém sídle. V provozovně musí být po celou provozní dobu přítomen pracovník pověřený vyřizováním reklamací.

(2) Prodávající je povinen spotřebiteli vydat při uplatnění reklamace písemné potvrzení, ve

kterém uvede datum, kdy spotřebitel reklamaci uplatnil, co je jejím obsahem, jaký způsob vyřízení reklamace spotřebitel požaduje a kontaktní údaje spotřebitele pro účely poskytnutí informace o vyřízení reklamace. Tato povinnost se vztahuje i na jiné osoby určené k provedení opravy.

(3) Reklamace včetně odstranění vady musí být vyřízena a spotřebitel o tom musí být informován nejpozději do 30 dnů ode dne uplatnění reklamace, pokud se prodávající se spotřebitelem nedohodne na delší lhůtě. Je-li předmětem závazku poskytnutí digitálního obsahu, včetně digitálního obsahu dodaného na hmotném nosiči, nebo služby digitálního obsahu, musí být reklamace vyřízena v přiměřené době s přihlédnutím k povaze digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu a k účelu, pro nějž je spotřebitel požadoval.

(4) Po marném uplynutí lhůty podle odstavce 3 může spotřebitel od smlouvy odstoupit nebo požadovat přiměřenou slevu.

(5) Prodávající je povinen vydat spotřebiteli potvrzení o datu a způsobu vyřízení reklamace, včetně potvrzení o provedení opravy, a době jejího trvání, případně písemné odůvodnění zamítnutí reklamace. Tato povinnost se vztahuje i na jiné osoby určené k provedení opravy.

¹³⁾ § 2172 občanského zákoníku.“.

CELEX: 32019L0770, 32019L0771

29. V § 20d úvodní část ustanovení zní:

„Spotřebitel má podle tohoto zákona právo na mimosoudní řešení sporu ze spotřebitelské smlouvy (dále jen „spotřebitelský spor“), dochází-li k plnění na území České republiky; v ostatních případech jen tehdy, souvisí-li plnění s podnikatelskou činností provozovanou na území České republiky. Právo spotřebitele na mimosoudní řešení spotřebitelského sporu se nevztahuje na smlouvy uzavřené“.

30. § 23 a 23a včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 16 až 19, 25 a 27 znějí:

„§ 23

Dozor nad ochranou spotřebitele

(1) Dozor nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem provádí Česká obchodní inspekce¹⁶⁾, s výjimkou dozoru podle § 23a až 23c.

(2) Česká obchodní inspekce dále provádí dozor nad dodržováním povinností stanovených v

a) § 1811 odst. 1 a 2, § 1817, 1820, 1824, § 1824a odst. 1, § 1825 odst. 1, § 1826, 1826a, 1827, § 1828 odst. 1 a 3, § 1830 odst. 2, § 1852 až 1867 a § 2159 odst. 1 občanského zákoníku,

b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1523/2007 ze dne 11. prosince 2007, kterým se zakazuje uvádět na trh, dovážet do Společenství a vyvážet z něj kočičí a psí kůže a výrobky obsahující tyto kůže, nejedná-li se o surové kočičí a psí kůže,

c) čl. 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ze dne 24. září 2008 o společných

- pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství,
- d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1007/2011,
- e) čl. 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013,
- f) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302,
- g) čl. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/644.

¹⁶⁾ Zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů.

§ 23a

(1) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v § 3 odst. 1 písm. b), § 4 až 5b, 8 až 10, 11 a 11a, 14a a 17 tohoto zákona a povinností stanovených v § 1811 odst. 1 a 2, § 1817, 1820, 1824, § 1824a odst. 1, § 1825 odst. 1, § 1826, 1826a, 1827, § 1828 odst. 1 a 3, § 1830 odst. 2 a § 2159 odst. 1 občanského zákoníku provádí

a) Státní zemědělská a potravinářská inspekce na úseku potravin, zemědělských a tabákových výrobků¹⁷⁾,

b) krajské hygienické stanice, pokud jde o prodej výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem o ochraně veřejného zdraví, a o prodej elektronických cigaret, náhradních náplní do nich určených a bylinných výrobků určených ke kouření, které jsou upraveny zákonem o potravinách a tabákových výrobcích¹⁸⁾,

c) Státní veterinární správa na úseku veterinární péče¹⁹⁾,

d) Státní ústav pro kontrolu léčiv na úseku humánních léčivých přípravků a zdravotnických prostředků²⁷⁾.

(2) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v § 3 odst. 1 písm. b), § 4 až 5b, 8 až 10, 11 a 11a, 12, 12a a 14a tohoto zákona a povinností stanovených v § 1811 odst. 1 a 2, § 1817, 1820, 1824, § 1824a odst. 1, § 1825 odst. 1, § 1826, 1826a, 1827, § 1828 odst. 1 a 3, § 1830 odst. 2 a § 2159 odst. 1 občanského zákoníku provádí na úseku střelných zbraní a střeliva Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva²⁵⁾.

¹⁷⁾ Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹⁾ Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²⁵⁾ Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva, ve znění pozdějších předpisů.

²⁷⁾ Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/745 ze dne 5. dubna 2017 o zdravotnických prostředcích, změně směrnice 2001/83/ES, nařízení (ES) č. 178/2002 a nařízení (ES) č. 1223/2009 a o zrušení směrnic Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/746 ze dne 5. dubna 2017 o diagnostických zdravotnických prostředcích in vitro a o zrušení směrnice 98/79/ES a rozhodnutí Komise 2010/227/EU.“.

CELEX: 32019L2161, 32011L0083

31. § 23b a 23c znějí:

„§ 23b

„(1) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v § 4 až 5b, 6, 7, 12 a 14 tohoto zákona a čl. 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013, provádí Česká národní banka u osob podléhajících jejímu dohledu podle zákona upravujícího postavení a působnost České národní banky při výkonu činnosti, kterou tyto osoby vykonávají na základě povolení, licence nebo registrace České národní banky nebo obdobného oprávnění k působení na území České republiky uděleného zahraničním orgánem.

(2) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v § 3a, 4 až 5b, 6 a 7, 12 a 14 tohoto zákona a povinností stanovených v § 1811 odst. 1 a 2, § 1817, 1820, 1824, § 1824a odst. 1, § 1825 odst. 1, § 1826, 1826a, 1827, § 1828 odst. 1 a 3 a § 1830 odst. 2 občanského zákoníku, v čl. 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 provádí na úseku podnikání v energetických odvětvích Energetický regulační úřad.

(3) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v § 3 odst. 1 písm. c), § 3a, 4 až 5b, 6, 7, 11a, 12 a 14 tohoto zákona a povinností stanovených v § 1811 odst. 1 a 2, § 1817, 1820, 1824, § 1824a odst. 1, § 1825 odst. 1, § 1826, 1826a, 1827, § 1828 odst. 1 a 3 a § 1830 odst. 2 občanského zákoníku a povinností stanovených v čl. 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013 provádí na úseku služeb elektronických komunikací a poštovních služeb Český telekomunikační úřad.

§ 23c

(1) Dozor nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 u profese vykonávané členem profesní komory s povinným členstvím provádí příslušný orgán stanovený zvláštním právním předpisem a zjištěné porušení postihuje podle zvláštního právního předpisu.

(2) Dozor nad dodržováním povinností stanovených v § 3a, 4 až 5b, 6 při provozování hazardních her provádí celní úřady.

(3) Dozor nad dodržováním povinností při zpracování osobních údajů stanovených v části páté tohoto zákona provádí Úřad pro ochranu osobních údajů.“

CELEX: 32019L2161, 32011L0083

32. Za § 23c se vkládají nové § 23d až 23f, které včetně poznámek pod čarou č. 21, 28 a 29 znějí:

„§ 23d

Dozor nad dodržováním povinností stanovených v § 9, 10, 11, 11a, 12 až 13, 14a až 18 tohoto zákona a povinností stanovených v § 1811 odst. 1 a 2, § 1817, 1820, 1824, § 1824a odst. 1, § 1825 odst. 1, § 1826, 1826a, 1827, § 1828 odst. 1 a 3, § 1830 odst. 2 a § 2159 odst. 1 občanského zákoníku v oblasti obchodu a služeb²¹⁾ provádějí též obecní živnostenské úřady, příslušné podle umístění provozovny. Nelze-li určit místní příslušnost podle umístění provozovny, provádějí dozor obecní živnostenské úřady podle místa realizované činnosti.

²¹⁾ § 43 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

§ 23e

Při výkonu dozoru v oblasti regulace reklamy, která je nekalou obchodní praktikou podle tohoto zákona, se postupuje podle zákona o regulaci reklamy²⁸⁾.

²⁸⁾ Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 23f

(1) Orgány podle § 23 až 23d jsou oprávněny rozhodnout o uložení povinností k odstranění zjištěných nedostatků. V případě bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo majetku jsou oprávněny pozastavit prodej výrobků nebo poskytování služeb anebo uzavřít provozovnu; vyžaduje-li to naléhavost situace, lze o uložení této povinnosti rozhodnout na místě a bez zbytečného odkladu doručit písemné vyhotovení rozhodnutí.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 věta druhá je možno podat odvolání do tří dnů ode dne doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Odvolání nemá odkladný účinek a odvolací orgán o něm rozhodne bez zbytečného odkladu.

(3) Obnovit prodej výrobků nebo poskytování služeb anebo otevřít provozovnu lze až po uvedení do nezávadného stavu a jen s předchozím písemným souhlasem orgánu, který o pozastavení prodeje výrobků nebo poskytování služeb anebo uzavření provozovny rozhodl.

(4) Česká obchodní inspekce je oprávněna zajistit kočičí a psí kůže a výrobky obsahující tyto kůže, s výjimkou surových kočičích a psích kůží, a nařídít jejich zničení, a to na náklady toho, kdo porušil zákaz stanovený přímo použitelným předpisem Evropských společenství²⁹⁾.

(5) Orgány podle § 23 a 23a jsou oprávněny uložit rozhodnutím výrobcí, dovozci, dodavateli nebo prodávajícímu povinnost stáhnout výrobek nebezpečný svou zaměnitelností s potravinou z trhu. V případě bezprostředního ohrožení života nebo zdraví anebo vyžaduje-li to naléhavost situace, lze o uložení této povinnosti rozhodnout na místě a bez zbytečného odkladu doručit písemné vyhotovení rozhodnutí.

(6) Proávající je povinen vyrozumět výrobce, dovozce nebo dodavatele, že výrobek je na základě rozhodnutí dozorového orgánu stahován z trhu, a neprodleně zajistit v součinnosti s nimi způsob vrácení výrobku nebezpečného svou zaměnitelností s potravinou. Dodavatel je povinen na základě vyrozumění prodávajícího nebo na základě rozhodnutí dozorového orgánu o stažení výrobku z trhu neprodleně zajistit v součinnosti s výrobcem a dovozcem způsob vrácení výrobku nebezpečného svou zaměnitelností s potravinou. Výrobce nebo dovozce je povinen na základě rozhodnutí dozorového orgánu o stažení výrobku z trhu nebo na základě vyrozumění dodavatelem nebo prodávajícím o stáhnutí výrobku z trhu zajistit v součinnosti s nimi způsob převzetí výrobku nebezpečného svou zaměnitelností s potravinou. Vrácení nebo zpětné převzetí jsou účastníci dodávek těchto výrobků stahovaných z trhu povinni zajistit ve lhůtě stanovené dozorovým orgánem nebo, není-li lhůta stanovena, bez zbytečných průtahů a vyrozumět o tom dozorový orgán.

(7) Nedojde-li k vrácení nebo zpětnému převzetí výrobků podle odstavce 5 v souladu s rozhodnutím dozorového orgánu nebo bez zbytečných průtahů, je dozorový orgán oprávněn vedle uložení pokuty, je-li ohrožen život, zdraví nebo majetek, nařídít zničení výrobku na náklady toho, kdo povinnost vrácení nebo zpětného převzetí těchto výrobků nesplnil.

²⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1523/2007 ze dne 11. prosince 2007, kterým se zakazuje uvádět na trh, dovážet do Společenství a vyvážet z něj kočičí a psí kůže a výrobky obsahující tyto kůže.“.

CELEX: 32019L2161, 32011L0083

33. V § 24 odst. 2 se text „§ 10a“ nahrazuje slovy „§ 10a odst. 2“.

34. V § 24 odst. 7 se za písmeno c) vkládá nové písmeno d), které zní:

„d) poruší zákaz užívání zneužívajících ujednání podle § 7,“.

Dosavadní písmena d) až z) se označují jako písmena e) až za).

CELEX: 32019L2161

35. V § 24 odst. 7 písm. f) se slova „a § 10 odst. 2“ zrušují.

36. V § 24 odst. 7 písm. g) se slova „§ 10 odst. 1, 3 a 4“ nahrazují slovy „§ 10 odst. 1 a 2 a § 10a odst. 1“.

37. V § 24 odst. 7 se na začátek písmene h) vkládají slova „v rozporu s § 10 odst. 3“.

38. V § 24 odst. 7 se na začátek písmene i) vkládají slova „v rozporu s § 10 odst. 4“.

39. V § 24 odst. 7 písm. l) zní:

„l) informaci o ceně nebo slevě z ceny poskytuje spotřebiteli v rozporu s § 12 nebo 12a, nebo neposkytne spotřebiteli informace v souladu s čl. 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008,“.

CELEX: 32019L2161

40. V § 24 odst. 7 písm. n) se slovo „informace“ nahrazuje slovy „některou z informací“.

41. V § 24 odst. 7 se na konci textu písmene s) doplňují slova „podle § 16 odst. 2“.

42. V § 24 odst. 7 se na konci textu písmene t) doplňují slova „podle § 16 odst. 3“.

43. V § 24 odst. 7 písmena w) až y) znějí:

„w) v rozporu s § 19 odst. 1 nezajistí, aby v provozovně byl po celou provozní dobu přítomen pracovník pověřený vyřizováním reklamace,

x) v rozporu s § 19 odst. 1 nepřijme reklamaci,

y) v rozporu s § 19 odst. 2 a 5 nevydá spotřebiteli písemné potvrzení o reklamaci se stanovenými údaji, nebo“.

44. V § 24 odst. 7 se písmeno z) zrušuje.

Dosavadní písmeno za) se označuje jako písmeno z).

45. V § 24 odst. 8 písm. a) až c) se text „§ 23a odst. 6“ nahrazuje textem „§ 23f odst. 6“.

46. V § 24 se za odstavec 16 vkládají nové odstavce 17 a 18, které znějí:

„(17) Prodávající se dopustí přestupku tím, že

a) nesdělí spotřebiteli některý z údajů podle § 1811 občanského zákoníku,

b) v rozporu s § 1817 občanského zákoníku požaduje po spotřebiteli další platbu, než kterou je spotřebitel povinen uhradit na základě hlavního smluvního závazku,

c) v rozporu s § 1817 občanského zákoníku odvozuje výslovný souhlas spotřebitele s další platbou z předem nastavených možností, které musí spotřebitel zamítnout, aby se této další platbě vyhnul,

d) nesdělí spotřebiteli některý z údajů podle § 1820 odst. 1 občanského zákoníku,

e) při sjednávání smlouvy prostřednictvím komunikace na dálku nesdělí nebo nezpřístupní spotřebiteli některý z údajů podle § 1824 občanského zákoníku,

f) nevydá spotřebiteli potvrzení o uzavřené smlouvě podle § 1824a občanského zákoníku,

g) v rozporu s § 1825 odst. 1 občanského zákoníku nesdělí spotřebiteli na začátku telefonního hovoru svou totožnost, případně totožnost jiné osoby, v jejímž zastoupení jedná, a obchodní účel hovoru,

h) při uzavírání smlouvy elektronickými prostředky neuvede některý z údajů podle § 1826 odst. 1

občanského zákoníku,

i) v rozporu s § 1826 odst. 2 občanského zákoníku neumožní spotřebiteli před podáním objednávky zkontrolovat a měnit vstupní údaje, které do objednávky vložil,

j) v rozporu s § 1826a odst. 1 občanského zákoníku neupozorní spotřebitele bezprostředně před tím, než spotřebitel učiní objednávku, jasným a výrazným způsobem na některý z údajů v § 1820 odst. 1 písm. a), e), o) a p) občanského zákoníku,

k) v rozporu s § 1826a odst. 2 občanského zákoníku nezajistí, aby tlačítko nebo jiný ovládací prvek užitý k učinění objednávky byly označeny snadno čitelným nápisem „objednávka zavazující k platbě“ nebo jinou odpovídající jednoznačnou formulací,

l) v rozporu s § 1827 odst. 1 občanského zákoníku nepotvrdí přijetí objednávky podané prostřednictvím některého prostředku komunikace na dálku,

m) v rozporu s § 1827 odst. 2 občanského zákoníku neposkytne spotřebiteli v textové podobě znění všeobecných obchodních podmínek,

n) při sjednávání smlouvy mimo prostor obvyklý pro podnikatelské podnikání za současné fyzické přítomnosti podnikatele a spotřebitele neposkytne spotřebiteli některý z údajů podle § 1828 odst. 1 občanského zákoníku,

o) v rozporu s § 1828 odst. 3 občanského zákoníku neposkytne spotřebiteli vyhotovení podepsané smlouvy nebo potvrzení o uzavření smlouvy,

p) v rozporu s § 1830 odst. 2 občanského zákoníku nepotvrdí spotřebiteli přijetí odstoupení od smlouvy podaného prostřednictvím vzorového formuláře pro odstoupení od smlouvy na internetových stránkách,

q) neodevzdá věc spotřebiteli v ujednaném čase, nebo ve lhůtě podle § 2159 odst. 1 občanského zákoníku.

(18) Poskytovatel on-line tržiště se dopustí přestupku tím, že neposkytne spotřebiteli některou z informací podle § 11b.“.

Dosavadní odstavec 17 se označuje jako odstavec 19.

CELEX: 32019L2161, 32011L0083

47. V § 24 odst. 19 písm. b) se slova „podle odstavce 7 písm. b), e), m) až s), u), w), z)“ nahrazují slovy „podle odstavce 7 písm. b), n) až t), v), w), z)“.

48. V § 24 odst. 19 písm. d) se slova „odstavce 7 písm. c), f), h), i), j), l), t), v)“ nahrazují slovy „odstavce 7 písm. c), g), i) až k), m), u), x), y)“.

49. V § 24 odst. 19 písm. e) se slova „odstavce 7 písm. a), d), g), k)“ nahrazují slovy „odstavce 7 písm. a), d) až f), h), l)“, za číslo „15“ se vkládá čárka, zrušuje se slovo „a“ a na konci textu písmene se doplňují slova „, 17 a 18“.

50. V § 24 se doplňuje odstavec 20, který zní:

„(20) Je-li ukládána pokuta za přešůpek podle odstavce 1 písm. a) odstavce 7 písm. b), d) a k) a odstavce 17 v souvislosti s uplatňováním čl. 21 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394, lze uložit pokutu do výše 4 % celkového ročního obratu prodávajícího. Není-li informace o ročním obratu prodávajícího dostupná, lze uložit pokutu do 50 000 000 Kč.“.

CELEX: 32019L2161

51. V příloze č. 1 se za písmeno j) vkládá nové písmeno k), které zní:

„k) poskytuje výsledky vyhledávání v reakci na dotaz spotřebitele při on-line vyhledávání bez jasného uvedení placené reklamy nebo platby za účelem dosažení lepšího pořadí výrobku nebo služby v rámci výsledků vyhledávání.“.

Dosavadní písmena k) až v) se označují jako písmena l) až w).

CELEX: 32019L2161

52. V příloze č. 1 se na konci písmene w) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena x) až z), která znějí:

„x) prodává spotřebitelům vstupenky, které získal na základě využití automatizovaných prostředků s cílem obejít stanovené limity pro počet vstupenek, které může zakoupit jedna osoba, nebo jakákoli jiná pravidla použitelná pro nákup vstupenek,

y) uvádí, že recenze výrobku nebo služby podává spotřebitel, který produkt skutečně použil nebo jej zakoupil, aniž by přijal přiměřená opatření k ověření toho, zda pocházejí od takového spotřebitele,

z) zveřejňuje falešné spotřebitelské recenze či doporučení nebo zadává jiné osobě, aby takové spotřebitelské recenze či doporučení podala, nebo zkresluje spotřebitelské recenze nebo doporučení na sociálních sítích s cílem propagovat výrobek nebo službu.“.

CELEX: 32019L2161

53. Příloha č. 3 zní:

„Příloha č. 3 k zákonu č. 634/1992 Sb.

Působnost příslušných orgánů k uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 (§ 24d odst. 2)

Příslušný orgán	Předpis Evropské unie na ochranu zájmů spotřebitelů podle čl. 3 bodu 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394	Provedení předpisu Evropské unie ve vnitrostátním právním řádu
------------------------	--	---

<u>Česká obchodní inspekce</u>	1. Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29, zvláštní vydání v češtině, kapitola 15, svazek 2, s. 288)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti zákazu zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách, není-li k doзору věcně příslušný jiný správní úřad
	2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES ze dne 16. února 1998 o ochraně spotřebitelů při označování cen výrobků nabízených spotřebiteli (Úř. věst. L 80, 18.3.1998, s. 27)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti informování o ceně prodávaných výrobků nebo poskytovaných služeb, není-li k doзору věcně příslušný jiný správní úřad
		Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách v oblasti označování zboží cenami
	3. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, kterou se mění nařízení (EU) 2017/2394 a kterou se zrušuje směrnice 1999/44/ES (Úř. věst. L 136, 22.5.2019, s. 28)	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti práv z vadného plnění při prodeji zboží v obchodě a záruky za jakost
	4. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) (Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1)	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem
	9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti nekalých obchodních praktik, není-li k doзору věcně příslušný jiný správní úřad
	12. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti

	službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36): článek 20	diskriminace, není-li k doзору věcně příslušný jiný správní úřad
		Zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb, v oblasti zákazu diskriminace příjemců služeb
	15. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ze dne 24. září 2008 o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství (Úř. věst. L 293, 31.10.2008, s. 3): články 22, 23 a 24	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele v oblasti informování o ceně prodáváných výrobků nebo poskytovaných služeb
	16. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/122/ES ze dne 14. ledna 2009 o ochraně spotřebitele ve vztahu k některým aspektům smluv o dočasném užívání ubytovacího zařízení (timeshare), o dlouhodobých rekreačních produktech, o dalším prodeji a o výměně (Úř. věst. L 33, 3.2.2009, s. 10)	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti dočasného užívání ubytovacího zařízení a jiných rekreačních služeb
		Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti dočasného užívání ubytovacího zařízení a jiných rekreačních služeb
	20. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64)	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem, není-li k doзору věcně příslušný jiný správní úřad
		Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (trestání), dále v oblasti informačních povinností při prodeji výrobků nebo poskytování služeb elektronickými prostředky prostřednictvím internetových stránek, v oblasti poplatků účtovaných v souvislosti s použitým způsobem placení, v oblasti použití telefonního čísla s vyšší než běžnou cenou, není-li k doзору věcně příslušný jiný správní úřad

	21. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů) (Úř. věst. L 165, 18.6.2013, s. 63): článek 13	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti informování spotřebitele o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, není-li k doзору věcně příslušný jiný správní úřad
	22. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013 ze dne 21. května 2013 o řešení spotřebitelských sporů on-line a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (nařízení o řešení spotřebitelských sporů on-line) (Úř. věst. L 165, 18.6.2013, s. 1): článek 14	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti informování spotřebitele o řešení spotřebitelských sporů on-line, není-li k doзору věcně příslušný jiný správní úřad
	24. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU ze dne 23. července 2014 o porovnatelnosti poplatků souvisejících s platebními účty, změně platebního účtu a přístupu k platebním účtům se základními prvky (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 214): články 3 až 18 a čl. 20 odst. 2	Zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, v oblasti povinností provozovatelů srovnávacích stránek
	26. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1128 ze dne 14. června 2017 o přeshraniční přenositelnosti on-line služeb poskytujících obsah v rámci vnitřního trhu (Úř. věst. L 168, 30.6.2017, s. 1)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti přeshraniční spolupráce v oblasti ochrany spotřebitele
	27. Nařízení (EU) 2018/302 Evropského parlamentu a Rady ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti zákazu zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace, není-li k doзору věcně příslušný jiný správní úřad
	28. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb (Úř. věst. L 136, 22.5.2019, s. 1)	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti práv z vadného plnění při prodeji zboží v obchodě a záruky za jakost
<u>Státní zemědělská a potravinářská inspekce</u>	9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnice	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti nekalých obchodních praktik na

	Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	úseku potravin, zemědělských a tabákových výrobků
	20. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64)	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem na úseku potravin, zemědělských a tabákových výrobků Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (trestání) a v oblasti informačních povinností při prodeji výrobků nebo poskytování služeb elektronickými prostředky prostřednictvím internetových stránek na úseku potravin, zemědělských a tabákových výrobků
<u>Krajské hygienické stanice</u>	9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti nekalých obchodních praktik, pokud jde o prodej výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem o ochraně veřejného zdraví, a elektronických cigaret, náhradních náplní do nich určených a bylinných výrobků určených ke kouření, které jsou upraveny zákonem o potravinách a tabákových výrobcích
	20. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64)	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem, pokud jde o prodej výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem o ochraně veřejného zdraví, a elektronických cigaret, náhradních náplní do nich určených a bylinných výrobků

		určených ke kouření, které jsou upraveny zákonem o potravinách a tabákových výrobcích
		Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (trestání) a v oblasti informačních povinností při prodeji výrobků nebo poskytování služeb elektronickými prostředky prostřednictvím internetových stránek, pokud jde o prodej výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem o ochraně veřejného zdraví, a elektronických cigaret, náhradních náplní do nich určených a bylinných výrobků určených ke kouření, které jsou upraveny zákonem o potravinách a tabákových výrobcích
<u>Státní veterinární správa</u>	9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, o ochraně spotřebitele, v oblasti nekalých obchodních praktik, na úseku veterinární péče
	20. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64)	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem na úseku veterinární péče
		Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (trestání) a v oblasti informačních povinností při prodeji výrobků nebo poskytování služeb elektronickými prostředky

		prostřednictvím internetových stránek na úseku veterinární péče
<u>Obecní živnostenské úřady</u>	10. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 ze dne 5. července 2006 o právech osob se zdravotním postižením a osob s omezenou schopností pohybu a orientace v letecké dopravě (Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 1)	Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v oblasti povinností provozovatelů cestovní kanceláře nebo cestovní agentury
	18. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1177/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o právech cestujících při cestování po moři a na vnitrozemských vodních cestách a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 1)	Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, v oblasti povinností provozovatelů cestovní kanceláře nebo cestovní agentury
	19. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 181/2011 ze dne 16. února 2011 o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 1)	Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, v oblasti práv cestujících v autobusové a autokarové dopravě
	20. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64)	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem
		Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (trestání) a v oblasti informačních povinností při prodeji výrobků nebo poskytování služeb elektronickými prostředky prostřednictvím internetových stránek
	25. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti úpravy zájezdu.
Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního		

	90/314/EHS (Úř. věst. L 326, 11.12.2015, s. 1)	ruchu, v oblasti zájezdů a spojených cestovních služeb
<u>Krajské živnostenské úřady</u>	9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti reklamy, která je nekalou obchodní praktikou Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, v oblasti reklamy, která je nekalou obchodní praktikou, není-li k doзору věcně příslušný jiný správní úřad
	11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21): článek 1, čl. 2 písm. c) a články 4 až 8	Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti srovnávací reklamy, není-li k doзору věcně příslušný jiný správní úřad.
<u>Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva</u>	2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES ze dne 16. února 1998 o ochraně spotřebitelů při označování cen výrobků nabízených spotřebiteli (Úř. věst. L 80, 18.3.1998, s. 27)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti informování o ceně prodávaných výrobků nebo poskytovaných služeb, na úseku střelných zbraní a střeliva Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách v oblasti označování zboží cenami
	9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti nekalých obchodních praktik, na úseku střelných zbraní a střeliva

	<p>20. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64)</p>	<p>Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem na úseku střelných zbraní a střeliva</p>
		<p>Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (trestání) a v oblasti informačních povinností při prodeji výrobků nebo poskytování služeb elektronickými prostředky prostřednictvím internetových stránek na úseku střelných zbraní a střeliva</p>
<p><u>Česká národní banka</u></p>	<p>1. Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29, zvláštní vydání v češtině, kapitola 15, svazek 2, s. 288)</p>	<p>Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti zákazu zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách uzavíraných osobami podléhajícími dohledu České národní banky podle zákona upravujícího postavení a působnost České národní banky při výkonu činnosti, kterou tyto osoby vykonávají na základě povolení, licence nebo registrace České národní banky</p>
	<p>2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES ze dne 16. února 1998 o ochraně spotřebitelů při označování cen výrobků nabízených spotřebiteli (Úř. věst. L 80, 18.3.1998, s. 27)</p>	<p>Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti informování o ceně prodávaných výrobků nebo poskytovaných služeb, u osob podléhajících jejímu dohledu podle zákona upravujícího postavení a působnost České národní banky při výkonu činnosti, kterou tyto osoby vykonávají na základě povolení, licence nebo registrace České národní banky</p>
		<p>Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách v oblasti označování zboží cenami</p>

7. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES ze dne 23. září 2002 o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku a o změně směrnice Rady 90/619/EHS a směrnic 97/7/ES a 98/27/ES (Úř. věst. L 271, 9.10.2002, s. 16)	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem v oblasti finančních služeb
	Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, v oblasti vymezení působnosti nad dodržováním povinností stanovených občanským zákoníkem pro uzavírání smluv o finančních službách uzavíraných na dálku
9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti nekalých obchodních praktik, u osob podléhajících jejímu dohledu podle zákona upravujícího postavení a působnost České národní banky při výkonu činnosti, kterou tyto osoby vykonávají na základě povolení, licence nebo registrace České národní banky
14. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (Úř. věst. L 133, 22.5.2008, s. 66)	Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru
21. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů) (Úř. věst. L 165, 18.6.2013, s. 63): článek 13	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti informování spotřebitele o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, u osob podléhajících jejímu dohledu podle zákona upravujícího postavení a působnost České národní banky při výkonu činnosti, kterou tyto osoby vykonávají na základě povolení, licence nebo registrace České národní banky
22. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013 ze dne 21. května 2013 o řešení spotřebitelských sporů on-line a o	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti informování spotřebitele o

	změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (nařízení o řešení spotřebitelských sporů on-line) (Úř. věst. L 165, 18.6.2013, s. 1): článek 14	řešení spotřebitelských sporů on-line u osob podléhajících jejímu dohledu podle zákona upravujícího postavení a působnost České národní banky při výkonu činnosti, kterou tyto osoby vykonávají na základě povolení, licence nebo registrace České národní banky
	23. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU ze dne 4. února 2014 o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení a o změně směrnic 2008/48/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 (Úř. věst. L 60, 28.2.2014, s. 34): články 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, kapitola 10 a přílohy I a II	Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru
	24. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU ze dne 23. července 2014 o porovnatelnosti poplatků souvisejících s platebními účty, změně platebního účtu a přístupu k platebním účtům se základními prvky (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 214): články 3 až 18 a čl. 20 odst. 2	Zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, v oblasti poskytování platebních služeb
<u>Státní ústav pro kontrolu léčiv</u>	5. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES ze dne 6. listopadu 2001 o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků (Úř. věst. L 311, 28.11.2001, s. 67): články 86 až 100	Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů
		Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti reklamy na humánní léčivé přípravky, na lidské tkáně a buňky a sponzorování v této oblasti, nejde-li o reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání
	9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti nekalých obchodních praktik, na úseku humánních léčivých

	<p>směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)</p>	<p>přípravků a zdravotnických prostředků</p> <p>Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, v oblasti reklamy, která je nekalou obchodní praktikou, na humánní léčivé přípravky, na lidské tkáně a buňky a sponzorování v této oblasti, nejde-li o reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání</p>
	<p>11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21): článek 1, čl. 2 písm. c) a články 4 až 8, a to v rozsahu jeho provedení do vnitrostátního právního předpisu v oblasti srovnávací reklamy</p>	<p>Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti srovnávací reklamy na humánní léčivé přípravky, na lidské tkáně a buňky a sponzorování v této oblasti, nejde-li o reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání</p>
	<p>20. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64)</p>	<p>Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem na úseku humánních léčivých přípravků a zdravotnických prostředků</p> <p>Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (trestání) a v oblasti informačních povinností při prodeji výrobků nebo poskytování služeb elektronickými prostředky prostřednictvím internetových stránek na úseku humánních</p>

		léčivých přípravků a zdravotnických prostředků
<u>Energetický regulační úřad</u>	1. Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29, zvláštní vydání v češtině, kapitola 15, svazek 2, s. 288)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti zákazu zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách na úseku podnikání v energetických odvětvích
	2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES ze dne 16. února 1998 o ochraně spotřebitelů při označování cen výrobků nabízených spotřebiteli (Úř. věst. L 80, 18.3.1998, s. 27)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, na úseku podnikání v energetických odvětvích
		Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, v oblasti označování zboží cenami
	9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti nekalých obchodních praktik, na úseku podnikání v energetických odvětvích
	12. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36): článek 20	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti diskriminace, na úseku podnikání v energetických odvětvích.
		Zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb, v oblasti zákazu diskriminace příjemců služeb.
20. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem na úseku podnikání v energetických odvětvích	

	Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (trestání) na úseku podnikání v energetických odvětvích a v oblasti použití telefonního čísla s vyšší než běžnou cenou
	21. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů) (Úř. věst. L 165, 18.6.2013, s. 63): článek 13	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti informování spotřebitele o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, na úseku podnikání v energetických odvětvích
	22. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013 ze dne 21. května 2013 o řešení spotřebitelských sporů on-line a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (nařízení o řešení spotřebitelských sporů on-line) (Úř. věst. L 165, 18.6.2013, s. 1): článek 14	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti informování spotřebitele o řešení spotřebitelských sporů on-line na úseku podnikání v energetických odvětvích
	27. Nařízení (EU) 2018/302 Evropského parlamentu a Rady ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace, na úseku podnikání v energetických odvětvích
<u>Český telekomunikační úřad</u>	1. Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29, zvláštní vydání v češtině, kapitola 15, svazek 2, s. 288)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti zákazu zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách na úseku služeb elektronických komunikací a poštovních služeb
	2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES ze dne 16. února 1998 o ochraně spotřebitelů při označování cen výrobků nabízených spotřebiteli (Úř. věst. L 80, 18.3.1998, s. 27)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, na úseku služeb elektronických komunikací a poštovních služeb Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, v oblasti označování zboží cenami

	<p>9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)</p>	<p>Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti nekalých obchodních praktik, na úseku služeb elektronických komunikací a poštovních služeb</p>
	<p>20. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 64)</p>	<p>Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem na úseku služeb elektronických komunikací a poštovních služeb</p> <p>Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti závazků ze smluv uzavíraných se spotřebitelem (trestání), dále v oblasti informačních povinností při prodeji výrobků nebo poskytování služeb elektronickými prostředky prostřednictvím internetových stránek, v oblasti použití telefonního čísla s vyšší než běžnou cenou na úseku služeb elektronických komunikací a poštovních služeb</p>
	<p>21. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů) (Úř. věst. L 165, 18.6.2013, s. 63): článek 13</p>	<p>Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti informování spotřebitele o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, na úseku služeb elektronických komunikací a poštovních služeb</p>
	<p>22. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013 ze dne 21. května 2013 o řešení spotřebitelských sporů on-line a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (nařízení o řešení spotřebitelských sporů on-line) (Úř. věst. L 165, 18.6.2013, s. 1): článek 14</p>	<p>Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti informování spotřebitele o řešení spotřebitelských sporů on-line na úseku služeb elektronických komunikací a poštovních služeb</p>

<u>Úřad pro ochranu osobních údajů</u>	4. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) (Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1)	Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů, v oblasti poskytování služeb informační společnosti a šíření obchodního sdělení.
	6. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37): článek 13	Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, v oblasti nevyžádaných sdělení
		Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů, v oblasti poskytování služeb informační společnosti a šíření obchodního sdělení.
9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, pro nevyžádanou reklamu šířenou elektronickými prostředky, je-li způsob šíření nekalou obchodní praktikou	
	Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti nevyžádané reklamy šířené elektronickými prostředky, je-li způsob šíření nekalou obchodní praktikou	
<u>Celní úřady</u>	9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti nekalých obchodních praktik, na úseku provozování hazardních her
		Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti

		reklamy, která je nekalou obchodní praktikou, na úseku provozování hazardních her, nejde-li o reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání
	11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21): článek 1, čl. 2 písm. c) a články 4 až 8	Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti srovnávací reklamy, propagace nebo podpory zakázaných hazardních her a sponzorování v této oblasti, nejde-li o reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání
<u>Rada pro rozhlasové a televizní vysílání</u>	5. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES ze dne 6. listopadu 2001 o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků (Úř. věst. L 311, 28.11.2001, s. 67): články 86 až 100	Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, v oblasti týkající se humánních léčivých přípravků
		Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v oblasti týkající se humánních léčivých přípravků
		Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti reklamy na humánní léčivé přípravky šířené v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání

	<p>9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)</p>	<p>Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti reklamy, která je nekalou obchodní praktikou</p> <p>Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti reklamy, která je nekalou obchodní praktikou, šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání</p>
	<p>11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21): článek 1, čl. 2 písm. c) a články 4 až 8</p>	<p>Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti srovnávací reklamy šířené v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání.</p>
	<p>17. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) (Úř. věst. L 95, 15.4.2010, s. 1): články 9, 10, 11 a články 19 až 26</p>	<p>Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů, v oblasti poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání.</p> <p>Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v oblasti rozhlasového a televizního vysílání.</p>
<p><u>Ministerstvo zdravotnictví</u></p>	<p>9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic</p>	<p>Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti reklamy, která je nekalou obchodní praktikou</p>

	Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti srovnávací reklamy na zdravotní služby a sponzorování v této oblasti, nejde-li o reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání
	11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21): článek 1, čl. 2 písm. c) a články 4 až 8	Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti reklamy, která je nekalou obchodní praktikou, na zdravotní služby, nejde-li o reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání
<u>Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv</u>	9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti reklamy, která je nekalou obchodní praktikou Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, pro oblast srovnávací reklamy na veterinární léčivé přípravky, nejde-li o reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání
	11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (Úř. věst. L	Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o

	376, 27.12.2006, s. 21): článek 1, čl. 2 písm. c) a články 4 až 8	provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti reklamy, která je nekalou obchodní praktikou, na veterinární léčivé přípravky, nejde-li o reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání.
<u>Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský</u>	9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22)	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v oblasti reklamy, která je nekalou obchodní praktikou Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, pro oblast srovnávací reklamy na přípravky na ochranu rostlin a pomocné prostředky, nejde-li o reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání
	11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21): článek 1, čl. 2 písm. c) a články 4 až 8	Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti reklamy, která je nekalou obchodní praktikou, na přípravky na ochranu rostlin a pomocné prostředky, nejde-li o reklamu šířenou v rozhlasovém a televizním vysílání a v audiovizuálních mediálních službách na vyžádání
<u>Drážní úřad</u>	13. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 ze dne 23. října 2007 o právech a povinnostech cestujících v	Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, v oblasti práv a povinností cestujících v železniční přepravě

	železniční přepravě (Úř. věst. L 315, 3.12.2007, s. 14)	
<u>Úřad pro civilní letectví</u>	8. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (Úř. věst. L 46, 17.2.2004, s. 1)	Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v oblasti náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů
	10. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 ze dne 5. července 2006 o právech osob se zdravotním postižením a osob s omezenou schopností pohybu a orientace v letecké dopravě (Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 1)	Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v oblasti práv osob se zdravotním postižením a osob s omezenou schopností pohybu a orientace
<u>Státní plavební správa</u>	18. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1177/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o právech cestujících při cestování po moři a na vnitrozemských vodních cestách a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 1)	Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, v oblasti práv cestujících při cestování po moři a na vnitrozemských vodních cestách
<u>Dopravní úřady</u>	19. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 181/2011 ze dne 16. února 2011 o právech cestujících v autobusové a autokarové dopravě a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 1)	Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, v oblasti práv cestujících v autobusové a autokarové dopravě
<u>Ministerstvo financí</u>	24. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU ze dne 23. července 2014 o porovnatelnosti poplatků souvisejících s platebními účty, změně platebního účtu a přístupu k platebním účtům se základními prvky (Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 214): články 3 až 18 a čl. 20 odst. 2	Zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, v oblasti poskytování platebních služeb

<p><u>Ministerstvo pro místní rozvoj</u></p>	<p>25. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (Úř. věst. L 326, 11.12.2015, s. 1)</p>	<p>Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, v oblasti zájezdů a spojených cestovních služeb</p>
--	---	--

“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Řízení zahájené orgány provádějícími dozor nad ochranou spotřebitele přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 634/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona

ČÁST DRUHÁ

Změna občanského zákoníku

Čl. III

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 303/2017 Sb., zákona č. 111/2018 Sb., zákona č. 171/2018 Sb., zákona č. 33/2020 Sb., zákona č. 163/2020 Sb., zákona 192/2021 a zákona č. .../2022 Sb., se mění takto:

1. V § 1811 odst. 2 písmeno a) zní:

„a) údaje o své totožnosti, adresu sídla, telefonní číslo a, existuje-li, pak adresu pro doručování elektronické pošty,“.

CELEX: 32011L0083

2. V § 1811 odst. 2 se na konci textu písmene b) doplňují slova „v rozsahu odpovídajícím použitému prostředku komunikace a povaze zboží nebo služby“.

CELEX: 32011L0083

3. V § 1811 odst. 2 písmena c) a d) znějí:

„c) celkovou cenu zboží nebo služby včetně všech daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění, a pokud povaha zboží nebo služby neumožňuje tuto cenu rozumně určit předem, způsob jejího výpočtu,

d) způsob platby, způsob a čas dodání nebo plnění a případně pravidla vyřizování stížností,“.

CELEX: 32011L0083

4. V § 1811 odst. 2 písmeno f) zní:

„f) údaj o existenci práv z vadného plnění, případně také o záruce za jakost, poprodejním servisu a jejich podmínkách.“.

CELEX: 32011L0083

5. V § 1811 odst. 2 se na konci textu písmene g) doplňují slova „nebo má-li být závazek automaticky prodlužován“.

CELEX: 32011L0083

6. V § 1811 odst. 2 písm. h) se za slova „digitálního obsahu,“ vkládají slova „služby digitálního obsahu a věci s digitálními vlastnostmi“.

CELEX: 32019L2161

7. V § 1811 odst. 2 písmeno i) zní:

„i) údaje o možnosti digitálního obsahu, služby digitálního obsahu a věci s digitálními vlastnostmi fungovat společně s technickým a programovým vybavením, které se obvykle s digitálním obsahem, službou digitálního obsahu a věci s digitálními vlastnostmi téhož druhu používá, aniž je zapotřebí je převést (kompatibilita), nebo s jiným technickým a programovým vybavením, než které se obvykle s digitálním obsahem, službou digitálního obsahu a věci s digitálními vlastnostmi téhož druhu používá (interoperabilita), které jsou podnikateli známy nebo u nichž lze rozumně očekávat, že by mu mohly být známy.“.

CELEX: 32019L0770, 32019L0771, 32019L2161

8. V § 1811 odst. 3 písmeno b) zní:

„b) o zájezdu,“.

CELEX: 32011L0083

9. V § 1811 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena d) a e), která znějí:

„d) o přepravě osoby,

e) o dočasném užívání ubytovacího zařízení a jiných rekreačních službách podle § 1852.“.

CELEX: 32011L0083

10. V § 1812 odst. 2 větě první se za slova „odchylujícím se“ vkládají slova „v neprospěch spotřebitele“.

CELEX: 31993L0013, 32002L0065, 32008L0122, 32011L0083

11. Nad označení § 1813 se vkládá nadpis „**Zneužívající ujednání**“.

12. V § 1813 odst. 1 větě první se slova „Má se za to, že zakázaná“ nahrazují slovem „Zneužívající“ a slovo „přiměřenosti“ se nahrazuje slovem „poctivosti“ a ve větě druhé se slova „předmětu plnění nebo ceně“ nahrazují slovy „hlavním předmětu závazku ani pro posouzení přiměřenosti vzájemného plnění“.

CELEX: 31993L0013

13. V § 1813 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:

„(2) Zneužívající povaha ujednání se posoudí zejména s ohledem na povahu předmětu závazku, na ostatní smluvní ujednání a na všechny okolnosti při uzavření smlouvy, i s ohledem na ujednání obsažená v jiné smlouvě, na které dané ujednání závisí.“

CELEX: 31993L0013

14. V § 1814 úvodní části ustanovení se slova „Zvláště se zakazují“ nahrazují slovy „Zneužívající jsou vždy“.

CELEX: 31993L0013

15. V § 1814 písm. c) se slova „či od ní odstoupí“ nahrazují slovy „nebo nesplní závazek, aniž má spotřebitel právo na přiměřenou náhradu, pokud smlouvu neuzavře nebo závazek nesplní podnikatel“.

CELEX: 31993L0013

16. V § 1814 písmeno e) zní:

„e) umožňují, aby si podnikatel v případě, že ze své vůle ukončí závazek, ponechal peněžitá plnění uhrazená za plnění, které dosud neposkytl.“

CELEX: 31993L0013

17. V § 1814 písmena h) až l) znějí:

„h) umožňují podnikateli zvýšit cenu, aniž bude mít spotřebitel při podstatném zvýšení ceny právo od smlouvy odstoupit,

i) automaticky prodlužují závazek, je-li konec lhůty pro odmítnutí prodloužení nepřiměřeně vzdálen dni, kdy má k prodloužení dojít,

j) umožňují podnikateli určovat, zda je zboží nebo služba v souladu se smlouvou, nebo mu svěřují výlučné právo vykládat kterákoliv smluvní ujednání,

k) omezují povinnosti podnikatele, k nimž ho zavázali jeho zástupci, nebo je podmiňují dodržením zvláštní náležitosti,

l) ukládají spotřebiteli pro případ porušení povinnosti nepřiměřenou sankci.“

CELEX: 31993L0013

18. V § 1814 se doplňují písmena m) až p), která znějí:

m) vylučují nebo omezují právo spotřebitele podat žalobu nebo použít jiný procesní prostředek, omezují důkazní prostředky, které má spotřebitel k dispozici, nebo ukládají spotřebiteli povinnost prokázat skutečnosti, které by podle zákona měl prokázat podnikatel,

n) zbavují spotřebitele jeho práva určit, který závazek má být poskytnutým plněním přednostně uhrazen,

o) zavazují spotřebitele splnit povinnost vůči podnikateli, i když podnikatel povinnost vůči spotřebiteli nesplní, nebo

p) umožňují podnikateli postoupit smlouvu, může-li to vést ke zhoršení postavení spotřebitele.“.

CELEX: 31993L0013

19. V § 1814 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:

„(2) Má se za to, že zneužívající jsou ujednání, která

a) zakládají podnikateli právo vypovědět závazek bez důvodu hodného zvláštního zřetele bez přiměřené výpovědní doby,

b) odkládají určení ceny až na dobu plnění, nebo

c) vylučují nebo omezují právo spotřebitele vůči podnikateli v případě nesplnění povinnosti ze strany podnikatele, včetně možnosti započtení pohledávky spotřebitele proti pohledávce podnikatele.“.

CELEX: 31993L0013

20. V § 1815 se slova „K nepřiměřenému“ nahrazují slovy „Ke zneužívajícímu“.

CELEX: 31993L0013

21. § 1816 zní:

„§ 1816

Plnil-li podnikatel spotřebiteli něco bez objednávky a ujal-li se spotřebitel držby, hledí se na spotřebitele jako na poctivého držitele. Spotřebitel nemusí na své náklady podnikateli nic vracet, ani ho o tom vyrozumět.“.

CELEX: 32011L0083

22. V § 1817 se za slova „další platbě“ vkládají slova „před uzavřením smlouvy“ a na konci se doplňuje věta „Z předem připraveného nastavení, které by spotřebitel musel odmítnout, nelze výslovný souhlas dovodit.“.

CELEX: 32011L0083

23. V § 1819 se slova „takovým způsobem, že je lze uchovat a opakovaně zobrazovat“ nahrazují slovy „na listině nebo na jiném trvalém nosiči dat, který umožňuje adresátovi uchovat jemu určené údaje tak, aby mohly být využívány po dobu přiměřenou jejich účelu, a který umožňuje jejich nezměněnou reprodukci“.

CELEX: 32011L0083, 32019L0770, 32019L0771

24. V části čtvrté hlavě I dílu 4 se nadpis oddílu 2 nahrazuje nadpisem „**Smlouvy uzavírané distančním způsobem a smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory**“.

25. § 1820 včetně nadpisu zní:

„§ 1820

Sdělení před uzavřením smlouvy

(1) Směřuje-li jednání stran k uzavření smlouvy a používá-li při něm podnikatel výhradně alespoň jeden komunikační prostředek, který umožňuje uzavřít smlouvu bez současné fyzické přítomnosti stran (dále jen „prostředek komunikace na dálku“), nebo směřuje-li takové jednání k uzavření smlouvy mimo prostor obvyklý pro podnikatelovo podnikání, sdělí podnikatel spotřebiteli v dostatečném předstihu před uzavřením smlouvy nebo před tím, než spotřebitel učiní závaznou nabídku,

a) údaje o hlavních vlastnostech zboží nebo služby v rozsahu odpovídajícím použitému prostředku komunikace na dálku a povaze zboží nebo služby,

b) údaje o své totožnosti,

c) adresu sídla, telefonní číslo a adresu pro doručování elektronické pošty, případně i údaje o jiném prostředku on-line komunikace, který podnikatel též poskytuje za účelem rychlé a účinné komunikace a který spotřebiteli umožňuje uchovat písemnou komunikaci s podnikatelem v textové podobě, včetně data a času jejího uskutečnění; v případě, že podnikatel jedná za jiného podnikatele, také údaje o jeho totožnosti a sídle,

d) adresu provozovny, pokud se liší od adresy sídla, a v případě, že podnikatel jedná za jiného podnikatele, také adresu, na niž může spotřebitel zaslat stížnost,

e) celkovou cenu a náklady na dodání podle § 1811 odst. 2 písm. c) a e); v případě smlouvy uzavírané na dobu neurčitou nebo smlouvy, jejímž předmětem je opakované plnění, sdělí tento údaj také za jedno účtovací období, kterým je vždy jeden měsíc, pokud je tato cena neměnná,

f) údaj o přizpůsobení ceny osobě spotřebitele na základě automatizovaného rozhodování, byla-li cena takto přizpůsobena,

g) náklady na prostředky komunikace na dálku, pokud se liší od základní sazby,

h) způsob platby, způsob a čas dodání nebo plnění a případně pravidla vyřizování stížností,

i) podmínky, lhůtu a postup pro uplatnění práva na odstoupení od smlouvy, jakož i vzorový formulář pro odstoupení od smlouvy, pokud lze tohoto práva využít; náležitosti vzorového formuláře stanoví prováděcí právní předpis,

j) údaj, že v případě odstoupení od smlouvy ponese spotřebitel náklady spojené s vrácením zboží, a jde-li o smlouvu uzavřenou prostřednictvím prostředku komunikace na dálku, výši nákladů spojených s vrácením zboží, nemůže-li být pro svou povahu vráceno obvyklou poštovní cestou,

k) údaj, že při odstoupení od smlouvy po předložení žádosti o započetí plnění již v průběhu lhůty pro odstoupení podle § 1824a odst. 3 nebo podle § 1828 odst. 5 musí spotřebitel podnikateli poskytnout úhradu podle § 1834,

l) údaj, že spotřebitel nemá právo odstoupit od smlouvy, je-li tomu tak, nebo údaj o tom, za jakých podmínek mu právo na odstoupení od smlouvy zanikne,

m) údaj o existenci práv z vadného plnění, případně také o záruce za jakost, poprodejním servisu a jejich podmínkách,

n) údaj o kodexu chování, pokud se jej podnikatel zavázal dodržovat v souvislosti s některou obchodní praktikou nebo odvětvím jeho podnikání a o tom, jak lze obdržet jeho kopii,

o) údaj o době trvání závazku a podmínky ukončení závazku, má-li být smlouva uzavřena na dobu neurčitou nebo má-li být závazek automaticky prodlužován,

p) nejkratší dobu, po kterou budou trvat spotřebitelovy povinnosti ze smlouvy, má-li být smlouvou určena,

q) údaj o povinnosti zaplatit zálohu nebo obdobnou platbu, je-li vyžadována, a o jejích podmínkách,

r) údaje o funkčnosti, kompatibilitě a interoperabilitě podle § 1811 odst. 2 písm. h) a i), a

s) údaj o existenci, způsobu a podmínkách mimosoudního vyřizování sporů spotřebitelů včetně údaje, zda se lze obrátit se stížností na orgán dohledu nebo státního dozoru.

(2) Podnikatel splní povinnost sdělit údaje podle odstavce 1 písm. i) až k) také tehdy, poskytne-li spotřebiteli vyplněné vzorové poučení o možnosti odstoupení od smlouvy, jehož náležitosti stanoví prováděcí právní předpis.

(3) Má-li být smlouva uzavřena ve veřejné dražbě podle jiného zákona, které může být spotřebitel fyzicky přítomen, mohou být údaje o podnikateli podle odstavce 1 písm. b) až d) nahrazeny údaji o dražebníkovi.“.

CELEX: 32011L0083, 32019L2161

26. V § 1821 se za slova „peněžitých plněních“ vkládají slova „nebo nákladech“ a slova „§ 1811 odst. 2 písm. c) nebo o nákladech podle § 1811 odst. 2 písm. e) nebo podle § 1820 odst. 1 písm. g)“ se nahrazují slovy „§ 1820 odst. 1 písm. e) nebo j)“.

CELEX: 32011L0083

27. § 1822 včetně nadpisu zní:

„§ 1822

Obsah smlouvy

Údaje o obsahu závazku, které podnikatel sdělil spotřebiteli před uzavřením smlouvy, se stávají obsahem smlouvy, ledaže si strany výslovně ujednaly určitou náležitost jinak.“.

CELEX: 32011L0083

28. § 1823 se včetně nadpisu zrušuje.

29. V nadpisu nad označením § 1824 se slova „**Zvláštní ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných**“ nahrazují slovy „**Smlouvy uzavírané**“.

30. V § 1824 odst. 1 se slova „uvedené v § 1811 odst. 2 a § 1820 odst. 1“ nahrazují slovy „podle § 1820 odst. 1 nebo mu je zpřístupní vhodným způsobem vzhledem k použitému prostředku komunikace na dálku“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Údaje poskytované v textové podobě musí být čitelné.“.

CELEX: 32011L0083

31. V § 1824 odst. 2 větě první se slova „alespoň údaje podle § 1811 odst. 2 písm. a), b), c) a g) a údaje podle § 1820 odst. 1 písm. b), c) a h)“ nahrazují slovy „před uzavřením smlouvy alespoň údaje podle § 1820 odst. 1 písm. a), b), e), i) a o) s výjimkou vzorového formuláře pro odstoupení“.

CELEX: 32011L0083, 32019L2161

32. V § 1824 odst. 2 větě druhé se za slova „Ostatní údaje“ vkládají slova „, včetně vzorového formuláře pro odstoupení“ a slova „v textové podobě nejpozději do doby plnění“ se nahrazují slovy „vhodným způsobem podle odstavce 1“.

CELEX: 32011L0083, 32019L2161

33. Za § 1824 se vkládá nový § 1824a, který zní:

„§ 1824a

(1) Podnikatel vydá spotřebiteli potvrzení o uzavřené smlouvě v textové podobě v přiměřené době po jejím uzavření, nejpozději však v okamžiku dodání zboží nebo před tím, než začne poskytovat službu. Potvrzení musí obsahovat údaje podle § 1820 odst. 1, pokud je podnikatel spotřebiteli neposkytl v textové podobě již před uzavřením smlouvy.

(2) Je-li předmětem závazku poskytnutí digitálního obsahu, který není dodán na hmotném nosiči, obsahuje potvrzení také údaj, že spotřebitel výslovně souhlasí se započítáním plnění před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy a že bere na vědomí, že udělením souhlasu zaniká jeho právo odstoupit od smlouvy podle § 1837 písm. l).

(3) Je-li předmětem závazku poskytování služby nebo dodávky vody, plynu nebo elektřiny, které nejsou prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství, nebo tepla z dálkového vytápění za úplatu, začne podnikatel s plněním ve lhůtě pro odstoupení od smlouvy pouze na výslovnou žádost spotřebitele; na to ho podnikatel upozorní a poučí ho, že poskytnutím plnění zaniká jeho právo odstoupit od smlouvy podle § 1837 písm. a).“.

CELEX: 32011L0083, 32019L2161

34. § 1825 včetně nadpisu zní:

„§ 1825

Zvláštní ustanovení o uzavírání smluv po telefonu

(1) Kontaktuje-li podnikatel spotřebitele ústně prostřednictvím telefonu nebo obdobného zařízení, sdělí podnikatel spotřebiteli na začátku každého hovoru obchodní účel hovoru a údaje o své totožnosti, a pokud telefonuje v zastoupení jiné osoby, rovněž údaje o její totožnosti.

(2) Nabídku učiněnou během hovoru podle odstavce 1 podnikatel potvrdí spotřebiteli bez zbytečného odkladu v textové podobě. Spotřebitel je nabídkou vázán až poté, co projeví svůj souhlas elektronicky nebo podpisem potvrzení nabídky na listině.“.

CELEX: 32011L0083

35. Nad označení § 1826 se vkládá nadpis „**Zvláštní ustanovení o uzavírání smluv elektronickými prostředky**“.

36. V § 1826 odst. 1 se čárka na konci písmene c) nahrazuje slovem „a“.

37. V § 1826 odst. 1 se na konci písmene d) slovo „a“ nahrazuje tečkou a písmeno e) se zrušuje.

38. V § 1826 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2.

39. V § 1826 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Odstavce 1 a 2 se nepoužijí, pokud se smlouva uzavírá výlučně výměnou elektronické pošty nebo obdobnou individuální komunikací.“.

CELEX: 32000L0031

40. Za § 1826 se vkládá nový § 1826a, který zní:

„§ 1826a

(1) Uzavírá-li se za použití elektronických prostředků úplatná smlouva, podnikatel upozorní spotřebitele bezprostředně před tím, než učiní objednávku, jasným a výrazným způsobem na údaje podle § 1820 odst. 1 písm. a), e), o) a p).

(2) Podnikatel zajistí, aby spotřebitel vzal při objednávce výslovně na vědomí, že se zavazuje k zaplacení. Je-li objednávka činěna použitím tlačítka nebo obdobného ovládacího prvku, musejí být označeny snadno čitelným nápisem „Objedávka zavazující k platbě“ nebo jinou odpovídající jednoznačnou formulací. Nesplní-li podnikatel tuto povinnost, je smlouva neplatná, ledaže se jí spotřebitel dovolá.“.

CELEX: 32011L0083

41. § 1828 a 1829 včetně nadpisů znějí:

„§ 1828

Smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory

(1) Sjednává-li se smlouva mimo prostor obvyklý pro podnikatelské podnikání za současné fyzické přítomnosti podnikatele a spotřebitele, poskytne podnikatel spotřebiteli čitelně údaje podle § 1820 odst. 1 na listině; v jiné textové podobě jen tehdy, pokud s tím spotřebitel souhlasí.

(2) Za smlouvu uzavřenou mimo obchodní prostory podnikatele se považuje také smlouva uzavřená

a) v prostoru obvyklém pro podnikatelské podnikání nebo s použitím prostředku komunikace na dálku, pokud k jejímu uzavření došlo bezprostředně poté, co podnikatel oslovil spotřebitele mimo obchodní prostory,

b) během výletu organizovaného podnikatelem za účelem nebo s účinkem propagace a prodeje zboží či poskytování služeb, nebo

c) na základě nabídky učiněné spotřebitelem mimo obchodní prostory podnikatele za současné fyzické přítomnosti podnikatele a spotřebitele.

(3) Podnikatel vydá spotřebiteli vyhotovení smlouvy nebo potvrzení o uzavřené smlouvě na listině; v jiné textové podobě jen tehdy, pokud s tím spotřebitel souhlasí.

(4) Je-li předmětem závazku poskytnutí digitálního obsahu, který není dodán na hmotném nosiči, podnikatel vydá spotřebiteli též potvrzení, že spotřebitel výslovně souhlasí se započítáním plnění před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy a že bere na vědomí, že udělením souhlasu zaniká jeho právo odstoupit od smlouvy podle § 1837 písm. 1).

(5) Je-li předmětem závazku poskytování služby nebo dodávky vody, plynu nebo elektřiny, které nejsou prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství, nebo tepla z dálkového vytápění za úplaty, začne podnikatel s plněním ve lhůtě pro odstoupení od smlouvy pouze na výslovnou žádost spotřebitele v textové podobě; na to ho podnikatel upozorní a poučí ho, že poskytnutím plnění zaniká jeho právo odstoupit od smlouvy podle § 1837 písm. a).

Odstoupení od smlouvy

§ 1829

(1) Spotřebitel může odstoupit od smlouvy uzavřené distančním způsobem nebo od smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory ve lhůtě čtrnácti dnů. Není-li dále stanoveno jinak, končí lhůta uplynutím čtrnácti dnů ode dne uzavření smlouvy.

(2) Je-li předmětem závazku koupě zboží, končí lhůta uplynutím čtrnácti dnů ode dne, kdy spotřebitel nebo jím určená třetí osoba odlišná od dopravce převezme zboží, nebo

a) poslední kus zboží, objedná-li spotřebitel v rámci jedné objednávky více kusů zboží, které jsou dodávány samostatně,

b) poslední položku nebo část dodávky zboží sestávajícího z několika položek nebo částí, nebo

c) první dodávku zboží, je-li ve smlouvě ujednána pravidelná dodávka zboží po ujednanou dobu.

(3) Je-li předmětem závazku dodávka vody, plynu nebo elektřiny, které nejsou prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství, tepla z dálkového vytápění nebo poskytnutí digitálního obsahu, který není dodán na hmotném nosiči, končí lhůta uplynutím čtrnácti dnů ode dne uzavření smlouvy.

(4) Nebyl-li spotřebitel poučen o právu odstoupit od smlouvy podle § 1820 odst. 1 písm. i), může od smlouvy odstoupit do jednoho roku ode dne uplynutí lhůty podle odstavce 1, 2 nebo 3. V případě, že podnikatel poučil spotřebitele o právu odstoupit od smlouvy do jednoho roku ode dne uvedeného v odstavci 1, 2 nebo 3, skončí lhůta pro odstoupení uplynutím čtrnácti dnů ode dne, kdy spotřebitel obdržel poučení.“.

CELEX: 32011L0083, 32019L2161

42. Za § 1829 se vkládá nový § 1829a, který zní:

„§ 1829a

Pro odstoupení od smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory během výletu organizovaného podnikatelem za účelem nebo s účinkem propagace a prodeje zboží nebo poskytování služeb, nebo při nevyžádané návštěvě podnikatele ve spotřebitelově domácnosti platí namísto lhůty čtrnácti dnů podle § 1829 lhůta třiceti dnů.“.

CELEX: 32019L2161

43. V § 1830 se vkládá nový odstavec 1, který zní:

„(1) Spotřebitel může odstoupit od smlouvy jakýmkoli jednoznačným prohlášením učiněným vůči podnikateli.“.

Dosavadní text se označuje jako odstavec 2.

CELEX: 32011L0083

44. V § 1831 odst. 1 se na konci textu věty první doplňují slova „leďaže mu podnikatel nabídl, že si zboží sám vyzvedne“ a věta druhá se nahrazuje větou „Lhůta je zachována, pokud spotřebitel odešle zboží před jejím uplynutím.“.

CELEX: 32011L0083

45. V § 1831 odst. 2 se slova „nákladů stanovených tímto zákonem“ nahrazují slovy „podle § 1832 odst. 2, § 1833 nebo 1834“.

CELEX: 32011L0083

46. V § 1831 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Je-li předmětem smlouvy poskytnutí digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, použije se ustanovení § 2389o obdobně.“.

CELEX: 32019L2161

47. V § 1832 odst. 3 se slova „o povinnosti“ nahrazují slovy „na povinnost“ a text „písm. g)“ se nahrazuje textem „písm. j)“.

CELEX: 32011L0083

48. V § 1832 odst. 4 se slova „mu spotřebitel zboží předá nebo prokáže, že zboží podnikateli odeslal“ nahrazují slovy „obdrží zboží, nebo než mu spotřebitel prokáže, že zboží odeslal zpět, podle toho, co nastane dříve“.

CELEX: 32011L0083

49. V § 1832 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Je-li předmětem smlouvy poskytnutí digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, použije se ustanovení § 2389n obdobně.“.

CELEX: 32019L2161

50. V § 1833 větě první se slova „s ním nakládat s ohledem na jeho povahu a vlastnosti“ nahrazují slovy „k tomu, aby se seznámil s povahou, vlastnostmi a funkčností zboží“ a ve větě druhé se slova „informace podle ustanovení § 1820 odst. 1 písm. f)“ nahrazují slovy „údaje podle § 1820 odst. 1 písm. i)“.

CELEX: 32011L0083

51. V § 1834 větě první se za slovo „služeb“ vkládají slova „nebo dodávka vody, plynu nebo elektřiny, které nejsou prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství nebo tepla z dálkového vytápění“, a ve větě druhé se slova „poměrnou část ceny odpovídající tržní hodnotě poskytovaného plnění“ nahrazují slovy „obvyklou cenu toho, co bylo poskytnuto“.

CELEX: 32011L0083

52. V § 1836 písm. a) se za slovo „služeb“ vkládají slova „nebo dodávky vody, plynu nebo elektřiny, které nejsou prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství nebo tepla z dálkového vytápění“, slova „d) a f)“ se nahrazují slovy „i) a k)“ a za slovo „nežádal“ se vkládají slova „podle § 1824a odst. 3 nebo § 1828 odst. 5“.

CELEX: 32011L0083

53. V § 1836 písm. b) se slovo „nepředal“ nahrazuje slovem „neposkytl“ a slova „vyhotovení smlouvy“ se nahrazují slovy „potvrzení podle § 1824a odst. 1 a 2 nebo § 1828 odst. 3 a 4“.

CELEX: 32011L0083

54. Za § 1836 se vkládá nový § 1836a, který zní:

„§ 1836a

(1) Odstoupil-li spotřebitel od smlouvy, zanikají závazky ze všech vedlejších smluv k témuž okamžiku jako závazek ze smlouvy hlavní bez nákladů pro spotřebitele s výjimkou úhrad podle § 1832 odst. 2, § 1833 a 1834.

(2) Vedlejší smlouvou podle odstavce 1 je smlouva, jejímž předmětem je plnění související s plněním poskytovaným na základě smlouvy hlavní, a toto plnění je poskytováno podnikatelem nebo třetí osobou na základě ujednání mezi nimi.“.

CELEX: 32011L0083

55. V § 1837 písmeno a) zní:

„a) o poskytování služeb, jestliže byly v plném rozsahu poskytnuty; v případě plnění za úplatu, pouze pokud započalo s předchozím výslovným souhlasem spotřebitele před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy a podnikatel před uzavřením smlouvy poučil spotřebitele, že poskytnutím plnění zaniká právo odstoupit od smlouvy.“.

CELEX: 32019L2161

56. V § 1837 písm. c) se slova „jež mohou být dodány“ nahrazují slovy „jejichž cena byla ujednána v době uzavření smlouvy s tím, že dodání je možné uskutečnit“, slovo „cena“ se nahrazuje slovy „skutečná hodnota“ a slovo „finančního“ se zrušuje.

CELEX: 32011L0083

57. V § 1837 písmeno d) zní:

„d) o dodávce zboží vyrobeného podle požadavků spotřebitele nebo přizpůsobeného jeho osobním potřebám.“.

CELEX: 32011L0083

58. V § 1837 písm. e) se slova „jakož i zboží, které bylo po dodání,“ nahrazují slovy „nebo zboží s krátkou dobou spotřeby, jakož i zboží, které bylo po dodání vzhledem ke své povaze“.

CELEX: 32011L0083

59. V § 1837 písmeno f) zní:

„f) o neodkladné opravě nebo údržbě, která má být provedena v místě určeném spotřebitelem na jeho výslovnou žádost; to však neplatí pro provedení jiných než vyžádaných oprav či dodání jiného zboží než náhradních dílů nutných k provedení opravy nebo údržby.“.

CELEX: 32011L0083

60. V § 1837 písm. g) se slovo „uzavřeném“ nahrazuje slovem „zapečetěném“ a slova „spotřebitel z obalu vyňal a z hygienických důvodů jej není možné vrátit“ se nahrazují slovy „z důvodu ochrany zdraví nebo z hygienických důvodů není vhodné vrátit poté, co jej spotřebitel porušil“.

CELEX: 32011L0083

61. V § 1837 písm. h) se za slovo „programu“ vkládají slova „v zapečetěném obalu“ a slova „porušil jejich původní obal“ se nahrazují slovy „jej spotřebitel porušil“.

CELEX: 32011L0083

62. V § 1837 se na konci textu písmene i) doplňují slova „s výjimkou smluv o předplatném na jejich dodávání“.

CELEX: 32011L0083

63. V § 1837 písmeno j) zní:

„j) o ubytování, přepravě zboží, nájmu dopravního prostředku, stravování nebo využití volného času, pokud má být podle smlouvy plněno k určitému datu nebo v určitém období.“.

CELEX: 32011L0083

64. V § 1837 písm. k) se slova „zákona upravujícího veřejné dražby“ nahrazují slovy „jiného zákona, které může být spotřebitel fyzicky přítomen“.

CELEX: 32011L0083

65. V § 1837 písmeno l) zní:

„l) o dodání digitálního obsahu, který není dodán na hmotném nosiči, poté, co bylo započato s plněním; v případě plnění za úplatu, pokud započalo s předchozím výslovným souhlasem spotřebitele před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy, spotřebitel byl poučen, že tím právo odstoupit od smlouvy zaniká, a podnikatel mu poskytl potvrzení podle § 1824a odst. 1 a 2 nebo § 1828 odst. 3 a 4.“.

CELEX: 32019L2161

66. § 1838 včetně nadpisu zní:

„Společná ustanovení

§ 1838

Na poskytování digitálního obsahu, který je dodán na hmotném nosiči, se použijí ustanovení tohoto pododdílu o zboží.“.

67. Nadpis nad označením § 1839 se zrušuje.

68. V § 1840 odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „a domu“.

CELEX: 32011L0083

69. V § 1840 odst. 1 písm. g) se slova „dodávaného do spotřebitelovy domácnosti nebo do jiného místa, které spotřebitel určil“ nahrazují slovy „kteřé podnikatel fyzicky dodává do spotřebitelovy domácnosti, do místa jeho bydliště nebo na jeho pracoviště formou častých a pravidelných dodávek“.

CELEX: 32011L0083

70. V § 1840 odst. 1 se na konci textu písmene h) doplňují slova „s výjimkou § 1817 a 1826a“.

CELEX: 32011L0083, 32019L2161

71. V § 1840 odst. 1 se na konci písmene i) slovo „nebo“ zrušuje.

72. V § 1840 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena k) až m), která znějí:

„k) o dočasném užívání ubytovacího zařízení a jiných rekreačních službách podle § 1852,

l) o zájezdu s výjimkou § 1825 a 1826a, nebo

m) o koupi zboží na základě výkonu rozhodnutí nebo jiného soudního opatření“.

CELEX: 32011L0083, 32019L2161

73. V § 1840 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

74. V § 1841 se slova „pro účely úpravy spotřebitelských smluv v tomto zákoně“ zrušují.

75. V § 1843 odst. 1 písm. a) se slova „§ 1820 odst. 1 písm. a) a c)“ nahrazují slovy „§ 1820 odst. 1 písm. g) a p)“.

76. Za § 1844a se vkládá nový § 1844b, který včetně nadpisu zní:

„§ 1844b

Použití prostředku komunikace na dálku

Podnikatel může při komunikaci se spotřebitelem použít automatický telekomunikační systém nebo faxový přístroj jen s předchozím souhlasem spotřebitele; jiný prostředek komunikace na dálku umožňující individuální jednání může použít jen v případě, že spotřebitel jeho použití neodmítl. Tímto postupem spotřebiteli nesmí vzniknout náklady.“

CELEX: 32002L0065

77. § 1865 zní:

„§ 1865

(1) Odstoupil-li spotřebitel od smlouvy podle § 1852 odst. 1 písm. a), zanikají závazky ze všech vedlejších smluv k témuž okamžiku jako závazek ze smlouvy hlavní bez jakýchkoli nákladů pro spotřebitele. Vedlejší smlouvou je smlouva, jejímž předmětem je poskytnutí služby související se smlouvou podle § 1852 odst. 1 písm. a), a tato služba je poskytována podnikatelem nebo třetí osobou na základě ujednání mezi nimi.

(2) Odstoupil-li spotřebitel od smlouvy podle § 1852 odst. 1 písm. a), b) nebo c) a hradí-li se cena alespoň zčásti pomocí úvěru nebo zápůjčky poskytnutých podnikatelem nebo třetí osobou na základě ujednání mezi nimi, zaniká závazek ze smlouvy o úvěru nebo zápůjčce k témuž okamžiku jako závazek ze smlouvy podle § 1852 odst. 1 písm. a), b) nebo c) bez nákladů pro spotřebitele.“

CELEX: 32008L0122

78. § 1919 se zrušuje.

79. V § 1921 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2.

80. V § 1922 odst. 1 větě první se slova „oznámí to“ nahrazují slovy „vytkne ji“.

81. V § 1922 odst. 2 se slova „uplatnění práv z vadného plnění ani záruční doba“ nahrazují slovy „vytknutí vady“.

82. V § 1924 větě první se slova „podle § 1923“ nahrazují slovy „z vadného plnění“.

83. § 1963 zní:

„§ 1963

(1) Je-li obsahem vzájemného závazku podnikatelů povinnost dodat zboží nebo poskytnout službu za úplaty, je cena splatná do třiceti dnů

a) ode dne, kdy byla dlužníku doručena faktura nebo jiná výzva podobné povahy,

b) ode dne doručení zboží nebo poskytnutí služby, není-li možné určit den doručení faktury nebo jiné výzvy podobné povahy, nebo byla-li dlužníku doručena faktura nebo jiná výzva podobné povahy dříve, než mu bylo plněno, nebo

c) ode dne převzetí nebo ověření, zda bylo řádně splněno, má-li být podle zákona nebo smlouvy provedeno, byla-li dlužníku doručena faktura nebo jiná výzva podobné povahy před takovým převzetím nebo ověřením.

(2) Doba splatnosti může překročit šedesát dnů jen tehdy, je-li to výslovně ujednáno a není-li to pro věřitele zvláště nevýhodné.

(3) Odstavec 1 se použije také na závazek mezi podnikatelem a veřejným zadavatelem podle zákona o zadávání veřejných zakázek, je-li obsahem závazku povinnost dodat zboží nebo poskytnout službu veřejnému zadavateli. Smluvní strany se od určení času plnění podle odstavce 1 mohou odchýlit v neprospěch věřitele pouze výslovným ujednáním, pokud to odůvodňuje povaha závazku a doba splatnosti nepřekročí šedesát dnů.“.

CELEX: 32011L0007

84. V § 1964 odstavec 1 zní:

„(1) Ujednání o času plnění, úroku z prodlení nebo o náhradě nákladů spojených s uplatněním pohledávky, které se odchyluje od zákona tak, že je se zřetelem k okolnostem případu pro věřitele zvláště nevýhodné, je neplatné. Přitom se zohlední zejména povaha předmětu plnění, zda je pro takovou odchylku spravedlivý důvod a zda takové ujednání hrubě neodporuje obchodním zvyklostem a zásadě poctivého obchodního styku.“.

CELEX: 32011L0007

85. V § 1964 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Ujednání, které právo věřitele na úroky z prodlení ve vztazích podle § 1963 vylučuje, se považuje za zvláště nevýhodné. Má se za to, že ujednání, které vylučuje právo věřitele na náhradu nákladů spojených s uplatněním pohledávky, je zvláště nevýhodné.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.

CELEX: 32011L0007

86. V § 1964 odst. 3 se slovo „neúčinnosti“ nahrazuje slovem „neplatnosti“.

87. V § 1964 odst. 4 se slovo „neúčinné“ nahrazuje slovem „neplatné“.

88. § 1965 zní:

„§ 1965

Doba převzetí nebo ověření, zda bylo řádně splněno, může ve vztazích podle § 1963 překročit třicet dnů ode dne poskytnutí plnění, je-li to výslovně ujednáno a není-li to pro věřitele zvláště nevýhodné.“.

CELEX: 32011L0007

89. § 1972 zní:

„§ 1972

Ve vztazích podle § 1963 má věřitel vedle úroků z prodlení právo na náhradu nákladů spojených s uplatněním pohledávky formou pevné částky, jejíž výši stanoví nařízení vlády. Tím není dotčeno právo věřitele na náhradu nákladů spojených s uplatněním pohledávky, které tuto pevnou částku přesahují.“.

CELEX: 32011L0007

90. V § 2085 odst. 1 se věta druhá zrušuje.

91. V § 2090 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

92. § 2113 a 2114 znějí:

„§ 2113

(1) Záruka za jakost vzniká prohlášením poskytovatele záruky, že kupujícího uspokojí nad rámec jeho zákonných práv z vadného plnění, zejména tím, že mu vrátí kupní cenu, vymění věc nebo ji opraví anebo v této souvislosti poskytne službu, nebude-li mít věc vlastnosti uvedené v prohlášení o záruce.

(2) Záruka za jakost vznikne i prohlášením učiněným v reklamě dostupné nejpozději v okamžiku uzavření kupní smlouvy. Je-li obsah záruky obsažený v jiném prohlášení o záruce pro kupujícího méně příznivý než obsah záruky učiněné v reklamě, má přednost obsah uvedený v reklamě, ledaže byl před uzavřením smlouvy dodatečně upraven stejným nebo srovnatelným způsobem, jakým byla reklama učiněna.

(3) Ustanovení o záruce za jakost se přiměřeně použijí i na záruku převzatou v souvislosti s jinou než kupní smlouvou.

§ 2114

(1) Zaručí-li se poskytovatel záruky, že si věc po určitou dobu při obvyklém použití uchová své funkce a výkonnost, platí, že má kupující ze záruky alespoň právo na dodání nové věci bez vad nebo na opravu věci. Tyto účinky má i uvedení záruční doby nebo doby použitelnosti věci na obalu věci.

(2) Určují-li prohlášení o záruce různé záruční doby, platí doba z nich nejdelší; tím není dotčen § 2113 odst. 2.“.

CELEX: 32011L0083, 32019L0771

93. V § 2115 větě druhé se slovo „prodávající“ nahrazuje slovy „poskytovatel záruky“.

94. V § 2116 se věta druhá zrušuje.

95. § 2117 zní:

„§ 2117

Vadu krytou zárukou musí kupující vytknout poskytovateli záruky ve lhůtě určené délkou záruční doby; § 1921 a 1922 se použijí obdobně.“.

96. V § 2129 odst. 2 větě první se slovo „Neoznámil-li“ nahrazuje slovem „Nevytkl-li“, za slovo „nebyla“ se vkládá slovo „vytknuta“ a slovo „oznámena“ se zrušuje.

97. V § 2129 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Je-li kupujícím spotřebitel a projeví-li se vada v průběhu dvou let od přechodu nebezpečí škody na věci na kupujícího, má se za to, že nemovitá věc byla vadná již při přechodu nebezpečí škody, ledaže to povaha vady vylučuje. Tato doba neběží po dobu, po kterou kupující nemůže věc užívat, v případě, že vadu vytkl oprávněně.“.

98. V části čtvrté hlavě I dílu 1 oddílu 2 se v nadpisu názvu pododdílu 5 slova „**v obchodě**“ nahrazují slovem „**spotřebiteli**“.

99. § 2158 a 2159 znějí:

„§ 2158

(1) Je-li kupujícím spotřebitel, platí pro prodej hmotné movité věci i ustanovení tohoto pododdílu. Ustanovení tohoto pododdílu se použijí také na smlouvu o dodání hmotné movité věci, kterou je nutné vyrobit nebo vytvořit.

(2) Je-li předmětem koupě hmotná movitá věc, která je propojena s digitálním obsahem nebo službou digitálního obsahu takovým způsobem, že by bez nich nemohla plnit své funkce (dále jen „věc s digitálními vlastnostmi“), použijí se ustanovení tohoto pododdílu také na poskytování digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, i když je poskytuje třetí osoba. To neplatí, je-li z obsahu smlouvy i z povahy věci zjevné, že jsou poskytovány samostatně.

(3) Slouží-li hmotná movitá věc jen jako nosič digitálního obsahu, ustanovení tohoto pododdílu se s výjimkou § 2159 a 2159a nepoužijí.

§ 2159

(1) Není-li ujednáno čas plnění, prodávající odevzdá věc kupujícímu bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy, nejpozději však do třiceti dnů.

(2) Má-li prodávající kupujícímu věc odeslat, je kupujícímu odevzdána v okamžiku, kdy ji spotřebiteli nebo jím určené osobě předá dopravce. Určil-li však dopravce kupující, aniž mu byl prodávajícím nabídnut, je věc kupujícímu odevzdána v okamžiku, kdy ji prodávající předá tomuto dopravci; práva kupujícího vůči dopravci tím nejsou dotčena.

(3) Nepřevezme-li kupující věc v čase uvedeném v odstavci 1, náleží prodávajícímu úplata za uskladnění. Neujednávají-li strany její výši, platí za ujednanou výše obvyklá.“.

CELEX: 32011L0083, 32019L0770, 32019L0771

100. Za § 2159 se vkládá nový § 2159a, který zní:

„§ 2159a

(1) Je-li prodávající v prodlení s odevzdáním věci, může kupující od smlouvy odstoupit, nesplní-li prodávající svoji povinnost ani v dodatečné přiměřené lhůtě, kterou mu kupující poskytl. Kupující může od smlouvy odstoupit bez dodatečné lhůty jen v případě, že prodávající odmítl plnit nebo je plnění v určeném čase nezbytné s ohledem na okolnosti při uzavření smlouvy anebo kupující sdělil prodávajícímu před uzavřením smlouvy, že je dodání v určitý čas nezbytné; § 1980 se nepoužije.

(2) Prodávající vrátí bez zbytečného odkladu po odstoupení od smlouvy kupujícímu všechna peněžítá plnění, která kupující podle smlouvy uhradil.“.

CELEX: 32011L0083

101. V § 2161 odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „v době, kdy kupující věc převzal,“ nahrazují slovem „věc“.

CELEX: 32019L0771

102. V § 2161 odst. 1 písmena a) až c) znějí:

„a) odpovídá ujednanému popisu, druhu a množství, jakož i jakosti, funkčnosti, kompatibilitě, interoperabilitě a jiným ujednaným vlastnostem,

b) je vhodná k účelu, pro který ji kupující požaduje a s nímž prodávající souhlasil, a

c) je dodána s ujednaným příslušenstvím a pokyny k použití, včetně návodu k montáži nebo instalaci.“.

CELEX: 32019L0771

103. V § 2161 odst. 1 se písmena d) a e) zrušují.

104. V § 2161 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 až 4, které znějí:

„(2) Prodávající odpovídá kupujícímu, že vedle ujednaných vlastností

a) je věc vhodná k účelu, k němuž se věc tohoto druhu obvykle používá, i s ohledem na práva třetích osob, právní předpisy, technické normy nebo kodexy chování daného odvětví, není-li technických norem,

b) věc množstvím, jakostí a dalšími vlastnostmi, včetně životnosti, funkčnosti, kompatibility a bezpečnosti, odpovídá obvyklým vlastnostem věcí téhož druhu, které může kupující rozumně očekávat, i s ohledem na veřejná prohlášení učiněná prodávajícím nebo jinou osobou v témže smluvním řetězci, zejména reklamou nebo označením,

c) je věc dodána s příslušenstvím, včetně obalu, návodu k montáži a jiných pokynů k použití, které může kupující rozumně očekávat, a

d) věc odpovídá jakostí nebo provedením vzorku nebo předloze, které prodávající kupujícímu poskytl před uzavřením smlouvy.

(3) Prodávající není vázán veřejným prohlášením podle odstavce 2 písm. b), prokáže-li, že si ho nebyl vědom nebo že bylo v době uzavření smlouvy upraveno alespoň srovnatelným způsobem, jakým bylo učiněno, anebo že na rozhodnutí o koupi nemohlo mít vliv.

(4) Odstavec 2 se nepoužije v případě, že prodávající kupujícího před uzavřením smlouvy zvláště upozornil, že se některá vlastnost věci liší a kupující s tím při uzavírání smlouvy výslovně souhlasil.“.

Dosavadní odstavce 2 se označují jako odstavce 5.

CELEX: 32019L0771

105. V § 2161 odst. 5 se slova „šesti měsíců“ nahrazují slovy „jednoho roku“ a na konci textu odstavce se doplňují slova „leďaže to povaha věci nebo vady vylučuje“.

CELEX: 32019L0771

106. V § 2161 se na konci odstavce 5 doplňuje věta „Tato doba neběží po dobu, po kterou kupující nemůže věc užívat, v případě, že vadu vytkl oprávněně.“.

107. Za § 2161 se vkládají nové § 2161a a 2161b, které znějí:

„§ 2161a

Prodávající odpovídá kupujícímu také za vadu způsobenou nesprávnou montáží nebo instalací, která byla podle smlouvy provedena prodávajícím nebo na jeho odpovědnost. To platí i v případě, že byla montáž nebo instalace provedena kupujícím a vada nastala v důsledku nedostatku v návodu, který k ní poskytl prodávající nebo poskytovatel digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, jde-li o věc s digitálními vlastnostmi.

§ 2161b

(1) Je-li předmětem koupě věc s digitálními vlastnostmi, prodávající zabezpečí, že budou kupujícímu poskytovány ujednané aktualizace digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu.

(2) Vedle ujednaných aktualizací prodávající zabezpečí, že budou kupujícímu poskytovány aktualizace, které jsou nezbytné, aby si věc po převzetí uchovala vlastnosti podle § 2161, a že bude na jejich dostupnost upozorněn

a) po dobu dvou let, mají-li být podle smlouvy digitální obsah nebo služba digitálního obsahu poskytovány soustavně po určitou dobu, a je-li ujednáno poskytování po dobu delší dvou let, po celou tuto dobu,

b) po dobu, po kterou to kupující může rozumně očekávat, mají-li být podle smlouvy digitální obsah nebo služba digitálního obsahu poskytnuty jednorázově; to se posoudí podle druhu a účelu věci,

povahy digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu a s přihlédnutím k okolnostem při uzavření smlouvy a povaze závazku.

(3) Odstavec 2 se nepoužije v případě, že prodávající kupujícího před uzavřením smlouvy zvláště upozornil, že aktualizace poskytovány nebudou a kupující s tím při uzavírání smlouvy výslovně souhlasil.

(4) Neprovedl-li kupující aktualizaci podle odstavce 2 v přiměřené době, nemá práva z vady, která vznikla pouze v důsledku neprovedené aktualizace. To neplatí v případě, že kupující nebyl upozorněn na aktualizaci nebo na důsledky jejího neprovedení anebo aktualizaci neprovedl či ji provedl nesprávně v důsledku nedostatku v návodu.

(5) Mají-li být podle smlouvy digitální obsah nebo služba digitálního obsahu poskytovány soustavně po určitou dobu a projeví-li se nebo vyskytne-li se vada v době podle odstavce 2 písm. a), má se za to, že jsou digitální obsah nebo služba digitálního obsahu poskytovány vadně.“

CELEX: 32019L0771

108. § 2164 se zrušuje.

109. § 2165 zní:

„§ 2165

(1) Kupující může vytknout vadu, která se na věci projeví v době dvou let od převzetí.

(2) Je-li předmětem koupě věc s digitálními vlastnostmi a mají-li být podle smlouvy digitální obsah nebo služba digitálního obsahu poskytovány soustavně po určitou dobu, může kupující vytknout vadu, která se na nich vyskytne nebo projeví v době dvou let od převzetí. Má-li být plněno po dobu delší dvou let, má kupující právo z vady, která se vyskytne nebo projeví v této době.

(3) Soud právo z vady přizná i v případě, že nebyla vytknuta bez zbytečného odkladu poté, co ji mohl kupující při dostatečné péči zjistit.

(4) Vytkl-li kupující prodávajícímu vadu oprávněně, doba podle odstavců 1 a 2 neběží po dobu, po kterou kupující nemůže věc užívat.“

CELEX: 32019L0771

110. § 2166 se zrušuje.

111. § 2167 až 2171 znějí:

„§ 2167

(1) Právo z vadného plnění kupujícímu nenáleží, pokud vadu sám způsobil.

(2) Vadou věci není opotřebením věci způsobené jejím obvyklým užíváním nebo u použité věci opotřebením odpovídající míře jejího předchozího používání.

§ 2168

Při koupi použité věci mohou strany zkrátit dobu podle § 2165 až na jeden rok.

§ 2169

(1) Má-li věc vadu, může kupující požadovat její odstranění. Podle své volby může požadovat dodání nové věci bez vady nebo opravu věci, ledaže je zvolený způsob odstranění vady nemožný nebo ve srovnání s druhým nepřiměřeně nákladný; to se posoudí zejména s ohledem na význam vady, hodnotu, kterou by věc měla bez vady, a to, zda může být druhým způsobem vada odstraněna bez značných obtíží pro kupujícího.

(2) Prodávající může odmítnout vadu odstranit, je-li to nemožné nebo nepřiměřeně nákladné zejména s ohledem na význam vady a hodnotu, kterou by věc měla bez vady.

(3) Ustanovení § 1923, 2106 a 2107 o právech z vadného plnění se nepoužijí.

§ 2170

(1) Prodávající odstraní vadu v přiměřené době po jejím vytknutí tak, aby tím kupujícímu nezpůsobil značné obtíže, přičemž se zohlední povaha věci a účel, pro který kupující věc koupil.

(2) K odstranění vady převezme prodávající věc na vlastní náklady. Vyžaduje-li to demontáž věci, jejíž montáž byla provedena v souladu s povahou a účelem věci předtím, než se vada projevila, prodávající provede demontáž vadné věci a montáž opravené nebo nové věci anebo uhradí náklady s tím spojené.

(3) Nepřevezme-li kupující věc v přiměřené době poté, co jej prodávající vyrozuměl o možnosti věc po opravě převzít, použije se § 2159 odst. 3 obdobně.

§ 2171

(1) Kupující může požadovat přiměřenou slevu nebo odstoupit od smlouvy, pokud

a) prodávající vadu odmítl odstranit nebo ji neodstranil v souladu s § 2170 odst. 1 a 2,

b) se vada projeví opakovaně,

c) je vada podstatným porušením smlouvy, nebo

d) je z prohlášení prodávajícího nebo z okolností zjevné, že vada nebude odstraněna v přiměřené době nebo bez značných obtíží pro kupujícího.

(2) Přiměřená sleva se určí jako rozdíl mezi hodnotou věci bez vady a vadné věci, kterou kupující obdržel.

(3) Kupující nemůže odstoupit od smlouvy, je-li vada věci nevýznamná; má se za to, že vada není nevýznamná. Ustanovení § 2110 a 2111 se nepoužijí.

(4) Odstoupí-li kupující od smlouvy, prodávající vrátí kupujícímu kupní cenu bez zbytečného odkladu poté, co obdrží věc nebo co mu kupující prokáže, že věc odeslal.“.

CELEX: 32019L0771

112. V § 2172 větě první se slova „Práva z vady se uplatňují u prodávajícího“ nahrazují slovy „Vadu lze vytknout prodávajícímu“.

113. V § 2172 větě druhé se slova „v potvrzení podle § 2166 uvedena jiná osoba určená“ a slovo „uplatní“ zrušují, za slovo „opravě“ se vkládají slova „určena jiná osoba“ a slova „právo na opravu u toho“ se nahrazují slovy „vytkne vadu tomu“.

114. V § 2172 se věta třetí zrušuje.

115. § 2173 zní:

„§ 2173

Dokud prodávající nesplní své povinnosti z vadného plnění, nemusí kupující platit dosud neuhrazenou kupní cenu nebo její část.“.

CELEX: 32019L0771

116. V § 2174 se slova „může uplatnit právo z vady“ nahrazují slovy „vytkl vadu“.

CELEX: 32019L0771

117. Za § 2174 se vkládají nové § 2174a a 2174b, které včetně nadpisů znějí:

„§ 2174a

Zvláštní ustanovení o záruce za jakost

(1) Poskytovatel záruky vydá kupujícímu nejpozději při převzetí věci potvrzení o záruce za jakost (záruční list) v textové podobě. Záruční list musí být sepsán jasným a srozumitelným jazykem a musí obsahovat

a) údaj, že má kupující ze zákona právo vůči prodávajícímu na bezplatnou nápravu a že toto právo není zárukou za jakost dotčeno, a

b) označení věci, na niž se záruka vztahuje, obsah záruky, jméno a bydliště nebo sídlo poskytovatele záruky, postup k uplatnění práv ze záruky a podmínky záruky.

(2) Nesplněním povinnosti podle odstavce 1 není platnost záruky dotčena.

§ 2174b

Právo postihu

(1) Byla-li vada způsobena konáním nebo opomenutím jiné osoby v témže smluvním řetězci, náleží konečnému prodávajícímu náhrada od toho, kdo mu v rámci své podnikatelské činnosti věc prodal nebo kdo byl zavázán poskytovat digitální obsah či službu digitálního obsahu, včetně jejich aktualizace. Náhrada se poskytne ve výši nákladů, které konečný prodávající účelně vynaložil na zjednání nápravy.

(2) Právo na náhradu nevznikne, věděl-li konečný prodávající o vadě věci v okamžiku jejího převzetí nebo nebyla-li věc určena k uvedení na trh pro spotřebitele.

(3) K ujednání, které předem vylučuje nebo omezuje právo konečného prodávajícího na náhradu, se nepřihlíží.

(4) Odstavce 1 až 3 se na další osoby v témže smluvním řetězci použijí obdobně.“.

CELEX: 32019L0770, 32019L0771

118. V části čtvrté hlavě II dílu 2 se za oddíl 5 vkládá nový oddíl 6, který včetně nadpisu zní:

„Oddíl 6

Poskytování digitálního obsahu

Pododdíl 1

Obecná ustanovení

§ 2389a

(1) Smlouvou o poskytování digitálního obsahu se poskytovatel zavazuje zpřístupnit uživateli věc v digitální podobě (digitální obsah) k užívání pro vlastní potřebu a uživatel se zavazuje platit za to odměnu.

(2) Vyžaduje-li užívání digitálního obsahu oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví, použijí se také příslušná ustanovení o licenci.

§ 2389b

(1) Není-li ujednáno čas plnění, poskytovatel zpřístupní uživateli digitální obsah bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy.

(2) Poskytovatel splní tuto povinnost také zpřístupněním digitálního obsahu prostřednictvím fyzického nebo virtuálního zařízení, které si k tomu uživatel zvolil.

(3) Je na poskytovateli, aby prokázal, že digitální obsah uživateli zpřístupnil.

§ 2389c

(1) Poskytovatel odpovídá uživateli, že digitální obsah je po dobu trvání závazku bez vad.

(2) Poskytovatel zpřístupní uživateli nejnovější verzi digitálního obsahu dostupnou v době uzavření smlouvy.

§ 2389d

(1) Poskytovatel zabezpečí, že budou uživateli poskytovány ujednané aktualizace digitálního obsahu.

(2) Vedle ujednaných aktualizací poskytovatel zabezpečí, že budou uživateli poskytovány aktualizace, které jsou nezbytné, aby byl digitální obsah bez vad po dobu trvání závazku a že bude na jejich dostupnost upozorněn.

(3) Neprovedl-li uživatel aktualizaci podle odstavce 2 v přiměřené době, nemá práva z vady, která vznikla pouze v důsledku neprovedené aktualizace. To neplatí v případě, že uživatel nebyl upozorněn na aktualizaci nebo na důsledky jejího neprovedení anebo aktualizaci neprovedl či ji provedl nesprávně v důsledku nedostatku v návodu.

§ 2389e

(1) Projeví-li se vada za trvání závazku, je na poskytovateli, aby prokázal, že digitální obsah je poskytován bez vad.

(2) Prokáže-li poskytovatel, že vadu způsobilo nevyhovující technické nebo programové vybavení nebo síťové připojení pro přístup či užívání digitálního obsahu uživatele nezbytné pro řádné fungování digitálního obsahu (dále jen „digitální prostředí uživatele“), ačkoli byl uživatel na jeho potřebu před uzavřením smlouvy jasně a srozumitelně upozorněn, odstavec 1 se nepoužije.

(3) K ověření, zda se vada vyskytla v důsledku nevyhovujícího digitálního prostředí uživatele, poskytne uživatel poskytovateli nezbytnou součinnost v míře, kterou lze rozumně požadovat. Povinnost součinnosti uživatele je omezena pouze na technicky dostupné prostředky, které jsou pro uživatele co nejméně rušivé. Odmítne-li uživatel součinnost poskytnout, přestože byl o této povinnosti a o důsledcích jejího porušení jasně a srozumitelně poučen před uzavřením smlouvy, odstavec 1 se nepoužije.

§ 2389f

Zvláštní ustanovení o jednorázovém plnění

(1) Nemá-li být digitální obsah poskytován po určitou dobu, ale spočívá-li plnění pouze v jednorázovém úkonu nebo jejich sledu, včetně případů, v nichž uživatel nabývá právo užívat digitální obsah trvale, použijí se odstavce 2 až 4; v ostatním se ustanovení o poskytování digitálního obsahu použijí obdobně.

(2) Poskytovatel odpovídá za vady digitálního obsahu, které měl při zpřístupnění; tím není dotčena povinnost zabezpečit aktualizace podle odstavce 4 a § 2389d.

(3) Projeví-li se vada v průběhu jednoho roku od zpřístupnění, má se za to, že byl digitální obsah vadný již při zpřístupnění. Tato doba neběží po dobu, po kterou uživatel nemůže digitální obsah užívat, v případě, že vadu vytkl oprávněně.

(4) Poskytovatel zabezpečí, že budou uživateli poskytovány aktualizace podle § 2389d odst. 2 po dobu, po kterou to uživatel může rozumně očekávat; to se posoudí podle druhu a účelu digitálního obsahu a s přihlédnutím k okolnostem při uzavření smlouvy a povaze závazku.

Pododíl 2

Zvláštní ustanovení o poskytování digitálního obsahu spotřebiteli

§ 2389g

(1) Je-li uživatelem spotřebitel, platí pro poskytování digitálního obsahu i ustanovení tohoto pododdílu.

(2) Ustanovení o poskytování digitálního obsahu se použijí také v případě, že uživatel namísto odměny poskytovateli poskytuje nebo se zavazuje poskytnout své osobní údaje, ledaže je poskytovatel zpracovává pouze pro účely poskytnutí digitálního obsahu nebo pouze ke splnění svých zákonných povinností. V takovém případě uživatel nemůže požadovat přiměřenou slevu a § 2389m odst. 2 a 3 a § 2389p se nepoužijí.

(3) Ustanovení o poskytování digitálního obsahu se použijí i na smlouvu o zhotovení digitálního obsahu.

(4) Ustanovení tohoto pododdílu se nepoužijí, je-li digitální obsah poskytován spolu s věcí s digitálními vlastnostmi podle § 2158 odst. 2.

§ 2389h

(1) Je-li poskytovatel v prodlení se zpřístupněním digitálního obsahu, může uživatel od smlouvy odstoupit, nesplní-li poskytovatel svoji povinnost bez zbytečného odkladu poté, co jej uživatel vyzval k plnění nebo v dodatečné lhůtě, na níž se strany výslovně dohodly.

(2) Uživatel může od smlouvy odstoupit bez dodatečné lhůty jen v případě, že je z prohlášení poskytovatele nebo z okolností zjevné, že poskytovatel digitální obsah neposkytne anebo vyplývá-li z ujednání stran nebo z okolností při uzavření smlouvy, že je plnění v určeném čase nezbytné; § 1980 se nepoužije. Odstoupí-li uživatel od smlouvy, použijí se § 2389n až 2389p obdobně.

(3) Je-li digitální obsah poskytován na hmotném nosiči, odstavce 1 a 2 a § 2389b se nepoužijí.

§ 2389i

(1) Poskytovatel zejména odpovídá uživateli, že digitální obsah

a) odpovídá ujednanému popisu a rozsahu, jakož i jakosti, funkčnosti, kompatibilitě, interoperabilitě a jiným ujednaným vlastnostem,

b) je vhodný k účelu, pro který jej uživatel požaduje a s nímž poskytovatel souhlasil, a

c) je poskytován s ujednaným příslušenstvím a pokyny k použití, včetně návodu k instalaci, a s uživatelskou podporou.

(2) Poskytovatel odpovídá uživateli, že vedle ujednaných vlastností

a) je digitální obsah vhodný k účelu, k němuž se digitální obsah tohoto druhu obvykle používá, i s ohledem na práva třetích osob, právní předpisy, technické normy nebo kodexy chování daného odvětví, není-li technických norem,

b) digitální obsah rozsahem, jakostí a dalšími výkonnostními parametry, včetně funkčnosti, kompatibility, přístupnosti, kontinuity a bezpečnosti, odpovídá obvyklým vlastnostem digitálního obsahu téhož druhu, které může uživatel rozumně očekávat, i s ohledem na veřejná prohlášení učiněná poskytovatelem nebo jinou osobou v témže smluvním řetězci, zejména reklamou nebo označením,

c) je digitální obsah poskytován s příslušenstvím a pokyny k použití, které může uživatel rozumně očekávat, a

d) digitální obsah odpovídá zkušební verzi nebo náhledu, které poskytovatel zpřístupnil před uzavřením smlouvy.

(3) Poskytovatel není vázán veřejným prohlášením podle odstavce 2 písm. b), prokáže-li, že si ho nebyl vědom nebo že bylo v době uzavření smlouvy upraveno alespoň srovnatelným způsobem, jakým bylo učiněno, anebo že na rozhodnutí o uzavření smlouvy nemohlo mít vliv.

(4) Odstavec 2 se nepoužije v případě, že poskytovatel uživatele před uzavřením smlouvy zvláště upozornil, že se některá vlastnost digitálního obsahu liší a uživatel s tím při uzavírání smlouvy výslovně souhlasil.

§ 2389j

Poskytovatel odpovídá uživateli také za vadu způsobenou nesprávným propojením digitálního obsahu s digitálním prostředím uživatele, které bylo podle smlouvy provedeno poskytovatelem nebo na jeho odpovědnost. To platí i v případě, že propojení provedl uživatel a vada nastala v důsledku nedostatku v návodu poskytnutého poskytovatelem.

§ 2389k

(1) Uživatel může vytknout vadu, která se u digitálního obsahu projeví nebo vyskytne za trvání závazku. Jde-li o jednorázové plnění, může vytknout vadu, která se na digitálním obsahu projeví v době dvou let od zpřístupnění.

(2) Soud právo z vady přizná i v případě, že nebyla oznámena bez zbytečného odkladu poté, co ji mohl uživatel při dostatečné péči zjistit.

§ 2389l

(1) Má-li digitální obsah vadu, může uživatel požadovat její odstranění, ledaže je to nemožné nebo nepřiměřeně nákladné; to se posoudí zejména s ohledem na význam vady a hodnotu, kterou by digitální obsah měl bez vady.

(2) Poskytovatel odstraní vadu v přiměřené době po jejím vytknutí tak, aby nezpůsobil uživateli značné obtíže, přičemž se zohlední povaha digitálního obsahu a účel, pro který ho uživatel požadoval.

§ 2389m

(1) Uživatel může požadovat přiměřenou slevu nebo odstoupit od smlouvy, pokud

a) poskytovatel vadu neodstranil podle § 2389l nebo je z prohlášení poskytovatele nebo z okolností zjevné, že vada nebude odstraněna v přiměřené době nebo bez značných obtíží pro uživatele,

b) se vada projeví i po odstranění, nebo

c) je vada podstatným porušením smlouvy.

(2) Přiměřená sleva se určí jako rozdíl mezi hodnotou digitálního obsahu bez vady a vadného digitálního obsahu, který byl uživateli poskytnut. Má-li být digitální obsah poskytován po určité době, zohlední se doba, po kterou byl poskytován vadně; uživateli náleží sleva i v případě, že odstoupí od smlouvy.

(3) Uživatel nemůže odstoupit od smlouvy, je-li vada digitálního obsahu jen nevýznamná; má se za to, že vada není nevýznamná.

§ 2389n

(1) Odstoupí-li uživatel od smlouvy, poskytovatel se zdrží užívání obsahu odlišného od osobních údajů uživatele, který byl vytvořen uživatelem při užívání digitálního obsahu; to neplatí v případě, že

a) je obsah bez tohoto digitálního obsahu nepoužitelný,

b) se obsah vztahuje výlučně k činnosti uživatele při užívání digitálního obsahu,

c) poskytovatel smísil obsah s jinými daty a může být oddělen jen při vynaložení nepřiměřeného úsilí, nebo

d) byl vytvořen společně s jinými osobami, které mohou obsah nadále užívat.

(2) S výjimkou případů podle odstavce 1 písm. a) až c) poskytovatel zpřístupní uživateli na jeho žádost obsah odlišný od jeho osobních údajů, který uživatel při užívání digitálního obsahu jeho prostřednictvím vytvořil nebo uchovával. Poskytovatel tak učiní bezplatně, v přiměřené době a v běžně používaném strojově čitelném formátu.

(3) Odstoupí-li uživatel od smlouvy, poskytovatel může uživateli zabránit v dalším užívání digitálního obsahu, a to zejména tím, že mu digitální obsah nebo uživatelský účet znepřístupní.

§ 2389o

(1) Odstoupí-li uživatel od smlouvy a byl-li mu v souvislosti s poskytováním digitálního obsahu odevzdán hmotný nosič, vydá jej poskytovateli na jeho žádost a náklady bez zbytečného odkladu. Poskytovatel může o vydání hmotného nosiče požádat do čtrnácti dnů od ukončení závazku.

(2) Odstoupí-li uživatel od smlouvy, zdrží se užívání digitálního obsahu, včetně jeho poskytování třetí osobě.

§ 2389p

Peněžité částky, které má poskytovatel z důvodu vadného plnění vydat uživateli, vrátí poskytovatel na vlastní náklady bez zbytečného odkladu, nejpozději však do čtrnácti dnů ode dne, kdy uživatel uplatnil u poskytovatele příslušné právo z vadného plnění. Použije přitom stejný způsob, jakým uživatel uhradil odměnu, ledaže uživatel výslovně svolí jinak a nevzniknou mu tím žádné náklady.

§ 2389q

Změna digitálního obsahu

(1) Má-li být digitální obsah poskytován po určitou dobu a nejedná-li se o změnu nezbytnou pro zachování digitálního obsahu bez vad, poskytovatel může digitální obsah změnit,

a) je-li to ujednáno ve smlouvě spolu se spravedlivým důvodem pro takovou změnu,

b) nevzniknou-li uživateli změnou dodatečné náklady a

c) oznámí-li uživateli změnu jasným a srozumitelným způsobem.

(2) Zhoršuje-li změna podle odstavce 1 přístup uživatele k digitálnímu obsahu nebo jeho užívání nikoli jen nevýznamně, poskytovatel dále upozorní uživatele v přiměřené době před provedením změny v textové podobě na povahu změny, čas jejího provedení a na právo vypovědět závazek podle odstavce 3 nebo na možnost zachovat digitální obsah beze změny podle odstavce 4.

(3) Uživatel může závazek bez postihu vypovědět, zhoršuje-li změna jeho přístup k digitálnímu obsahu nebo jeho užívání nikoli jen nevýznamně, a to do třiceti dnů ode dne, kdy byl o změně vyrozuměn nebo od okamžiku, kdy byl digitální obsah změněn, podle toho, co nastane později. Vypoví-li uživatel závazek, použijí se § 2389n až 2389p obdobně.

(4) Odstavec 3 se nepoužije, umožní-li poskytovatel uživateli odmítnout změnu a ponechat si digitální obsah bez dodatečných nákladů v původní podobě, aniž by to bylo na úkor jeho poskytování bez vad.

(5) Odstavce 1 až 4 se nepoužijí na digitální obsah, který je poskytován společně se službou přístupu k internetu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2120 nebo s interpersonální komunikační službou založenou na číslech.

§ 2389r

Ustanovení § 2174b se použije obdobně v případě vady digitálního obsahu nebo prodlení s jeho zpřístupněním.

§ 2389s

(1) Nepřihlíží se k ujednání, že se práva uživatele omezují nebo že zanikají, učiněnému předtím, než vytkl vadu digitálního obsahu nebo prodlení s jeho zpřístupněním anebo než byl vyrozuměn o jeho změně podle § 2389q.

(2) Ustanovení § 2389d odst. 2 se nepoužije v případě, že poskytovatel před uzavřením smlouvy zvláště upozornil uživatele, že aktualizace poskytovány nebudou a uživatel s tím při uzavírání smlouvy výslovně souhlasil.

Pododdíl 3

Společná ustanovení

§ 2389t

Ustanovení o poskytování digitálního obsahu se použijí obdobně i na případy, kdy se poskytovatel zavazuje uživateli poskytovat službu, která uživateli umožňuje vytvářet, zpracovávat či uchovávat data v digitální podobě nebo k nim přistupovat, sdílet data v digitální podobě nahraná či vytvořená tímto nebo jiným uživatelem této služby anebo jakoukoli jinou interakci s těmito daty (služba digitálního obsahu).

§ 2389u

(1) Ustanovení o poskytování digitálního obsahu se nepoužijí na smlouvu, jejímž předmětem je

a) poskytování služby elektronických komunikací podle zákona upravujícího elektronické komunikace, s výjimkou interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech,

b) poskytování zdravotní péče,

c) hra, sázka nebo los,

d) finanční služba,

e) poskytování počítačového programu s otevřeným zdrojovým kódem na základě svobodné licence, za kterou uživatel neplatí cenu a pokud osobní údaje poskytnuté uživatelem zpracovává poskytovatel výlučně za účelem zlepšení bezpečnosti, kompatibility nebo interoperability tohoto počítačového programu,

f) poskytování digitálního obsahu, při němž je digitální obsah učiněn dostupným široké veřejnosti jinak než přenosem signálu jakožto součást představení nebo jiné akce, nebo

g) poskytování informací, které jsou předmětem ochrany práva autorského, podle zákona upravujícího svobodný přístup k informacím.

(2) Obsahuje-li smlouva, na jejímž základě je digitální obsah poskytován, také prvky smlouvy podle odstavce 1, použijí se ustanovení tohoto oddílu pouze na tu část závazku, která se týká poskytování digitálního obsahu.“.

Dosavadní oddíly 6 a 7 se označují jako oddíly 7 a 8.

CELEX: 32019L0770, 32019L2161

119. V § 2524 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Údaje o obsahu závazku podle § 2527 a § 2528 odst. 1 písm. b) až d) a f), které pořadatel nebo zprostředkovatel zájezdu sdělil zákazníkovi podle odstavce 1, se stávají obsahem smlouvy; mohou být změněny jen výslovnou dohodou smluvních stran. Pořadatel nebo zprostředkovatel zájezdu sdělí zákazníkovi veškeré změny těchto údajů jasným, srozumitelným a zřetelným způsobem před uzavřením smlouvy.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

CELEX: 32015L2302

120. V § 2525 odst. 5 se za slova „na jiném trvalém nosiči“ nahrazují slovy „v jiné textové podobě“.

121. V § 2530 se odstavec 3 zrušuje.

122. V nadpisu pod označením § 2531 se slovo „**Změna**“ nahrazuje slovy „**Jiné změny**“.

123. V § 2531 odst. 1 písm. b) se slovo „nepodstatnou“ nahrazuje slovem „nevýznamnou“.

CELEX: 32015L2302

124. V § 2531 se odstavec 4 zrušuje.

Dosavadní odstavec 5 se označuje jako odstavec 4.

125. V § 2534 větě první se slova „od odstoupení od smlouvy“ nahrazují slovy „po ukončení závazku ze smlouvy“.

CELEX: 32015L2302

126. § 2549 zní:

„§ 2549

K ujednáním odchylicím se od ustanovení tohoto dílu v neprospěch zákazníka se nepřihlíží. To platí i v případě, že se zákazník vzdá práva.“

CELEX: 32015L2302

127. § 2549a se zrušuje.

128. V § 2619 odst. 1 se slova „použijí se obdobně ustanovení o kupní smlouvě“ nahrazují slovy „záruční doba počíná běžet předáním díla“.

129. V § 2619 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

130. V § 2629 odst. 1 větě první se slovo „které“ nahrazuje slovem „kterou“, slovo „neoznámil“ se nahrazuje slovem „nevytkl“ a slova „právo nebylo uplatněno“ se nahrazují slovy „vada nebyla vytknuta“.

131. V § 2629 odst. 2 se slovo „doby“ nahrazuje slovem „lhůty“.

132. V § 2629 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Je-li objednatel spotřebitel a projeví-li se vada v průběhu dvou let od převzetí, má se za to, že stavba byla vadná již při převzetí, ledaže to povaha vady vylučuje. Tato doba neběží po dobu, po kterou objednatel nemůže stavbu užívat, v případě, že vadu vytkl oprávněně.“

133. V § 3015 se slovo „právní“ zrušuje.

134. Poznámka pod čarou č. 1 zní:

⁽¹⁾ Směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/34/ES.

Směrnice Rady 86/653/EHS ze dne 18. prosince 1986 o koordinaci právní úpravy členských států týkající se nezávislých obchodních zástupců.

Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES ze dne 16. února 1998 o ochraně spotřebitelů při označování cen výrobků nabízených spotřebiteli, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES ze dne 23. září 2002 o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku a o změně směrnice Rady 90/619/EHS a směrnic 97/7/ES a 98/27/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (kodifikované znění).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/122/ES ze dne 14. ledna 2009 o ochraně spotřebitele ve vztahu k některým aspektům smluv o dočasném užívání ubytovacího zařízení (timeshare), o dlouhodobých rekreačních produktech, o dalším prodeji a o výměně.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/89/EU, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/23/EU, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/23/EU, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/58/EU, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/51/EU, směrnice (EU) 2016/2341, směrnice (EU) 2017/2402 a směrnice (EU) 2018/843.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU ze dne 16. února 2011 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES.“.

Čl. IV

Přechodná ustanovení

1. Právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se řídí zákonem č. 89/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Poskytování digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu spotřebiteli, k němuž dojde ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se řídí zákonem č. 89/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, i když k uzavření smlouvy došlo před tímto dnem; vznik závazku, jakož i práva a povinnosti vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se však posuzují podle zákona č. 89/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. To neplatí pro § 2174b a 2389q zákona č. 89/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, které se použijí jen na smlouvy uzavřené ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti třicátým dnem po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

V České republice je právní úprava ochrany spotřebitele obsažena jednak v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále „občanský zákoník“ nebo „OZ“), zejm. v § 1810 a násl. OZ (soukromoprávní část), v zákoně č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o ochraně spotřebitele“ nebo „ZOS“), (veřejnoprávní část) a dále v řadě zvláštních předpisů. Dozor nad dodržováním spotřebitelského práva je pak svěřen celé řadě dozorových orgánů (jako je např. Česká obchodní inspekce, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Státní veterinární správa, Český telekomunikační úřad, Energetický regulační úřad a další orgány stanovené v § 23 ZOS).

Stávající podoba ochrany spotřebitele je do značné míry ovlivněna unijní právní úpravou, jejímž cílem je sjednocování rozdílné právní úpravy jednotlivých členských zemí a odstraňování překážek vnitřního trhu. Unijní spotřebitelské právo se vyznačuje značnou kazuističností, zatímco vnitrostátní právní řád byl tradičně založen spíše na reglementaci obecných principů. Navíc unijní právní úprava v oblasti ochrany spotřebitele je v převážné míře plně harmonizovaná a ponechává členským státům minimální prostor pro vlastní normotvorbu. Tato skutečnost, stejně jako členitost dozoru nad ochranou spotřebitele, se mnohdy odráží ve složitosti vnitrostátní právní úpravy.

Cílem tohoto návrhu zákona je

- transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/EU a 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů Unie na ochranu spotřebitele (dále „modernizační směrnice“ nebo „směrnice 2019/2161“);
- transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb (dále „směrnice o digitálním obsahu“ nebo „směrnice 2019/770“) a směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES (dále „směrnice o prodeji zboží“ nebo „směrnice 2019/771“);
- napravit zjištěné nedostatky v transpozici starších unijních směrnic.

1.1. Modernizační směrnice

Tato směrnice musí být do právního řádu České republiky provedena do 28. listopadu 2021 s tím, že ustanovení přijatá na základě transpozičního předpisu musí nabýt účinnosti 28. května 2022.

1.1.1. Změna směrnice 93/13 (zneužívající ujednání)

Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (dále také jen „směrnice 93/13“) se modernizační směrnicí rozšiřuje o povinnost zakotvit v právních řádech za porušení transpozičních ustanovení sankce, které musí být účinné, přiměřené a odrazující. Směrnice 93/13 doposud takovou povinnost neobsahovala, a ne všechny členské státy přistoupily ke stanovení sankcí za nedodržení povinností přijatých na základě této směrnice. Česká republika patří mezi ty členské státy, které nestanovily žádné správní tresty, pokud podnikatel použije zneužívající ujednání ve smlouvách uzavřených se spotřebiteli. Směrnice 93/13 je provedena do občanského zákoníku (§ 1813 a násl.). Podle stávající právní úpravy se ke zneužívajícímu ujednání nepřihlíží. Taková zneužívající smluvní klauzule je tedy zdánlivá, v některých případech tato skutečnost vede až ke zdánlivosti celé smlouvy; smluvní strany jsou si pak povinny vrátit vzájemná plnění, neboť by se v opačném případě jednalo o plnění bez právního důvodu, tedy o bezdůvodné obohacení (§ 2991 a násl. OZ). Obsahuje-li smlouva uzavřená se spotřebiteli zneužívající ujednání, je možné se bránit také prostřednictvím podání žaloby u soudu na zdržení se protiprávního jednání podle § 25 ZOS (žalobu však může podat sdružení nebo profesní organizace, jež mají oprávněný zájem na ochraně spotřebitele, nebo subjekt uvedený v seznamu osob oprávněných k podání žalob na zdržení se protiprávního jednání v oblasti ochrany práv spotřebitelů).

Protože jednou z priorit Evropské komise je, aby spotřebitelské právo bylo účinně uplatňováno a prosazováno napříč celou EU, přistoupil evropský normotvůrce k tomu, že stanovil ve směrnici povinnost veřejnoprávního vymáhání sankcí. Směrnice však umožňuje, aby členské státy zakotvily sankce pouze na ta smluvní ujednání, která jsou vnitrostátním právem označena jako zneužívající za všech okolností (tzv. černý seznam), nebo aby zakotvily sankce pouze na případy, když podnikatel nadále používá smluvní ujednání, která byla prohlášena za zneužívající pravomocným rozhodnutím. S cílem zajištění jednotnějšího uplatňování sankcí směrnice navíc obsahuje demonstrativní a orientační seznam kritérií pro uplatňování stanovených sankcí. Podle Evropské komise společná pomocná kritéria pro posuzování závažnosti protiprávního jednání pomohou k dosažení vytyčeného cíle. Tato kritéria jsou již v právním řádu ČR obsažena, a to konkrétně v § 37 až 39 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“).

Směrnice ukládá rovněž povinnost zakotvit sankce výslovně pro přeshraniční případy. Členské státy musí do svých právních řádů zakotvit možnost uložit pokutu při ukládání sankcí v rámci případů spadajících do působnosti nařízení 2017/2394¹, jejíž horní sazba musí být stanovena alespoň ve výši 4 % ročního obrátu prodávajícího nebo poskytovatele v dotčeném členském státě nebo dotčených členských státech. Nebudou-li dostupné informace o ročním obrátu dotčeného subjektu, má být horní sazba pokuty stanovena alespoň ve výši 2 milionů eur. Taková úprava doposud v právním řádu ČR obsažena není.

Jiné změny, resp. změny v nastavených pravidlech této směrnice, nebyly Evropskou komisí navrhovány, neboť Komise na základě provedené kontroly účelnosti vyhodnotila, že směrnici 93/13 nastavené principy jsou stále účinné a přispívají k zajištění vysoké míry ochrany spotřebitelů. Komise pouze přistoupila k tomu, že na začátku roku 2019 vydala nezávazné pokyny k provádění této směrnice, které se snaží vysvětlit otázky, které vyvstaly při aplikaci této směrnice, zejména pak otázky, kterými se zabýval Soudní dvůr EU.²

1.1.2. Změna směrnice 98/6 (označování výrobků cenou)

Stávající směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES ze dne 16. února 1998 o ochraně spotřebitelů při označování cen výrobků nabízených spotřebiteli (dále jen „směrnice 98/6“) je

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004.

² Tyto pokyny k výkladu a uplatňování této směrnice jsou dostupné na [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019XC0927\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019XC0927(01)&from=EN)

v českém právním řádu promítnuta v § 13 zákona 526/1991 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), a v § 12 ZOS. Dozor a správní tresty jsou pak vymezeny v § 23 a 24 ZOS, přičemž za porušení dané povinnosti lze uložit pokutu až do výše 5 milionů Kč. Oproti směrnici má však česká právní úprava širší působnost, neboť se vztahuje nejenom na výrobky, ale též na služby poskytované spotřebitelům. Toto rozšíření je v souladu s právem EU, protože směrnice 98/6 je minimálně harmonizovaná a rozšíření působnosti v národním právu není bráněno, není-li to v rozporu s jinou právní úpravou EU.

Na základě modernizační směrnice má směrnice 98/6 nově obsahovat ustanovení o označování zboží informacemi o cenách v případě slev. Podle nových pravidel musí veškerá oznámení o slevě z ceny uvádět předchozí cenu, za kterou obchodník prodával produkt po určité období před uplatněním slevy z ceny. Předchozí cenou se rozumí nejnižší cena, za niž byl produkt prodáván obchodníkem během období ne kratšího než 30 dnů před uplatněním slevy z ceny. Tato povinnost doposud není v právním řádu ČR obsažena.

Členské státy mohou dále stanovit (i) odlišná pravidla pro zboží, které snadno podléhá zkáze nebo má krátkou dobu spotřeby, (ii) kratší období rozhodné pro určení nejnižší ceny, byl-li výrobek prodáván po dobu kratší než 30 dnů, a (iii) v případě, kdy se sleva z ceny postupně zvyšuje, že se předchozí cenou rozumí nejnižší cena před prvním uplatněním slevy.

Kromě toho modernizační směrnice zakotvuje oproti stávajícímu stavu podrobnější úpravu sankcí za porušení povinností obsažených ve směrnici. Avšak na rozdíl od zbývajících tří revidovaných směrnic jsou zde zakotvena pouze kritéria pro ukládání sankcí, přičemž seznam je opět demonstrativní a orientační.

Ustanovení o slevách zakotvená modernizační směrnicí do směrnice 98/6 nebyla původně součástí návrhu Evropské komise, ani návrhu ve znění schváleném Radou EU. Tato úprava byla přijata až na návrh Evropského parlamentu, a z tohoto důvodu chybí body odůvodnění, které by obsahovaly bližší vysvětlení, co jednotlivá opatření znamenají, případně důvod jejich přijetí.

1.1.3. Změna směrnice 2005/29 (nekalé obchodní praktiky)

Stávající pravidla obsažená ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (dále jen „směrnice 2005/29“) jsou v českém právním řádu provedena v zákoně o ochraně spotřebitele. Směrnice 2005/29 je založena na principu plné harmonizace a není možné se od jejího textu odchýlit, ledaže to směrnice výslovně umožňuje.

Evropská komise na základě získaných dat z provedeného hodnocení účinnosti marketingového a spotřebitelského práva³, tzv. FITNESS CHECK či REFITu, dospěla k závěru, že v současné době nemají spotřebitelé k dispozici dostatečné prostředky pro odstranění negativních účinků v případech, že se stanou oběťmi nekalých obchodních praktik. Zejména dospěla k závěru, že chybí účinné nástroje k získání náhrady újmy, byla-li jejich práva porušena v důsledku nekalé obchodní praktiky. Tento nedostatek má být novelou směrnice 2005/29 odstraněn a členské státy mají povinnost zajistit v jejich právních řádech smluvní a mimosmluvní náhrady pro spotřebitele za porušení pravidel obsažených ve směrnici 2005/29, přičemž spotřebitelé musí mít minimálně možnost domáhat se náhrady újmy, kterou utrpěli, případně snížení ceny, nebo mít možnost ukončit závazek ze smlouvy.

Náhrada majetkové (škody) i nemajetkové újmy je obecně upravena občanským zákoníkem v § 2894 a násl. Nevyplývá-li povinnost odčinit nemajetkovou újmu ze smluvního ujednání, lze se nemajetkové újmy domáhat pouze v případech stanovených zákonem, což u nekalých obchodních praktik stávající právní úprava dosud nepřipouští. Škoda se nahrazuje uvedením do předešlého stavu,

³ Dostupné zde: https://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332.

tj. stavu před vznikem škody, případně v penězích, není-li uvedení do předešlého stavu možné, či požádá-li o to poškozený (§ 2951 odst. 1 OZ).

Podle platné právní úpravy se posuzuje neplatnost závazku či jeho části prostřednictvím několika institutů, které nabízí občanský zákoník. Například v případě klamavého konání nebo klamavého opomenutí může spotřebitel využít institut omylu upravený v § 583 a násl. OZ. Podle této právní úpravy platí, že jednal-li někdo v omylu o rozhodující okolnosti a byl-li v omyl uveden druhou stranou, je takové právní jednání neplatné. Jednání je též neplatné, když bylo jednáno v omylu vyvolaném lstí, třebaže se omyl týká jen vedlejší okolnosti (§ 584 odst. 2 OZ).

Oběti agresivní obchodní praktiky, které byly ke svému jednání donuceny například fyzicky, tedy bez jejich zjevné vůle, jsou chráněny tím, že takové jednání je nepřipustné, tedy zakázané a sankcionované neplatností. Podle § 551 OZ se jedná o tzv. zdánlivé (nicotné) jednání. Pokud byl spotřebitel pod výhrůžkou donucen k právnímu jednání, pak ve smyslu § 587 OZ může namítnout neplatnost takového jednání, neboť se zákonodárce v tomto ohledu přiklonil k zásadě „etsi coactus tamen voluit“, jinými slovy „ačkoli donucen, přece to chtěl“ (proto se takové jednání nepovažuje za neplatné automaticky, ale až na základě námítky spotřebitele). Za neplatné se podle § 588 OZ považuje i bez návrhu spotřebitele takové jednání, které se zjevně přiči dobrým mravům nebo které odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek.

Shodně s ostatními novelizovanými směrnici obsahuje revidovaná směrnice 2005/29 kritéria pro posuzování závažnosti protiprávního jednání; tento seznam je opět orientační a demonstrativní. Aby se zabránilo používání nekalých obchodních praktik, musí být nastavené sankce skutečně účinné, aby byly zároveň odrazující. Ustanovení stanovuje také povinnost zakotvit výslovně pro přeshraniční případy (tj. pro ukládání sankcí/správních trestů v rámci případů spadajících do působnosti nařízení 2017/2394) možnost uložit pokutu v maximální výši alespoň 4 % ročního obratu prodávajícího nebo poskytovatele v dotčeném členském státě nebo dotčených členských státech, přičemž, nebudou-li dostupné informace o ročním obratu dotčeného subjektu, má být horní sazba pokuty stanovena alespoň ve výši 2 milionů eur. Směrnice však v této souvislosti zakotvuje možnost, aby členské státy z vnitrostátních ústavněprávních důvodů omezily ukládání pokut pouze na případy porušení článků (i) 6, 7, 8, 9 a přílohy I směrnice, tj. pro porušení ustanovení o klamavém jednání, klamavém opomenutí, agresivní obchodní praktice; a (ii) čl. 5 (obecné vymezení nekalé obchodní praktiky a zakotvení jejího zákazu) v případě trvalého používání obchodních praktik, které příslušný vnitrostátní orgán nebo soud prohlásily za nekalé. Jak již bylo zmíněno, požadovaná výše této pokuty za přestupky s přeshraničním dopadem doposud v českém právním řádu zakotvena není, stejně tak i výjimky z daného pravidla.

Novelizovaná směrnice 2005/29 vyjasňuje, že členským státům není bráněno v přijetí právní úpravy na ochranu oprávněných zájmů spotřebitelů, a to před agresivními či klamavými marketingovými nebo prodejními praktikami v souvislosti s nevyžádanými návštěvami obchodníka u spotřebitele v jeho domácnosti nebo se zájezdy organizovanými obchodníkem, s cílem nebo účinkem propagace a prodeje produktů spotřebitelům (tj. možnost členských států regulovat nevyžádaný podomní prodej a organizované prodejní akce). Tato úprava však nesmí být nepřiměřená a diskriminační. Taková vnitrostátní právní úprava bude muset být notifikována Evropské komisi. Český právní řád doposud tuto možnost nevyužil.

Za klamavou praktiku je směrnici nově považováno uvádění na trh výrobků tzv. dvojí kvality, tj. uvádění zboží na trh v jednom členském státě jako zboží kvalitativně totožného se zbožím uváděným na trh v jiných členských státech, ačkoliv takové zboží má podstatně odlišné složení nebo znaky, které nejsou odůvodněny oprávněnými a objektivními faktory. Platná právní úprava takový výslovný zákaz neobsahuje.

Dalším důvodem novely směrnice 2005/29 byla potřeba zajistit, aby spotřebitelé měli k dispozici informace, na základě kterých budou mít jasnou představu, zda nabídka činěná přes internetové tržiště je podána obchodníkem, či jinou fyzickou osobou. Tato informace je důležitá, neboť v prvním

případě spotřebitel požívá vysoké míry ochrany, kterou mu právní řád v souladu s unijním právem zajišťuje, jakožto slabší smluvní straně. V druhém případě se na něj tato ochrana nevztahuje. Pokud poskytovatel internetového tržiště tuto informaci spotřebiteli neposkytne, dopustí se nekalé obchodní praktiky, a vystavuje se tak postihu ze strany kontrolního orgánu. Tímto krokem by měla být zajištěna pro spotřebitele větší míra transparentnosti při rozhodnutí o přijetí nabídky činěné protistranou prostřednictvím internetových tržišť. Taková konkrétní pravidla doposud česká právní úprava neobsahuje; jsou-li však naplněny znaky nekalé obchodní praktiky, která je podle zákona o ochraně spotřebitele zakázána, může být podnikatel za takové jednání postihnut již dnes.

Nekalé obchodní praktiky se též dopustí poskytovatel internetového tržiště, je-li na předním místě seznamu výsledků vyhledávání dotazu spotřebitele umístěn produkt, který toto přední místo získal za úplaty a spotřebitel o takové placené reklamě či lepším umístění není informován. Je-li spotřebitelům umožněno vyhledávat produkty on-line, musí získat informace o hlavních parametrech řazení výsledků vyhledávání. Spotřebitel musí též dostat jasnou informaci, jak obchodník zajišťuje, že jím zveřejněné recenze pocházejí skutečně od spotřebitelů, kteří výrobek zakoupili či užívali. Toto opatření má chránit spotřebitele před zveřejňováním falešných informací, které by mohly ovlivnit jeho rozhodnutí o transakci, kterou by jinak neučinil. Taková konkrétní pravidla doposud česká právní úprava neobsahuje; jsou-li však naplněny znaky nekalé obchodní praktiky, která je podle zákona o ochraně spotřebitele zakázána, může být podnikatel za takové jednání postihnut již dnes.

V tomto ohledu se mění i příloha I směrnice obsahující klamavé praktiky zakázané za všech okolností. Nově se mezi takové automaticky zakázané praktiky řadí poskytnutí výsledků vyhledávání v reakci na dotaz spotřebitele při on-line vyhledávání bez jasného uvedení placené reklamy nebo platby za účelem dosažení lepšího pořadí produktu v rámci výsledků, dále praktiky týkající se:

- přeprodeje vstupenek spotřebitelům, pokud je obchodník získal na základě využití automatizovaných prostředků s cílem obejít stanovené limity pro počet vstupenek, které může zakoupit jedna osoba, nebo jakákoli jiná pravidla použitelná pro nákup vstupenek,
- tvrzení, že recenze produktu podávají spotřebitelé, kteří produkt skutečně použili nebo jej zakoupili, aniž by byly přijaty rozumné a přiměřené kroky k ověření toho, zda pocházejí od těchto spotřebitelů, a
- prezentace falešných spotřebitelských recenzí či doporučení nebo zadávání jiným právnickým či fyzickým osobám, aby takové recenze či doporučení podaly, nebo zkreslování spotřebitelských recenzí či doporučení na sociálních sítích s cílem propagovat produkty.

Česká právní úprava takové praktiky výslovně nezakazuje, tyto praktiky však mohou být posuzovány podle generální klauzule obsažené v zákoně o ochraně spotřebitele.

1.1.4. Změna směrnice 2011/83 (práva spotřebitelů)

Převážná část již platných pravidel daných směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 (dále jen „směrnice 2011/83“) je obsažena v občanském zákoníku (§ 1811 až 1840 OZ). Část ustanovení je rovněž zakotvena v zákoně o ochraně spotřebitele. Směrnice 2011/83 je založena na principu plné harmonizace, to znamená, že členské státy nesmí přijmout úpravu rozdílnou od úpravy dané směrnicí. To nebrání členským státům rozšířit úpravu na oblasti směrnicí nepokryté či přijmout rozdílnou úpravu tam, kde to směrnice výslovně neupravuje. Česká republika žádnou tuto možnost, vyjma regulace jazyka uzavření smlouvy, nevyužila.

Během vyjednávání směrnice 2019/770 bylo upozorněno na nekonzistentnost v rozsahu působnosti se směrnicí 2011/83, která se vztahovala na smlouvy o poskytování digitálního obsahu, a to jak na smlouvy úplatné, tak na smlouvy neúplatné. Směrnice 2011/83 však pokrývala pouze úplatné poskytování digitálních služeb, nikoliv neúplatné poskytování, resp. poskytování digitálních služeb

výměnou za osobní údaje spotřebitele. Aby s přijetím směrnice 2019/770 nevznikla právní mezera, je tento nesoulad novelou směrnice 2011/83 napraven. Z tohoto důvodu dochází k rozšíření působnosti směrnice 2011/83 též na smlouvy o poskytování digitálních služeb, které jsou poskytovány výměnou za osobní údaje spotřebitele. Aby bylo zajištěno uplatňování stejných pravidel a shodný výklad použitých definic, dochází též ke sladění některých definic, zejména definic digitálního obsahu a služeb, definice interoperability, kompatibility a funkčnosti. Z důvodu konzistentnosti proto dochází i k úpravě předmluvních informací, které spotřebitel musí obdržet před uzavřením smlouvy. S tímto také souvisí modernizace předmluvních informací, aby poskytované informace více odpovídaly moderním prostředkům, které obchodníci využívají pro komunikaci se zákazníky. Například nově nebudou muset obchodníci poskytovat faxové číslo. Naopak budou moci pro komunikaci používat chaty či jiné prostředky on-line komunikace. Z důvodu změny působnosti se upravují rovněž podmínky pro získání souhlasu pro započítání plnění během lhůty pro odstoupení od smlouvy, kdy tato podmínka platí pouze pro smlouvy úplatné.

K modernizaci pravidel dochází v případě smluv uzavíraných na dálku, zejména je-li k uzavření vymezen jen omezený prostor nebo čas pro uvedení požadovaných informací. V takovém případě již nebude mít obchodník povinnost v rámci předmluvních informací poskytnout vzorový formulář pro odstoupení od smlouvy, neboť tato povinnost nebyla například během telefonního hovoru splnitelná⁴.

Novelizovaná směrnice 2011/83 nově stanovuje požadavek na předmluvní informace pro smlouvy uzavírané prostřednictvím on-line tržišť. Spotřebitel musí získat informaci, kdo je smluvní strana nabízející uzavření smlouvy, a pokud jde o osobu nepodnikající, též informaci o tom, že v takovém případě spotřebitel není chráněn zvláštní právní úpravou danou předpisy na ochranu spotřebitele. Pokud je smluvní strana podnikatel, musí být spotřebitel informován o tom, jak je mezi podnikatele a on-line tržiště rozděleno plnění povinností. Spotřebitel též musí obdržet informaci, na základě jakých parametrů dochází k řazení nabídek resp. výsledků vyhledávání.

Na základě pozměněné směrnice mohou členské státy přijmout přísnější pravidla pro smlouvy uzavírané během nevyžádané návštěvy u spotřebitele v domácnosti či během organizované prodejní akce. Konkrétně mohou stanovit, že lhůta pro odstoupení namísto 14 dní činí 30 dní.

Revidovaná směrnice 2011/83 shodně se směrnicí 2019/770 stanovuje právo spotřebitele na vrácení jiných než osobních dat, které obchodníkovi poskytl výměnou za digitální obsah či službu. Naproti tomu, odstoupí-li spotřebitel od smlouvy, je povinen zdržet se užívání digitálního obsahu nebo digitální služby po jejím ukončení. Směrnice dále upřesňuje, že spotřebitel nenese náklady spojené s odstoupením od smlouvy, pokud nedal se započítáním plnění souhlas před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy.

Novelizovaná směrnice upřesňuje výjimku z práva na odstoupení od smlouvy u plně poskytnutých služeb, resp. poskytnutého digitálního obsahu. Současně dává možnost členským státům zachovat v určitých případech právo na odstoupení spotřebitele od smlouvy, jedná-li se o smlouvy uzavřené při nevyžádané návštěvě obchodníka v domácnosti spotřebitele nebo při organizované akci (např. pro smlouvy o poskytnutí služby, zboží vyrobeného na zakázku nebo zboží, které jinak nelze vrátit z hygienických důvodů). Na druhou stranu směrnice umožňuje členským státům omezit právo spotřebitele na odstoupení od smlouvy uzavřené při sjednané návštěvě obchodníka za účelem opravy, byla-li služba již plně poskytnuta s jeho předchozím výslovným souhlasem a jde-li o úplatnou službu.

Obdobně jako u směrnic 93/13 a 98/6 se zakotvují kritéria pro ukládání sankcí, přičemž seznam je pouze demonstrativní a orientační. Ustanovení obsahuje také povinnost zakotvit výslovně pro přeshraniční případy (tj. pro ukládání sankcí/správních trestů v rámci případů spadajících do působnosti nařízení 2017/2394) možnost uložit pokutu v maximální výši alespoň 4 % ročního obrátu prodávajícího nebo poskytovatele v dotčeném členském státě nebo dotčených členských státech,

⁴ Viz rozsudek Soudního dvora EU ve věci C-430/17, ze dne 23. ledna 2019 (Walbusch Walter Busch GmbH & Co. KG proti Centrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main eV).

příčemž nebudou-li dostupné informace o ročním obratu dotčeného subjektu, má být horní sazba pokuty stanovena alespoň ve výši 2 milionů eur.

Doposud byla transpozice požadavku na stanovení pravidel pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých podle směrnice 2011/83 a požadavku na přijetí nezbytných opatření k zajištění jejich uplatňování, jakož i stanovení účinných, přiměřených a odrazujících sankcí (článek 24 směrnice 2011/83), řešena prostřednictvím soukromoprávních sankcí a soukromoprávními prostředky obrany před porušením právních povinností daných stávající právní úpravou (mimosoudní řešení spotřebitelských sporů nebo cestou soudního sporu). Tuto cestu zákonodárce zvolil zejména s přihlédnutím ke skutečnosti, že právní povinnosti plynoucí z transpozice uvedené směrnice byly zakotveny do občanského zákoníku (soukromoprávního kodexu). Evropská komise toto pojetí vyhodnotila jako nedostatečné a vyzvala Českou republiku k zakotvení dozoru nad dodržováním stanovených povinností a stanovení účinných a odrazujících správních trestů za spáchané přestupky do národního práva. Ke zhojení uvedených transpozičních nedostatků dojde v rámci transpozice modernizační směrnice, a to zakotvením přestupků a stanovením příslušných dozоровých orgánů v rámci zákona o ochraně spotřebitele. Možnost domáhat se nápravy protiprávního stavu soukromoprávní cestou je tím nedotčena.

1.2. Koupě zboží a poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb

1.2.1. Koupě zboží

Stávající právní úprava tzv. spotřebitelské koupě vychází ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES ze dne 25. května 1999 o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží (dále jen „směrnice 1999/44“). Směrnice 1999/44 je postavena na principu minimální harmonizace; ponechává tedy členským státům prostor pro příznivější úpravu pro spotřebitele. Stanoví podmínky shody s kupní smlouvou (tedy řádného plnění), odpovědnost prodávajícího za vady, které věc měla při převzetí, hierarchii práv z vadného plnění, lhůtu pro jejich uplatnění (v délce dvou let), včetně důkazního břemene stran existence vady při převzetí (v délce šesti měsíců). Dále směrnice upravuje právo postihu konečného prodávajícího vůči odpovědnému podnikateli ve smluvním řetězci a náležitosti obchodní záruky.

Na vnitrostátní úrovni je příslušná regulace obsažena v občanském zákoníku. Především jde o právní úpravu v pododdílu 5: Zvláštní ustanovení o prodeji zboží v obchodě (§ 2158 až 2174 OZ), části čtvrté, hlavy druhé, dílu prvním, oddílu druhém. Na spotřebitelskou koupi se dále použijí obecná ustanovení o koupi a ustanovení pododdílů o koupi movité věci a nemovité věci. Obecná pravidla odpovědnosti za vadné plnění jsou dále obsažena v § 1916 až 1925 OZ. Osobní působnost české právní úpravy se již tradičně vztahuje nejen na spotřebitele, ale také na jiné osoby nepodnikající (srov. § 2158 odst. 1 OZ).

V určitých aspektech lze stávající právní úpravu hodnotit jako nepřilíš vyhovující z hlediska jasnosti a srozumitelnosti, vzhledem k významnému postavení, které v každodenním právním styku zaujímá. Nejistota panovala (panuje) stran existence tzv. zákonné záruky, kterou upravoval starý občanský zákoník č. 40/1964 Sb. Současný text občanského zákoníku však v této otázce není jednoznačný, když na jednu stranu hovoří jen o odpovědnosti za vady existující při převzetí (§ 2161 odst. 1 OZ), na druhou stranu na jiném místě i o vadách, které se vyskytnou v určité době po převzetí (§ 2165 odst. 1 OZ). Dalším problematickým bodem je podoba hierarchie práv z vadného plnění (viz i značně odlišná interpretace v odborné literatuře)⁵, která je v důsledku vrstvení obecných a zvláštních úprav nepřehledná. V obecné úpravě dále existují některá pravidla, která se ve spotřebitelsko-

⁵ Srov. například komentář k § 2169 OZ prof. Luboše Tichého [in *J. Švestka, J. Dvořák, J. Fiala aj.* Občanský zákoník. Komentář. Svazek V (§ 1721-2520, relativní majetková práva 1. část), Wolters Kluwer, Praha, 2014] a komentář doc. Blanky Vítové [in *Hulmák, M. a kol.* Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014].

podnikatelských vztazích nemohou s ohledem na požadavky evropského práva uplatnit a je třeba je vyloučit (např. § 2110, 2111 nebo § 2112 OZ), což bez výslovné úpravy klade vysoké nároky na adresáty právní úpravy. Jistota nepanuje ani stran věcné působnosti pododdílu o prodeji zboží v obchodě. Zákon v této souvislosti používá jednak pojem „zboží“, což by spolu s povahou zde obsažených pravidel ukazovalo spíše na hmotné movité věci, jednak obecný pojem „věc“, který zahrnuje i věci nemovité a nehmotné. Otázkou je zejména, zda se daná pravidla vztahují i na koupi věci nemovité, jež je jinak upravena v samostatném pododdílu 3, a případně která z kolidujících pravidel mají mít přednost. Ve stávající právní úpravě nejsou dostatečně zohledněny články 4 a 6 směrnice 1999/44 týkající se práva postihu konečného prodávajícího vůči odpovědnému podnikateli a náležitostí obchodní záruky.

1.2.2. Digitální obsah a digitální služby

Závazky, jejichž obsahem je poskytování digitálního obsahu nebo digitálních služeb, dosud nebyly na unijní ani národní úrovni uceleně upraveny. Částečně je na ně pamatováno ve směrnici 2011/83, která však reguluje obecně uzavírání smluv na dálku a mimo obchodní prostory. Ve vztahu k digitálnímu obsahu existuje zvláštní povinnost podnikatelů informovat spotřebitele o jeho vlastnostech [čl. 5 odst. 1 písm. g) a h) a čl. 6 odst. 1 písm. r) a s)]. Digitální obsah, který je poskytován na hmotném nosiči, je podřízen stejnému režimu jako koupě zboží (bod odůvodnění č. 19 směrnice 2011/83). Pro digitální obsah, který není poskytován na hmotném nosiči, se uplatní některá zvláštní pravidla.

Unijní legislativa vymezuje digitální obsah jako data vytvořená a poskytovaná v digitální podobě (např. čl. 2 odst. 11 směrnice 2011/83). Jde například o audio a video soubory, počítačové programy, aplikace, digitální hry, e-knihy a jiné elektronické publikace.

Digitální službou je služba, která umožňuje uživateli vytvářet, zpracovávat nebo uchovávat data v digitální podobě anebo k nim přistupovat, nebo služba, která umožňuje sdílet data v digitální podobě nahraná nebo vytvořená tímto nebo jiným uživatelem služby nebo jakoukoli jinou interakci s těmito daty, včetně technologie „software-as-a-service“. Jde například o služby sdílení video, audio či jiných souborů, zpracovávání textu, digitální hry nebo hry nabízené v prostředí „cloud computing“ a sociální média. S ohledem na možné širší uplatnění pojmu „digitální služba“ v právním řádu⁶ se v tomto materiálu nadále bude používat označení „služba digitálního obsahu“. Totožné označení je navrhováno i v textu zákona.

Digitální obsah a služba digitálního obsahu budou zpravidla chráněny právem duševního vlastnictví. Přesto se nejedná o jejich definiční znak; existují i digitální obsah a služby digitálního obsahu, které takové ochrany nepožívají. Rovněž i způsoby, kterými k poskytování dochází, nemusí současně představovat zásah do těchto práv. Poskytování digitálního obsahu a služeb digitálního obsahu tedy nelze ztotožňovat s oprávněním užít předmět chráněný právem duševního vlastnictví.⁷ Takové oprávnění (licenci) musí získat poskytovatel digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, zpravidla však nikoli koncový uživatel.⁸ Případná omezení vyplývající z tohoto práva (či jiného práva třetí osoby) jsou právní vadou (§ 1920 OZ). Z dostupné tuzemské judikatury bylo na tuto dvoukolejnost pamatováno např. v rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. března 2004, sp. zn. 29 Odo 1020/2003, v němž jmenovaný soud (před rekonstrukcí soukromého práva) ve

⁶ Viz například zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby.

⁷ Rozšířená praxe označování všech smluv, jejichž předmětem plnění je digitální obsah, jako smluv „licenčních“ pochází patrně z amerického práva. Do kontinentálních systémů práva a jejich rozlišování smluvních typů však nezapadá, jak uvádí Frank Koch – viz *F. Koch* in: *Handbuch Software- und Datenbank-Recht*, Springer, München, 2013, str. 204.

⁸ Jinak je tomu u počítačových programů a elektronických databází – srov. § 30 odst. 3 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

vztahu k vadám software uzavřel, že „[s]amotná skutečnost, že předmět smlouvy (poskytnuté plnění) může být (a často i je) předmětem ochrany podle autorského zákona na možnost aplikace obecných ustanovení obchodního zákoníku, upravujících odstoupení od smlouvy, na vztahy podřaditelné ustanovení § 261 odst. 1 obchodního zákoníku nemá vliv...“.

Závazky, jejichž obsahem je poskytování digitálního obsahu nebo služeb digitálního obsahu, budou často vznikat na základě smíšených smluv. Nezřídka kdy půjde o smlouvy nepojmenované (zejm. v případě služeb digitálního obsahu). V úvahu přichází (případně analogická) aplikace právní úpravy různých smluvních typů, zejména koupě, díla (s nehmotným výsledkem), nájmu, případně jejich relevantních částí na základě typové podobnosti, a licence. Na vadné plnění a práva z něj vyplývající lze primárně aplikovat obecnou úpravu obsaženou v § 1914 až 1925 OZ. Z těchto ustanovení vyplývá povinnost plnit bez vad s vlastnostmi vymíněnými nebo obvyklými tak, aby bylo možné použít předmět plnění podle smlouvy, případně i podle jejího účelu. Zákon rozlišuje mezi vadami odstranitelnými a neodstranitelnými, přičemž prvně zmíněné spojuje s právem na opravu, doplnění nebo slevu; nejde-li vadu odstranit a brání-li to současně řádnému užívání předmětu plnění, může nabyvatel buď odstoupit od smlouvy, anebo požadovat přiměřenou slevu (§ 1923 OZ). V případě závazků, které lze klasifikovat jako koupi, respektive dílo (viz § 2085 odst. 1 věta druhá, příp. § 2615 odst. 2 OZ), lze patrně uvažovat i o aplikaci ustanovení pododdílu o prodeji zboží v obchodě.⁹

1.2.3. Směrnice 2019/770 a 2019/771

V květnu 2019 byly na úrovni Evropské unie po čtyřech letech projednávání příslušných návrhů Evropské komise přijaty dvě směrnice, a sice směrnice 2019/770 týkající se digitálního obsahu a směrnice 2019/771 o prodeji zboží.

Předmětné unijní předpisy upravují převážně práva spotřebitelů z vadného plnění. Cílem obou směrnic je zajistit vysokou úroveň ochrany a právní jistoty pro evropské spotřebitele, zejména při přeshraničních nákupech, a zároveň usnadnit podnikům, obzvláště malým a středním, prodeje v celé Evropské unii.

Právním základem je článek 114 Smlouvy o fungování EU, který umožňuje Evropské unii přijímat opatření ke sbližování vnitrostátních úprav členských států za účelem vytvoření a fungování vnitřního trhu.

Členské státy jsou povinny směrnice zapracovat do vnitrostátního práva do 1. července 2021 s tím, že nová úprava vstoupí v účinnost 1. ledna 2022.

Směrnice o prodeji zboží

Směrnice 2019/771 nahrazuje výše zmíněnou směrnici 1999/44. Na rozdíl od dosavadní úpravy je v režimu úplné harmonizace (s několika odchylkami).

Směrnice o prodeji zboží se vztahuje na smlouvy, na základě nichž se za úplaty převádí vlastnické právo k hmotné movité věci (tj. zboží), včetně zboží, které má být teprve vyrobeno nebo vytvořeno (smlouva o dílo).

Směrnice o prodeji zboží nově reguluje zboží s digitálními prvky, tj. s digitálním obsahem nebo službou digitálního obsahu. Podmínkou je, že jsou tyto digitální prvky se zbožím spojeny takovým způsobem, že by bez nich zboží nemohlo plnit své funkce, a současně jsou poskytovány „podle kupní smlouvy“ (v pochybnostech se má za to, že tomu tak je). V takovém případě odpovídá za vady digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu prodávající a nikoli ten, kdo je skutečně poskytuje. Smyslem této regulace je posílení ochrany spotřebitele a jeho právní jistoty, pokud jde o osobu odpovědnou za řádné plnění. Jde například o „chytré“ mobilní telefony, počítače, hodinky a spotřebiče. Pro zboží s digitálními prvky platí některá zvláštní pravidla, která zohledňují specifika

⁹ K tomu srov. například německou komentářovou literaturu, kde je tento závěr dovozován. S. Lorenz, in: Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, vol. 3, C. H. Beck, München, 2012, § 474, č. 10.

tohoto druhu věcí daná jejich digitálními vlastnostmi. Ta jsou relevantní zejména z hlediska okamžiku rozhodného pro stanovení odpovědnosti prodávajícího za vadu věci, s čímž souvisí také povinnost digitální obsah či službu po určitou dobu aktualizovat [čl. 6 písm. d), čl. 10 směrnice]. Pokud však hmotný nosič (CD, DVD, USB, paměťové karty apod.) slouží jen jako nosič digitálního obsahu, nejedná se o zboží ve smyslu směrnice o prodeji zboží a směrnice se neuplatní (viz dále).

Oproti stávající směrnici 1999/44 dochází k posílení práv spotřebitelů zejména prodloužením doby, po kterou je presumována existence vady již při převzetí zboží („obráceného“ důkazního břemene) ze šesti měsíců na jeden rok (čl. 11) a zakotvením práva rovnou odstoupit od smlouvy, je-li vada natolik závažné povahy, že to odůvodňuje okamžité ukončení smlouvy (čl. 14 odst. 3).

Unijní normotvůrce odůvodňuje přijetí nové úpravy především usnadněním přeshraničního prodeje zboží, potažmo posílením konkurenceschopnosti Evropské unie a podporou růstu. Jedním z faktorů ovlivňujících přeshraniční obchod v Evropské unii jsou rozdíly ve smluvním právu jednotlivých států. Pro spotřebitele znamená nejistotu ohledně základních smluvních práv, která negativně ovlivňuje jejich důvěru v přeshraniční obchod. Pro podniky znamená zejména dodatečné náklady na právní služby. Harmonizace základních smluvních práv by měla motivovat spotřebitele k větším objemům přeshraničních nákupů a podniky, zejména malé a střední, k přeshraniční expanzi.

Směrnice o digitálním obsahu

Směrnice 2019/770 upravuje některé aspekty smluv o poskytování digitálního obsahu a služeb digitálního obsahu uzavíraných mezi podnikateli a spotřebiteli. Je rovněž v režimu úplné harmonizace.

Působnost směrnice o digitálním obsahu se neomezuje na konkrétní smluvní typ či typy. Pravidla míří na celou škálu závazků, jejichž obsahem je „poskytování“ digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, přičemž jsou pro oba tyto produkty totožná. V některých případech lze závazek klasifikovat jako smlouvu kupní, o dílo, nájemní či služební (podle současné právní úpravy výslovně nepojmenovanou). Z hlediska pravidel obsažených ve směrnici o digitálním obsahu je základem dělení na plnění formou jednorázového aktu a soustavným plněním po určitou dobu. V prvním případě jde například o koupi CD s hudbou s tím, že jednorázově může být plněno i opakovaně (např. zpřístupnění nové e-knihy každý měsíc). V druhém případě jde například o měsíční přístup do filmové knihovny na internetu. Případy jednorázového plnění míří zejména na smlouvy, jejichž předmětem je digitální obsah (tj. např. koupě). Jako určující kritérium pro tyto závazky zmiňuje směrnice jednorázový akt poskytnutí (zpřístupnění) a následný časově neomezený přístup spotřebitele k digitálnímu obsahu (bod odůvodnění č. 56). Nevylučuje se však ani jednorázové poskytnutí služby digitálního obsahu (např. on-line konverze dokumentu do jiného formátu). Na druhou stranu, jestliže mají být podle smlouvy digitální obsah nebo služba digitálního obsahu přístupné po určitou ujednanou dobu, případně po dobu trvání závazku ze smlouvy uzavřené na dobu neurčitou, jedná se o soustavné plnění. Do této kategorie směrnice 2019/770 řadí například i on-line streaming videa, a to bez ohledu na délku záznamu, nebo poskytnutí počítačového programu na určitou dobu s tím, že se v určitých intervalech bude aktualizovat.

V případě jednorázového plnění a soustavného plnění po určitou dobu jsou základní aspekty závazku upraveny odlišně. Jedná se o okamžik rozhodný pro stanovení odpovědnosti prodávajícího za vadu (čl. 8 odst. 4, čl. 11 odst. 3) a povinnost digitální obsah či službu po určitou dobu aktualizovat (čl. 8 odst. 2).

Rovněž lze rozlišovat z hlediska způsobu odevzdání předmětu plnění, primárně podle toho, zda je dodán či zpřístupněn na hmotném nosiči, nebo bez hmotného nosiče. V druhém případě lze dále rozlišovat, zda dochází ke stažení obsahu do uživatelského prostředí nebo zda mu je obsah pouze zpřístupněn prostřednictvím internetu („cloud computing“, „web streaming“).

Směrnice o digitálním obsahu upravuje v zásadě shodné smluvní aspekty jako směrnice o prodeji zboží. Konkrétně upravuje tyto otázky: čas plnění (čl. 5) a práva v případě prodloužení s plněním (čl.

13), kritéria souladu se smlouvou (čl. 6 až 10), práva z vadného plnění, včetně lhůt a důkazního břemene (čl. 11, 12, 14 až 18), možnost jednostranné změny digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu poskytovaných po určitou dobu (čl. 19) a právo postihu mezi podnikateli (čl. 20).

Unijní normotvůrce odůvodňuje přijetí nové úpravy především usnadněním přístupu k digitálnímu obsahu a službám digitálního obsahu, rozvojem digitální ekonomiky Evropské unie a stimulací celkového růstu. Jedním z faktorů ovlivňujících přeshraniční obchod v Evropské unii jsou rozdíly ve smluvním právu jednotlivých států, případně obecně nejistota ohledně právního režimu použitelného na transakce s digitálním obsahem a službami. Pro spotřebitele znamená nejistotu ohledně základních smluvních práv, která negativně ovlivňuje jejich důvěru v přeshraniční obchod. Pro podniky znamená zejména dodatečné náklady na právní servis. Harmonizace základních smluvních práv by měla motivovat spotřebitele k větším objemům přeshraničních nákupů a podniky, zejména malé a střední, k přeshraniční expanzi.

1.3. Náprava nedostatků v transpozici směrnic EU v občanském zákoníku

1.3.1. Spotřebitelské smlouvy

V občanském zákoníku je transponováno několik unijních směrnic z oblasti spotřebitelského práva. Transpozice směrnic upravujících obecné otázky uzavírání spotřebitelských smluv a obsahu těchto smluv je obsažena v části čtvrté, hlavě první, dílu 4. V rámci příslušných smluvních typů jsou transponována pravidla o spotřebitelské koupi a zájezdu.

Zjištěné nedostatky se týkají především směrnice 2011/83, jejíž provedení vytyká České republice Evropská komise (tzv. EU-pilot probíhá od roku 2014).

Dílní nedostatky se týkají také transpozice dalších směrnic. Konkrétně jde o

- směrnici 93/13,
- směrnici Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES ze dne 23. září 2002 o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku a o změně směrnice Rady 90/619/EHS a směrnic 97/7/ES a 98/27/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES a směrnic Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/236 (dále jen „směrnice 2002/65“),
- směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/122/ES ze dne 14. ledna 2009 o ochraně spotřebitele ve vztahu k některým aspektům smluv o dočasném užívání ubytovacího zařízení (timeshare), o dlouhodobých rekreačních produktech, o dalším prodeji a o výměně (dále jen „směrnice 2008/122“),
- směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (dále jen „směrnice 2015/2302“), a
- směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu), (dále jen „směrnice 2000/31“).

1.3.2. Opožděné platby

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU ze dne 16. února 2011 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích (dále jen „směrnice 2011/7“) si klade za cíl boj proti opožděným platbám v obchodních transakcích s cílem zajistit řádné fungování vnitřního trhu, a tím podpořit konkurenceschopnost podniků, a zejména malých a středních podniků.

Směrnice 2011/7 reaguje na stav, kdy mnohé platby v obchodních vztazích mezi hospodářskými subjekty navzájem nebo mezi hospodářskými subjekty a orgány veřejné moci se uskutečňují později, než jak bylo dohodnuto ve smlouvě nebo stanoveno ve všeobecných obchodních podmínkách. Přestože zboží bylo dodáno nebo služby byly poskytnuty, mnohé příslušné faktury jsou placeny až dlouhou dobu po uplynutí lhůty. Tyto opožděné platby mají negativní dopad na likviditu a komplikují finanční řízení podniků. Postihují rovněž jejich konkurenceschopnost a ziskovost v případech, kdy věřitel potřebuje kvůli opožděné platbě získat vnější financování. Riziko takových negativních dopadů se výrazně zvyšuje v dobách hospodářského propadu, kdy je přístup k financování obtížnější.

Směrnice 2011/7 se snaží od opožděných plateb odrazovat a budovat kulturu včasného placení. Zavádí k tomuto účelu řadu opatření včetně ustanovení o tom, že vyloučení nároku na účtování úroků by mělo být vždy považováno za hrubě nespravedlivou smluvní podmínku nebo praxi či ustanovení o tom, že lhůty splatnosti u smluv mezi podniky měly být v zásadě omezeny na 60 kalendářních dnů.

Ustanovení směrnice 2011/7 byla zapracována do občanského zákoníku (zejména § 1963 a násl.). V transpozici bylo identifikováno několik nedostatků.

1.4. Zákaz diskriminace a rovnost mužů a žen

Stávající právní úprava nevykazuje nedostatky z hlediska zákazu diskriminace a rovnosti mužů a žen. Regulace se vztahuje obecně na vztahy mezi podnikateli a spotřebiteli, resp. mezi jinak obecně vymezenými subjekty. Ani z hlediska nepřímé diskriminace nebyly zjištěny nedostatky.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

2.1. Modernizační směrnice

Předložený návrh zákona mění stávající právní úpravu tak, aby byla plně slučitelná s modernizační směrnicí. Významnou oblastí, kterou v této souvislosti návrh nově zavádí, je zakotvení některých nových povinností podnikatelů v on-line prostředí, zejména informačních povinností pro on-line platformy a vyhledavače, uložení povinností obchodníkům v souvislosti se zveřejňováním spotřebitelských recenzí (transparentnost) a rozšíření vybraných oblastí právní úpravy i na transakce, kde spotřebitel neplatí peníze, nýbrž svými osobními údaji. Nově se stanoví povinnosti prodávajících při označování zboží nejnížší cenou, za niž byl výrobek prodáván před poskytnutím slevy. Návrh vymezuje skutkové podstaty přestupků a stanovuje správní tresty za porušení právních povinností přijatých na základě dotčené unijní legislativy. Kromě toho návrh vymezuje dozorové pravomoci ve vztahu k vymáhání povinností stanovených v občanském zákoníku, které jsou transpozicí směrnice 2011/83 a směrnice 93/13.

Předkladatel při zvažování nejvhodnějšího způsobu naplnění cílů stanovených dotčenými revidovanými směrnicemi zvažoval různé varianty řešení. Mezi tyto varianty patřily:

1. Zachování stávajícího stavu (nepřijetí žádné úpravy)

Pokud Česká republika nesplní povinnost provést směrnice řádně a včas do svého právního řádu, vystavuje se postihu ze strany Evropské komise za porušení povinnosti vyplývající se Smlouvy o fungování EU (dle článku 258 Smlouvy o fungování EU, dále též „SFEU“). Komise zpřísnila dohled nad dodržováním této povinnosti a oznámila, že v souladu s článkem 260 odst. 3 SFEU nebude v řízeních navrhopat Soudnímu dvoru EU pouze uložení penále, ale i paušální částky. Navíc čeští spotřebitelé by požívali nižší ochrany oproti spotřebitelům z ostatních členských států a podnikatelé by se dostali do konkurenční nevýhody, pokud by se na ně vztahovala rozdílná pravidla, zejména pokud obchodují přeshraničně.

S ohledem na výše uvedené byla tato varianta vyhodnocena jako nedostatečné řešení.

II. Provedení unijních předpisů do právního řádu ČR bez využití diskrecí

Směrnice 2019/2161 připouští v několika případech možnost uvážení, v jakém rozsahu bude právní úprava přijata.

- 1) Novelizovaná směrnice 93/13 v novém čl. 8b odst. 2 dává členským státům možnost omezit stanovené správní tresty na smluvní ujednání považována za všech okolností za zneužívající, tzv. černý seznam; nebo na ujednání, která byla prohlášena za zneužívající pravomocným rozhodnutím přijatým v souladu s čl. 7 odst. 2 směrnice (na základě žaloby na zdržení se protiprávního jednání v oblasti ochrany spotřebitele podané oprávněnými osobami).
- 2) Novelizovaná směrnice 98/6 umožňuje členským státům stanovit:
 - a. delší období než 30 dní pro stanovení předchozí ceny před slevou (nový čl. 6a odst. 2);
 - b. rozdílná pravidla pro zboží rychle se kazící či s krátkou dobou spotřeby (nový čl. 6a odst. 3);
 - c. kratší dobu než 30 dní pro stanovení předchozí ceny před slevou, pokud jde o výrobky, které byly uvedeny do prodeje v kratším období než 30 dní (nový čl. 6a odst. 4);
 - d. u postupně snižujících se cen, resp. postupně zvyšujících se slevy, že za předchozí cenu se považuje cena před prvním uplatněním slevy (nový čl. 6a odst. 5).
- 3) Revidovaná směrnice 2005/29 umožňuje členským státům:
 - a. přijmout přísnější, avšak nediskriminující a přiměřenou úpravu za účelem ochrany oprávněných zájmů spotřebitelů před agresivními a klamavými marketingovými či prodejními praktikami u nevyžádaných návštěv v domácnosti spotřebitele či v souvislosti s konáním organizovaných akcí (tj. během výletu organizovaného podnikatelem za účelem nebo s účinkem propagace a prodeje zboží či poskytování služeb, vymezení používané v občanském zákoníku) (nové znění čl. 3 odst. 5);
 - b. stanovit podmínky, za nichž lze uplatnit prostředky nápravy, utrpěl-li spotřebitel újmu v důsledku nekalé obchodní praktiky, a účinky těchto prostředků nápravy (nový čl. 11a odst. 1);
 - c. omezit ukládání správních trestů podle čl. 21 nařízení 2017/2394 pouze na případy porušení (čl. 13 odst. 3)
 - i. článků 6, 7, 8, 9 a přílohy I směrnice, tj. pro porušení ustanovení o klamavém jednání, klamavém opomenutí, agresivní obchodní praktice; a
 - ii. čl. 5 (obecné vymezení nekalé obchodní praktiky a zakotvení jejího zákazu) v případě trvalého používání obchodních praktik, které příslušný vnitrostátní orgán nebo soud prohlásil za nekalé.
- 4) Novela směrnice 2011/83 umožňuje členským státům, aby
 - a. prodloužily lhůtu pro odstoupení od smlouvy uzavřené u spotřebitele v domácnosti během nevyžádané návštěvy obchodníka či v souvislosti s konáním organizované akce, a to ze 14 na 30 dní (čl. 6 odst. 4 a čl. 9 odst. 1a);
 - b. přijaly další informační povinnosti pro poskytovatele on-line tržišť (nový čl. 6a odst. 2);
 - c. nezavedly výjimky z práva na odstoupení u smlouvy uzavřené u spotřebitele v domácnosti během nevyžádané návštěvy obchodníka či v souvislosti s konáním organizované akce (čl. 16 nové odstavce), a to v případech stanovených v čl. 16 písm. a) až c) a písm. e), tj. že služba byla plně poskytnuta, jde o dodání zboží, jehož cena závisí na kolísání cen na trhu, zboží vyrobené na míru spotřebiteli dle jeho požadavků, nebo zboží, jehož uzavřený obal byl porušen a z hygienických důvodů nelze zboží vrátit;
 - d. stanovily výjimku z práva na odstoupení od smlouvy o provedení opravy v domácnosti spotřebitele a na jeho výslovnou žádost, poté, co byla služba plně poskytnuta na základě žádosti (souhlasu) spotřebitele.

Bez využití některých legislativních možností by však nebyly odstraněny aktuální problémy, s nimiž se spotřebitelé často potýkají. Například spotřebitelské organizace, ale i některé dozorové orgány (zejména Český telekomunikační úřad a Energetický regulační úřad) zaznamenaly nemalý počet stížností týkajících se automaticky prodloužovaných závazků ze smluv. Automatická prolongace smluv je v praxi běžně využívaný nástroj, zejména u smluv uzavíraných v oblasti telekomunikací, energie atd., jehož výhoda spočívá v tom, že v případě zájmu o prodloužení závazku nemusí spotřebitel znovu s podnikatelem sepisovat smlouvu, neboť po uplynutí vymezené doby se smlouva automaticky obnoví sama. Na druhou stranu v případě, kdy si spotřebitel přeje závazek vypovědět, je nutné jeho aktivní konání, a ne vždy jsou podmínky pro výpověď takového závazku jednoznačné, případně nejsou k dispozici vůbec. Pokud by smluvní ujednání naplňovala znaky zakázané zneužívající klauzule podle § 1814 odst. 1 písm. g) OZ, kdy tato ujednání „*automaticky prodloužují závazek, je-li konec lhůty pro odmítnutí prodloužení nepřiměřeně vzdálen dni, kdy má k prodloužení dojít*“, mohl by příslušný dozorový orgán uložit podnikateli za takové jednání správní trest.

Problém s automatickým prodloužováním závazku se dotýká například i on-line seznámek. Zaregistrování se do seznamky bývá většinou bezplatné, avšak následné služby jsou již zpoplatněny a spotřebitel platí za tzv. prémiové členství. Praxí je, že jsou spotřebitelé vábeni na tzv. zkušební měsíc za relativně nízkou částku, která se pohybuje okolo 150 korun českých. Po automatickém obnovení závazku (o němž mnohdy spotřebitel neví) je automaticky spotřebiteli z jeho platební karty stržena částka převyšující 2 tisíce a více korun českých. Není-li možné částku z karty strhnout, je spotřebiteli zaslána platební upomínka a následně částka vymáhána prostřednictvím inkasních agentur.

Spotřebitelská organizace dTest, o.p.s. (dále též „dTEST“) eviduje od roku 2015 do data zpracování tohoto materiálu přes 3800 stížností na nejproblematictější 3 společnosti nabízející zprostředkování seznámení. Evropské spotřebitelské centrum při České obchodní inspekci (dále „ESC“) od roku 2015 do roku 2017 evidovalo 508 případů, které se týkaly ryze problémů spojených s automatickou prolongací. Od roku 2017 je uváděno, že procentuálně tvoří problematika seznamovacích agentur zhruba 22 % všech řešených sporů. ESC též upozornilo na novou praktiku¹⁰ těchto on-line seznamovacích agentur, která spočívá v oslovení spotřebitele s výhodnou nabídkou VIP členství za 159 korun českých, avšak z karty je mu následně strženo přes 8000 korun českých. „*Při velmi podrobném prozkoumání a větší míře snahy se spotřebitel může dočíst, že 159.99 Kč je částka na jeden týden při registraci na 12 měsíců, tedy 52 týdnů. K této informaci se dostane teprve při platbě kartou, pokud si všimne skoro nečitelného textu o podrobnostech produktu.*“. Spotřebiteli není ani umožněno odstoupit od smlouvy uzavřené distančním způsobem, protože ve všeobecných obchodních podmínkách je stanoveno, že spotřebitel souhlasí se započítáním plnění ve lhůtě pro odstoupení. Takové ujednání by se dalo označit za zneužívající, neboť § 1814 odst. 1 písm. f) OZ zakazuje ujednání, která „*zavazují spotřebitele neodvolatelně k plnění za podmínku, s nimiž neměl možnost seznámit se před uzavřením smlouvy*“. I v tomto případě by nově mohl dozorový orgán uložit správní trest, který by případně další pachatele mohl odrazovat od takového jednání.

Na trhu rovněž přetrvávají problémy s tzv. „šmejdy“, kteří v současné době nejvíce způsobují problémy v odvětví energetiky. Podle údajů Energetického regulačního úřadu se v roce 2019 týkalo zprostředkovatelů energií a tzv. aukcí energií celkem 2823 podání. Česká obchodní inspekce provedla v roce 2019 preventivní kontrolní akci zaměřenou na nabídku a zprostředkování uzavírání smluv o dodávkách energií, během níž bylo provedeno celkem 52 kontrol s tím, že ve 49 případech, tj. 94,23 %, bylo zjištěno porušení právních předpisů. Většina těchto smluv bývá uzavírána u spotřebitele v domácnosti bez předchozí domluvy, kdy tito prodejci využívají moment překvapení a spotřebitelovu nepřipravenost. Nežádá se záměrně zaměřují na zranitelné skupiny obyvatel. Vzhledem k tomu, že za spotřebitele jsou uzavírány nové smlouvy o dodávkách energií, aniž by byly původní závazky zcela vypořádány, jsou spotřebitelé mnohdy vystaveni sankcím za porušení smluvních podmínek u původního dodavatele. Pokud odstoupí od smlouvy o zprostředkování, jsou

¹⁰ Dostupné zde: <https://evropskyspotrebitel.cz/novinky/dalsi-trik-on-line-seznamek/>.

jim též účtovány sankce za porušení smluvních podmínek, dostávají se tedy do začarovaného kruhu. Celková újma poškozených spotřebitelů se může pohybovat až v řádech milionů korun českých.

III. Provedení unijních předpisů do právního řádu ČR s využitím diskrecí

V rámci této varianty bylo zvažováno, které diskrece dané směrnicí 2019/2161 budou využity a v jakém rozsahu, tj. zda budou využity všechny nabízené legislativní možnosti, či pouze ty z nich, které by byly vhodné z hlediska nezbytnosti řešení aktuálních problémů trhu.

Při vyhodnocování dopadů zvažované regulace a při konzultacích se zainteresovanými subjekty (resorty, dotčené dozorové orgány, zástupci spotřebitelských organizací i podnikatelských subjektů) byla identifikována potřeba přijetí diskrecí umožňujících

- přijetí přísnější právní úpravy za účelem ochrany zájmů spotřebitelů při uzavírání smlouvy u spotřebitele v jeho domácnosti bez předem domluvené návštěvy, nebo uzavírané během organizované prodejní akce, a to zakotvením delší lhůty pro odstoupení od smlouvy, která se nově stanoví v délce 30 dní (nyní 14 dní);
- omezení dohledové činnosti pouze na zákaz užití zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách, která jsou zákonem zakázána za všech okolností, tedy jsou obsažena na tzv. černém seznamu; současně bude tato úprava platit pouze pro ta ujednání, která byla sepsána předem, a spotřebitel proto neměl možnost jejich obsah ovlivnit (naproti tomu úprava obsažená v občanském zákoníku platí pro všechna smluvní ujednání);
- při regulaci označování zboží slevami přijetí výjimek pro a) zboží, které je v prodeji méně než 30 dní, b) zboží, u něhož obchodník nabízí kontinuálně zvyšující se slevu z původní ceny, tj. stanovení, že v tomto případě je referenční cenou nejnižší cena, za niž byl produkt prodáván před uplatněním první slevy, a c) zboží, které podléhá rychlé zkáze či má krátkou dobu spotřeby;
- stanovení podmínky pro uplatnění prostředků nápravy, byla-li práva spotřebitele porušena nekalou obchodní praktikou.

Pro využití zbylých regulatorních možností neexistovaly potřebné argumenty, které by nezbytnost jejich zavedení podporovaly. Jejich zavedení by mohlo být označeno jako tzv. gold plating, proto od jejich využití bylo upuštěno.

IV. Správní trestání při porušení povinností plynoucích ze směrnice 2011/83 provedených do občanského zákoníku

V otázce zakotvení skutkových podstat přestupků za porušení povinností upravených v občanském zákoníku, jakož i účinných a odrazujících správních trestů do zákona o ochraně spotřebitele, a zakotvení veřejnoprávního dozoru v zákoně o ochraně spotřebitele, byly zvažovány tři varianty řešení. Zachování stávajícího stavu by nevedlo k řešení definovaných problémů a zároveň by byla Česká republika vystavena postihu ze strany Evropské komise za porušení Smlouvy o fungování EU. Druhou variantou bylo stanovení přestupků za porušení všech povinností zakotvených na základě směrnice 2011/83 do občanského zákoníku. Tato cesta byla rovněž vyhodnocena jako nevhodná s ohledem na skutečnost, že ne všechny povinnosti v občanském zákoníku mají charakter veřejnoprávní, jinými slovy zakotvení skutkové podstaty přestupků nebylo nezbytné pro zajištění plnění právních povinností převážně soukromoprávní povahy, neboť na trestání nedodržení těchto povinností není veřejný zájem a postačuje úprava soukromoprávní. Třetí možnost představuje zakotvení skutkových podstat přestupků za porušení vybraných povinností upravených v občanském zákoníku, jakož i účinných a odrazujících správních trestů do zákona o ochraně spotřebitele. Tato varianta předpokládá též zakotvení veřejnoprávního dozoru v zákoně o ochraně spotřebitele. Stanovení veřejnoprávního dozoru u povinností, na jejichž dodržování existuje veřejný zájem, se jeví jako nejhodnější cesta.

Samotná směrnice 2011/83 již s porušením některých povinností spojuje soukromoprávní sankci. Například, pokud obchodník neposkytne spotřebiteli informaci o právu na odstoupení od smlouvy,

má spotřebitel namísto 14 dní na rozmyšlenou nákupů rok a 14 dní. V praxi byly identifikovány četné problémy spojené s předem nastavenými políčky se souhlasem s platbou, se kterou spotřebitel výslovně nesouhlasil (tzv. předem zaškrtnutá políčka, předem zaškrtnuté možnosti), kdy zejména zranitelnější spotřebitelé, jako senioři, byli chyceni v pasti kvůli nekonečným platbám za nevyžádaná plnění. Tento neduh na trhu přetrvává. Například v roce 2018 pravomocně uložila ČOI společnosti HMK GmbH provozující internetový obchod www.mincovni-obchod.cz 5 pokut ve výši 1 580 000 Kč za nekalé obchodní praktiky, mezi kterými bylo mj. dodávání nevyžádaného zboží¹¹. Také se na trhu vyskytla praktika některých, zejména větších internetových prodejců, spočívající v přidávání položek do košíku, které si spotřebitel nevybral, anebo byl přednastaven souhlas s připojištěním zboží, které spotřebitel nežádal. Tato praktika však není výslovně trestána, neboť článek 22 směrnice 2011/83 nebyl do právního řádu ČR řádně proveden. Orgány dozoru musí tuto praktiku trestat skrze zakázanou nekalou obchodní praktiku. Nevýhoda tohoto přístupu však spočívá v tom, že je třeba prokázat, že obchodník jednal v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušil ekonomické chování spotřebitele. Toto může být v praxi obtížně prokazatelné. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby tyto praktiky byly nekompromisně potlačovány a trestány, neboť mají negativní dopad na spotřebitele, kterého mohou finančně poškodit.

Česká obchodní inspekce se dlouhodobě věnuje kontrole internetových obchodů. Statistiky ukazují, že ve většině případů dochází k porušení některé z povinností daných zákonem o ochraně spotřebitele. Například v roce 2018 provedla Česká obchodní inspekce 992 kontrol a v 851 případech zjistila porušení právních předpisů. Tyto kontroly pokračovaly v roce 2019 a z průběžných zpráv vyplývá, že tento trend bohužel přetrvává. Z tiskové zprávy vydané Českou obchodní inspekcí dne 28. června 2019 vyplývá, že z 232 provedených kontrol bylo 195 případů se zjištěním nedostatků, zejména v povinnostech „*poskytování kompletních a komplexních informací o prodávajících výrobcích a službách, kdy se prodávající uchylují i k nekalým obchodním praktikám vůči spotřebitelům. Provozovatelé elektronických obchodů stále také chybují v informování spotřebitele o subjektu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů. Závady se vyskytují i v případě seznámení spotřebitele s cenou, v obecných informačních povinnostech nebo při procesu vyřizování uplatněných reklamací*“.

Tato zjištění dokládají, že problémy s dodržováním informačních povinností (včetně dodržení předepsané formy poskytnutí) je přetrvávající neduh vyskytující se na spotřebitelském trhu. Je tedy ve veřejném zájmu, aby za nedodržení informačních povinností byl obchodník trestán.

Dodržení dalších povinností vyplývajících ze směrnice 2011/83, jež chrání subjektivní práva spotřebitelů, se lze domoci prostřednictvím mechanismů soukromého práva. S většinou takových ustanovení zákon spojuje soukromoprávní sankci, například, že se k odlišnému ujednání nepřihlíží, či je dáno spotřebiteli právo na odstoupení od smlouvy. Navíc vymáhání těchto povinností prostřednictvím orgánu dozoru by bylo pro samotný orgán administrativně náročné i z hlediska dokazování, neboť pro vydání rozhodnutí je nezbytné, aby orgán posoudil, zdali k přestupku skutečně došlo, jinými slovy, zdali nárok, který spotřebitel uplatňuje, je oprávněný. To může vést až k mnoha správním žalobám vůči orgánu dozoru, resp. jeho rozhodnutím. Z těchto důvodů nebylo shledáno zakotvení přestupků za porušení takových povinností jako efektivní a nezbytné.

2.2. Koupě zboží a poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb

Pokud jde o ustanovení o koupi zboží a poskytování digitálního obsahu a služeb, hlavní principy navrhované právní úpravy jsou dány unijní předlohou, tj. směrnicemi 2019/770 a 2019/771. Tyto směrnice byly přijaty především za účelem dalšího rozvoje vnitřního trhu, zvýšení konkurenceschopnosti Evropské unie a obecně podpory růstu. Za tímto účelem směrnice plně harmonizují některé aspekty smluv o prodeji zboží a poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb spotřebitelům. Harmonizovaná pravidla mají poskytovat spotřebitelům vysokou ochranu při transakcích v celé Evropské unii a vyšší kvalitu života. Směrnice usilují o dosažení rovnováhy mezi

¹¹ Dostupné zde: <https://www.coi.cz/coi-varuje-pred-firmou-cesky-mincovni-obchod/>.

vysokou ochranou spotřebitele a podporou konkurenceschopnosti podniků. Směrnice o prodeji zboží dále směřuje k posílení udržitelných spotřebních návyků a oběhového hospodářství. Činí tak zejména zařazením životnosti mezi tzv. objektivní kritéria pro posouzení souladu zboží se smlouvou. Zboží bude vadné, nebude-li mít životnost, jaká je obvyklá pro zboží téhož druhu a jakou může spotřebitel rozumně očekávat.

Ve vztahu k provedení směrnic do vnitrostátního právního řádu jsou hlavními principy především vytvoření přehledné, jasné a srozumitelné právní úpravy pro spotřebitele a začlenění směrnic do systematiky a koncepce občanského zákoníku při naplnění požadavků směrnic. Ve vztahu k regulatorním možnostem, které směrnice poskytuje, jsou volena taková řešení, která se jeví z pohledu českého práva a tuzemských společenských a hospodářských podmínek jako nejvhodnější. Principem je zachování stávající úrovně ochrany spotřebitele. Cílem návrhu zákona je v neposlední řadě odstranění výkladových nejasností a nepřesností stávající právní úpravy.

2.3. Náprava nedostatků v transpozici starších unijních směrnic

Vůdčím principem navrhované úpravy je zajištění plné slučitelnosti národní právní úpravy s unijní právní úpravou. To se neobejde bez nápravy identifikovaných nedostatků v zapracování vybraných starších unijních směrnic. Návrh vychází z potřeby plnění závazků vyplývajících z členství v Evropské unii, v jejímž kontextu nelze uvažovat o alternativách. Směrnice 2011/83, jíž především se návrh zákona dotýká, je v režimu plné harmonizace; členským státům tedy v zásadě není ponechán prostor pro uvážení. Na předmětné dílčí problémy v transpoziční úpravě v občanském zákoníku upozornila buď Evropská komise, nebo byly identifikovány Ministerstvem spravedlnosti a Ministerstvem průmyslu a obchodu při přípravě projektu tzv. spotřebitelského kodexu, od něhož bylo nakonec upuštěno.

Nad rámec požadavků vyplývajících z unijního práva je navrhováno zavedení požadavku potvrzení nabídky učiněné během telefonního hovoru v textové podobě, a to v souladu s požadavky aplikační praxe. V konzultacích vedených se spotřebitelskými organizacemi byly v této souvislosti identifikovány problémy týkající se neobjednaného plnění, k němuž nejčastěji dochází na základě oslovení spotřebitele obchodníkem po telefonu s nezávaznou nabídkou či na základě souhlasu, který byl získán obchodníkem díky předem zaškrtnutému souhlasu spotřebitele se zasláním věci. Následně spotřebitelé obdrží zboží a výzvu k zaplacení, aniž by si byli ve většině případů vědomi toho, že vůbec nějakou smlouvu uzavřeli či dali souhlas se zasláním dalších nabídek. Podle průzkumu provedeného Ministerstvem průmyslu a obchodu¹², kterého se zúčastnilo 135 respondentů, bylo zjištěno, že 31 % procent respondentů se s touto praktikou setkalo. Z průzkumu také vyplynulo, že pouze u 12 % respondentů, kteří obdrželi zboží na základě nezávazné nabídky učiněné po telefonu, se podařilo zboží vrátit, aniž by došlo ke sporu s obchodníkem.

2.4. Diskriminace a rovnost mužů a žen

Navrhovaná právní úprava nemá dopad ve vztahu k zákazu diskriminace ani ve vztahu k rovnosti mužů a žen, neboť nepředpokládá jakýkoli dopad ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen ve smyslu zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

¹² Dostupné zde: <https://www.mpo.cz/cz/ochrana-spotrebitele/pravni-predpisy-pro-ochranu-spotrebitele/verejna-konzultace-k-novemu-zakonu-o-ochrane-spotrebitele--238668/>.

Navrhovaná úprava je nezbytná k zajištění slučitelnosti právního řádu České republiky s právní úpravou EU, zejména v oblasti ochrany spotřebitele.

Konkrétně se jedná o transpozici směrnic 2019/2161, 2019/770 a 2019/771 a o napravení zjištěných nedostatků v transpozici starších unijních směrnic v občanském zákoníku. Dosavadní právní úprava vyhovuje požadavkům směrnic jen z části; ve zbytku je třeba přikročit k novelizaci.

Při implementaci unijního práva platí mj. zásada právní jistoty dovozená Soudním dvorem EU, tj. že směrnice musí být do právního řádu provedeny tak, aby přijatá právní úprava byla jasná a srozumitelná a nezpůsobovala problémy při aplikaci v praxi. Z ustálené judikatury Soudního dvora EU¹³ vyplývá, že pro splnění tohoto cíle nejsou členské státy povinny doslovně směrnice převzít, musí však dbát na to, aby prováděcí předpis byl přijat v takové podobě, která bude naplňovat účel, pro který byly dotčené unijní předpisy přijaty, a aby byla plně pokryta jejich působnost. Soudní dvůr EU k tomuto uvedl, že „*formální převzetí ustanovení směrnice do výslovného a zvláštního právního předpisu není vždy vyžadováno, neboť k provedení směrnice může postačovat, v závislosti na jejím obsahu, všeobecný právní kontext*“.

Směrnice 2019/2161, 2019/770 a 2019/771 byly přijaty s cílem přispět k lepšímu fungování jednotného digitálního trhu, spravedlivého jak pro spotřebitele, tak podniky. Též vyvstala potřeba zvýšit důvěru spotřebitelů tím, že budou jejich práva účinně vymáhána a zároveň budou mít spotřebitelé přístup k prostředkům nápravy, byla-li jejich práva porušena. Unijní předpisy většinou nestanoví jasnou hranici mezi ustanoveními soukromého či veřejného práva, a nelze tedy vyloučit, že na trestání nedodržování ryze soukromoprávních ustanovení nemůže být veřejný zájem. Toto rozhodnutí, není-li stanoveno jinak, je ryze na členském státě, který musí zajistit, aby přijatá pravidla byla řádně vymáhána.

Novela má předejít hrozcím sankcím ze strany Evropské unie. Česká republika tak předejde případným žalobám soukromých osob způsobených chybnou transpozicí. Správná transpozice unijních směrnic je základní podmínkou naplnění jejich cíle, tj. zajištění shodného přístupu členských států k otázkám v harmonizovaných oblastech.

Za účelem splnění požadavku právní jistoty je obzvláště důležité, aby v případě, kdy daná směrnice směřuje k založení práv pro jednotlivce, jako je tomu v tomto případě, byli nositelé těchto práv schopni rozpoznat veškerá svá práva a mohli se jich případně dovolávat před vnitrostátními soudy.

Každý členský stát je totiž povinen uskutečnit provedení směrnice tak, aby plně odpovídalo požadavkům na jasnost a jistotu právních situací uloženým normotvůrcem Evropské unie v zájmu dotčených osob usazených ve členských státech. Za tímto účelem musejí být ustanovení směrnice provedena s nezpochybnitelným závazným účinkem, jakož i s požadovanou specifičností, přesností a jasností.¹⁴

V oblasti spotřebitelského práva vyplývá nezbytnost legislativního řešení také z omezeného působení sjednocující a (výklad zákonných ustanovení správným směrem) korigující roli soudní judikatury. Převážná většina spotřebitelských sporů je řešena mimosoudně (případně i za účasti orgánu mimosoudního řešení spotřebitelských sporů). Jsou-li spory předkládány k rozhodnutí soudu, jedná se zpravidla o spory bagatelní, v nichž zásadně není možné vést spor na vyšší soudní instanci.

Směrnice 2019/2161 mění směrnice, které jsou již do právního řádu České republiky provedeny. V občanském zákoníku, coby obecném kodexu soukromého práva, je provedena směrnice 93/13. Do občanského zákoníku byla z větší části provedena též směrnice 2011/83, která ovšem neobsahuje jen ustanovení soukromoprávní povahy, ale i povahy veřejnoprávní (zejména informační povinnosti). Naproti tomu zákon o ochraně spotřebitele má spíše veřejnoprávní charakter, ačkoli obsahuje i úpravu

¹³ Srov. např. rozsudek *Komise v. Lucembursko*, C-32/05, EU:C:2006:749, bod 34., *Komise v. Německo*, 29/84, EU:C:1985:229, body 22 a 23, *Komise v. Německo*, C-217/97, EU:C:1999:395, body 31 a 32, *Komise v. Francie*, C-233/00, EU:C:2003:371, bod 76.

¹⁴ Viz rozsudek Soudního dvora EU ve věci C-102/08, *SALIX* [2009], b. 40–42 a tam citovanou judikaturu.

soukromoprávní povahy, byť v omezených případech. V tomto zákoně je plně provedena směrnice 2005/29, částečně směrnice 2011/83 a 98/6.

Toto dualistické pojetí práva soukromého a veřejného může být v jistém ohledu problematické, zvláště, je-li třeba normy obsažené v soukromoprávním kodexu spojit s účinky veřejnoprávní povahy, resp. správními tresty. Například nedodržení veřejnoprávní povinnosti, jako je předsmulvná informační povinnost, by mělo být postihováno jak sankcí soukromoprávní, je-li to možné, tak správním trestem. Problematické v tomto směru je, že tato informační povinnost, byť veřejnoprávního charakteru, je obsažena v občanském zákoníku, přičemž přestupek, a s ním spojený správní trest, musí být vymezen v zákoně o ochraně spotřebitele.

Přijetí pouze sankcí soukromoprávních, nikoli stanovení veřejnoprávního dozoru nad dodržováním povinností přijatých na základě směrnice 2011/83, bylo již dříve Evropskou komisí označeno jako nedostatečné provedení čl. 24 této směrnice, který ukládá členským státům povinnost přijmout „nezbytná opatření k zajištění jejich uplatňování“, přičemž sankce musí být přiměřené, účinné a odrazující. V rámci dialogu vedeného s Komisí (EU Pilot č. 7592/15/JUST) bylo Českou republikou přislíbeno zjednání nápravy.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná úprava je v souladu s ústavním pořádkem, zejména s

- čl. 2 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“), podle něhož lze státní moc uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon,
- čl. 41 odst. 2 Ústavy, podle kterého má vláda právo zákonodárné iniciativy, a také v souladu s § 24 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který mimo jiné uvádí, že ministerstva připravují návrhy zákonů a jiných právních předpisů týkajících se věcí, které patří do jejich působnosti, jakož i návrhy, jejichž přípravu jim uložila vláda,
- čl. 79 odst. 1 Ústavy, podle něhož lze působnost ministerstev a správních orgánů stanovit pouze zákonem.

Navrhovaná právní úprava je rovněž v souladu s Listinou základních práv a svobod, vyhlášenou usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., jako součást ústavního pořádku České republiky (dále jen „Listina“), a to zejména s

- čl. 2 odst. 2 Listiny, podle kterého lze státní moc uplatňovat jen v případech a mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví,
- čl. 4 odst. 1 Listiny, podle kterého mohou být ukládány povinnosti toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování lidských práv a svobod,
- čl. 2 odst. 3 Listiny, podle kterého každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nemůže být nucen činit, co zákon neukládá.

Navrhovaná právní úprava splňuje ústavní požadavek stanovení povinnosti na úrovni zákona a vyhovuje též zásadám pro stanovení mezí základních práv a svobod podle čl. 4 Listiny. Návrh zákona rovněž respektuje zásadu „*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*“ podle čl. 39 Listiny.

Navrhovaná úprava sleduje legitimní cíl, kterým je ochrana slabší strany (spotřebitele, dodavatele), který se objektivně nalézá ve slabším postavení (informační asymetrie, nerovná vyjednávací síla). Navrhovaná pravidla na řadě míst dotvářejí předpokládanou vůli slabší strany, aniž by však zcela zapovídala možnost odchýlného ujednání. V několika případech regulace zatěžuje podnikatele (prodávajícího, poskytovatele digitálního obsahu či služby) povinností prokázat určité skutečnosti. To je odůvodněno předpokládanou profesionalitou podnikatele, která mu umožňuje takový důkaz

opatřit podstatně snáz, než by tomu bylo u spotřebitele. Zvýhodnění spotřebitele je na jiných místech návrhu vyváženo úpravou příznivější pro podnikatele. Jde zejména o stanovení hierarchie práv z vadného plnění a nemožnost spotřebitele odstoupit od smlouvy pro nevýznamnou vadu. Návrh dále zakotvuje právo postihu konečného prodávajícího proti odpovědné osobě ve smluvním řetězci. Vyššími požadavky na vlastnosti zboží prodáváného spotřebitelům, zejména na jejich životnost, návrh usiluje o udržitelnější spotřebu, jež by byla šetrná k životnímu prostředí.

Navrhovaná právní úprava nijak nesnižuje práva dotčených subjektů a nejsou jí diskriminovány žádné specifické skupiny adresátů právních norem. Respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu.

Právní úprava je v celkovém kontextu vyvážená, o což usilují již samotné unijní směrnice, přičemž na řadě míst narovnává nepřiměřenou regulaci [např. § 1814 písm. c), § 1833 návrhu]. S ohledem na závěry Ústavního soudu České republiky vyslovené v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/02 ze dne 21. 1. 2003, lze konstatovat soulad návrhu s ústavním pořádkem.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie, popřípadě i s legislativními záměry a s návrhy předpisů Evropské unie

Návrh zákona směřuje k zajištění takové slučitelnosti. Je v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

Cílem návrhu je řádné promítnutí obsahu následujících právních předpisů Evropské unie:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161 ze dne 27. listopadu 2019, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/EU a 2011/83/EU, pokud jde o lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů Unie na ochranu spotřebitele
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb a
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES.

Obsah návrhu zákona plně vychází z předmětných směrnic v rozsahu, v němž jsou založeny na principu úplné harmonizace.

Ve zbytku, tj. tam, kde směrnice ponechávají vnitrostátnímu zákonodárci určitou volbu či prostor pro vlastní řešení, je třeba zvolit taková řešení, která se jeví z pohledu českého práva a tuzemských společenských a hospodářských podmínek jako nejvhodnější.

Cílem je dále odstranění nedostatků v transpozici následujících směrnic Evropské unie:

- směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU;
- směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2002/65/ES ze dne 23. září 2002 o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku a o změně směrnice Rady 90/619/EHS a směrnic 97/7/ES a 98/27/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES a směrnic Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/236;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/122/ES ze dne 14. ledna 2009 o ochraně spotřebitele ve vztahu k některým aspektům smluv o dočasném užívání ubytovacího zařízení (timeshare), o dlouhodobých rekreačních produktech, o dalším prodeji a o výměně;

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu);
- směrnice 2011/7/EU ze dne 16. února 2011 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS.

Návrhu zákona se dotýkají čtyři řízení o porušení SFEU, a to jak formálního, tak neformálního charakteru. Jedná se konkrétně o:

- neformální řízení EU Pilot. č. 7592/15/JUST týkající se neúplného provedení směrnice 2011/83 do právního řádu ČR;
- formální řízení č. 2021/0388 týkající se neoznámení úplných transpozičních předpisů směrnice 2019/770;
- formální řízení č. 2021/0389 týkající se neoznámení úplných transpozičních předpisů směrnice 2019/771;
- formální řízení č. 2022/0044 týkající se neoznámení úplných transpozičních předpisů směrnice 2019/2161.

Transpoziční lhůta ke směrnicím 2019/770 a 2019/771 uplynula dne 1. července 2021, ke směrnici 2019/2161 dne 28. listopadu 2021. Právní úprava přijatá k provedení směrnic 2019/770 a 2019/771 měla být uplatňována od 1. ledna 2022, v případě směrnice 2019/2161 musí nabýt účinnosti 28. května 2022.

Návrh rovněž reaguje na judikaturu Soudního dvora EU. Do § 1813 odst. 1 věta druhá OZ se promítají závěry rozsudku Soudního dvora EU ze dne 30. 4. 2014, ve věci sp. zn. C-26/13, stran výkladu výjimek z posuzování zneužívající povahy ujednání ve spotřebitelské smlouvě. Do § 1820 odst. 1 písm. c) OZ se promítají závěry Soudního dvora EU ze dne 10. 7. 2019, ve věci sp. zn. C-649/17, týkajícího se povinnosti podnikatele poskytovat své kontaktní údaje před uzavřením smlouvy. Do § 1972 OZ se promítají závěry rozsudku Soudního dvora EU ze dne 13. 9. 2018, ve věci C-287/17, stran povahy paušální náhrady nákladů spojených s uplatněním pohledávky podle směrnice 2011/7.

Vedle výše uvedených předpisů návrh zákona dále souvisí s následujícími předpisy Evropské unie:

- se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES ze dne 16. února 1998 o ochraně spotřebitelů při označování cen výrobků nabízených spotřebiteli;
- se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004;
- s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona je plně v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, včetně Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie.

Navrhovaná právní úprava se dotýká mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, především Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a dále judikatury, jež s ní souvisí. Navrhovaná právní úprava je v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, zejména se zásadou práva na spravedlivý proces (článek 6 Úmluvy), uložení trestu jen na základě zákona (článek 7 Úmluvy) a práva nebýt souzen nebo potrestán dvakrát (článek 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě).

Návrh zákona není v rozporu s Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (vyhlášené pod č. 115/2001 Sb. m. s.), ani se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

7.1. Dopad na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Navrhovaná právní úprava by neměla mít žádné bezprostřední dopady na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty, třebaže se rozšiřuje působnost dozorových orgánů, a to o oblasti, kde veřejnoprávní dozor nebyl dosud vůbec vykonáván. S ohledem na dosavadní praxi a zkušenosti z kontrolní činnosti lze očekávat, že některé kontrolní orgány budou část nových kompetencí řešit formou rozšíření stávajícího zaměření kontrol a využití stávajícího personálního obsazení, technického vybavení apod. Na druhou stranu některé oblasti si vyžádají zaškolení nových specialistů, zejména pro oblast zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách, nebo pro dohled nad dodržováním povinností stanovených občanským zákoníkem, jimiž se dosud mohly zabývat pouze soudy. Bez zajištění odpovídajícího personálního obsazení a kontinuálního vzdělávání nelze splnit cíl směrnice, kterým je posílení vymahatelnosti práv spotřebitelů. Finanční prostředky budou čerpány v rámci rozpočtových kapitol příslušných úřadů bez nároků na jejich dodatečné navýšení. Případná personální potřeba bude řešena v rámci stávajících limitů počtu pracovních míst a objemu prostředků na platy daných kapitol, s výjimkou Státního ústavu pro kontrolu léčiv, kde se připouští v organizační struktuře vyčlenit na novou agendu maximálně 4 nová mimorozpočtová místa.

Z úvah unijního normotvůrce o tom, že nové směrnice 2019/770 a 2019/771 přispějí k hospodářskému růstu, by bylo možné vyvozovat, že tento růst se pozitivně promítne i v daňových příjmech členských států.

Navrhovaná právní úprava má potenciálně pozitivní dopad na státní rozpočet v tom smyslu, že má předejít možnému finančnímu postihu ze strany Evropské unie. Z důvodu chybné transpozice je rovněž stát odpovědný za škodu vzniklou v této souvislosti fyzickým a právníckým osobám.

7.2. Dopad na podnikatelské prostředí

Navrhovaná právní úprava bude mít na podnikatelské prostředí určité dopady.

Transpozice modernizační směrnice

S novou právní úpravou bude třeba, aby podnikatelé, kteří využívají pro své smluvní vztahy se spotřebiteli formulářové smlouvy, upravili smluvní ujednání v nich obsažená. V případě porušení budou totiž vystaveni veřejnoprávní kontrole a případnému správnímu trestu, budou-li ujednání

vyhodnocena příslušným orgánem dozoru jako zneužívající. Současně lze očekávat určité dopady na podnikatele, kteří jsou poskytovateli on-line tržišť, neboť navrhovaná právní úprava jim stanovuje v návaznosti na unijní právo nové povinnosti. Obdobné platí pro všechny prodávající, kteří zveřejňují spotřebitelské recenze.

Navrhovaná právní úprava přispěje ke kultivaci podnikatelského prostředí v České republice tím, že prostřednictvím hrozby účinných správních trestů odradí nepoctivé podnikatele od porušování právních povinností, které mají vůči spotřebitelům. Tím eliminuje možnost získat konkurenční výhodu nepoctivými podnikateli, kteří zákony nedodrží oproti těm, kteří jednají v souladu se zákonem. Navrhovaná právní úprava by tak měla přispět k narovnání soutěžních podmínek na spotřebitelském trhu.

Koupě zboží a poskytování digitálního obsahu a služeb

Nová právní úprava bude mít dopad jednak na podnikatele, kteří prodávají zboží nebo poskytují digitální obsah a služby spotřebitelům, a na další osoby v tomto smluvním řetězci.

Změna zákona vyvolá náklady podnikatelů na seznámení se s novou právní úpravou. V řadě případů budou muset podnikatelé vynaložit náklady na přizpůsobení se novým požadavkům zákona, zejména v souvislosti s poskytováním digitálního obsahu a služeb digitálního obsahu, které dosud nepodléhalo zvláštní regulaci. Nepříznivě na podnikatele dopadá odpovědnost za digitální obsah a služby digitálního obsahu v případě zboží s digitálními prvky.

Navrhovaná právní úprava má i řadu pozitivních dopadů. Podnikatelé, kteří se zaměřují i na klientelu v jiných členských státech, mohou využít jednodušší úpravy, kterou nové směrnice přináší. Rozdíly mezi vnitrostátními úpravami se zmenší a tím i potřeba seznamovat se se specifiky cizích právních úprav a přizpůsobování se jim. Dle unijního normotvůrce mají harmonizovaná pravidla vést ke zvýšení objemu nákupů ze strany spotřebitelů.

Kladně (i pro výlučně tuzemsky zaměřené podnikatele) lze hodnotit vyjasnění právní úpravy, zejména pokud jde o hierarchii práv z vadného plnění, vyloučení možnosti spotřebitele odstoupit od smlouvy pro nevýznamnou vadu a zakotvení práva postihu konečného prodávajícího (poskytovatele) vůči odpovědné osobě ve smluvním řetězci. Pozitivně lze hodnotit přímou úpravu nových jevů v právu souvisejících s digitálním obsahem a službami digitálního obsahu. Jejich regulace může předejít nejistotě stran možného posouzení soudy.

Náprava nedostatků v transpozici starších unijních směrnic

Změna zákona vyvolá náklady podnikatelů na seznámení se s novou právní úpravou, v některých případech i na přizpůsobení se novým požadavkům. Změny se dotknou zejména podnikatelů, kteří nabízejí své zboží nebo služby na dálku a mimo obchodní prostory (rozsah působnosti je dále zúžen § 1840 OZ).

V této oblasti je navrhováno několik dílčích změn předmluvní informační povinnosti (§ 1820 OZ). Podnikatelů provozujících internetové obchody se dotkne navrhovaný § 1817 OZ, který vyjasňuje používání tzv. předem zaškrtnutých políček, a navrhovaný § 1826a OZ, který stanoví zvláštní požadavky na uzavírání smluv pomocí elektronických prostředků. Provedení těchto změn je nezbytné s ohledem na požadavky unijního práva. Převážná většina internetových obchodů již nyní tyto požadavky splňuje. Navrhovaná změna § 1833 OZ týkající se odpovědnosti spotřebitele za škodu na vráceném zboží a pravidlo doplněné v § 2170 odst. 3 OZ o úplatě za uskladnění po vyřízení reklamace by naopak měly postavení podnikatelů usnadnit.

Významnou změnou, jdoucí nad rámec požadavků unijního práva, je zpřísnění podmínek pro uzavírání smluv ústně po telefonu. Nově bude taková smlouva uzavřena až poté, co spotřebitel podnikatelem učiněnou nabídku podepíše nebo odešle svůj souhlas v elektronické podobě. Tato změna se dotkne podnikatelů, kteří své zboží a služby nabízejí v rámci organizovaného prodeje po telefonu. Nepředpokládá se však, že by tato změna vyvolala významné náklady na straně podnikatelů, neboť již podle stávající právní úpravy podnikatel musí spotřebiteli zaslat potvrzení o uzavřené

smlouvě v textové podobě, a to v přiměřené době po jejím uzavření, nejpozději však v okamžiku dodání zboží nebo před tím, než začne poskytovat službu. Nová úprava v podstatě posouvá plnění této povinnosti k okamžiku uzavření smlouvy. Zakotvení tohoto pravidla je odůvodněno častým zneužíváním tohoto způsobu kontraktace, zejména ve vztahu k seniorům a jiným skupinám zvláště zranitelných spotřebitelů.

7.3. Sociální dopady

Navrhovaná právní úprava bude mít jednoznačně pozitivní dopad na některé specifické skupiny obyvatel – spotřebitele, zejména potom a) na ty, kteří nakupují v on-line prostředí, b) na ty, kteří jsou vystaveni nátlaku prodávajících při jejich nevyžádaných návštěvách u spotřebitelů doma nebo na organizovaných prodejních akcích a c) na seniory a osoby se zdravotním postižením. Tyto skupiny osob jsou často obětí nekalých obchodních praktik nepoctivých podnikatelů.

Návrh zákona například zpřísňuje podmínky uzavírání smluv během telefonického hovoru. K uzavření smlouvy napříště nebude stačit jen spotřebitelův ústní souhlas během telefonního hovoru. Smlouva vznikne až okamžikem, kdy spotřebitel podnikatelovu nabídku podepíše nebo odešle svůj souhlas v elektronické podobě. K tomuto řešení bylo přistoupeno z důvodu, že se stávající řešení pomocí práva odstoupit od smlouvy v řadě případů ukazuje jako nefunkční. Spotřebitelé si mnohdy nejsou vědomi, že nějakou smlouvu uzavřeli a v době, kdy vyhledají radu jiné osoby, již není možné od smlouvy odstoupit.

Z úvah unijního normotvůrce o tom, že směrnice 2019/770 a 2019/771 přispějí k hospodářskému růstu, by bylo možné vyvozovat, že tento růst se pozitivně promítne i do sociální oblasti (např. v oblasti vyšší zaměstnanosti či ve formě většího množství prostředků ve státní pokladně na sociální věci). Směrnice jako jeden ze svých pozitivních dopadů uvádějí zvýšení kvality života osob v důsledku vyšších požadavků na kvalitu zboží a na lepší dostupnost digitálního obsahu a služeb digitálního obsahu.

7.4. Dopady na životní prostředí

Problematiky ochrany životního prostředí se dotýká směrnice o prodeji zboží, když akcentuje téma životnosti zboží. Životnost je ve směrnici chápána jako schopnost zboží udržet si při obvyklém používání požadované funkce a výkonnost. Toto hledisko je zahrnuto mezi objektivní kritéria pro posuzování souladu zboží se smlouvou. Aby bylo zboží v souladu, mělo by mít životnost, jaká je obvyklá pro zboží stejného druhu a jakou může spotřebitel rozumně očekávat vzhledem k povaze konkrétního zboží, a vzhledem k jakémukoli veřejnému prohlášení učiněnému jakoukoli osobou ve smluvním řetězci nebo v jejím zastoupení.

Podle odůvodnění směrnice je zajištění delší životnosti zboží důležité proto, aby se dosáhlo udržitelnějších spotřebních návyků a oběhového hospodářství. Současně tím má být zabráněno vstupu zboží, které neodpovídá těmto požadavkům, na vnitřní trh Evropské unie.

Směrnice o prodeji zboží dále dává spotřebiteli v případě vady zboží volbu mezi jeho opravou nebo výměnou. Prodávající může provedení opravy odmítnout jen v případě, že je právně nebo fakticky nemožná anebo je ve srovnání s druhou možností nepřiměřeně nákladná.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

8.1. Přímé dopady

Transpozice modernizační směrnice

Navrhovaná právní úprava rozšiřuje počet položek, které prodávající zpracovává za účelem splnění povinnosti podle § 19 ZOS, tj. vydat písemné potvrzení o tom, kdy spotřebitel reklamaci uplatnil, co je jejím obsahem a jaký způsob vyřízení reklamace spotřebitel požaduje, dále datum a způsob vyřízení reklamace, včetně potvrzení o provedení opravy a době jejího trvání, případně odůvodnění zamítnutí reklamace. Podle ustálené soudní praxe je vyřízení reklamace ukončeno okamžikem, kdy je spotřebitel o této skutečnosti informován. Za tímto účelem se tato povinnost zpřesňuje a navrhuje se, aby reklamační protokol obsahoval též kontaktní údaj, prostřednictvím kterého podnikatel může spotřebitele informovat o ukončení reklamačního řízení.

Prodávající budou tyto osobní údaje zpracovávat na základě čl. 6 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů); (dále také jen „GDPR“). Navrhovaná právní úprava nijak nemění oprávnění subjektů údajů (právo na informace, právo na opravu, právo na výmaz).

Navrhovaná právní úprava zachovává již právně existující zpracování osobních údajů a parametry ochrany osobních údajů.

Ostatní prvky návrhu

Transpozice směrnice o prodeji zboží ani náprava chybné transpozice strašících směrnic v občanském zákoníku nemají ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů přímé dopady. Navržené změny nepřinášejí žádná nová práva ani povinnosti adresátů právní úpravy ve vztahu k této problematice.

Směrnice o digitálním obsahu obsahuje řadu ustanovení, která se problematiky osobních údajů dotýkají. Děje se tak zejména v souvislosti se situacemi, kdy jsou osobní údaje poskytovány jako „protiplnění“ za poskytnutí digitálního obsahu či služby digitálního obsahu. Jak uvedla Evropská komise ve svém návrhu, v digitální ekonomice jsou účastníci trhu často a ve stále větší míře přesvědčeni o tom, že informace o fyzických osobách mají hodnotu srovnatelnou s penězi. Tyto konkrétní obchodní modely se používají v různých formách na velké části trhu. Pakliže by na tyto vztahy nebylo pamatováno, mohl by se spotřebitel ocitnout v nevýhodném postavení: přestože by jistou formu úplaty poskytoval, nemusel by být závazek posouzen jako úplatný, a tudíž by spotřebiteli práva z vadného plnění zásadně nenáležela.

Směrnice o digitálním obsahu nicméně neupravuje podmínky pro zákonné zpracování osobních údajů, neboť tato otázka je upravena zejména obecným nařízením o ochraně osobních údajů. V důsledku toho je jakékoli zpracování osobních údajů spadající do oblasti působnosti této směrnice zákonné pouze tehdy, pokud je v souladu s GDPR.

8.2. Nepřímé dopady

Nepřímé dopady na ochranu osobních údajů lze předpokládat v případě ustanovení o spotřebitelských smlouvách v občanském zákoníku. Vyplývá to z toho, že smlouvy uzavřené na základě dotčených ustanovení budou základem pro zpracovávání osobních údajů.

Osobní údaje jsou v rámci dotčených spotřebitelských smluv zpracovávány zejména na základě čl. 6 odst. 1 písm. a) a b) GDPR. Jde o situaci, kdy subjekt údajů udělil souhlas se zpracováním svých osobních údajů a situaci, kdy je zpracování nezbytné pro splnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy na žádost tohoto subjektu údajů.

Unijní normotvůrce si je vědom rizik, která zde vyvstávají, a proto zavedl záruky, které mají tato rizika minimalizovat. Tyto záruky potvrdil a rozvinul ve své judikatuře rovněž Soudní dvůr EU. Klíčovým prvkem jsou zde přísné požadavky na vyjádření souhlasu subjektu údajů se zpracováním podle čl. 7 GDPR. Soudní dvůr EU v nedávném rozhodnutí ve věci C-673/17, *Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband v Planet49*

GmbH [2019], potvrdil výklad, že souhlas subjektu údajů se zpracováním není právoplatně udělen, pokud je ukládání informací nebo přístup k již uloženým informacím v koncovém zařízení uživatele webových stránek prostřednictvím souborů cookies povoleno předem zaškrtnutým políčkem, jehož zaškrtnutí musí tento uživatel k odmítnutí svého souhlasu zrušit.

V případě biometrického podpisu platí, že jediným právním titulem, na základě kterého je takové zpracování obecně realizovatelné, je výslovný a informovaný souhlas každého subjektu údajů podle čl. 9 GDPR, který musí být správce schopen prokázat po celou dobu zpracování. Pro smlouvy uzavírané na základě navrhované právní úpravy však není zákonem vyžadována písemná forma, respektive podpis jednajícího.

Další rizika mohou vznikat v situaci, kdy jsou osobní údaje poskytovány jako protiplnění za poskytnutí digitálního obsahu či služby (§ 2389g odst. 2 OZ). Může zejména dojít ke zneužití poskytnutých osobních údajů k jiným účelům než vymezeným ve smlouvě. Toto riziko by měly minimalizovat předně GDPR s jeho mechanismy a sankce stanovené vnitrostátním právem za porušení povinností. Subjekt údajů může rovněž využít soudní ochranu v občanském soudním řízení.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Při zpracování předkládané novely zohlednil předkladatel kritérium omezení korupčních příležitostí při aplikaci navrhovaného zákona. Navrhovanou právní úpravou dojde k rozšíření dozorovaných právních vztahů především o ty, které jsou v současné době upraveny v občanském zákoníku (část čtvrtá, hlava I, díl 4 – ustanovení o závazcích uzavíraných se spotřebitelem).

V případech, kdy rozhodování o zjištěném přestupku umožňuje správní uvážení, vyhodnocuje příslušný dozorový orgán rozsah a nebezpečnost deliktního jednání, dopad ukládaného správního trestu ve vztahu k poměrům příslušného podnikatele (zda se jedná o živnostníka či obchodní řetězec apod.), jakož i k dalším souvisejícím skutečnostem. Rozhodnutí o přestupku jsou v souladu s obecnými pravidly a judikaturou řádně odůvodněna a jsou přezkoumatelná.

O své kontrolní činnosti a jejich výsledcích informují dozorové orgány na svých webových stránkách. Dále jsou poskytovány informace podle č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), čímž je zajištěna transparentnost jejich činnosti.

Předkládaný návrh nemá vliv na dostupnost informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Návrh dále není v rozporu s požadavky na transparentnost a otevřenost dat.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava, jak vyplývá z povahy věci, neobsahuje žádné ustanovení, které by mělo dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

11. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se Zásadami pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy

Při vypracování navrhované právní úpravy byly zohledněny Zásady pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy.

Návrh zákona nestanovuje technické podrobnosti využívání služeb informačních systémů veřejné správy (ISVS) a ani technické podrobnosti přístupu oprávněných subjektů k údajům v ISVS. Navrhovaná právní úprava nezavádí práva a povinnosti, pro jejichž plnění by měly být nezbytně budovány nové digitální služby.

Při výkonu dozoru jsou možné všechny způsoby komunikace jak s hospodářskými subjekty, tak i s dotčenými spotřebiteli. Bude tedy možné využít datových schránek, uznávaného elektronického podpisu, prostředku pro elektronickou identifikaci vydaného v rámci kvalifikovaného systému elektronické identifikace a některých elektronických aplikací.

Navrhovaná právní úprava se netýká zásady „Budování služeb přístupných a použitelných pro všechny, včetně osob se zdravotním postižením“, „Sdílené služby veřejné správy“ a „Konsolidace a propojování informačních systémů veřejné správy“.

Návrh zákona nevyžaduje konkrétní technologické prvky.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první, článku I (novela zákona o ochraně spotřebitele)

1. bod a 2. bod (společně k poznámce pod čarou č. 1 a 48)

Aktualizuje se seznam zákonem prováděných předpisů EU.

3. bod (§ 1 odst. 2)

Cílem návrhu je zpřesnit působnost zákona tak, aby bylo jednoznačné, že se tato právní úprava použije na vztahy mezi podnikatelem na straně jedné a spotřebitelem na straně druhé. Právní úprava zákona o ochraně spotřebitele se vztahuje na „*nabízení a prodej výrobků a na nabízení a poskytování služeb spotřebiteli*“. Působnost zákona se vztahuje na poskytování služeb spotřebiteli bez omezení, zda se jedná o úplatné či neúplatné poskytování. S ohledem na široké pojetí „poskytování služeb“ není nutné, aby byla působnost zákona výslovně rozšířena i na nabídku a poskytování digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, za něž spotřebitel dává jako „protihodnotu“ své osobní údaje, jak je vyžadováno směrnicí 2019/770 a revidovanou směrnicí 2011/83, neboť právní úprava zákona o ochraně spotřebitele se již na tyto smlouvy vztahuje.

Původní odstavec 2 obsahoval informaci, nenormativní odkaz na zvláštní právní předpisy, blíže uvedené v poznámce pod čarou č. 3, které nejsou zákonem o ochraně spotřebitele dotčeny. V souladu s čl. 39 odst. 1 a čl. 45 odst. 4 a 5 Legislativních pravidel vlády se navrhuje toto ustanovení nenormativní povahy zrušit.

4. bod (ke zrušení § 1 odst. 3)

Odpovědnost za přestupky je vymezena v zákoně o přestupcích (pokud není stanoveno jinak), který je předpisem obecným, v němž je vymezena působnost zákona na trestání přestupků, a to časová, místní i osobní. Zákon o ochraně spotřebitele v otázce vymezení oblasti působnosti odpovědnosti za přestupky nic nemění, proto je část hovořící o jeho územní působnosti vypuštěna a ponechána na úpravě obecné.

5. bod [§ 2 odst. 1 písm. f) a písm. g)]

Vzhledem k novému vymezení působnosti zákona v § 1 odst. 2, kde se zpřesňuje, že se zákon vztahuje na nabízení a prodej/poskytování výrobků/služeb, se spojení „*kteřá je určena k nabídce spotřebiteli*“ pro nadbytečnost vypouští.

6. bod (§ 2 odst. 2)

Do zákona se vkládají nové definice obsažené ve směrnici 2019/2161, významné z hlediska jasného vymezení nositele povinnosti („*poskytovatel on-line tržiště*“), nebo pro účely vymezení nových povinností („*pořadí*“, „*on-line tržiště*“). Některé definice obsažené ve směrnici, např. definice „*digitálního obsahu*“ nebo „*služby digitálního obsahu*“, v tomto zákoně obsaženy nebudou, neboť tyto pojmy budou vymezeny v občanském zákoníku v § 2389a a 2389t (viz čl. III novela občanského zákoníku).

K definici on-line tržiště

Prostřednictvím online tržiště je umožněno spotřebitelům uzavírat smlouvy distančním způsobem s prodávajícím, tj. podnikatelem ve smyslu § 420 odst. 2 OZ, a jinou osobou. Za tuto osobu je ve smyslu definice v čl. 2 bodu 17 revidované směrnice 2011/83 považována smluvní strana mající rovné postavení jako spotřebitel. Podle českého práva se však nejedná o vztah mezi spotřebiteli, (pojem, který používá směrnice), protože podle definice § 419 OZ stojí proti spotřebiteli podnikatel.

Z tohoto důvodu definice on-line tržiště v navrhovaném § 2 odst. 2 písm. b) nemluví o uzavírání smluv mezi spotřebiteli, ale jinými osobami.

K definici poskytovatele on-line tržiště

Poskytovatelem on-line tržiště není poskytovatel služeb skupinového financování pro podniky, na kterého se uplatní speciální úprava podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1503 ze dne 7. října 2020 o evropských poskytovatelích služeb skupinového financování pro podniky a o změně nařízení (EU) 2017/1129 a směrnice (EU) 2019/1937.

7. bod [§ 5 odst. 3 písm. d)]

V ustanovení § 5 odst. 3 se doplňuje nové písmeno d), kterým se za nekalou obchodní praktiku výslovně označuje uvedení výrobků dvojí kvality na trh, pokud ve věcných souvislostech, s přihlédnutím ke všem jejím rysům a okolnostem, vede nebo může vést k tomu, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil. Taková nekalá obchodní praktika se zakazuje. Vzhledem k tomu, že tento zákaz se obecně vztahuje na všechny výrobky, je zákaz dvojí kvality výrobků formulován obecně tak, aby byl skutečně pokryt celý trh s výrobky.

Ustanovení připouští nezbytné odchylky za stanovených podmínek, a to v souladu s právní úpravou Evropské unie [čl. 6 odst. 2 nové písm. c) směrnice 2005/29 ve znění směrnice 2019/2161]. Přípuštění odchylek, jsou-li řádně odůvodněny a doloženy objektivními skutečnostmi, je nutné z důvodu zahrnutí celé výrokové sféry, s ohledem na skutečnost, že pouze část požadavků na výrobky je na úrovni EU harmonizována, a rovněž s ohledem na respektování zvyklostí nebo charakteristik výrobků v členských státech EU. Mezi takové odchylky patří mimo jiné existence zvláštní vnitrostátní právní úpravy, dostupnost nebo sezónnost surovin, dobrovolné strategie vedoucí ke zlepšení zdravotního stavu populace. Nelze také opomenout právo prodávajících nabízet výrobky stejné značky o odlišném objemu nebo hmotnosti v návaznosti na zvyklosti trhu, kde se takový výrobek nabízí k prodeji. Každý případ vyhodnocený jako porušení § 5 odst. 3 písm. d) ZOS bude nutné posuzovat individuálně se zohledněním všech objektivních a oprávněných faktorů. Srovnání výrobku bude nutné provádět se stejným či zdánlivě stejným výrobkem uvedeným na trhu nejméně dvou dalších členských států EU.

8. bod [§ 5a odst. 3, úvodní věta]

Navrhuje se formální úprava textu za účelem zpřesnění znění tohoto ustanovení.

9. bod [§ 5a odst. 3 písm. d)]

Směrnice 2005/29 před novelou považovala neposkytnutí informace o způsobu vyřizování reklamací a stížností za klamavé opomenutí. Poskytnutí takové informace ve výzvách ke koupi ve fázi reklamy bylo Evropskou komisí vyhodnoceno jako nadbytečné, neboť tato informace je pro spotřebitele důležitá až později, v předmluvní fázi. Její poskytnutí je nadále požadováno na základě § 1811 odst. 2 písm. d), § 1820 odst. 1 písm. g) ve znění novely občanského zákoníku (viz odůvodnění k čl. III, novela OZ).

10. bod [§ 5a odst. 3 nové písm. f)]

V návaznosti na změnu směrnice 2005/29 dochází k rozšíření výčtu informací, které se považují za podstatné při nabízení výrobků nebo služeb na on-line tržištích. Nová úprava zakotvuje, že podstatnou informací je též informace o tom, zda je třetí strana nabízející výrobek nebo službu prodávajícím či nikoliv. Jde o důležitou informaci pro spotřebitele, na níž závisí rozsah práv, která při případné koupi spotřebitel má. Jedná-li totiž spotřebitel s prodávajícím, má např. právo na odstoupení, což by neplatilo, kdyby nabízejícím byla fyzická osoba mimo rámec podnikání. Nejsou-li podstatné informace na on-line tržišti poskytnuty, jedná se o klamavé opomenutí (viz § 5a odst. 1).

11. bod (§ 5a odstavce 4 a 5)

Nové odstavce 4 a 5 představují transpozici čl. 7 nového odst. 4a a 6 novelizované směrnice 2005/29.

Odstavec 4

Spotřebitelé často využívají k výběru zboží či služeb, například při výběru ubytování, dopravy, volnočasových či jiných aktivit, funkci on-line vyhledávání, která na základě zadaného klíčového slova nebo slovního obratu spotřebitelům zobrazí seznam výsledků jejich dotazu. Při poskytování takové funkce spotřebiteli, například na on-line tržišti, internetových stránkách prodávajícího, speciálních internetových „srovnávačů“ aj., se za podstatnou informaci považuje obecná informace o hlavních parametrech určujících pořadí nabídek spotřebiteli, vytvořených na základě jeho dotazu. Součástí informace musí být i informace o relativní váze (poměru) těchto parametrů ve vztahu k ostatním parametrům. Parametry se podle bodu odůvodnění 22 směrnice 2019/2161 rozumí „*jakákoli obecná kritéria, procesy, zvláštní signály začleněné do algoritmů nebo jiné úpravy (v anglické verzi je použit výraz adjustment) či mechanismy degradace používané v souvislosti s pořadím*“. Nejsou-li podstatné informace poskytnuty, jedná se o klamavé opomenutí (viz § 5a odst. 1). Cílem této regulace je zabránit, aby pořadí zobrazených výsledků bylo ovlivněno placenou reklamou či jinou platbou, která má ovlivnit zobrazený seznam výsledků, aniž by o této skutečnosti byl spotřebitel informován.

Z této povinnosti jsou vyjmuti poskytovatelé internetového vyhledávače ve smyslu čl. 2 bodu 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele on-line zprostředkovatelských služeb. K tomuto je v bodu 21 odůvodnění směrnice 2019/2161 uvedeno, že se požadavky na transparentnost, pokud jde o hlavní parametry určující pořadí „*podle uvedeného nařízení vztahují na širokou škálu internetových zprostředkovatelů, včetně on-line tržišť, uplatňují se však pouze mezi obchodníky a internetovými zprostředkovateli*“.

Odstavec 5

Uvádí-li prodávající recenze na výrobky nebo služby, za podstatné informace se považují také informace o tom, zda a jak prodávající zajišťuje, aby jím zveřejněné spotřebitelské recenze pocházely od spotřebitelů, kteří si výrobek nebo službu skutečně pořídili. Recenzí se rozumí jakékoli hodnocení pocházející od spotřebitelů, kteří poskytují informace o svých zkušenostech s výrobky nebo službami. Cílem je zabránit falešným recenzím, které výrobek nebo službu nepravdivě vychvalují, a tím mohou ovlivnit spotřebitele, aby se rozhodli výrobek nebo službu koupit, což by jinak neučinili. Tato úprava se vztahuje i na spotřebitelské recenze hodnotící prodávajícího samotného, například jeho spolehlivost či rychlost komunikace/dodání výrobku. Informační povinnost se také týká všech prodávajících umožňujících přístup ke spotřebitelským recenzím na svém webovém rozhraní, a to i v případě zpřístupňování spotřebitelských recenzí pocházejících od jiných prodávajících. Proávající je tedy povinen sdělit, zda ověřuje důvěryhodnost recenze, tedy skutečnost, že jsou recenze psány skutečně spotřebiteli, kteří výrobek/službu zakoupili či využili. Pokud ano, pak musí sdělit, jakým způsobem k takovému ověření dochází. Bod odůvodnění č. 47 směrnice 2019/2161 k tomuto uvádí: „*Pokud jsou takové procesy nebo postupy zavedeny, měli by obchodníci poskytnout informace o tom, jak probíhají kontroly, a poskytnout spotřebitelům jasné informace o tom, jak jsou recenze zpracovávány, například zda jsou zveřejňovány veškeré recenze, ať už pozitivní nebo negativní, nebo zda byly tyto recenze sponzorovány či ovlivněny smluvním vztahem s obchodníkem. Kromě toho by tedy klamání spotřebitelů tvrzením, že recenze produktu předložili spotřebitelé, kteří produkt skutečně použili nebo jej zakoupili, přestože nebyly uskutečněny žádné opodstatněné a přiměřené kroky k zajištění toho, aby recenze pocházely od těchto spotřebitelů, mělo být považováno za nekalou obchodní praktiku. K těmto krokům by například mohly patřit technické prostředky k ověření spolehlivosti osoby, která recenzi napsala, například požadováním informací k ověření toho, zda spotřebitel produkt skutečně použil nebo jej zakoupil.*“ Nejsou-li podstatné informace poskytnuty, jedná se o klamavé opomenutí (viz odstavec § 5a odst. 1).

12. bod [§ 5a odst. 6 (původní odst. 4)]

Navrhuje se doplnit odkaz na informace obsažené v přímo použitelných předpisech Evropské unie tak, aby dotčená právní úprava odpovídala požadavkům stanoveným směrnicí 2005/29, konkrétně

úpravě obsažené v jejím čl. 7 odst. 5. Stávající znění tohoto ustanovení předpokládá, že povinně uváděné informace, které jsou podstatnými informacemi, jsou obsaženy pouze v předpisech, jež jsou transpozicí evropských směrnic. Informační povinnosti však mohou být obsaženy i v nařízeních, proto je důležité ustanovení § 5a odst. 6 (původně odst. 4) doplnit i o přímo použitelné předpisy EU. Příkladný výčet těchto předpisů je uveden v poznámce pod čarou č. 51.

13. bod (§ 5d)

§ 5d – obecně

Jedná se o transpozici nového čl. 11a směrnice 2005/29, který požaduje, aby se spotřebitel poškozený nekalou obchodní praktikou mohl domoci nápravy. Směrnice nevyžaduje vysloveně zavádět „nové prostředky nápravy“, lze-li využít stávající ochranu danou platnou legislativou. Evropská komise však požaduje, aby na tato práva bylo v transpozičním ustanovení výslovně odkázáno.

Směrnice vyžaduje, aby měli spotřebitelé přístup k přiměřeným a účinným prostředkům nápravy, pokud se stali oběťmi nekalé obchodní praktiky, včetně náhrady újmy, kterou utrpěli, a případně i možnost požadovat snížení ceny nebo ukončení smlouvy. Členské státy přitom mohou stanovit podmínky, za nichž lze konkrétní prostředky nápravy uplatnit, a jejich účinky. Členské státy mohou také zohlednit závažnost a povahu nekalých obchodních praktik, újmu utrpěnou spotřebitelem a další relevantní okolnosti.

Cílem navrhované úpravy je umožnit spotřebiteli domoci se snáze jeho nároků tím, že mu bude přiznáno právo na odstoupení od smlouvy, příp. právo na přiměřené snížení ceny, bylo-li jeho právo nekalou obchodní praktikou dotčeno.

Dopustí-li se prodávající nekalé obchodní praktiky, která spočívá v porušení některé z povinností závazkového práva, může spotřebitel (nehledě na úpravu v novém § 5d) i nadále využít institutů obsažených v občanském zákoníku (posouzení platnosti právního jednání, jednání v omylu, nárok na vydání bezdůvodného obohacení, náhrada újmy aj.). Nutné je však zdůraznit, že ne každé porušení závazkového práva se rovná automaticky porušení zákazu nekalých obchodních praktik (případně i naopak, protože nekalé obchodní praktiky se dotýkají i předmluvní fáze, například vábivé reklamy atd.).

K právu odstoupit od smlouvy

(*k odst. 1 písm. a*) Spotřebiteli se navrhuje přiznat právo odstoupit od smlouvy, bylo-li jeho právo dotčeno nekalou obchodní praktikou. Zakotvení tohoto pravidla sleduje zlepšení postavení spotřebitelů, vůči nimž směřovala nekalá obchodní praktika a kteří v této souvislosti uzavřeli smlouvu. Tato úprava má představovat jednodušší způsob, jak mohou spotřebitelé závazky z takovýchto smluv ukončit. Stávající právní úprava s použitím nekalých obchodních praktik nespojuje žádnou zvláštní soukromoprávní sankci týkající se uzavřené smlouvy. Případné vady právního jednání je tedy třeba posuzovat podle obecné úpravy obsažené v občanském zákoníku. V případě klamavých obchodních praktik v úvahu připadá zejména neplatnost z důvodu omylu (§ 583 a 584 OZ), v případě agresivních obchodních praktik zejména neplatnost z důvodu pohrůžky násilí (§ 587 OZ). Podle obecné úpravy není možné neplatnost dovodit ve všech případech nekalých obchodních praktik. Z důvodu omylu lze právní jednání napadnout zásadně, jen pokud se týká rozhodující okolnosti. Týká-li se omyl vedlejší okolnosti, lze platnost právního jednání s úspěchem napadnout pouze v případě, že byl vyvolán lstí, tedy úmyslným jednáním. Neúmyslné, nedbalostní jednání podnikatele neplatnost smlouvy nezpůsobuje, pokud se netýká rozhodující okolnosti. Podstatné také je, že podle obecné právní úpravy musí strana, která se neplatnosti dovolává, tvrdit, a především prokazovat naplnění podmínek příslušných skutkových podstat. To může být pro spotřebitele velmi obtížné. Riziko neunesení důkazního břemene spotřebitele odrazuje od využívání jejich práv, což v důsledku znamená neúčinnost těchto obecných soukromoprávních sankcí. Tyto problémy by měly být odstraněny zakotvením zvláštního a jednoduššího způsobu v podobě práva

odstoupit od smlouvy v případě, že byl spotřebitel na svých právech dotčen nekalou obchodní praktikou.

Právní úprava by však měla zohledňovat i oprávněné zájmy druhé smluvní strany – podnikatele/prodávajícího. Aby byly povinnosti a práva stran v rovnováze, navrhuje se jednak časově omezit toto právo spotřebitele, a to lhůtou 90 dnů ode dne uzavření smlouvy, jednak vyloučit případy, kdy je to vzhledem k okolnostem nepřiměřené (viz níže navrhovaný odstavec 2). Navrhovaná lhůta devadesáti dnů by měla všem spotřebitelům, včetně seniorů, zdravotně znevýhodněných osob či jiných zranitelných skupin obyvatelstva, poskytnout dostatečný časový prostor pro odstoupení od smlouvy.

Toto časové omezení však neznamená, že po uplynutí této lhůty zůstává spotřebitel bez prostředků nápravy, nikoli, jeho nároky dané občanským zákoníkem zůstávají nedotčeny (nadále může nárokovat náhradu škody, dovolat se neplatnosti atd.). Podle navrhované úpravy by spotřebiteli navíc po uplynutí lhůty pro odstoupení od smlouvy náleželo ještě právo požadovat přiměřené snížení ceny (viz níže).

(k odstavci 2) Navrhuje se vyloučit právo spotřebitele, pokud prodávající prokáže, že by to bylo s ohledem na předmět smlouvy, povahu a závažnost nekalé obchodní praktiky nepřiměřené. Důvodem této úpravy je skutečnost, že odstoupením od smlouvy se smlouva zpravidla bez dalšího od počátku ruší a smluvní strany jsou povinny si vzájemně vydat dosud poskytnutá plnění. Z toho vyplývá, že odstoupení od smlouvy by mělo být uplatňováno v situaci přiměřené okolnostem případu. Bude-li se jednat o nekalou obchodní praktiku velice nízké závažnosti, lze očekávat, že podnikatel bude odstoupení od smlouvy považovat za nepřiměřené a bude se proti němu bránit. Bude-li předmětem plnění např. zboží, které podléhá rychlé zkáze, nebo zboží, které z hygienických důvodů nelze vrátit poté, co bylo vyňato z obalu, odstoupení by z povahy věci umožněno být nemělo. To však nic nemění na skutečnosti, že ve velké části případů nekalých obchodních praktik, kterými byla dotčena práva spotřebitele, bude spotřebitel oprávněn od smlouvy odstoupit.

K právu na přiměřené snížení ceny

Spotřebitel rovněž může požadovat přiměřené snížení ceny (písm. b), a to v rozsahu odpovídajícím závažnosti nekalé obchodní praktiky. Čím závažnější nekalá obchodní praktika bude, tím větší snížení ceny bude moci spotřebitel požadovat. V případě excesů tak lze uvažovat i o snížení ceny v rozsahu 90 % či více (tato situace může například nastat, pokud si spotřebitel objedná ryze veganské pohoštění, které je ve skutečnosti připraveno z živočišných produktů). Přiměřené snížení ceny by spotřebitel mohl požadovat například, pokud zjistí, že zakoupil výrobek na základě výzvy ke koupi, která je časově omezená a uvádí spotřebitele v omyl, že se jedná o cenově výhodnou nabídku, nebo o zaručeně nejnižší cenu na trhu, ačkoli tomu ve skutečnosti tak není. Spotřebitel by mohl být ochoten si zakoupený výrobek ponechat, avšak bude-li mu tento rozdíl kompenzován.

Přiznání těchto zvláštních soukromoprávních nároků (práva odstoupit od smlouvy a práva požadovat přiměřené snížení ceny) v zákoně o ochraně spotřebitele by však nemělo vyvolat mylný dojem, že dozorové orgány mohou rozhodovat o oprávněnosti nároku spotřebitele na přiměřené snížení ceny (nebo o jiných individuálních nárocích), dopustil-li se prodávající nekalé obchodní praktiky. Takové rozhodnutí náleží výhradně příslušným soudům. Zákon o ochraně spotřebitele nestanovuje veřejnoprávní dozor nad dodržováním § 5d žádnému dozorovému orgánu.

Cílem navrhované úpravy není ani motivace k tomu, aby spotřebitelé odkládali uplatnění svých nároků u soudu, dokud nebude pravomocně správními orgány rozhodnuto o spáchání přestupku, a vystavovali se tak možnému promlčení svého nároku.

Nárok na přiměřenou slevu podle tohoto zákona nevylučuje práva podle občanského zákoníku. Ve vztahu k právům z vadného plnění se uplatní ustanovení § 1925 OZ, podle něhož se toho, čeho lze dosáhnout uplatněním práva z vadného plnění, nelze domáhat z jiného právního důvodu.

14. bod (§ 7)

Nově se do zákona o ochraně spotřebitele zavádí povinnost zdržet se užití zneužívajících ujednání ve smlouvách uzavíraných se spotřebitelem. Oproti úpravě obsažené v § 1813 a § 1814 OZ se zákaz zneužívajících ujednání stanovený v novém § 7 ZOS omezuje pouze na (i) ujednání, která nebyla individuálně sjednána, tj. na ujednání, která byla sepsána předem, a spotřebitel proto nemohl jejich obsah ovlivnit, a dále (ii) ujednání, jejichž užití je zakázáno za všech okolností. Za individuálně nesjednaná ujednání se zpravidla považují ujednání, která jsou „*standardní, standardizovaná nebo předem vyhotovená smluvní ujednání, jež se často nacházejí v tzv. obchodních podmínkách*“¹⁵. Ve většině případů půjde o posuzování ujednání obsažených ve smlouvách uzavřených adhezním způsobem, respektive o tzv. formulářové smlouvy, které jsou podle čl. 3 odst. 2 směrnice 93/13 vždy považovány za nesjednané individuálně. Skutečnost, že ve smlouvě jsou obsažena některá ujednání, která byla individuálně sjednána, nebrání použití tohoto ustanovení na zbylá smluvní ujednání, která individuálně sjednána nebyla. Směrnice 93/13 v otázce prokazování, zdali se jedná o individuálně sjednané ujednání, stanovuje za nositele důkazního břemene prodávajícího. Zákon v souladu s tímto požadavkem stanovuje v odstavci 2 vyvratitelnou právní domněnku, že není-li prokázán opak, považuje se ujednání za individuálně nesjednané.

Vymezením skutkové podstaty přestupku, včetně stanovení odpovídajícího správního trestu a příslušných orgánů dozoru, dochází k transpozici povinnosti členského státu stanovit účinné, přiměřené a odrazující sankce, dané novým čl. 8b směrnice 93/13.

15. bod (§ 9 odst. 1 – informační povinnost)

Povinnost informovat spotřebitele o vlastnostech zboží či poskytované služby v současnosti vychází jednak z § 9 odst. 1 ZOS, jednak z § 1811 odst. 2 písm. b) a § 1820 odst. 1 písm. a) OZ (ve znění novely občanského zákoníku v části III návrhu). Občanský zákoník požaduje sdělení hlavních vlastností zboží a služeb, a to jasným a srozumitelným způsobem, v dostatečném předstihu před uzavřením smlouvy a v jazyce, ve kterém se smlouva uzavírá. Úprava obsažená v § 1820 OZ je transpozicí čl. 6 směrnice 2011/83 a jedná se o plně harmonizovanou úpravu, od níž se nelze odchýlit. Jelikož se v souladu s požadavky unijního práva (směrnice 2011/83 i 2019/2161) přiznává dozorovým orgánům pravomoc kontrolovat dodržování informačních povinností stanovených občanským zákoníkem v § 1811 a 1820, je nezbytné upravit zákon o ochraně spotřebitele tak, aby nedocházelo k překryvu informačních povinností, za jejichž nesplnění může být prodávající trestán. Z tohoto důvodu se navrhuje upravit § 9 odst. 1 ZOS tak, že se z něho vyjímá informační povinnost, na základě které je prodávající povinen spotřebitele informovat o vlastnostech prodáváných výrobků a charakteru poskytovaných služeb. Fakticky však neposkytnutí informací o povaze výrobku nebo charakteru služby zůstane přestupkem.

16. až 17. bod (společně k § 9 odst. 1 až 3 – návod k použití)

Stávající podoba § 9 odst. 1 vyžaduje, aby prodávající zajistil, aby požadované informace byly poskytnuty v „přiloženém písemném návodu“ a aby tyto informace byly srozumitelné. Ačkoli požadavek písemného návodu nelze zaměnit s požadavkem poskytnutí na papíře (v listinné podobě), bývá v praxi spojení „v přiloženém písemném“ návodu takto vykládáno. S rozvojem technologie a její dostupnosti bývá splnění podmínky návodu v listinné podobě až nereálné. Například je-li poskytován digitální obsah (zejména mobilní aplikace) elektronicky, nelze k němu současně návod fyzicky (na papíře) přiložit.

Poskytování návodu v elektronické podobě je způsobem šetrným k životnímu prostředí a může být mnohými spotřebiteli z tohoto důvodu preferován. Záměrem navrhované úpravy je zohlednit technologický vývoj, nikoli však na úkor požadavku zachování vysoké míry ochrany spotřebitele.

¹⁵ Viz str. 13, Oznamení Komise – Pokyny k výkladu a uplatňování směrnice Rady 93/13/EHS o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách, dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A52019XC0927%2801%29>

Proto pokud o to spotřebitel požádá, bude prodávající povinen poskytnout návod na trvalém nosiči dat, není-li to s ohledem na okolnosti a způsob uzavření smlouvy, vlastnosti prodávajícího výrobku nebo charakter poskytované služby nepřiměřené.

Mezi trvalé nosiče dat patří například papír, zařízení USB, CD-ROMy, DVD, paměťové karty nebo pevné disky počítačů a elektronická pošta. Za trvalý nosič dat se naopak nepovažuje návod dostupný na internetových stránkách obchodníka, který neumožňuje návod uložit v jeho nezměněné podobě po přiměřenou dobu (srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 25. 1. 2017 ve věci C-375/15, v řízení BAWAG PSK Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse AG proti Verein für Konsumenteninformation).

Poskytnutí návodu v elektronické podobě by mělo být zpravidla akceptováno tam, kde byl výrobek či služba objednána elektronicky, prostřednictvím internetových stránek prodávajícího. Nicméně ne všichni mají k dispozici technické prostředky či s nimi umí pracovat. Proto by mělo být možné požadovat poskytnutí návodu v listinné podobě tam, kde je to s ohledem na charakter výrobku/služby a způsob prodeje možné. Aby tento požadavek nebyl vůči prodávajícímu zneužíván, je limitován jeho přiměřeností. Například, je-li spotřebitelem objednána mobilní aplikace, která je i zaplacená elektronicky přes e-shop prodávajícího, nemůže spotřebitel spravedlivě požadovat tištěný návod na papíře s odůvodněním, že nedisponuje technickým vybavením ani znalostmi, jak návod v elektronické podobě otevřít. Na druhou stranu nelze vyloučit situace, kdy spotřebitel dopředu prodávajícího informuje, že zboží (například rychlovarnou konvici) objednává pro své rodiče, kteří nedisponují technickým vybavením, ani technickými znalostmi. V takovém případě by požadavek na poskytnutí návodu na papíře nebyl nepřiměřený.

18. bod a 20. bod (§ 10 odst. 1 a § 10a)

Navrhuje se soustředit povinnosti související s označováním materiálů obuvi do jednoho ustanovení, konkrétně do § 10a. Z tohoto důvodu se § 10 odst. 1 písm. b) navrhuje zrušit a dotčené ustanovení přesunout do § 10a. Po obsahové stránce tato povinnost zůstává nezměněna.

19. bod (ke zrušení § 10 odst. 2 a odst. 4)

Odstavec 2 stanovuje povinnost seznámit spotřebitele se zvláštními pravidly, která je třeba zachovat při užívání věci, zejména „řídí-li se užívání návodem“, vyjma případů, jsou-li tato pravidla obecně známa. Aby bylo zamezeno výkladovým nejasnostem ve vztahu k § 9, navrhuje se odstavec 2 zrušit s tím, že úprava obsažená v § 9 odst. 1 je pro zachování cílového stavu (tj. seznámit spotřebitele s pravidly použití a případnými riziky) dostatečná.

Stávající znění odstavce 4 pouze deklaruje, že „zvláštní právní předpisy mohou označování výrobků upravit odchylně“. Ustanovení nemá normativní povahu, navrhuje se proto jeho vypuštění pro nadbytečnost.

21. bod (§ 11 odst. 1) a 22. bod (§ 11 odst. 2)

Navrhovanou formální změnu, která se týká přesunu povinností označování obuvi a materiálového složení obuvi z § 10 odst. 1 písm. b) do § 10a odst. 1, je třeba promítnout též do úpravy povinnosti poskytnout informace v českém jazyce a možnosti využít při označování piktogramy.

Současně je třeba stanovit, v návaznosti na vypuštění povinnosti informovat o vlastnostech prodávajících výrobků a charakteru poskytovaných služeb z § 9, že informace podle § 1811 odst. 2 písm. b) a § 1820 odst. 1 písm. a) OZ, kde jsou předmětné informační povinnosti stanoveny, musí spotřebitel i nadále obdržet v českém jazyce.

23. bod (§ 11a)

Toto ustanovení je transpozicí článku 8 odst. 3 směrnice 2011/83. Původní transpozice nebyla zcela řádně provedena, neboť směrnice udává nejzazší časový okamžik, do kterého musí být tato informační povinnost splněna, a to „nejpozději na počátku objednávkového procesu“. Navrhuje se proto upravit dotčené ustanovení tak, aby bylo plně slučitelné s unijním právem.

24. bod (§ 11b)

Tímto novým ustanovením je prováděna nová informační povinnost (daná v čl. 6a revidované směrnice 2011/83), která se vztahuje pouze na poskytovatele on-line tržišť. Podle této úpravy musí být spotřebiteli poskytnuty informace, které mohou být pro něj důležité z hlediska rozsahu jeho právní ochrany. Jedná-li se o vyhledávače, musí být spotřebitel informován o hlavních parametrech řazení výrobků nebo služeb a o jejich relativním poměru k jiným parametrům vyhledávání (písm. a). Tato informace se současně považuje za podstatnou a její absence je klasifikovatelná jako nekalá obchodní praktika (klamavé opomenutí, viz § 5a odst. 4).

Další důležitou informací uvedenou v písm. b), která musí být na on-line tržišti uvedena, je informace, zda je či není třetí strana nabízející výrobky či služby podnikatelem, a to na základě prohlášení této třetí strany vůči poskytovateli on-line tržiště. Z předmětného ustanovení však nevyplývá povinnost poskytovatele on-line tržiště ověřovat správnost jemu poskytnuté informace. I v případě informace o třetí straně jde z hlediska úpravy nekalých obchodních praktik o podstatnou informaci, jejíž neposkytnutí může být kvalifikováno jako klamavé opomenutí (viz § 5a odst. 3 písm. f).

Na tuto informaci navazuje související informace (písm. c) o tom, že není-li třetí strana podnikatelem, spotřebitel není chráněn spotřebitelským právem.

Cílem poslední informace uvedené v písm. d) je sdělit spotřebiteli, kdo a v jakém rozsahu je odpovědný za splnění smluvních povinností, zda je to třetí strana (prodávající nebo jiná osoba), nebo poskytovatel on-line tržiště sám. Jinými slovy spotřebitel by měl být informován o tom, jak jsou povinnosti související se smlouvou rozděleny mezi třetí stranu nabízející zboží nebo služby (včetně poskytování digitálního obsahu) a poskytovatele on-line tržiště.

Tyto informace by měly být uvedeny jasným a srozumitelným způsobem, a nikoliv pouze jako odkaz ve všeobecných obchodních podmínkách či obdobných smluvních dokumentech. Požadavky na on-line tržiště by přitom měly být přiměřené. Poskytovatel on-line tržiště by mohl uvést, že za zajištění práv spotřebitelů je výlučně odpovědná třetí strana – podnikatel, nebo by mohl popsat své konkrétní povinnosti, má-li odpovědnost za určité aspekty smlouvy, například za dodání zboží, uplatnění práva z vadného plnění či práva odstoupit od smlouvy.

Tímto ustanovením nejsou dotčeny povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy, které musí poskytovatel on-line tržišť splnit například při prodeji léčiv (zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů) nebo zdravotnických prostředků [zákon č. 89/2021 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů]. Tímto ustanovením nejsou dále dotčeny povinnosti dané zákonem č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, ve znění pozdějších předpisů.

25. bod (§ 12)

Úprava v § 12 je legislativně technické povahy, kdy se upravuje terminologie podle platné legislativní techniky. Dozor nad dodržováním informační povinnosti o ceně podle čl. 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ze dne 24. září 2008 o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství je upraven jednak vymezením příslušnosti ke kontrole ze strany České obchodní inspekce a jednak vymezením skutkové podstaty přestupku.

26. bod (§ 12a)

Navrhované ustanovení je transpozicí nového čl. 6a revidované směrnice 98/6. Cílem této úpravy je posílení transparentnosti při informování spotřebitelů o poskytovaných slevách výrobků a zabránit tak umělému navyšování ceny a klamání spotřebitelů o výši poskytované slevy.

Odstavec 1

Působnost této úpravy se vztahuje na všechny způsoby prodeje bez omezení, tj. tuto informační povinnost musí splnit například jak prodávající v kamenné prodejně, tak prodávající nabízející

výrobky prostřednictvím internetu či jiného prostředku komunikace na dálku. Rovněž se tato úprava vztahuje na všechna sdělení, která mohou u spotřebitele vyvolat dojem snížení ceny, a to bez ohledu na to, zda obsahují měřitelnou slevu z prodejní ceny výrobku. Ustanovení § 12a by se naopak nemělo vztahovat například na:

- i) obecnou komunikaci, například obecné propagační materiály (katalog výrobků, reklamní letáky, brožury) a propagační emaily prodávajícího, která necílí na upozornění na konkrétní slevovou akci, ale na obecné informování spotřebitele o sortimentu výrobků, které prodávající nabízí, takové oznámení však nesmí budít zdání slevy (například „nejnižší ceny“, „u nás vždy výhodně“);
- ii) dlouhodobé nepřetržité a individualizované slevy poskytované zákazníkům v rámci tzv. věrnostních programů, které získají jako odměnu za své nákupy;
- iii) kombinované nebo vázané podmíněné nabídky (např. kupte jednu, získáte dvě“, „20% sleva při nákupu tří výrobků“).

Je-li spotřebitel ve výše uvedených případech klamán, může být takové jednání posouzeno i nadále jako nekalá obchodní praktika.

Písmeno a)

Nová povinnost stanovuje v odstavci 1 písm. a), že spotřebitel musí být informován jak o poskytnuté slevě, tak o původní ceně, kterou je nejnižší cena výrobku uplatňovaná prodávajícím v rozmezí 30 dnů před poskytnutím slevy. Tato úprava se vztahuje i na oznámení o plošné slevě na všechny výrobky v nabídce prodávajícího, například „dnes 20% sleva na vše“, „dnes 20% sleva na vánoční výzdobu“ aj.

Písmeno b)

V případě výrobků, které jsou prodávajícím nabízeny/prodávány po dobu kratší než 30 dnů, je referenční cenou pro slevu nejnižší cena uplatňovaná od okamžiku uvedení výrobku do prodeje prodávajícím.

Písmeno c)

Pro případ postupného zvyšování výše poskytované slevy je v odstavci 1 písm. c) 3 zakotveno, že referenční cenou je cena před prvním zlevněním, ovšem i zde platí, že se jedná o nejnižší cenu, za níž byl výrobek nabízen nebo prodáván za posledních 30 dní od poskytnutí první slevy. Ke zvyšování slevy musí však docházet kontinuálně bez přerušení, a to po vymezenou dobu. Opět platí, že rozhodným obdobím je 30 dnů. Pokud by ve sledovaném období došlo ke snížení ceny, následně k jejímu vrácení na původní hodnotu před slevou, a opětovnému snížení ceny, pak se na tyto případy vztahuje úprava v § 12a odst. 1 písm. a). Pokud tedy například v rámci slevových akcí typu „Black Friday“, „Cyber Monday“, „Vánoční výprodej“ a jiných slevových akcí dojde k takovému přerušení, podléhají slevy režimu nového § 12a odst. 1 písm. a) ZOS.

Odstavec 2

V neposlední řadě se v souladu se směrnicí stanovuje výjimka pro výrobky, které podléhají rychlé zkáze nebo s krátkou dobou spotřeby. Většinou se bude jednat o potraviny s krátkou dobou použitelnosti, či potraviny určené k okamžité konzumaci, jako jsou mléčné výrobky, lahůdkářské výrobky, masné výrobky a uzeniny, čerstvé pečivo, ryby atd. Na tyto výrobky se právní úprava § 12a nevztahuje a povinnost označovat výrobky slevou podle tohoto ustanovení se pro ně neuplatní.

27. bod (§ 13 odst. 2)

Podle § 13 je prodávající povinen mj. informovat spotřebitele o tom, kde lze uplatnit jeho práva z vadného plnění. Informační povinnost stanovená v § 19 odst. 4 tuto povinnost specifikuje ve vztahu k prodeji mimo ohlášenou provozovnu, a to co do obsahu i formy. Z důvodu zpřehlednění právní úpravy a lepší systematiky zákona dochází k přesunu této povinnosti z § 19 odst. 4 do nového § 13 odst. 2. Z obsahového hlediska zůstává tato úprava nezměněna.

28. bod (§ 19)

Cílem úpravy je zpřehlednění jednotlivých kroků a povinností prodávajících při reklamaci, tj. uplatnění práv z vadného plnění spotřebiteli.

Nejprve se v odstavci 1 stanoví (stejně jako ve stávající úpravě) povinnost prodávajících přijímat reklamaci v kterékoliv provozovně, kde je to s ohledem na prodáváný sortiment nebo poskytované služby možné. S tím souvisí povinnost prodávajícího zajistit v provozovně přítomnost pracovníka pověřeného vyřízením reklamace, a to po celou provozní dobu.

Nový odstavec 2 stanovuje obsahové i formální náležitosti reklamačního protokolu při přijetí reklamace, kam se navíc doplňuje povinnost uvést kontaktní údaj spotřebitele, prostřednictvím kterého jej prodávající informuje o vyřízení reklamace, tedy o ukončení reklamačního řízení.

V souladu s ustálenou soudní praxí musí být odstavec 3 vykládán tak, že pojem „vyřízení reklamace“ zahrnuje i povinnost prodávajícího informovat spotřebitele o vyřízení reklamace (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 10. 11. 2009, sp. zn. III. ÚS 2983/08). Z důvodu právní jistoty a určitosti právních předpisů se navrhuje tuto povinnost do zákona výslovně zakotvit. Zachována je lhůta pro vyřízení reklamace, a to v délce 30 dnů, nedohodnou-li se prodávající se spotřebitelem na lhůtě delší. Zachování pevné lhůty pro zjednání nápravy je členským státům umožněno, konkrétně v bodě odůvodnění 55 směrnice 2019/771 je uvedeno, že členské státy mohou vykládat pojem „přiměřené lhůty“ pro zjednání nápravy tak, že stanoví určitou lhůtu. Komise Českou republiku opakovaně ujistila, že pevnou lhůtu pro zjednání nápravy stanovenou v (současném) § 19 odst. 3 ZOS bude moci ponechat.

Směrnice 2019/770 však neumožňuje, aby se pevná lhůta vztahovala i na poskytování digitálního obsahu (včetně dodaného na hmotném nosiči) a služby digitálního obsahu. Zde platí povinnost zjednat nápravu ve lhůtě přiměřené, což se do zákona výslovně doplňuje.

V odstavci 4 je zakotveno, že marné uplynutí lhůty zakládá spotřebiteli právo odstoupit od smlouvy nebo požadovat přiměřenou slevu. Cílem této úpravy je posílení právní jistoty spotřebitelů, proto dochází k upuštění od vymezení práv spotřebitele prostřednictvím právní fikce podstatného porušení smlouvy a je zavedeno výslovně právo na odstoupení od smlouvy či přiměřenou slevu, kam tato úprava vždy směřovala.

Na závěr v odstavci 5 je stanovena povinnost potvrdit spotřebiteli datum a způsob vyřízení reklamace, včetně provedení opravy, a doby jejího trvání, případně písemně odůvodnit zamítnutí reklamace. Jde o důležitou informaci, kterou spotřebitel může potřebovat pro případ nutnosti domáhat se svých práv soudní cestou.

29. bod (§ 20d)

Z důvodu provedené změny v § 1 zákona (zrušení § 1 odst. 3) bylo nezbytné zachovat působnost subjektů mimosoudního řešení spotřebitelských sporů, které jsou ve smyslu čl. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES pověřeny řešením spotřebitelských sporů „obchodníka usazeného na jejich území“. Dále se nově stanoví, že se tyto subjekty (Česká obchodní inspekce, pověřené subjekty podle § 20f) mohou zabývat všemi spotřebitelskými spory, vyjma stanovených výjimek v písm. a) až c). Jedná se například o spory z darovacích smluv uzavřených se spotřebitelem v rámci zprostředkování energií nebo během organizovaných prodejních akcí. Tímto však není dotčena působnost subjektů mimosoudního řešení spotřebitelských sporů podle zvláštních právních předpisů, například působnost finančního arbitra. Rovněž povinnosti prodávajících podle § 14 ZOS nejsou vymezením působnosti mimosoudního řešení spotřebitelských sporů v § 20d ZOS nijak dotčeny.

30. bod (§ 23 a 23a)

K doзору obecně

Zákon o ochraně spotřebitele je předmětem častých novel. Za poslední roky byl zákon nesčetněkrát novelizován a s každou novelou postupně narostl počet odstavců v § 23, a to z původních 4 na dnešních 21 odstavců. Postupným přidáváním nových odstavců, nových dozorových orgánů s rozdílnými pravomocemi, se stala orientace v tom, které dozorové orgány jsou pověřeny kontrolou dodržování povinností stanovených zákonem a v jakém rozsahu, značně obtížná.

Cílem navrhované úpravy je co nejvíce sjednotit dozorové pravomoci tam, kde je to s ohledem na kontrolovaný segment trhu možné, tak aby právní úprava byla v tomto ohledu jasná, přehledná a předvídatelná. Z tohoto důvodu se navrhuje, aby orgány dozoru, které vykonávají kontrolní činnost v oblasti výrokové, disponovaly stejným rozsahem pravomocí. Pro oblast služeb byl zvolen obdobný přístup, ale nebylo možné jej aplikovat zcela, neboť rozdíly vyplývají mimo jiné z práva EU (např. úprava zákazu zeměpisného blokování se nevztahuje na služby elektronických komunikací).

V neposlední řadě se navrhuje rozšířit působnost jednotlivých orgánů dozoru o kontrolu nad dodržováním povinností, které jsou stanoveny v občanském zákoníku a které jsou transpozicí směrnice 2011/83 a směrnice 93/13, u nichž je ve veřejném zájmu, aby jejich porušení bylo postihováno. Česká obchodní inspekce kontroluje až na stanovené výjimky dodržování povinností daných zákonem komplexně. Tento přístup zůstává zachován.

Příslušné dozorové orgány při výkonu dozoru postupují podle příslušných právních předpisů. Existuje-li zvláštní právní úprava, má před úpravou zákona o ochraně spotřebitele přednost.

Při výkonu kontroly postupují příslušné orgány dozoru podle kontrolního řádu, nestanoví-li zvláštní právní úprava jinak.

K § 23 (působnost České obchodní inspekce)

K všeobecnému výkonu dozoru nad dodržováním povinností daných tímto zákonem je zmocněna, až na stanovené výjimky, Česká obchodní inspekce. Těmito výjimkami jsou v principu případy, kdy je ke kontrole příslušný specializovaný orgán. Návrh seskupuje veškeré pravomoci České obchodní inspekce do jednoho paragrafu s cílem zpřehlednit rozsah její věcné působnosti (nyní je působnost České obchodní inspekce vymezena v odstavcích 1, 6, 12, 13, 14, 18, 20 a 21). Tímto krokem by do budoucna nebylo nutné rozšiřovat ustanovení § 23 o další odstavce, ale pouze rozšířit tento seznam.

Nová úprava navrhuje Českou obchodní inspekci pověřit (vedle již dnes dozorovaných povinností obsažených v § 1852 až 1867 OZ) dozorem nad dodržováním povinností zakotvených v občanském zákoníku plynoucích ze směrnice 2011/83 (viz novela občanského zákoníku). Jedná se konkrétně o:

- povinnost poskytovat předmluvní informace, včetně dodržení obsahových i formálních náležitostí, a to vždy s ohledem na způsob uzavření smlouvy (§ 1811, 1820, 1824 a § 1828 odst. 1),
- zákaz používání předem nastavených možností za účelem získání souhlasu s další platbou, odlišnou od povinnosti úhrady hlavního závazku (§ 1817),
- povinnost sdělit účel hovoru a totožnost volajícího v případě, kdy je spotřebitel osloven podnikatelem s obchodní nabídkou prostřednictvím telefonu (§ 1825 odst. 1),
- zvláštní povinnosti při uzavírání smluv elektronickými prostředky (§ 1826 až 1827),
- povinnost poskytnout vyhotovení smlouvy či potvrzení o uzavření smlouvy v požadované formě a s požadovanými údaji (§ 1824a odst. 1 a § 1828 odst. 3),
- povinnost potvrzení přijetí vzorového formuláře pro odstoupení od smlouvy, které podnikatel za tímto účelem zpřístupnil na svých internetových stránkách (§ 1830 odst. 2),
- povinnost dodat zboží ve smluveném čase, není-li čas ujednáán, pak bezodkladně, nejpozději však do 30 dnů od uzavření smlouvy (§ 2159 odst. 1).

Nově se České obchodní inspekci též svěřuje dozor nad dodržováním zákazu zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách vymezeného v § 7 zákona.

K § 23a (dozor ve výrobní oblasti)

Navrhuje se sjednocení věcné působnosti orgánů dozoru, které dohlíží na dodržování povinností ve výrobní oblasti obecně.

V odstavci 1 je uveden výčet orgánů dozoru, které vykonávají dozor nad dodržováním stejného rozsahu stanovených ustanovení zákona o ochraně spotřebitele, a to v principu ve velmi podobném rozsahu jako dosud, a nově u vybraných ustanovení občanského zákoníku (rozsah dozoru nad nově kontrolovanými ustanoveními občanského zákoníku je shodný s Českou obchodní inspekcí). Těmito orgány dozoru jsou:

- Státní zemědělská a potravinářská inspekce na úseku potravin, zemědělských a tabákových výrobků,
- krajské hygienické stanice na úseku prodeje výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem o ochraně veřejného zdraví, a prodeje elektronických cigaret, náhradních náplní do nich určených a bylinných výrobků určených ke kouření, které jsou upraveny zákonem o potravinách a tabákových výrobcích,
- Státní veterinární správa na úseku veterinární péče,
- Státní ústav pro kontrolu léčiv na úseku léčiv a zdravotnických prostředků.

Pravomoci Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva nad dodržováním povinností dané zákonem na úseku střelných zbraní a střeliva jsou vymezeny samostatně v odstavci 2. Důvod je ten, že shodně se stávající právní úpravou vykonává tento úřad navíc dozor nad dodržováním povinností v § 12 a nově i § 12a (cenová kontrola), naopak nekontroluje dodržování § 17 (prodej výrobků v hygienických obalech).

31. bod (§ 23b a 23c)

K § 23b (dozor v oblasti služeb)

Odstavec 1 vymezuje věcnou působnost České národní banky. Česká národní banka je oprávněna nově vykonávat dohled nad dodržováním zákazu zneužívání ujednání ve spotřebitelských smlouvách a informační povinnost o on-line platformě pro řešení spotřebitelských sporů /čl. 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 524/2013 ze dne 21. května 2013 o řešení spotřebitelských sporů on-line a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (nařízení o řešení spotřebitelských sporů on-line)/, ostatní pravomoci České národní banky zůstaly nedotčeny.

Odstavec 2 vymezuje působnost Energetického regulačního úřadu. Vedle stávajících kompetencí se nově zakládá pravomoc vykonávat dozor nad dodržováním:

- zákazu užití služeb pro komunikaci se spotřebitelem, u kterých by byla spotřebiteli účtována vyšší cena, než by spotřebitel zaplatil podle běžné sazby dané jeho poskytovatelem,
- zákazu užití zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách,
- povinností stanovených občanským zákoníkem v § 1811, 1817, 1820, 1824, § 1824a odst. 1, § 1825 odst. 1, § 1826, 1826a, 1827, § 1828 odst. 1 a 3 a § 1830 odst. 2 a
- povinností vyplývajících z článku 14 nařízení o řešení spotřebitelských sporů on-line.

Odstavec 3 vymezuje působnost Českého telekomunikačního úřadu. Nově jsou mu dány kompetence ve shodném rozsahu jako Energetickému regulačnímu úřadu. Oproti stávajícímu stavu však došlo k zúžení o ty kompetence, které jsou z hlediska kontroly úřadu nerelevantní. Jedná se o vypuštění kontroly nad dodržováním § 11, 13 a 19.

K § 23c

Odstavec 1 vymezuje působnost profesních komor s povinným členstvím. Dochází k vypuštění dovětky „s výjimkou profesí v oblasti finančních služeb, kde je k dozoru příslušná Česká národní banka“, který nemá s ohledem na stávající fungování finančních trhů a organizaci dohledu nad nimi faktické opodstatnění.

Odstavec 2 vymezuje působnost celních úřadů. Oproti stávajícímu stavu došlo k zúžení pravomocí o ta ustanovení, která jsou z hlediska působnosti kontroly úřadu nerelevantní (týkající se výrobné části).

Odstavec 3 vymezuje působnost Úřadu pro ochranu osobních údajů, v tomto ohledu jde pouze o formální přesun z původního § 23 odst. 17, po obsahové stránce zůstává ustanovení beze změn.

32. bod (§ 23d až 23f)

K § 23d (působnost obecních živnostenských úřadů)

Sdílená kompetence pro oblast obchodu a služeb zůstává pro obecní živnostenské úřady v principu zachována, s výjimkou doplnění příslušnosti ke kontrole dodržování § 17 zákona, který je z povahy věci obdobou ostatním obecními živnostenskými úřady kontrolovaným ustanovením. Nově jsou živnostenské úřady zmocněny též k výkonu dozoru nad dodržováním povinností stanovených v občanském zákoníku (v rozsahu pro dozor ve výrobné oblasti). Naopak z dozorové činnosti obecních živnostenských úřadů se vyjímá kontrola dodržování povinností souvisejících s označováním obuvi.

K § 23e (dozor v oblasti regulaci reklamy)

Oproti předchozímu stavu nedošlo v tomto ustanovení k žádné obsahové ani jazykové změně. Pouze došlo k přesunutí původního § 23 odst. 10.

K § 23f

Vzhledem ke změnám souvisejícím s vložení nových § 23 až 23e dochází v tomto ustanovení k jeho přečíslování a k úpravě odkazů. Rovněž dochází k formulační úpravě tam, kde je třeba text sladit s terminologií správního řádu. V odstavci 1 se stanoví, že oprávnění vydávat závazná opatření v podobě pokynů přísluší jako dosud všem dozorovým orgánům. V odstavci 5 dochází na rozdíl od odstavce 1 ke změně, jíž v něm zakotvená oprávnění jsou výslovně přiznána pouze České obchodní inspekci a výrobným orgánům dozoru, které se ve své praxi mohou setkat s výrobky zaměnitelnými s potravinou (pro ostatní dozorové orgány je toto ustanovení z povahy věci nerelevantní).

33. bod (§ 24 odst. 2)

Navrhovaná změna reflektuje změny provedené v § 10a, resp. označení stávajícího textu jako § 10a odst. 2.

34. bod [§ 24 odst. 7 písm. d)]

Aby byl dodržen požadavek daný směrnicí 2019/2161 revidující směrnicí 93/13, tj. zajištění uplatňování opatření přijatých na základě dané směrnice, je nezbytné vymezit dostatečně konkrétně a jasně znaky skutkové podstaty přestupku, kterého se prodávající dopustí nedodržením požadovaných povinností. V tomto případě se za protiprávní jednání považuje nedodržení zákazu užití zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách podle § 7.

35. bod [§ 24 odst. 7 písm. f)]

Jedná se o formální úpravu, která reflektuje zrušení povinnosti dané v § 10 odst. 2 (viz bod 20).

36. bod [§ 24 odst. 7 písm. g)]

Část povinnosti z § 10 odst. 1 písm. b) (označování obuvi) byla přesunuta do § 10a odst. 1. Navrhovaná změna reflektuje tento přesun, aby i nadále bylo možné nedodržení této informační povinnosti trestat.

37. a 38. bod [§ 24 odst. 7 písm. h) a písm. i)]

V § 24 odst. 7 jsou přestupky převážně definovány jak odkazem na konkrétní ustanovení zákona, tak vymezením znaků skutkové podstaty, vyjma např. písm. h) a písm. i). Touto formální změnou dochází ke sjednocení ve vymezení přestupků a doplnění čísla paragrafů (§ 10 odst. 3 a 4), ze kterých povinnosti vychází.

39. bod [§ 24 odst. 7 písm. l)]

Aby byl dodržen požadavek daný směrnicí 98/6 ve znění směrnice 2019/2161, tj. zajištění uplatňování opatření přijatých na základě směrnice 98/6, je nezbytné vymezit dostatečně konkrétně a jasně znaky skutkové podstaty přestupku, kterého se prodávající dopustí nedodržením požadovaných povinností. V tomto případě se za protiprávní jednání považuje nedodržení povinnosti dané v novém § 12a.

40. bod [§ 24 odst. 7 písm. n)]

Jedná se pouze o formální úpravu legislativně technického rázu.

41. bod [§ 24 odst. 7 písm. s)]

Jedná se o formální úpravu, aby vymezení protiprávního jednání bylo dostatečně jasné a přesné. Z tohoto důvodu dochází k doplnění čísla paragrafu, ze kterého povinnost vychází. V tomto případě se za přestupek považuje nedodržení povinnosti dané v § 16 odst. 2.

42. bod [§ 24 odst. 7 písm. t)]

Jedná se o formální úpravu, aby vymezení protiprávního jednání bylo dostatečně jasné a přesné. Z tohoto důvodu dochází k doplnění čísla paragrafu, ze kterého povinnost vychází. V tomto případě se za přestupek považuje nedodržení povinnosti dané v § 16 odst. 3.

43. bod [§ 24 odst. 7 písm. w), x) a y)]

Písmena w) a x)

Protiprávního jednání se dopustí ten, kdo v rozporu s § 19 odst. 1 nepřijme reklamaci, nebo nezajistí, aby v provozovně byl pracovník, který je odpovědný za vyřizování reklamací, a to po celou provozní dobu.

Písmeno y)

Tímto písmenem jsou vymezeny znaky skutkové podstaty protiprávního jednání, kterého se prodávající dopustí, pokud nevydá spotřebiteli tzv. reklamační protokol, nebo potvrzení o vyřízení reklamace, a to v předepsané formě a s požadovanými údaji podle nového § 19 odst. 2 a odst. 5.

Ke zrušení písm. y) (původní písm. x)

Návrhem se ruší veřejnoprávní dohled nad dodržováním povinnosti prodávajícího vyřídit reklamaci v zákonné lhůtě. Důvody vedoucí k tomuto kroku byly zejména dvojí. Zaprvé veřejnoprávní kontrola by měla být stanovena u povinností, jejichž dodržování je ve veřejném zájmu. V tomto případě se však převážně jedná o ochranu subjektivních práv jednotlivců a kontrola nad dodržováním této povinnosti je z hlediska dokazování velmi složitá, neboť je nutné zkoumat mj., zda nárok spotřebitele je, či není oprávněný. Za druhé nově se v souladu s unijním právem nesmí stanovit „pevná“ lhůta pro vyřízení reklamace pro smlouvy, na jejichž základě je poskytován digitální obsah či služba digitálního obsahu. Dozor nad dodržováním povinností, zda byla reklamace vyřízena v přiměřené lhůtě, by pro orgán dohledu představoval nepřiměřenou zátěž. Nedodržení stanovené lhůty je spojováno se

soukromoprávními důsledky v podobě práva spotřebitele od smlouvy odstoupit či žádat přiměřenou slevu, což je z hlediska ochrany spotřebitele mnohem účinnější nástroj. Dozorový orgán nemá navíc kompetence k tomu, aby prodávajícímu nařídil reklamaci uznat a zjednat nápravu. I dnes se svých práv musí spotřebitel domáhat soukromoprávní cestou.

44. bod [§ 24 odst. 7 písm. z)]

Ke zrušení písm. z), původní písm. y)

I nadále neposkytnutí informace vyžadované podle stávajícího § 19 odst. 4 (nově § 13 odst. 2) představuje protiprávní jednání podle odst. 7 písm. m) [původně písm. l)]. Ke změně dochází v návaznosti na přesun ustanovení § 19 odst. 4 do § 13 odst. 2.

45. bod [§ 24 odst. 8 písm. a) až c)]

Jedná se o úpravu odkazů z důvodu vložení nových § 23 až 23e. Původní § 23a se nyní označuje jako § 23f.

46. bod (§ 24 nové odst. 17 a 18)

K odstavci 17 (přestupky za povinnosti vymezené v občanském zákoníku)

S ohledem na povahu občanského zákoníku, coby obecného kodexu práva soukromého, je nutné, aby přestupky za porušení povinností daných tímto kodexem byly vymezeny v jiném zákoně, nově tedy v zákoně o ochraně spotřebitele. Členské státy mají totiž povinnost zajistit, aby pravidla, která jsou do občanského zákoníku provedena, zejména pravidla vycházející ze směrnice 93/13 a směrnice 2011/83, byla řádně vymáhána a aby byly stanoveny účinné, přiměřené a odrazující správní tresty. České republice bylo již Komisí vytknuto nesplnění této povinnosti ve vztahu ke směrnici 2011/83. Česká republika přislíbila zjednání nápravy, což činí prostřednictvím této novely. Povinnosti, které budou podléhat veřejnoprávnímu dozoru, jsou principiálně informační povinnosti obsažené v § 1811 a 1820 OZ a dále ustanovení upravující tyto informační povinnosti podrobněji (např. při prodeji elektronickými prostředky, po telefonu, specifickými komunikačními prostředky apod.).

Přestupky jsou vymezeny nejenom odkazem na konkrétní ustanovení občanského zákoníku, v němž je povinnost obsažena, ale též vymezením znaků skutkové podstaty, jejichž naplněním hrozí pachateli správní postih. Kvůli zachování přehlednosti nejsou v přestupcích vymezeny podrobnosti daných povinností, ty vyplývají z odkazovaného hmotněprávního ustanovení občanského zákoníku. Například v § 24 odst. 17 písm. a) ZOS je stanoveno, že prodávající se přestupku dopustí tím, že „nesdělí spotřebiteli některý z údajů podle § 1811 občanského zákoníku“. Aby tato povinnost byla považována za splněnou, musí prodávající v souladu s § 1811 sdělit spotřebiteli požadované údaje jasně a srozumitelně v jazyce, ve kterém se smlouva uzavírá. Zde je však nutné upozornit na výjimku, která byla stanovena z důvodu zachování rozsahu stávající ochrany dané v zákoně o ochraně spotřebitele. A to, že informace v § 1811 odst. 2 písm. b) a § 1820 odst. 1 písm. a) OZ, jsou-li poskytovány písemně, musí být poskytnuty v českém jazyce (viz nové znění § 11 odst. 1 ZOS).

Současně je cílem předkladatele zakotvit jako samostatné přestupky všechna jednání, která jsou jako povinnosti v dotčených ustanoveních občanského zákoníku obsažena. Toto je třeba zdůraznit zejm. u přestupků v písm. b) a c), kde jsou samostatně zakotveny dvě skutkové podstaty přestupku odpovídající porušení dvou různých povinností upravených v § 1817 OZ. Zaprvé vyžadování dodatečné platby od spotřebitele, nehledě na skutečnost, zdali byla prodávajícím vyžadována na základě předem zaškrtnuté (nastavené) možnosti či například (údajného) souhlasu učiněného během telefonického rozhovoru (tato situace předpokládá, že smlouva již byla uzavřena). Zadruhé postihnout praktiku prodávajícího, který zneužívá nepozornosti spotřebitele a dopředu přednastaví souhlas například s placeným členstvím, se zasláním dalšího zboží atd. (v tomto případě nemusí ještě k uzavření smlouvy dojít, jedná se o zakázanou praktiku, kterou prodávající užívá). Článek 22 směrnice 2011/83 stanoví, že obchodník si pro každou další platbu (vyjma dohodnuté úhrady) vyžádá výslovný souhlas spotřebitele. Dále je zde stanoveno, že spotřebitel není vázán k dodatečné platbě, pokud souhlas s touto platbou byl získán z předem zaškrtnuté předvolby, kterou spotřebitel musel

odmítnout. Cílem článku 22 bylo zabránit praktikám spojeným s tím, že tato předem přednastavená pole, ať již při objednání přes internet nebo při zásilkovém prodeji, byla zneužívána v neprospěch spotřebitele.

Přitom není vyloučeno, že zejména u prodeje přes internet nebo u zásilkového prodeje, budou-li výše uvedené praktiky aplikovány, prodávající naplní znaky obou skutkových podstat vymezených jak v písm. b), tak písm. c).

K odstavci 18 (informační povinnosti poskytovatele on-line tržiště)

V § 11b jsou zákonem stanoveny nové informační povinnosti týkající se prodeje výrobků a poskytování služeb prostřednictvím on-line tržiště. Aby byl dodržen požadavek daný směrnicí 2011/83 ve znění směrnice 2019/2161, tj. zajištění uplatňování opatření přijatých na základě dané směrnice, je nezbytné vymezit dostatečně konkrétně a jasně znaky skutkové podstaty přestupku v případě nedodržení požadovaných povinností. V tomto případě se přestupku dopustí poskytovatel on-line tržiště, který poruší některou z povinností podle § 11b.

47. bod [§ 24 odst. 19 písm. b)]

Za spáchání méně závažných přestupků lze pachateli uložit pokutu až do výše 1 milionu Kč. Rozsah těchto přestupků zůstává až na stávající písm. e) nezměněn, pouze dochází ke změně označení způsobené přečíslováním v § 24 odst. 7. Mezi tyto přestupky patří například použití telefonního čísla s vyšší než běžnou sazbou (§ 3a), neposkytnutí informací o mimosoudním řešení spotřebitelských sporů (§ 14), nepředvedení výrobku na žádost spotřebitele (§ 15 odst. 1) nebo nevydání potvrzení o povinnostech z vadného plnění spotřebiteli (§ 15 odst. 2).

48. bod [§ 24 odst. 19 písm. d)]

Rozsah protiprávních jednání, za něž lze pachateli uložit pokutu s horní sazbou 3 milionů Kč, zůstává nezměněn. Touto horní hranicí lze například postihnout porušení zákazu uvádět, dovážet a vyvážet na trh kočiči a psí kůže (§ 23 odst. 2 písm. b)), porušení zákazu vyrábět, dovážet, uvádět na trh, nabízet nebo prodávat neoznačené textilní výrobky (§ 23 odst. 2 písm. c)), neoprávněné použití ekoznačky (§ 18b), protiprávní nepřijetí reklamace (§ 19 odst. 1) nebo nevydání písemného potvrzení o reklamaci spotřebiteli se stanovenými údaji (§ 19 odst. 2 a 5).

49. bod [§ 24 odst. 19 písm. e)]

Pachatel, který se dopustil velmi závažného přestupku, se vystavuje postihu s horní sazbou až do výše 5 milionů Kč. Mezi tato porušení patří dosud například porušení zákazu nekalých obchodních praktik (§ 4), výroba, dovoz, nabízení prodej a darování výrobků nebezpečných svou zaměnitelností s potravinami (§ 7a), nesplnění povinnosti poctivého prodeje výrobků nebo poskytování služeb (§ 3). Nově se mezi tyto přestupky řadí porušení zákazu užití zneužívajících ujednání ve spotřebitelských smlouvách (§ 7), neboť dopady takového jednání mohou být značné, například v podobě vysokých finančních ztrát, a významově jsou srovnatelné s povinnostmi týkajícími se zákazu nekalých obchodních praktik nebo poctivosti prodeje. Jelikož lze nově postihnout porušení povinností daných občanským zákoníkem, které se v převážné míře týkají informačních povinností a představují transpozici směrnice 2011/83, jejichž neposkytnutí lze v určitých případech postihnout též jako klamavou obchodní praktiku (viz § 5a odst. 6), navrhuje se, aby se tyto přestupky postihovaly stejně. Rovněž neposkytnutí informace o ceně podle § 12 může být již dnes trestáno až do výše 5 milionů Kč. Tím bude zachována zásada jednotnosti a rovnosti právního řádu (pachatelé by za přestupky stejné závažnosti měli být trestáni ve stejné výši). Se stejným cílem dochází k tomu, že neposkytnutí informačních povinností podle § 9 bude moci být postihováno stejně.

50. bod (§ 24 odst. 20)

Směrnice 2019/2161 vyžaduje, aby při trestání nedodržení povinností plynoucích ze směrnic 93/13, 2005/29 a 2011/83 byly uloženy odpovídající správní tresty za porušení s přeshraničním přesahem v takové výši, aby tyto správní tresty byly odrazující. V souladu s tímto požadavkem se zakotvuje, že

za takováto porušení lze uložit pokutu až do výše 4 % celkového ročního obratu prodávajícího. Pro případ, že výše obratu není dozorovému orgánu známa, lze uložit pokutu až do výše 50 milionů Kč. Tuto pokutu lze uložit v souvislosti s uplatňováním čl. 21 nařízení 2017/2394, konkrétně za porušení zákazu nekalých obchodních praktik, použití telefonního čísla s vyšší než běžnou sazbou [§ 24 odst. 7 písm. b)], porušení zákazu zneužívajících ujednání [§ 24 odst. 7 písm. d)], neposkytnutí požadovaných informací při nakupování prostřednictvím on-line tržišť [§ 24 odst. 7 písm. k)], porušení vybraných povinností občanského zákoníku vymezených v § 24 odst. 17, které jsou transpozicí směrnice 2011/83.

51. bod [Příloha č. 1, nové písm. k)]

Jedná se o transpozici novelizované přílohy I směrnice 2005/29, kdy se na seznam automaticky zakázaných nekalých obchodních praktik vkládají nové body, resp. klamavé praktiky. V tomto konkrétním případě jde o praktiku, kdy prodávající zastře, že se jedná o placenou reklamu.

52. bod [Příloha č. 1, nová písm. x) až z)]

Jedná se o transpozici novelizované přílohy I směrnice 2005/29, kde se vkládají nové body, resp. klamavé praktiky, které jsou vždy za všech okolností zakázány. Nově se vždy za klamavou praktiku považuje pře prodej „nekalé získaných“ vstupenek, zveřejňování falešných recenzí či tvrzení, že recenze pochází od spotřebitelů, kteří výrobek zakoupili, aniž by prodávající toto tvrzení jakkoli ověřil či zajistil, že je pravdivé.

53. bod (Příloha č. 3)

V návaznosti na skutečnost, že se nově stanovují přestupky za porušení občanského zákoníku v části týkající se transpozice směrnice 2011/83 a směrnice 93/13, a dále v návaznosti na stanovení vícero dozorových orgánů příslušných pro vymáhání směrnice 93/13 bylo nutné upravit dozorovou příslušnost pro přeshraniční vymáhání tak, aby odpovídala nově pojatému vnitrostátnímu dozoru.

K části první, článku II (přechodné ustanovení)

Vzhledem k navrhovaným procesním změnám v zákoně o ochraně spotřebitele týkajícím se jak působnosti dozorových orgánů, tak i výše horní sazby pokuty je stanoveno, že správní řízení zahájená přede dnem účinnosti navrhovaného zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

K části druhé, článku III (novela občanského zákoníku)

1. bod [§ 1811 odst. 2 písm. a)]

Směrnice 2011/83 v čl. 5 odst. 1 písm. b) požaduje, aby podnikatel spotřebiteli před uzavřením smlouvy poskytl *údaje o své totožnosti, jako například obchodní jméno, o zeměpisné adrese, na níž je usazen, a o svém telefonním čísle*. Stávající úprava v občanském zákoníku požaduje poskytnout pouze údaje o totožnosti, jimiž lze rozumět jméno (název) a sídlo (i to je však s ohledem na § 3019 OZ problematické). Telefonní číslo, adresa pro doručování elektronické pošty nebo jiný kontaktní údaj mají být poskytnuty pouze „popřípadě“. V zájmu zajištění správné transpozice je třeba, aby údaje o sídle a telefonním čísle byly sdělovány vždy. Nad rámec směrnice, která je v tomto ohledu v režimu minimální harmonizace, se navrhuje stanovit povinnost sdělit i adresu pro doručování elektronické pošty, pokud podnikatel takovou elektronickou adresu má. V současné době jde o nejjednodušší způsob komunikace pro obě strany.

2. bod [§ 1811 odst. 2 písm. b)]

Údaje o předmětu plnění (jeho vlastnostech) směrnice 2011/83 požaduje sdělit v rozsahu, který odpovídá povaze zboží nebo služby a komunikačnímu prostředku, jímž je informace sdělována [čl. 5 odst. 1 písm. b)].

3. bod [§ 1811 odst. 2 písm. c) a d)]

Písmeno c)

Jedná se o upřesnění stávajícího textu. Údaj o celkové ceně je možno nahradit údajem o způsobu jejího výpočtu jen v případě, kdy povaha zboží nebo služby neumožňuje celkovou cenu rozumně určit předem. Jde o transpozici čl. 5 odst. 1 písm. c) směrnice 2011/83.

Písmeno d)

Ve stávající úpravě není uvedena povinnost podnikatele informovat o čase, ve kterém se zavazuje dodat zboží nebo poskytnout službu. Může se jednat o určitý časový okamžik či o lhůtu. Rovněž se doplňuje povinnost informovat o pravidlech podnikatele při vyřizování stížností, pokud má taková zvláštní pravidla stanovena. Tyto údaje musí podnikatel sdělit jen v případech, kdy je to relevantní a kdy dané skutečnosti již nevyplývají z okolností. Má-li být například plněno ihned, údaj o čase plnění není třeba sdělovat. Jde o transpozici čl. 5 odst. 1 písm. d) směrnice 2011/83.

4. bod [§ 1811 odst. 2 písm. f)]

Zpřesňuje se povinnost informovat o právech vznikajících z vadného plnění. V souladu se směrnicí je požadována toliko informace o jejich existenci; v předmluvní fázi není třeba poskytovat informace v širším rozsahu. Doplnuje se povinnost informovat o poprodejním servisu, pokud podnikatel takovou službu poskytuje. Jde o transpozici čl. 5 odst. 1 písm. e) směrnice 2011/83.

5. bod [§ 1811 odst. 2 písm. g)]

V souladu s požadavky směrnice 2011/83 se zpřesňují údaje týkající se trvání závazku. Doplnuje se povinnost informovat o možnostech ukončení závazku v případě, kdy je automaticky prodlužován. Zejména, pokud je spotřebitel ve svém právu odmítnout automatickou prolongaci omezen určitou lhůtou, musí být zpraven o její existenci a trvání. Jde o transpozici čl. 5 odst. 1 písm. f) uvedené směrnice.

6. bod [§ 1811 odst. 2 písm. h)]

Směrnice 2019/2161 mění čl. 5 odst. 1 písm. g) směrnice 2011/83 a nově požaduje, aby spotřebitel byl informován nejen o funkčnosti digitálního obsahu, ale též o funkčnosti zboží s digitálními prvky (jedná se o tzv. chytré zboží, jako jsou chytré telefony, chytré televizory atd., v občanském zákoníku uváděné pod pojmem „věc s digitálními vlastnostmi“) a služby digitálního obsahu. I nadále platí, že informace musí být poskytnuty jasně a srozumitelně v dostatečném časovém předstihu před uzavřením smlouvy, nebo dříve, než je spotřebitel vázán svou nabídkou, to vše za předpokladu, že nejde o skutečnosti zřejmé.

7. bod [§ 1811 odst. 2 nové písm. i)]

Navrhuje se vymezit vlastnosti digitálního obsahu – „kompatibilitu“ a „interoperabilitu“. V obou případech se jedná o pojmy, jejichž význam není obecně znám. Definice vycházejí z čl. 2 odst. 10 a 12 směrnice 2019/770 (obdobně znějí i ve směrnici 2019/771 a 2019/2161). Vzhledem k tomu, že neexistuje vhodný český ekvivalent, navrhuje se ponechat tyto původem cizojazyčné pojmy.

Kompatibilita je definována jako schopnost digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu fungovat s hardwarem nebo softwarem, který se běžně používá se stejným druhem digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, aniž by bylo třeba daný digitální obsah či službu digitálního obsahu převádět (angl. „convert“). Převedením se rozumí například změna formátu datového souboru.

Interoperabilita je naproti tomu vymezena jako schopnost digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu fungovat s hardwarem nebo softwarem, které jsou odlišné od hardwaru či softwaru, které se běžně používají s digitálním obsahem či digitální službou stejného druhu.

Tyto vlastnosti se navrhuje vymežit pouze ve vztahu k digitálnímu obsahu, nikoli zvlášť i ve vztahu ke službám digitálního obsahu a zboží s digitálními prvky. I ve vztahu k těmto dalším předmětům jde o vlastnosti dat vytvořených a poskytovaných v digitální podobě čili digitálního obsahu.

Směrnici 2019/2161 se dále mění znění v čl. 5 odst. 1 písm. h) směrnice 2011/83. Oproti původnímu znění je podnikatel povinen informovat nejen o interoperabilitě, ale nově též o kompatibilitě digitálního obsahu, nově též i o interoperabilitě a kompatibilitě zboží s digitálními prvky a služby digitálního obsahu. V § 1811 odst. 2 v písm. i), ve kterém je tato povinnost provedena, jsou pro oba pojmy (kompatibilita a interoperabilita) zavedeny legislativní zkratky. Směrnice při vymezení pojmů kompatibilita a interoperabilita užívá pojmy software a hardware. Tyto pojmy občanský zákoník nepoužívá, pojem software je vyjádřen zavedeným termínem „programové vybavení“, pojem hardware pak „technické vybavení“.

8. bod a 9. bod (§ 1811 odst. 3)

Stávající úprava v odstavci 3, jež vylučuje z působnosti ustanovení § 1811 odst. 2 OZ smlouvy o dodání digitálního obsahu, *pokud byl dodán na hmotném nosiči*, není v souladu se směrnicí 2011/83. I tyto věci jsou zbožím ve smyslu směrnice (bod odůvodnění č. 19). Je zachována výjimka pro smlouvy o finančních službách. Nově se v souladu se směrnicí navrhuje vyloučit z působnosti ustanovení také smlouvy o zájezdu a o tzv. timeshare, které mají vlastní podrobnou úpravu. V návaznosti na novelu zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, provedenou zákonem č. 115/2020 Sb., jejímž cílem je především revize právní úpravy taxislužby a v jejím rámci také revize informací poskytovaných před zahájením přepravy (srov. § 21 novely), se navrhuje z týchž důvodů vyjmout rovněž smlouvy o přepravě osob.

10. bod (§ 1812 odst. 2)

Jedná se o zpřesnění. Od ustanovení zákona stanovených k ochraně spotřebitele je stranám dovoleno odchýlit se jen *ve prospěch spotřebitele* (např. delší lhůta pro odstoupení od smlouvy uzavřené na dálku). Jedná se o transpozici ustanovení několika směrnic: čl. 3 odst. 6 a čl. 25 směrnice 2011/83, čl. 12 odst. 1 směrnice 2002/65 a čl. 12 odst. 1 směrnice 2008/122.

11. bod (nadpis nad označením § 1813)

Nadpis je doplněn v zájmu přehlednosti. Výslovné pojmenování těchto ujednání jako „zneužívajících“ by mohlo přispět ke zvýšení povědomí o této regulaci. S označením pracuje evropská i národní judikatura. Odráží změny navrhované v definici těchto ujednání v § 1813 OZ („pocitivost“) a navazuje i na § 433 OZ („*podnikatel nesmí svou kvalitu odborníka ani své hospodářské postavení zneužít na úkor slabší strany...*“).

12. bod (§ 1813 odst. 1)

Navrhuje se zpřesnit stávající textaci § 1813 OZ v souladu s požadavky směrnice. Jedná se o transpozici čl. 3 odst. 1 a čl. 4 směrnice 93/13.

Předně se navrhuje odstranit vyvratitelnou právní domněnku („*má se za to, že*“). Ujednání, která naplní danou hypotézu, musí být zakázána vždy. Vyloučení aplikace tohoto ustanovení na konkrétní ujednání je možné, není-li naplněna hypotéza této normy.

Dále se navrhuje změna definičních znaků zneužívajících ujednání tak, aby právní úprava více odpovídala směrnice předloze. Za pomoci srovnávacího jazykového výkladu¹⁶ se lze dobrat vymezení zneužívajících ujednání v čl. 3 odst. 1 směrnice 93/13 následujícími třemi prvky: (a) nebylo

¹⁶ Navrhovaná terminologie je v souladu s českým jazykovým zněním směrnice 93/13 tak, jak bylo dne 10. 11. 2016 zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie.

individuálně projednáno, zakládá (b) v rozporu se zásadou dobré víry/poctivosti („*en dépit de l'exigence de bonne foi*“, „*entgegen dem Gebot von Treu und Glauben*“, „*contrary to the requirement of good faith*“) (c) významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran v neprospěch spotřebitele.

Stávající právní úprava v § 1813 OZ pracuje pouze se dvěma znaky: (a) rozpor s požadavkem přiměřenosti a (b) významná nerovnováha v právech nebo povinnostech stran (v neprospěch spotřebitele).

Z hlediska jazykového výkladu má být v obou těchto případech předmětem posouzení nerovnováha mezi právy nebo povinnostmi stran. Odborná literatura k tomu uvádí následující: „*V praxi to znamená, že v první řadě je třeba posoudit rovnováhu práv a povinností smluvních stran. Pokud půjde o značnou nerovnováhu, je nutné dále zkoumat k újmě jaké strany. Jestliže bude shledána značná nerovnováha k újmě spotřebitele, musí být dále zjištěno s ohledem na okolnosti konkrétního případu, zda jde o nerovnováhu přiměřenou či nepřiměřenou. Každá nerovnováha v právech a povinnostech, a dokonce ani značná nerovnováha, nemusí tedy vést k důsledkům předpokládaným v § 55 odst. 2. Přitom vezme soud v úvahu zejména povahu plnění, okolnosti uzavírání smlouvy, jakož i další ujednání posuzované smlouvy nebo smlouvy, na niž je závislá (čl. 4 odst. 1 směrnice).*“ (viz Švestka, J. Občanský zákoník I. § 1 – 459. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 541 – 542).¹⁷ Tento závěr se objevuje také v judikatuře Nejvyššího soudu České republiky – viz např. rozhodnutí ze dne 25. 4. 2018, sp. zn. 33 Cdo 961/2017. V podstatě tedy hodnotí dané ujednání též z hlediska principu poctivosti – nejedná se o pouhé poměření práv a povinností vyplývajících ze smlouvy (to by v konečném důsledku mohlo vést k neplatnosti všech ujednání nevýhodných pro spotřebitele). Jak uvádí odůvodnění směrnice v bodě 16, především je třeba zohlednit vyjednávací sílu smluvních stran, zda měl spotřebitel zvláštní důvod, proč s určitým ujednáním souhlasil, zda zboží nebo služby byly dodány k jeho zvláštnímu požadavku, přičemž je třeba přihlížet k tomu, zda podnikatel jedná s druhou stranou poctivě a přiměřeně a zda bere v úvahu také její oprávněné zájmy. V rozsudku *Aziz*, C-415/11, Soudní dvůr EU uvedl, že je zvlášť relevantní, zda mohl podnikatel rozumně předpokládat, že by spotřebitel souhlasil s daným ujednáním, pokud by bylo sjednáno individuálně.

Navrhuje se tedy nahradit definiční znak „přiměřenosti“ pojmem „poctivost“, který podle našeho názoru nejlépe odpovídá požadavkům směrnice 93/13. Úprava v občanském zákoníku z roku 1964 vyjadřovala tento znak pomocí pojmu „dobrá víra“. Ten se však v kontextu českého právního řádu nejvíce jako přiléhavý, neboť označuje subjektivní stav mysli, který spočívá v objektivně zdůvodněném vnitřním přesvědčení o oprávněnosti určitého jednání, respektive omluvitelné nevědomosti o právně relevantních skutečnostech, které by tuto oprávněnost mohly podlamovat. Poctivost ve smyslu ustanovení § 6 OZ je právním principem, který vyjadřuje objektivní standard chování. Lze jej definovat jako požadavek chovat se k ostatním v právním styku čestně, odpovědně a ohleduplně, tj. zejména zohledňovat očekávání, jež v ostatních jednáních vyvolává a usilovat o naplnění účelu společného úsilí. Přidání definičního znaku „poctivosti“ by mělo usnadnit aplikaci tohoto ustanovení.

Co se týče posledního definičního znaku, tj. omezení pouze na tzv. adhezní smlouvy, není změna navrhována a regulace se i nadále bude vztahovat na ujednání individuálně sjednaná. Pro změnu nebyl shledán důvod. V praxi jsou ostatně smluvní ujednání zřídka kdy sjednaná individuálně a omezení působnosti úpravy by pouze vytvářelo prostor pro zneužití výjimky. Možné nepoctivé jednání ze strany spotřebitele lze uspokojivě řešit pomocí nového znaku poctivosti.

V druhé větě § 1813 odst. 1 OZ je zakotvena výjimka, která z přezkumu vylučuje ujednání o vymezení předmětu plnění a ujednání o ceně (její přiměřenosti), pakliže jsou poskytnuty transparentně. V souladu s čl. 4 odst. 2 směrnice 93/13 se navrhuje výjimku týkající se vymezení předmětu závazku (plnění) napříště omezit pouze na „hlavní předmět závazku“. Podle judikatury Soudního dvora EU je

¹⁷ Literatura se vztahuje k občanskému zákoníku č. 40/1964 Sb. Požadavek „přiměřenosti“ nyní obsažený v § 1813 OZ byl formulován právě na základě předchozí právní úpravy, patrně v návaznosti na nepřesný překlad směrnice 93/13.

třeba za smluvní ujednání spadající pod pojem „hlavní předmět smlouvy“ (angl. „*main subject matter of the contract*“) považovat ta, která „stanovují hlavní plnění této smlouvy a jako takové ji charakterizují. Naopak klauzule mající ve vztahu ke klauzulím definujícím samotnou podstatu smluvního vztahu doplňkový charakter, pod uvedený pojem ‚hlavní předmět smlouvy‘ spadat nemohou.“ (viz rozsudek *Kásler a Káslerné Rábai*, C-26/13, body 49 až 50). Přitom je třeba hodnotit povahu, obecný systém smlouvy a smluvních závazků, jakož i její právní a faktické souvislosti (bod 51 téhož rozsudku). Například pokud jde o smlouvu o pojištění, Soudní dvůr EU dovodil, že hlavním předmětem této smlouvy je povinnost pojistitele poskytnout pojištěnému v případě pojistné události pojistné plnění a povinnost pojistníka hradit pojistné (viz např. rozsudek *CCP*, C-349/96). Jedná se o výjimku z posuzování zneužívajících ujednání, a proto je třeba tato ustanovení interpretovat restriktivně (viz rozsudky Soudního dvora EU ve věci *Andriuc*, C-186/16 bod 34, ve věci *Kásler and Káslerné Rábai*, C-26/13, bod 42 a věci *Van Hove*, C-96/14, bod 31). Zpřesňuje se také výjimka týkající se ujednání o ceně, a to v tom smyslu, že z přezkumu je vyloučena pouze přiměřenost vzájemného plnění, nikoli jiná ujednání týkající se ceny.

13. bod (§ 1813 odst. 2)

Druhý odstavec představuje transpozici čl. 4 směrnice 93/13. Doplnuje se výkladové pravidlo při posuzování tzv. zneužívajícího ujednání. Je třeba přihlížet nejen k obsahu samotného ujednání, nýbrž také k povaze zboží nebo služby, k okolnostem, které uzavření smlouvy provázely, jakož i k obsahu jiných smluv, na kterých posuzované ujednání závisí.

14. bod (§ 1814 odst. 1)

Ustanovení § 1814 OZ příkladmo vypočítává tzv. zneužívající ujednání. Po vzoru přílohy ke směrnici 93/13 se některá tato ujednání navrhuje formulačně zpřesnit. Dále se seznam navrhuje doplnit o další významné příklady.

V prvním odstavci zůstanou zachována ustanovení, která jsou zneužívající (a tedy zakázána) vždy (tzv. black list). V druhém odstavci se navrhuje upravit ta ustanovení, u nichž se zneužívající povaha předpokládá a v konkrétním případě může být prokázáno, že s ohledem na další okolnosti ujednání zneužívající není (tzv. grey list). Obdobné rozlišení činí právní řád německý, maďarský, holandský, rakouský a portugalský. Inspirací navrhovanému rozdělení byly zejména výjimky obsažené v příloze směrnice.

15. bod [§ 1814 odst. 1 písm. c)]

Ustanovení § 1814 odst. 1 písm. c) OZ ve stávající podobě fakticky znemožňuje využívání institutů závdavku a zálohy. Taková úprava se jeví jako nepřiměřená. Směrnice 93/13 jako zneužívající označuje ujednání, která stanoví odlišný režim závdavku a zálohy v případě neuzavření smlouvy nebo nesplnění závazku spotřebitelem a v případě takového jednání ze strany spotřebitele [odstavec 1 písm. d) přílohy směrnice]. Tím není dotčeno posouzení takového ujednání podle navrhovaného § 1814 odst. 1 písm. l) OZ.

16. bod [§ 1814 odst. 1 písm. e)]

Písmeno e)

Navrhované ustanovení § 1814 odst. 1 písm. e) OZ po vzoru písmene f) přílohy směrnice za zneužívající označuje ujednání, která podnikateli umožňují ponechat si spotřebitelem poskytnutá peněžítá plnění za plnění, které mu podnikatel dosud neposkytl, za předpokladu, že je to podnikatel, kdo ukončuje závazek.

17. bod a 18. bod [§ 1814 odst. 1 písm. h) až p)]

Písmeno h)

Jde o klauzuli uvedenou nyní v písmenu i).

Písmeno i)

Navrhované ustanovení § 1814 odst. 1 písm. i) OZ po vzoru písmene h) přílohy směrnice za zneužívající označuje tzv. doložky o automatické prolongaci za předpokladu, že je lhůta určená spotřebiteli pro odmítnutí prolongace nastavena tak, aby spotřebitel neměl skutečnou možnost prolongaci zabránit. Toho lze docílit zejména tím, že se tato lhůta stanoví nepřiměřeně přede dnem obnovení smlouvy, na dobu, kdy se spotřebitel možným ukončením závazku zpravidla nezabývá. Při hodnocení, zda je lhůta nastavena přiměřeně, je třeba mít na paměti, že stanovení této lhůty je výlučně v zájmu podnikatele. Je třeba zhodnotit, zda je v daném případě odůvodněna *oprávněnými* zájmy podnikatele, přičemž je možno vzít v úvahu, zda podnikatel k zajištění budoucího plnění potřebuje nějaký čas (například pro obstarání subdodávky) či zda je lhůtou chráněna jistota podnikatele co do pokračování smluvního vztahu (například zohledňuje čas pro obstarání nového nájemce garážového stání). Dále je třeba zohlednit povahu závazku (jeho předmět) a celkovou délku jeho trvání. Čím delší je prodlužovaný závazek, tím delší může být období, v němž spotřebitel závazek ukončit nemůže.

Písmeno j)

Navrhované ustanovení § 1814 odst. 1 písm. j) OZ po vzoru písmene m) přílohy směrnice za zneužívající označuje ujednání, která podnikateli umožňují určovat, zda je dodané zboží nebo poskytnutá služba v souladu se smlouvou nebo výlučně vykládat smluvní ujednání.

Písmeno k)

Navrhované ustanovení § 1814 odst. 1 písm. k) OZ po vzoru písmene n) přílohy směrnice za zneužívající označuje ujednání, která podnikateli umožňují omezit jeho povinnosti, k nimž se zavázali jeho zástupci.

Písmeno l)

Navrhované ustanovení § 1814 odst. 1 písm. l) OZ za zneužívající označuje ujednání, která ukládají spotřebiteli pro případ, že nesplní svoji povinnost ze smlouvy, nepřiměřeně vysokou sankci [odstavec 1 písm. e) přílohy směrnice]. Při posouzení přiměřenosti sankce je kromě obecných kritérií nově stanovených v § 1813 odst. 2 OZ zejména namísto zohlednit hodnotu a význam zajišťované povinnosti (srov. § 2051 OZ o posouzení, resp. moderaci nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty), výši hrozící škody, jakož i účel a pohnutky dané sankce (viz také rozsudky Soudního dvora EU věci *Aziz*, C-415/11, bod 73 a *Banco Primus*, C-421/14, bod 66). V souladu s judikaturou Soudního dvora EU je přitom třeba hodnotit kumulativní účinek všech sankčních klauzulí v dotyčné smlouvě bez ohledu na to, zda věřitel skutečně trvá na jejich plné úhradě (viz rozsudek *Radlinger, Radlingerová*, C- 377/14).

Písmeno m)

Navrhované ustanovení § 1814 odst. 1 písm. m) OZ slučuje stávající obsah písmen j) a k). Druhou část stávajícího písmene j) se však převzít nenavrhuje. Ve spotřebitelských sporech je s účinností od 1. 12. 2016 výslovně zakázáno řešení sporu v rozhodčím řízení – viz § 2 odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení, ve znění pozdějších předpisů. Stávající § 1814 písm. j) OZ ostatně nezapovídá rozhodčí řízení obecně, ale pouze ta řízení, v nichž rozhodce nebo rozhodčí soud není vázán právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele. Zvláštní zákon tedy v této otázce již poskytuje spotřebitelům dostatečnou ochranu, přesněji řečeno vyšší než občanský zákoník. Dále je navrhováno rozšíření stávajícího pravidla obsaženého v písmenu g) i mimo oblast smluv o finančních službách.

Písmeno n)

Jde o klauzuli uvedenou nyní v písmenu l).

Písmeno o)

Ustanovení § 1814 odst. 1 písm. o) OZ se doplňuje podle vzoru písmena o) odstavce 1 přílohy směrnice a směřuje k ujednáním, podle nichž by byl spotřebitel povinen plnit své povinnosti ze smlouvy i v případě, že podnikatel své povinnosti neplní. Například by takové smluvní ujednání mohlo směřovat k vyloučení § 2108 OZ. Ustanovení dopadá na odlišné případy, než které jsou vymezeny ve stávajícím ustanovení § 1814 písm. b) OZ: to zakazuje ujednání, které spotřebitele znevýhodňuje v tom smyslu, že je povinen plnit své povinnosti bez dalšího, zatímco plnění ze strany podnikatele závisí na jeho vůli.

Písmeno p)

Navrhované ustanovení § 1814 odst. 2 písm. p) OZ po vzoru písmene p) přílohy směrnice předpokládá zneužívající povahu ujednání, které podnikateli umožňuje postoupit závazek ze smlouvy, pokud by to mohlo vést ke zhoršení postavení spotřebitele. S ohledem na obecnou možnost postoupit závazek s předchozím souhlasem druhé strany (§ 1897 odst. 1 OZ) a na závažné dopady, které takové jednání může mít, se omezení pro spotřebitelské smlouvy jeví namístě.

19. bod (§ 1814 odst. 2)

Ustanovení § 1814 odst. 2 OZ vypočítává ujednání, jejichž zneužívající povaha se presumuje.

Písmena a) a b)

Tato ujednání se navrhuje zařadit do odstavce 2 a podřídít je tak mírnějšímu režimu. Výběr ustanovení vychází z odstavce 2 přílohy ke směrnici 93/13.

Písmeno c)

Navrhované ustanovení § 1814 odst. 2 písm. c) OZ po vzoru písmene b) přílohy směrnice za zneužívající označuje ujednání, která vylučují nebo omezují zákonná práva spotřebitele vůči podnikateli v případě nějakého pochybení ze strany podnikatele. Možnost započtení je zde uvedena jako příklad takového práva, které by nemělo být omezeno. Podle § 1812 OZ jsou zakázány odchylky od ustanovení „zvláště stanovených k ochraně spotřebitele“, tedy ustanovení, která dopadají specificky na spotřebitele (např. § 2090 odst. 2 OZ). Pokud má dojít k odchylce od jiného zákonného ustanovení, je třeba takové ujednání hodnotit podle § 1813, respektive podle § 1814 odst. 2 písm. c) OZ.

20. bod (§ 1815)

Jedná se o promítnutí změny provedené v § 1813 OZ.

21. bod (§ 1816)

Ustanovení o neobjednaném plnění je z § 1838 OZ přesunuto mezi obecná ustanovení do § 1816 OZ. Stávající text § 1816 OZ je přesunut jednak do navrhovaného ustanovení § 1836a, jednak do § 1865 a zde upraven s přihlédnutím k požadavkům příslušných směrnic. Dle stávající úpravy dopadá institut neobjednaného plnění toliko na smlouvy uzavírané distančním způsobem a mimo obchodní prostory. Směrnice o právech spotřebitelů však jeho věcnou působnost neomezuje pouze na tento okruh smluv (srov. čl. 27) – má se uplatnit na všechny spotřebitelské smlouvy, které spadají do její věcné působnosti (čl. 3 odst. 1 a 3 směrnice 2011/83). Zároveň se vyjasňuje, že se úprava použije také na poskytování služeb (změnou slova „dodal“, která evokuje jen dodávku zboží, na obecnější výraz „plnil“). Pro finanční služby se uplatní zvláštní úprava obsažená v § 1851 OZ.

22. bod (§ 1817)

S ohledem na dosavadní zkušenosti s aplikací § 1817 OZ se navrhuje provedení několika změn. Předně se navrhuje uvést ustanovení do souladu s větou první čl. 22 směrnice 2011/83, podle níž si podnikatel vyžádá výslovný souhlas spotřebitele pro každou další platbu kromě dohodnuté úhrady za hlavní smluvní závazek, a to *před tím, než je spotřebitel vázán smlouvou nebo nabídkou*. V souladu

s větou druhou čl. 22 směrnice 2011/83 bude stanoveno, že výslovný souhlas s dodatečnou platbou nesmí být dovozen z předem připraveného nastavení, které by spotřebitel musel odmítnout, tedy získaný prostřednictvím tzv. předem zaškrtnutého políčka. Někteří podnikatelé tímto způsobem souhlas s dodatečnými platbami získávají. Ze stávající textace § 1817 OZ přitom není zcela zřejmé, že takto postupovat nemohou.¹⁸ Toto upřesnění požaduje též Evropská komise v rámci zmíněného EU-pilotu.

23. bod (§ 1819)

Navrhuje se zpřesnit vymezení textové podoby, prostřednictvím níž je definován směrnice pojem trvalého nosiče (např. směrnice 2011/83, směrnice 2008/122/ES, směrnice 2019/770, směrnice 2019/771 a mnohé další).

Trvalým nosičem dat je zejména listina a dále jakékoli jiné nástroje, které jsou svými vlastnostmi s listinou srovnatelné. Vyhoví tedy hmotné nosiče jako CD, USB, paměťové karty, hard disky, stejně jako e-mailové zprávy zaslané do schránky příjemce. Oproti tomu se webové stránky zpravidla nepovažují za vhodné medium splňující požadavky trvalého nosiče dat, neboť zpravidla nenaplní požadavek nezměněné reprodukce [rozhodnutí Soudu EFTA, č. E-4/09, na toto rozhodnutí je dále odkazováno Soudním dvorem EU (rozhodnutí ve věcech C-375/15, C-49/11)]. Adresát by měl mít možnost informace uchovat alespoň po dobu, která je nezbytná k ochraně jeho zájmů v daném případě.

24. bod (nadpis oddílu)

Nadpis oddílu se formulačně zpřesňuje.

25. bod (§ 1820)

Odstavec 1

Ve stávající úpravě je ustanovení § 1820 odst. 1 OZ koncipováno jako doplnění obecného § 1811 odst. 2 OZ. Toto legislativní řešení se však ukazuje jako problematické.

Zmíněná ustanovení transponují dva odlišné články směrnice 2011/83 – čl. 5 a 6. Článek 5 obsahuje úpravu vztahující na smlouvy *jiné* než distanční a uzavírané mimo obchodní prostory. Naopak článek 6 se vztahuje specificky na smlouvy uzavírané distančně a mimo obchodní prostory. Požadavky směrnice jsou v daných případech odlišné a nelze je jednoduše rozdělit na obecné a zvláštní. V některých případech je článek 6 podrobnější, v jiných je tomu však naopak.

Například stávající ustanovení § 1811 odst. 2 písm. a) OZ stanoví informační požadavky týkající se osoby podnikatele, které však pro distanční smlouvy a smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory nejsou dostačující. Zatímco v případě jiných smluv postačí dle čl. 5 odst. 1 písm. b) směrnice 2011/83 uvést totožnost podnikatele, například jeho obchodní název, zeměpisnou adresu, na níž je usazen, a jeho telefonní číslo, v případě distančních smluv a smluv uzavřených mimo obchodní prostory čl. 6 odst. 1 písm. b) a c) stanoví povinnost poskytnout informace o totožnosti podnikatele a zvláště je stanovena povinnost poskytnout informace o zeměpisné adrese, na níž je usazen, a o zeměpisné adrese, kam se lze obrátit se stížnostmi, pokud se liší od adresy předchozí. Tyto požadavky však již ve stávajícím § 1820 OZ doplněny nejsou. Naopak, v případě kontaktních údajů klade nižší požadavky článek 6. Tento problém by se zajisté dal překlenout důsledným doplněním zvláštních ustanovení do § 1820 OZ. Jiné obtíže však působí výjimky stanovené pro účely § 1811 OZ: možnost neposkytovat informace zvláště před uzavřením smlouvy, pokud jsou již ze souvislosti zřejmé (úvodní část odstavce 2) a výjimka pro smlouvy uzavírané za účelem vyřizování záležitostí každodenního života, pokud má dojít k vzájemnému plnění bezprostředně po uzavření smlouvy [odstavec 3 písm. a)]. Problematickostí tohoto řešení se ukazuje i při následných zpětných odkazech na daná ustanovení – viz například § 1824 a 1836 OZ, kde je nutno kombinovat obě ustanovení, někde

¹⁸ Viz např. <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/alza-neni-vyjimka-nechtene-polozky-do-kosiku-vhazuji-i-dalsi/r~5780031639b311e9a049ac1f6b220ee8/> (19. 3. 2019).

však jen části každého z nich. Ze zmíněných důvodů se navrhuje toto řešení opustit a upravit obsah informační povinnosti pro smlouvy uzavírané distančně a mimo obchodní prostory zvlášť.

Co se týče jednotlivých pododstavců, navrhované změny oproti stávajícímu stavu směřují k nápravě chybné transpozice směrnice 2011/83. Nadto bylo třeba do zákona zpracovat nové znění informačních povinností upravených v čl. 6 směrnice 2011/83 ve znění směrnice 2019/2161.

Písmeno c)

Nové znění čl. 6 odst. 1 písm. c) směrnice 2011/83 je upraveno tak, aby požadované informace o prostředcích, které podnikatel používá pro komunikaci se spotřebiteli, odpovídaly moderní době a technologiím. Nově se již nebude vyžadovat informace o faxovém čísle, neboť jde o nepoužívaný a zastaralý prostředek.

Směrnice požaduje, aby podnikatel spotřebiteli sdělil adresu, na níž je usazen, a prostředky komunikace, kterými jsou email a telefonní číslo, dále jiné prostředky on-line komunikace, jejichž písemnou komunikaci je možné uložit na trvalý nosič. Tato informační povinnost však neznamená, že podnikatel je povinen jiné on-line prostředky komunikace zajišťovat. Dále tato povinnost nebrání podnikateli komunikovat se spotřebiteli i jinými prostředky, které umožňují přímou a účinnou/efektivní komunikaci (viz rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci C-649/17). Podmínka efektivní a rychlé komunikace se vztahuje ke všem prostředkům komunikace nabízené podnikatelem, včetně emailu a telefonu, to je vyjádřeno slovy „*který podnikatel též poskytuje*“.

Písmeno f)

Revidovaná směrnice 2011/83 nově požaduje (čl. 6 odst. 1 písm. ea) poskytnutí informace, že cena byla přizpůsobena na základě automatizovaného rozhodování. Tato povinnost byla odůvodněna praxí podnikatelů, kteří sledují a profilují chování spotřebitelů na základě automaticky ukládaných dat o jejich chování. Automatizované rozhodování je „schopnost rozhodovat prostřednictvím technologických prostředků bez lidského zásahu¹⁹“. V bodě odůvodnění č. 45 směrnice 2019/2161 je k tomuto konkrétně uvedeno, že „*obchodníci mohou přizpůsobit cenu svých nabídek pro konkrétní spotřebitele nebo konkrétních kategorie spotřebitelů na základě automatizovaného rozhodování a sestavování profilů chování spotřebitelů, které obchodníkům umožní posoudit kupní sílu spotřebitele. Spotřebitelé by tedy měli být jasně informováni, pokud je cena, která jim je předkládána, přizpůsobena na základě automatizovaného rozhodování, aby mohli zvážit možná rizika svého rozhodnutí o koupi. V důsledku toho by měl být do směrnice 2011/83/EU doplněn konkrétní požadavek na informace za účelem informování spotřebitele v případech, kdy je cena přizpůsobena na základě automatizovaného rozhodování. Tento požadavek na informace by se neměl vztahovat na metody, jako je „dynamické“ stanovení ceny nebo stanovení ceny „v reálném čase“, které zahrnují velmi flexibilní a rychlé změny cen v reakci na poptávku na trhu, pokud jejich součástí není přizpůsobení na základě automatizovaného rozhodování. Tímto požadavkem na informace není dotčeno nařízení (EU) 2016/679, které mimo jiné stanoví právo jednotlivce nebýt předmětem automatizovaného individuálního rozhodování, včetně profilování.*“

Odstavec 2

Navrhovaný odstavec 2 má obsáhnout normativní význam stávajících odstavců 2 a 3.

Odstavec 3

Navrhovaný odstavec 3 transponuje výjimku zakotvenou v čl. 6 odst. 3 směrnice 2011/83 pro smlouvy uzavírané ve veřejné dražbě.

¹⁹ https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=31893, str. 8

26. bod (§ 1821)

Doplňuje se odkaz na písmeno j) v § 1820 odst. 1 OZ. Podle zde transponovaného čl. 6 odst. 6 směrnice 2011/83 nenese spotřebitel náklady na vrácení zboží poté, co odstoupil od smlouvy, pakliže na tuto skutečnost nebyl před uzavřením smlouvy upozorněn.

27. bod (§ 1822)

Ustanovení se navrhuje formulačně upravit, aby lépe odpovídalo požadavkům čl. 6 odst. 5 směrnice 2011/83.

Smyslem pravidla je, aby údaje, které podnikatel sdělil spotřebiteli před uzavřením smlouvy, byly pro podnikatele závazné v tom smyslu, že určí obsah budoucí smlouvy. Pokud se strany výslovně nedohodnou na určité náležitosti jinak, bude smlouva uzavřená s tím obsahem, který vyplývá z údajů sdělených před uzavřením smlouvy (např. změna termínu doručení, změna vlastností věci). Pravidlo se vztahuje jen k údajům, které se týkají obsahu závazku, tedy k právům a povinnostem ze smlouvy. Údaje, které nespécifikují obsah závazku ale například smluvní strany, tímto pravidlem dotčeny nejsou.

Stávající řešení v § 1822 OZ na jednu stranu spotřebiteli dává výhodu nad rámec směrnice (prosadí se obsah smlouvy pro spotřebitele příznivější), na druhou stranu však v konkrétním případě nemusí být jasné, co přesně je obsahem závazku. Nadto je třeba podotknout, že směrnice 2011/83 je v režimu maximální harmonizace a neumožňuje členským státům přijímat příznivější úpravu.

28. bod (§ 1823)

Viz důvodová zpráva k § 1824a odst. 2 a 3.

29. až 32. bod (§ 1824)

Nadpis se formulačně zpřesňuje.

Ustanovení § 1824 OZ se zpřesňuje v souladu s čl. 8 odst. 1 a 4 směrnice 2011/83 a upravují se odkazy. Předmluvní informace musí být spotřebiteli poskytnuty jasně a srozumitelně, jak stanoví obecné ustanovení § 1811 odst. 1 OZ. Ve vztahu k informacím poskytovaným v textové podobě směrnice výslovně požaduje, aby byly čitelné. Tento požadavek se navrhuje výslovně doplnit do zákona.

Na základě čl. 8 odst. 4 směrnice 2011/83 byl při uzavírání smlouvy distančním způsobem prostřednictvím komunikačního prostředku, který poskytuje jen omezený prostor nebo čas pro uvedení informací, vyžadován zjednodušený seznam informačních povinností. Do této povinnosti však spadalo i poskytnutí vzorového formuláře pro odstoupení podle části B přílohy I směrnice 2011/83. Praxe ukázala, že tuto povinnost nelze splnit, například je-li smlouva uzavírána telefonicky či prostřednictvím nákupního asistenta ovládaného hlasem. Proto bylo od této povinnosti upuštěno a nové znění čl. 8 odst. 4 již tuto povinnost neobsahuje. V tomto ohledu dochází k úpravě odpovídajícího znění § 1824 odst. 2, který tuto povinnost provádí do právního řádu ČR.

33. bod (§ 1824a)

Odstavec 1

Navrhované ustanovení odstavce 1 slučuje obsah nyní upravený v § 1833 odst. 2 a § 1823, přičemž ho zpřesňuje a doplňuje v souladu s čl. 8 odst. 7 písm. a) směrnice 2011/83. Směrnice nevyžaduje v potvrzení znovu uvádět údaje podle § 1820 odst. 1 OZ, pokud je spotřebitel obdržel již před uzavřením smlouvy v textové podobě.

Odstavec 2

Navrhované ustanovení odstavce 2 obsahuje nové pravidlo týkající se smluv o poskytnutí digitálního obsahu, který nebyl dodán na hmotném nosiči (např. stažení počítačového programu). Potvrzení

o uzavřené smlouvě musí podle čl. 8 odst. 7 písm. b) směrnice 2011/83 tento souhlas a poučení spotřebitele obsahovat.

Odstavec 3

Navrhované ustanovení odstavce 3 obsahuje nové pravidlo týkající se smluv o poskytování služeb a smluv, jejichž předmětem jsou dodávky vody, plynu nebo elektřiny, pokud tyto komodity nejsou prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství, nebo tepla z dálkového vytápění. Posléze uvedené dodávky jsou upraveny ve zvláštních zákonech: smlouva o dodávce vody podle zákona o vodovodech a kanalizacích (zákon č. 274/2001 Sb.), smlouva o dodávce plynu, elektřiny nebo tepelné energie, případně smlouva o sdružených dodávkách elektřiny nebo plynu podle energetického zákona (zákon č. 458/2000 Sb.). Pokud jsou tyto komodity prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství (jsou prodávány „v obalu“ – např. baterie, plynová bomba), podléhají stejnému režimu jako zboží (čl. 2 odst. 3 směrnice 2011/83).

Podle čl. 8 odst. 8 směrnice 2011/83 může podnikatel začít poskytovat službu nebo započít s dodávkami vody, plynu nebo elektřiny, nebo tepla z dálkového vytápění ve lhůtě pro odstoupení od smlouvy, pouze pokud o to spotřebitel výslovně požádal.

S ohledem na rozšíření působnosti směrnice 2011/83 i na smlouvy o poskytování služby digitálního obsahu, kdy spotřebitel namísto peněžního plnění poskytuje, nebo se zaváže k poskytnutí svých osobních údajů, dochází k omezení povinností souvisejících s odstoupením od smlouvy a zahájením plnění před uplynutím lhůty pro odstoupení jen na smlouvy úplatné. To se týká jak čl. 7 odst. 3 (smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory), tak čl. 8 odst. 8 (distanční smlouvy). Kromě toho se doplňuje povinnost podnikatele spotřebitele poučit o tom, že pokud dá souhlas se započítáním plnění služby nebo dodávek vody, elektřiny, plynu a tepla z dálkového vytápění před uplynutím lhůty pro odstoupení, zaniká jeho právo odstoupit od smlouvy.

34. bod (§ 1825)

Odstavec 1

Ustanovení se formulačně zpřesňuje. Podle čl. 8 odst. 5 směrnice 2011/83 musí podnikatel v relevantních případech sdělit údaje o své totožnosti osoby a rovněž i o totožnosti osoby, za kterou vystupuje. Současně se staví najisto, že tuto povinnost musí podnikatel plnit jen tehdy, pokud spotřebitele kontaktuje podnikatel.

Odstavec 2

Navrhuje se využít diskrece dané členským státům v čl. 6 směrnice 2011/83. Toto ustanovení dovoluje členským státům přijmout přísnější právní úpravu uzavírání smluv ústně po telefonu. Členské státy mohou stanovit, že v případě smluv uzavíraných distančním způsobem po telefonu musí podnikatel spotřebiteli nabídku potvrdit a že nabídkou začne být spotřebitel vázán až po jejím podpisu nebo po odeslání svého písemného souhlasu. Dále mohou členské státy stanovit, že souhlas musí být na trvalém nosiči. Podle stávající úpravy je smlouva platně uzavřena již na základě telefonátu, vyjádří-li v jeho průběhu spotřebitel svůj souhlas.

Navrhované ustanovení sleduje zlepšení postavení spotřebitelů u tohoto druhu kontraktace, při kterém často dochází ke zneužití momentu překvapení spotřebitele. Negativně pak dopadá zejména na skupinu zvláště zranitelných spotřebitelů, zejména seniorů.

Podnět ke změně předmětné právní úpravy získalo Ministerstvo spravedlnosti zejména ze strany spotřebitelských organizací. Přehled o rozšířenosti daného problému lze získat mimo jiné z jejich dat. Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z. s. uvádí cca 150 až 200 problematických případů ročně. dTest, o.p.s. sice podobný přehled nemá, uvádí však, na které společnosti si spotřebitelé v této souvislosti nejvíce stěžují, přičemž počet stížností na tyto společnosti je ročně cca 500.

Již podle stávající právní úpravy musí podnikatel zaslat spotřebiteli potvrzení o uzavřené smlouvě v textové podobě, a to v přiměřené době po jejím uzavření, nejpozději však v okamžiku dodání zboží

nebo před tím, než začne poskytovat službu. Nová úprava v podstatě posouvá plnění této povinnosti k okamžiku před uzavřením smlouvy. Podnikatel musí ústně učiněnou nabídku potvrdit v textové podobě. I v těchto případech se uplatní § 1822 OZ o závaznosti údajů sdělených před uzavřením smlouvy – podnikatel toto pravidlo nemůže obcházet uváděním méně příznivých podmínek v následném potvrzení. Následně je vyžadován souhlas spotřebitele – podpis listinné nabídky či elektronický souhlas. Toto řešení je inspirováno čl. L221-16 francouzského *code de la consommation*.

Podnikateli tedy nově vzniká povinnost vyžádat si tento souhlas, který bude patrně pro svoji potřebu uchovávat. To však není něco, co by podnikatel za stávajícího stavu nečinil, neboť i zde musí disponovat nějakým důkazem o ústním souhlasu.

Nové ustanovení bude plnit roli doby na rozmyšlenou (tzv. *cooling-off period*). Stávající řešení pomocí práva odstoupit od smlouvy se v řadě případů ukazuje jako nefunkční. Spotřebitelé si mnohdy nejsou vědomi, že nějakou smlouvu uzavřeli, a v době, kdy vyhledají radu jiné osoby, již není možné od smlouvy odstoupit. Přestože ustanovení směřuje především na ochranu spotřebitelů, lze říci, že i z pohledu podnikatele může být výhodnější, vyvážne-li spotřebitel ze závazku ještě před dodáním zboží nebo počátkem poskytování služby, nežli kdyby následně odstoupil od smlouvy. Tím mohou být na obou stranách šetřeny finanční i časové náklady týkající se případného vracení plateb, zboží apod., k čemuž by muselo dojít v případě, že by spotřebitel odstoupil od smlouvy, byla-li by uzavřena.

Možnosti diskrece využilo 17 z 27 členských států Evropské unie.

35. bod (nadpis nad označením § 1826)

Nadpis je doplněn v zájmu přehlednosti.

36. až 39. bod (§ 1826)

Odstavec 1

Ustanovení § 1826 odst. 1 písm. e) OZ se navrhuje vypustit s ohledem na doplnění § 1820 odst. 1 o nové písmeno m).

Odstavec 3

Výjimku pro obchod uzavíraný výměnou elektronické pošty se v souladu se směrnicí 2000/31 (čl. 10 odst. 4) navrhuje zakotvit i pro stávající odstavec 3.

40. bod (§ 1826a)

Ustanovení transponuje čl. 8 odst. 2 směrnice 2011/83, který ve stávající právní úpravě chybí. Jedná se o specifické informační povinnosti v elektronickém obchodě (e-shopu). Podle navrhovaného odstavce 2 musí podnikatel jednoznačně označit krok, jímž se spotřebitel zavazuje k platbě. Směrnice požaduje, aby spotřebitel *nebyl smlouvou nebo nabídkou vázán*, pokud podnikatel tuto povinnost nesplní. K naplnění tohoto požadavku se navrhuje stanovit, že je smlouva neplatná. Vzhledem k tomu, že je v tomto případě neplatnost stanovena k ochraně (vůle) spotřebitele, může se spotřebitel smlouvy dovolat – tím je vada zhojena.

41. bod (§ 1828 a 1829)

Nadpis § 1828 OZ se formulačně zpřesňuje.

K § 1828

Odstavec 1

V odstavci dochází k několika formulačním zpřesněním a změnám v souladu s požadavky čl. 7 odst. 1 směrnice 2011/83. Upřesňuje se, že k uzavírání smlouvy musí docházet za současné fyzické přítomnosti stran. Dále se upravuje forma poskytování informací uvedených v § 1820 odst. 1 OZ. Výchozím způsobem pro sdělování informací spotřebiteli má být v případě smluv uzavíraných mimo

obchodní prostory listina. V jiné textové podobě lze informační povinnost plnit jen se souhlasem spotřebitele.

Odstavec 2

V písmenu a) se doplňuje situace, kdy k uzavření smlouvy dojde za použití prostředku komunikace na dálku bezprostředně poté, co podnikatel oslovil spotřebitele mimo obchodní prostory.

V písmenu b) se navrhuje nahradit stávající pojem „zájezd“ pojmem „výlet“. Česká jazyková verze směrnice používá pojem „zájezd“, který však s ohledem na úpravu zvláštního smluvního typu zájezdu v § 2521 až 2549a OZ s jiným obsahem není možné v českém právním řádu použít. Anglická a francouzská jazyková verze potom používají pojem „*excursion*“, německá jazyková verze pojem „*Ausflug*“. Co se týče obsahového vymezení tohoto pojmu, lze vycházet z následujícího. Není rozhodné, zda se „zájezd“ odehraje v obchodních prostorách podnikatele nebo mimo ně (viz srovnání s dříve platnou směrnicí 85/577, čl. 1 odst. 1).²⁰ Z výkladové příručky vydané Evropskou komisí dále vyplývá, že těmito „zájezdy“ jsou podnikatelem organizované „cesty“. Je tedy podstatné, že spotřebitel někam organizovaně cestuje (i do provozovny), čímž se dostává do zranitelnějšího postavení a snáze podlehe psychologickému nátlaku (srov. bod odůvodnění č. 21). Pojem „organizované akce“, který používá zákon o ochraně spotřebitele, není vhodný, neboť tyto jsou v zákoně přesně vymezeny a vztahují se na všechny typy organizovaných akcí, bez ohledu na to, zda spotřebitel za akcí cestuje. Z uvedených důvodů navrhuje použít pojem „výlet“, který nejlépe odpovídá výše popsanému vymezení.

V písmenu c) se rozšiřuje vymezení smluv uzavíraných mimo obchodní prostory o smlouvy, které sice byly uzavřeny v obchodních prostorách podnikatele, nicméně na základě nabídky učiněné mimo obchodní prostory podnikatele [čl. 2 odst. 8 písm. d) směrnice 4. 2011/83].

Odstavce 3 až 5

Nově doplňované odstavce 3 až 5 představují transpozici čl. 7 odst. 2 a 3 směrnice 2011/83. Ve vztahu ke smlouvám uzavíraným mimo obchodní prostory stanoví směrnice 2011/83 přísnější formální požadavky, než pokud jde o smlouvy distanční. Výchozím způsobem pro sdělování informací spotřebiteli má být v případě smluv uzavíraných mimo obchodní prostory listina. V jiné textové podobě lze informační povinnost plnit jen se souhlasem spotřebitele.

Rovněž se výslovně zmiňují i smlouvy, jejichž předmětem jsou dodávky vody, plynu nebo elektřiny, pokud tyto komodity nejsou prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství, nebo tepla z dálkového vytápění. Tyto dodávky jsou upraveny ve zvláštních zákonech (zákon č. 274/2001 Sb., zákon č. 458/2000 Sb.). Pokud jsou tyto komodity prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství (jsou prodávány „v obalu“ – např. baterie, plynová bomba), podléhají stejnému režimu jako zboží (čl. 2 odst. 3 směrnice 2011/83).

S ohledem na rozšíření působnosti směrnice 2011/83 i na smlouvy o poskytování služby digitálního obsahu, kdy spotřebitel namísto peněžního plnění poskytuje, nebo se zaváže k poskytnutí svých osobních údajů, dochází k omezení povinností souvisejících s odstoupením od smlouvy a zahájením plnění před uplynutím lhůty pro odstoupení jen na smlouvy úplatné. To se týká jak čl. 7 odst. 3 (smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory), tak čl. 8 odst. 8 (distanční smlouvy). Kromě toho se doplňuje povinnost podnikatele spotřebitele poučit o tom, že pokud udělí souhlas se započítáním plnění služby nebo dodávek vody, elektřiny, plynu a tepla z dálkového vytápění před uplynutím lhůty pro odstoupení, zaniká jeho právo odstoupit od smlouvy.

K § 1829

V § 1829 OZ se navrhuje formulovat běh lhůty pro odstoupení od smlouvy v souladu s čl. 9 odst. 2 směrnice 2011/83. Ustanovení nově nepracuje s počátkem lhůty pro odstoupení, nýbrž s jejím

²⁰ Tento závěr potvrzuje též guidance dokument vydaný Evropskou komisí dostupný na https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/crd_guidance_en_0.pdf.

koncem, jak stanoví směrnice. Toto formální rozlišení působí v praxi často potíže. Stávající dikce umožňuje ten výklad, že spotřebitel nemůže odstoupit v případě, kdy sice uzavřel smlouvu, nicméně následně mu zboží nebylo doručeno v ujednané lhůtě. Cílem směrnice 2011/83/ je umožnit spotřebiteli odstoupit od smlouvy i ve zmíněném případě – viz i ustanovení čl. 12, které výslovně stanoví i o právu spotřebitele odvolat již učiněnou nabídku.

Dále se navrhuje důsledně upravit běh lhůty pro různé druhy smluv. Tato úprava ve vztahu ke smlouvám týkajícím se dodávek vody, plynu nebo elektřiny, pokud nejsou prodávány v omezeném objemu nebo ve stanoveném množství, tepla z dálkového vytápění nebo digitálního obsahu, který není poskytnut na hmotném nosiči, v občanském zákoníku chybí. Energetický zákon (zákon č. 458/2000 Sb.) sice v § 11a odst. 2 tuto úpravu obsahuje (ve vztahu k jím regulovaným vztahům), nicméně z hlediska systematického považujeme za vhodnější, aby tato úprava byla obsažena v občanském zákoníku, kde jsou obsažena všechna ostatní související pravidla.

42. bod (§ 1829a)

Z důvodů přetrvávajících problémů na trhu se smlouvami uzavíranými během nevyžádaných návštěv podomních prodejců u spotřebitele v domácnosti (v současné době převážně v oblasti energií) nebo organizovaných akcí se v souladu s čl. 9 odst. 1a revidované směrnice 2011/83 stanoví lhůta pro odstoupení od smlouvy uzavřené tímto způsobem v délce 30 dnů místo dosavadních 14 dnů.

43. bod (§ 1830)

V ustanovení § 1830 OZ se navrhuje upravit způsob uplatnění práva na odstoupení od smlouvy. Jedná se o transpozici čl. 11 odst. 1 směrnice 2011/83, kterou stávající úprava neobsahuje. Je nezbytné výslovně stanovit, že spotřebitel může odstoupit od smlouvy jakýmkoliv jednoznačným způsobem a toto jeho právo nemůže být smluvně omezováno (viz § 1812 odst. 2 OZ). Může tak učinit zasláním dopisu, emailu, v telefonním hovoru, případně i vrácením zboží spolu s jednoznačným prohlášením. Vzhledem k tomu, že důkazní břemeno nese ohledně prokázání této skutečnosti spotřebitel, je v jeho zájmu, aby zvolil dobře prokazatelný způsob.

44. bod (§ 1831 odst. 1)

Doplňuje se pravidlo z čl. 14 odst. 1 směrnice 2011/83, podle kterého postačí, pokud spotřebitel zboží ve stanovené lhůtě podnikateli odešle.

45. bod (§ 1831 odst. 2)

Zpřesňuje se pravidlo podle čl. 9 odst. 1 a čl. 14 odst. 5 vymezující náklady, které může podnikatel po spotřebiteli požadovat v souvislosti s odstoupením od smlouvy.

46. bod (§ 1831 odst. 3)

Podle čl. 14 nového odst. 2a je směrnicí 2011/83 (shodně se směrnicí 2019/770) stanovena povinnost spotřebitele zdržet se užívání digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, a to včetně jejich poskytování třetím osobám, pokud spotřebitel využil svého práva a od smlouvy v zákonné lhůtě odstoupil. Jelikož se shodná povinnost vztahuje i na situace vznikající při uplatnění práv z vadného plnění v případě smluv, jejichž předmětem je poskytování digitálního obsahu a služby digitálního obsahu, je v této části odkazováno na příslušnou část zákona, která tyto vztahy upravuje, tj. § 2389o OZ.

47. bod (§ 1832 odst. 3)

Odstraňuje se formulační chyba. Změna odkazu reflektuje změny v § 1820 OZ.

48. bod (§ 1832 odst. 4)

Pravidlo se zpřesňuje v souladu s čl. 13 odst. 3 směrnice 2011/83.

49. bod (§ 1832 odst. 5)

Z důvodu zajištění konzistence směrnice 2019/770 a 2011/83, která se nově vztahuje i na digitální služby poskytované za osobní data spotřebitele (poskytování digitálního obsahu nebylo před novelou omezeno úplatností) se novelizuje čl. 13 směrnice 2011/83 a vkládají se nové odst. 5 až 8, které upravují práva a povinnosti prodávajícího v případě, že spotřebitel odstoupí od smlouvy o poskytování digitálního obsahu a služby digitálního obsahu. Pokud spotřebitel odstoupí od smlouvy o poskytování digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, je nově stanovena podnikateli povinnost zdržet se používání digitálního obsahu, který vytvořil spotřebitel při používání digitálního obsahu. Podnikatel má také povinnost zpřístupnit spotřebiteli na jeho žádost digitální obsah, který spotřebitel při používání digitálního obsahu vytvořil nebo uchovával. Současně má podnikatel právo zabránit spotřebiteli v dalším používání digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu.

Tyto povinnosti jsou shodné s povinnostmi podle čl. 16 odst. 3 a 4 směrnice 2019/770, který je transponován do § 2389n OZ. Z tohoto důvodu se transpozice tohoto požadavku provádí odkazem na příslušné ustanovení, tj. § 2389n, a to v nově navrhovaném znění zohledňujícím úpravu obsaženou v obou dotčených směrnících.

50. bod (§ 1833)

Jedná se o nápravu chybné transpozice čl. 14 odst. 2 směrnice 2011/83, který upravuje práva a povinnosti smluvních stran po odstoupení od smlouvy. Dotčené ustanovení směrnice stanoví, že v takovém případě „*spotřebitel odpovídá pouze za případné snížení hodnoty zboží v důsledku nakládání s tímto zbožím jiným způsobem, než je nutné k tomu, aby se obeznámil s povahou, vlastnostmi a funkčností zboží*“. Účelem předmětného ustanovení směrnice je na jedné straně zachovat právo spotřebitele odstoupit od smlouvy i v případě, že zboží používal ve vyšší míře, než kterou vyžaduje základní seznámení se zbožím, na druhé straně pak stanovit jeho odpovědnost za případné snížení hodnoty zboží vzniklé v důsledku běžného používání zboží během lhůty pro odstoupení od smlouvy. Z platného znění § 1833 OZ se naopak podává pouze odpovědnost spotřebitele za snížení hodnoty zboží, ke kterému došlo při nakládání se zbožím v rozporu s jeho povahou a vlastnostmi, tedy při jiném než běžném užití. Není tedy stanovena odpovědnost spotřebitele za snížení hodnoty zboží, ke kterému došlo při běžném nakládání se zbožím, které zároveň přesahuje rozsah nakládání za účelem obeznámení se s povahou, vlastnostmi a funkčností zboží. Spotřebitel tedy může se zbožím nakládat, aniž by současně nesl ekonomické důsledky s tím spojené.

Daná směrnice je založena na principu tzv. úplné harmonizace, který nepřipouští odlišnou právní úpravu, ani pokud je pro spotřebitele příznivější, jako je tomu v tomto případě. Navíc se tím nepřiměřeně zvýhodňuje spotřebitel. Navrhuje se tedy § 1833 OZ upravit v souladu se směrnicí. Spotřebitel by měl mít možnost se zbožím nakládat tímž způsobem, jako kdyby jej vybíral v kamenné prodejně.

51. bod (§ 1834)

Ustanovení se v souladu s čl. 14 odst. 3 směrnice 2011/83 doplňuje o smlouvy o dodávce vody, plynu nebo elektřiny, které nejsou prodávány ve vymezeném objemu nebo ve stanoveném množství, či tepla z dálkového vytápění. Tyto dodávky jsou upraveny ve zvláštních zákonech (zákon č. 274/2001 Sb., zákon č. 458/2000 Sb.); pokud jsou tyto komodity prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství (jsou prodávány „v obalu“ – např. baterie, plynová bomba), podléhají stejnému režimu jako zboží (čl. 2 odst. 3 směrnice 2011/83).

Dále se v souladu s příslušným článkem směrnice zpřesňuje věta druhá. V tomto smyslu se navrhuje vhodněji stanovit, že spotřebitel není povinen k úhradě poměrné části z nepřiměřeně vysoké sjednané ceny (jakkoli se zřetelem k obvyklé ceně plnění), ale výlučně k úhradě obvyklé ceny toho, co bylo poskytnuto.

52. bod a 53. bod (§ 1836)

Ustanovení se v souladu s čl. 14 odst. 4 směrnice 2011/83 doplňuje o smlouvy o dodávce vody, plynu nebo elektřiny, které nejsou prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství, či tepla z dálkového vytápění a rovněž o odkazy na nově doplněná ustanovení. Tyto dodávky jsou upraveny ve zvláštních zákonech (zákon č. 274/2001 Sb., zákon č. 458/2000 Sb.). Pokud jsou tyto komodity prodávány v omezeném objemu nebo v určitém množství (jsou prodávány „v obalu“ – např. baterie, plynová bomba), podléhají stejnému režimu jako zboží (čl. 2 odst. 3 směrnice 2011/83). Dále se v písmenu b) promítají změny provedené v jiných částech zákona.

54. bod (§ 1836a)

Jedná se o transpozici čl. 15 směrnice 2011/83. Stávající § 1816 OZ omezuje svou působnost pouze na smlouvy o úvěru a zápůjčce a toliko ve vztahu ke smlouvám uzavíraným distančním způsobem a smlouvám o dočasném užívání ubytovacího zařízení a jiných rekreačních službách. V ostatních případech je výslovně umožněno se od tohoto pravidla odchýlit nebo jeho aplikaci vyloučit. Dostatečná není ani obecná úprava v § 1727 OZ. Směrnice 2011/83 požaduje toto pravidlo vztáhnout nejen na související smlouvy mezi týmiž smluvními stranami, ale i na smlouvy, které jsou uzavírány s třetí stranou. Obecná povaha tohoto ustanovení navíc neumožňuje aplikaci § 1812 OZ, který stanoví jednostrannou kogentnost spotřebitelského práva. V neposlední řadě je třeba stanovit, že k ukončení vedlejších smluv musí dojít bez dalších nákladů s výjimkou nákladů, které je spotřebitel povinen nést podle § 1832 odst. 2, § 1833 a 1834 OZ.

55. až 65. bod [společně k § 1837 písm. a) až písm. l)]

Dochází k zpřesnění výjimek z práva na odstoupení od smlouvy, a to u smluv o poskytování služeb [písm. a)] a u smluv o poskytování digitálního obsahu, který nebyl dodán na hmotném nosiči [písm. l)]. Nově v obou případech platí, že bylo-li úplatné plnění zahájeno s výslovným souhlasem spotřebitele, který byl řádně poučen o tom, že mu právo na odstoupení v případě zahájení plnění zanikne, dochází k zániku práva na odstoupení. Podmínkou je u smluv o poskytování digitálního obsahu také to, že podnikatel dal o tom spotřebiteli poučení v textové podobě.

Výjimky z práva na odstoupení od smlouvy vyžadují několik zpřesnění, aby odpovídaly čl. 16 směrnice 2011/83; dále je třeba promítnout změny plynoucí z modernizační směrnice. Ustanovení vylučující právo spotřebitele na odstoupení od smlouvy je třeba formulovat zvlášť jasně a přesně, aby v praxi nedocházelo k jejich nepatřičnému rozšiřování.

Písmeno a)

V písmenu a) se staví najisto, že služba musí být poskytnuta v celém rozsahu. Pokud bylo pouze započato s plněním, nikoliv splněno, a spotřebitel od smlouvy odstoupí, může to vyústit v povinnost spotřebitele nést poměrné náklady (byl-li o tom spotřebitel patřičně informován). Stávající řešení v praxi často vedlo k nejasnostem a spotřebitelům bylo odepíráno právo odstoupit od smlouvy pouze z důvodu, že bylo započato s plněním.

Písmeno c)

V písmenu c) se upřesňuje, že cena těchto nápojů byla ujednána v době uzavření smlouvy. Dále se upřesňuje, že skutečná hodnota závisí na výchylnkách trhu (nikoli finančního). Výjimka se týká například vína, které bylo dodáno až po dlouhé době po uzavření smlouvy spekulativní povahy a jehož cena závisí na kolísání cen na trhu („*vin en primeur*“).

Písmeno d)

V písmenu d) dochází k upřesnění v souladu s čl. 16 písm. c) a čl. 2 odst. 4 směrnice. Ustanovení míří jednak na zboží vyrobené na zakázku (např. ušití závěsů na míru), jednak na zboží, které sice nebylo vyrobeno podle požadavků spotřebitele, ale bylo přizpůsobeno pro jeho osobu.

Písmeno e)

Text písmene e) se upřesňuje v souladu s čl. 16 písm. d) a f) směrnice.

Písmeno f)

Doplňuje se, že musí jít o opravu nebo údržbu „neodkladnou“, vyvolanou nenadálou situací. Dále se zpřesňuje i část věty za středníkem.

Písmeno g)

Písmeno g) se upřesňuje v souladu s čl. 16 písm. e) směrnice rozšířením o zboží balené z důvodu ochrany zdraví.

Písmeno h)

Písmeno h) se upřesňuje v souladu s čl. 16 písm. i) směrnice doplněním, že musí jít o *zapečetěný* obal. Česká jazyková verze hovoří o „originálním obalu“. Jiné jazykové verze hovoří o „zapečetěném“ obalu (angl. *sealed*, franc. *scellés*, něm. *versiegelt*, polsky *zapieczętowanych*). Právě tento znak považujeme za podstatný, neboť má bránit tomu, aby se k obsahu dostala neoprávněná osoba, a aby bylo zjevné, dojde-li k jeho porušení. Naopak, pokud by spotřebitel například poškrábal původní obal CD, nemělo by to vyústit ve ztrátu práva odstoupit od smlouvy, ale pouze v povinnost k náhradě podle § 1833.

Písmeno i)

V písmenu i) je možnost odstoupení v souladu se směrnicí zachována pro smlouvy o *předplatném* novin, periodik a časopisů.

Písmeno j)

V písmenu j) se v souladu s čl. 16 písm. l) směrnice omezuje výjimka jen na ubytování k jiným než bytovým účelům [srov. též § 1840 odst. 1 písm. d) OZ]. Doprava se omezuje jen na přepravu zboží a nájem dopravního prostředku [srov. též § 1840 odst. 1 písm. g) OZ].

Písmeno k)

Výjimka pro veřejné dražby se zpřesňuje v souladu s čl. 2 odst. 13 směrnice 2011/83, která definuje „veřejnou dražbu“ jako způsob „prodeje“ (či spíše uzavření smlouvy), při němž jsou zboží nebo služby nabízeny podnikatelem spotřebitelům, kteří se účastní nebo mohou účastnit dražby osobně, v transparentním soutěžním procesu uskutečňovaným dražebníkem, v němž je úspěšný účastník dražby (vydražitel) povinen „koupit“ dané zboží nebo danou službu.

Písmeno l)

Ustanovení je třeba zpřesnit v návaznosti na požadavky modernizační směrnice. Navrhovaná úprava zvyšuje požadavky na spotřebitelům souhlas se započítáním plnění ve lhůtě pro odstoupení od smlouvy.

66. bod a 67. bod (§ 1838)

K neobjednanému plnění viz zdůvodnění k § 1816. Podle směrnice 2011/83 by se na digitální obsah, který je dodán na hmotném nosiči, mělo hledět jako na zboží (bod odůvodnění č. 19), jinými slovy, musí se na něj vztahovat pravidla o zboží, nikoli o poskytování služeb. Podle nově navrhované úpravy občanského zákoníku týkající se poskytování digitálního obsahu se však digitální obsah neposkytuje na základě smlouvy kupní, ale nové smlouvy o poskytování digitálního obsahu, tedy služby. Na základě této změny by se na poskytování digitálního obsahu, byť na hmotném nosiči, aplikovala pravidla o službě. Aby byla zajištěna slučitelnost se směrnicí 2011/83 a s cílem zajistit právní jistotu, je nutné výslovně stanovit, aby se na poskytování digitálního obsahu na hmotném nosiči, jako jsou CD či DVD, vztahovala v částí upravující smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory a na dálku pravidla o koupi zboží. To je důležité například pro počítání lhůty pro odstoupení od smlouvy, resp. určení, kdy tato lhůta končí. Jde-li o zboží, lhůta pro odstoupení končí 14 dní od převzetí zboží

spotřebitelem, jde-li o službu, končí lhůta pro odstoupení 14 dní od okamžiku uzavření smlouvy. Rozdílná pravidla se též týkají výjimky, kdy spotřebitel nenese náklady spojené s vrácením zboží zpět prodávajícímu, odstoupil-li od smlouvy.

68. bod [§ 1840 odst. 1 písm. d)]

V souladu s čl. 3 odst. 3 písm. f) směrnice 2011/83 výjimka rozšiřuje i na smlouvy o nájmu domu, na které rovněž dopadá zvláštní úprava podle § 2235 a násl. OZ.

69. bod [§ 1840 odst. 1 písm. g)]

Navrhuje se napravit chybnou transpozici čl. 3 odst. 3 písm. j) směrnice 2011/83. Výjimka se uplatní pouze v případě, že jde o častou a pravidelnou dodávku, kterou provádí podnikatel. Ustanovení je zpřesněno i v dalších ohledech.

70. bod [§ 1840 odst. 1 písm. h)]

Směrnici 2019/2161 dochází ke zpřesnění výjimek daných v čl. 3 odst. 3 směrnice 2011/83. Nově se na služby v oblasti přepravy cestujících vztahují ze směrnice pouze články 8 odst. 2 (formální požadavky na smlouvy uzavírané distančním způsobem, v OZ provedeno do nového § 1826a), čl. 19 (poplatky za používání způsobu platby, provedeno do § 3 odst. 2 ZOS, čl. 21 (komunikace po telefonu, provedeno do § 3a ZOS) a čl. 22 (dodatečné platby, provedeno do § 1817 OZ). V tomto ohledu dochází ke zpřesnění výjimky odpovídající dikci čl. 3 odst. 3 písm. k) směrnice 2011/83.

71. až 73. bod. [§ 1840 odst. 1 nové písm. k) až m), zrušení odstavce 2]

Písmeno k)

V nově doplňovaném písmenu k) se navrhuje zakotvit výjimkou pro smlouvy o tzv. timeshare, které mají svoji zvláštní úpravu v § 1852 a násl. OZ.

Písmeno l)

Navrhuje se napravit chybnou transpozici čl. 27 odst. 2 směrnice 2015/2302. Vzhledem k navrženým změnám postačí výjimku pro zájezd upravit v rámci prvního odstavce, písm. l).

Písmeno m)

Směrnici 2019/2161 dochází ke zpřesnění výjimek daných v čl. 3 odst. 3 směrnice 2011/83. Konkrétně se stanovuje výjimka pro zboží, které se prodává na základě výkonu rozhodnutí nebo jiných soudních opatření. V tomto ohledu dochází ke zpřesnění § 1840, ve kterém jsou stanoveny výjimky z právní úpravy přijaté na základě směrnice 2011/83.

74. bod (§ 1841)

Změna se provádí s ohledem na výjimku zakotvenou v navrhovaném § 2389u odst. 1 písm. d).

75. bod [§ 1843 odst. 1 písm. a)]

Promítají se změny v § 1820.

76. bod (§ 1844b)

Navrhuje se doplnit transpozici čl. 10 směrnice 2002/65/ES regulujícího použití prostředků komunikace na dálku v případě smluv o finančních službách.

77. bod (§ 1865)

V návaznosti na vypuštění § 1816 OZ je navrhováno transponovat čl. 11 směrnice 2008/122 v rámci oddílu o timeshare.

78. bod (§ 1919)

V souvislosti s transpozicí směrnice 2019/771 se navrhuje revidovat právní úpravu záruky za jakost. Občanský zákoník nyní upravuje záruku za jakost obecně v § 1919 OZ a dále u kupní smlouvy

v § 2113 a násl. OZ. Obě úpravy se přitom částečně překrývají, na druhou stranu však v některých ohledech vykazují rozdíly. Vedle toho je třeba do občanského zákoníku zakomponovat „obchodní záruku“ pro spotřebitele, jak ji upravuje čl. 17 směrnice 2019/771. Ponecháním všech úprav vedle sebe by mohla vzniknout poměrně komplikovaná a nepřehledná situace. Navrhuje se tedy úpravu zjednodušit zachováním pouze jedné, obecně použitelné právní úpravy. Ta by měla co nejvíce odpovídat směrnice předloze.

Byly zvažovány dvě základní varianty. První varianta spočívala v ponechání právní úpravy záruky za jakost v obecných ustanoveních o řádném plnění, jejím doplněním a vypuštěním právní úpravy obsažené u kupní smlouvy. Druhá varianta spočívala ve vypuštění právní úpravy záruky za jakost v obecných ustanoveních o řádném plnění a v ponechání a doplnění právní úpravy obsažené u kupní smlouvy. Byla zvolena druhá varianta. Pro ni hovoří především typická souvislost záruky za jakost s kupní smlouvou. Na použití této úpravy je v současné době již odkazována v úpravě smlouvy o dílo. V souvislosti s jinými smlouvami nepřipadá využití tohoto institutu příliš v úvahu. I pro takový případ lze však stanovit, že se zde obsažená ustanovení použijí přiměřeně. Toto systematické zařazení také lépe odlišuje záruku za jakost jakožto dobrovolného závazku od povinností vznikajících z vadného plnění.

Ustanovení § 1919 OZ se navrhuje vypustit. Vymezení záruky za jakost bude obsaženo v § 2113 OZ spolu se způsoby, jakými lze záruku převzít.

79. bod (§ 1921 odst. 2)

Ustanovení se navrhuje vypustit. Bude upraveno v § 2117 OZ.

80. bod (§ 1922 odst. 1)

V souvislosti s transpozicí směrnice 2019/771 se navrhuje sjednotit terminologii užívanou v souvislosti s vytýkáním vad, oznamováním vad a uplatňováním práv z vadného plnění. Preferuje se termín „vytknutí vady“, s nímž pracuje právě obecná úprava práv z vadného plnění. Vytknutí vady má být pojímáno široce, nemusí s ním být spojen již konkrétní požadavek na nápravu. Nabyvatel vadu vytkne označením vady nebo oznámením, jak se projevuje – viz § 1921 odst. 1 OZ. Po vytknutí vady běží nabyvateli obecná promlčecí lhůta jeho práv z vadného plnění.

81. bod (§ 1922 odst. 2)

Vypouští se odkaz na záruční dobu. Stavit by se primárně měla lhůta pro vytknutí vady (v obecné úpravě šestiměsíční). O dobu, po kterou nemohl nabyvatel věc z toho důvodu užívat, se celková lhůta pro vytknutí vad prodlužuje.

82. bod (§ 1924)

Ustanovení se zpřesňuje, aby mířilo obecně na práva z vadného plnění, nikoli pouze na práva uvedená v § 1923 OZ.

83. bod (§ 1963)

Odstavec 1

Navrhuje se doplnění a zpřesnění stávajících ustanovení o době plnění za úplatnou dodávku zboží nebo služeb mezi podnikateli a mezi podnikatelem a „orgánem veřejné moci“, neboť jejich stávající provedení neodpovídá směrnici 2011/7.

Směrnice 2011/7 v předmětném kontextu v čl. 3 odst. 3 písm. b) stanoví [obdobně v čl. 4 odst. 3 písm. a) v souvislosti s transakcemi, v nichž je dlužníkem „orgán veřejné moci“]:

„b) jestliže den ani lhůta splatnosti nejsou ve smlouvě stanoveny, má věřitel nárok na úrok z prodlení po uplynutí jakékoli z těchto lhůt:

i) 30 kalendářních dnů po dni, kdy dlužník obdrží fakturu nebo jiný rovnocenný dokument vyzývající k provedení platby,

ii) pokud není den obdržení faktury nebo jiného rovnocenného dokumentu vyzývajícího k provedení platby jistý, 30 kalendářních dnů po dni obdržení zboží nebo poskytnutí služeb,

iii) pokud dlužník obdrží fakturu nebo jiný rovnocenný dokument vyzývající k provedení platby dříve než zboží nebo služby, 30 kalendářních dnů po dni obdržení zboží nebo poskytnutí služeb,

iv) pokud zákon nebo smlouva stanoví přejímku nebo prohlídku zboží nebo služeb, jejímž prostřednictvím se zjišťuje, zda zboží bylo dodáno nebo služby byly poskytnuty v souladu se smlouvou, a jestliže dlužník obdrží fakturu nebo jiný rovnocenný dokument vyzývající k provedení platby dříve anebo v den, kdy probíhá přejímka nebo prohlídka, 30 kalendářních dnů po uvedeném dni.“

Při srovnání směrnice se stávajícím zněním ustanovení § 1963 OZ je předně zřejmé, že zákon nepamatuje na řešení situace, kdy nelze určit datum dodání faktury nebo rovnocenného dokumentu. Rovněž v případě lhůty splatnosti počítané ode dne převzetí nebo ověření zboží nebo služby zákon neuvádí, že je její běh od tohoto okamžiku podmíněn předchozím obdržením faktury nebo výzvy podobné povahy. Navrhované znění se tak vrací k dikci ustanovení § 340 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění zákona č. 179/2013 Sb. (dále jen „obchodní zákoník“), která obsahovala přesnou transpozici uvedené směrnice. Vhodnější je tato dřívější dikce též z hlediska srozumitelnosti.

Odstavec 2

V souladu s čl. 3 odst. 5 směrnice 2011/7 se zpřesňuje, že doba splatnosti delší šedesáti dnů musí být výslovně ujednána. Nelze ji prodlužovat konkludentně.

Odstavec 3

Dále se navrhuje nahradit pojem „veřejnoprávní korporace“ pojmem „veřejný zadavatel“. Stávající pojem neodpovídá pojmu „orgán veřejné moci“ („*public authority*“ či „*pouvoir public*“), jak je vymezen v čl. 2 odst. 2 směrnice 2011/7. Nedůslednost při použití uvedeného pojmu není dostatečně vyvážena ani jedinou zmínkou o „právnických osobách veřejnoprávními korporacemi založených, i když nejsou podnikateli“.

Citovaná směrnice při vymezení uvedeného pojmu odkazuje na čl. 2 odst. 1 až 4 směrnice č. 2014/24/EU a na čl. 3 směrnice č. 2014/25/EU (ve smyslu čl. 91 směrnice č. 2014/24/EU a čl. 107 směrnice č. 2014/25/EU). Ve směrnici č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby je přitom obsaženo následující vymezení pojmu veřejného zadavatele: „*Pro účely této směrnice se ‚veřejnými zadavateli‘ rozumí stát, regionální nebo místní orgány, veřejnoprávní subjekty, sdružení tvořená jedním nebo více takovými orgány či jedním nebo více veřejnoprávními subjekty. ‚Regionální orgány‘ jsou orgány správních jednotek, jejichž demonstrativní výčet je uveden v rámci úrovně NUTS 1 a 2 podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 (30). ‚Místní orgány‘ jsou všechny orgány správních jednotek úrovně NUTS 3 a menších správních jednotek podle nařízení (ES) č. 1059/2003. ‚Veřejnoprávními subjekty‘ se rozumějí veškeré subjekty se všemi těmito charakteristikami: a) jsou založeny za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu; b) mají právní subjektivitu a c) jsou financovány převážně státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty; nebo podléhají řídicímu dohledu těchto orgánů nebo subjektů; nebo je v jejich správním, řídicím nebo dozorčím orgánu více než polovina členů jmenována státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty.*“

Z výše uvedeného vymezení je patrné, že pojem veřejného zadavatele ve smyslu citované směrnice je pojmem nepochybně širším než označení veřejnoprávní korporace, jak jej chápe tuzemská teorie správního práva. Pojem veřejnoprávní korporace totiž označuje toliko subjekt veřejné správy, který se vyznačuje následujícími znaky²¹:

„uplatnění členského principu v organizaci korporace tak, že členové při plnění úkolů korporace spolupůsobí, což patří mezi podstatná členská práva tvořící základ organizační struktury korporace.

²¹ Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecní část. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 101-102.

Ve veřejnoprávní korporaci tvoří správci a spravování jednotu, neboť spravování jsou sami aktivními nositeli správy. Teoreticky nic nebrání tomu, aby členy korporace byly jak osoby fyzické, tak právnické;

veřejnoprávní korporace je právnickou osobou. Jako taková je samostatným subjektem práv a povinností. Zvláště je způsobilá k majetkovým úkonům a za své závazky je odpovědná;

veřejnoprávní korporace je založena zákonem nebo jiným vrchnostenským aktem na základě zákona;

veřejnoprávní korporaci musí být svěřena mocenská pravomoc činit vrchnostenské úkony. To nebrání tomu, aby tyto korporace při plnění veřejných úkolů nepoužívaly i prostředků soukromého práva;

při plnění svých úkolů má veřejnoprávní korporace jako subjekt veřejné správy jistou nezávislost na správních úřadech státu, a to podle svěřených úkolů a oprávnění. Podléhá však státnímu dozoru, který se v zásadě omezuje na kontrolu zákonnosti, popř. hospodaření s finančními prostředky státu.“

Z výše uvedeného je tak zřejmé, že použití pojmu veřejnoprávní korporace v legislativním textu je v předmětném kontextu nevhodné, nepřiléhavé a ve svém důsledku rozporné s požadavky směrnice. Ty jsou ostatně explicitně vysloveny též v bodu 14 jejího úvodního odůvodnění: „V zájmu souladu právních předpisů Unie by měla být pro účely této směrnice použita definice ‚veřejných zadavatelů‘ podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES (...) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES (...),“ respektive definice podle směrnic, které je nahradily.

Pojem „veřejný zadavatel“ ve výše nastíněném významu ostatně obsahovalo již ustanovení § 340 odst. 6 obchodního zákoníku, které bylo transpozicí předmětné směrnice.

Navrhovaná právní úprava odkazuje na zákon o zadávání veřejných zakázek pouze, pokud jde o vymezení pojmu veřejný zadavatel, tedy o vymezení subjektu, na který § 1963 OZ dopadá. Pokud jde o předmět závazku – dodání zboží nebo služby za úplatu, je třeba je chápat v kontextu občanského zákoníku a nikoli zákona o zadávání veřejných zakázek. Dané ustanovení tedy v souladu se směrnicí 2011/7 pokrývá jak zakázky na dodávky, služby, tak i na stavební práce (bod odůvodnění č. 11), a to bez ohledu na hodnotu veřejné zakázky (srov. čl. 2 odst. 2 směrnice 2011/7). Není relevantní, zda jsou konečným příjemcem zboží nebo služeb veřejní zadavatelé přímo, nebo zda je na základě smlouvy s veřejným zadavatelem plnění poskytováno ve prospěch třetí osoby.

Druhá věta navrhovaného odstavce 3 představuje transpozici čl. 4 odst. 3 a 6 směrnice 2011/7. Zatímco pro vztahy mezi podnikateli navzájem je určení času plnění v odstavci 1 dispozitivní (srov. odstavce 2), pro vztahy mezi veřejnými zadavateli a podnikateli je toto ustanovení kogentní. Výjimka, která je z tohoto pravidla zakotvena v druhé větě odstavce 2, je podmíněna výslovným ujednáním, povahou závazku a dodržím maximální lhůty 60 dnů. Pro tyto vztahy směrnice také výslovně stanoví, že čas obdržení faktury nebo výzvy podobně povahy nepodléhá smluvnímu ujednání. Časové okamžiky, které směrnice pro určení splatnosti označuje za rozhodné, nelze smluvně modifikovat tak, aby došlo k obejití pravidel o splatnosti. S ohledem na kogentní povahu odstavce 1, je třeba veškerá ujednání, která by tyto záležitosti upravovala, hodnotit podle druhé věty § 1963 odst. 3 OZ.

84. bod (§ 1964 odst. 1)

Předně se v souladu s čl. 7 odst. 1 až 4 směrnice 2011/7 ustanovení rozšiřuje o ujednání zkracující věřitelovo právo na náhradu nákladů spojených s uplatněním pohledávky. Dále se navrhuje některá formulační zpřesnění. Namísto pojmu „hrubě nespravedlivý“, který používá současná úprava, a používala jej i původní transpozice v obchodním zákoníku, se navrhuje využít pojem „zvláště nevýhodný“, který občanský zákoník užívá v souvislosti s úpravou tzv. adhezních smluv (§ 1800 odst. 2). Významový posun není zamýšlen. Dále se navrhuje stanovit jako následek takovýchto ujednání neplatnost, které v našem právním prostředí lépe odpovídá zamýšlené sankci. Vzhledem k tomu, že je neplatnost stanovena k ochraně jedné ze stran, bude se zásadně jednat o neplatnost relativní. Konečně v poslední větě se navrhuje upravit výkladové ustanovení.

85. bod (§ 1964 odst. 2)

V druhém odstavci se navrhuje upravit domněnky „hrubé nespravedlnosti“ podle čl. 7 odst. 2 a 3 směrnice 2011/7. V případě náhrady nákladů spojených s uplatněním pohledávky jde o domněnku vyvratitelnou. V případě úroků z prodlení je takové ujednání hrubě nespravedlivé vždy.

86. bod (§ 1964 odst. 3)

Jde o promítnutí změn navržených v prvním odstavci.

87. bod (§ 1964 odst. 4)

Jde o promítnutí změn navržených v prvním odstavci.

88. bod (§ 1965)

V souladu se směrnicí 2011/7 (čl. 3 odst. 4 a čl. 4 odst. 5) se navrhuje stanovit širší působnost ustanovení. Vztahovat se má rovněž na vztahy s veřejnými zadavateli. Dále je třeba zakotvit požadavek výslovnosti ujednání o odlišném režimu.

89. bod (§ 1972)

Do občanského zákoníku se navrhuje zakotvit ustanovení, které v souladu s čl. 6 směrnice 2011/7 stanoví právo věřitele na paušální náhradu nákladů spojených s uplatněním pohledávky v obchodních věcech. Stávající právní úprava v občanském zákoníku takové ustanovení postrádá; je obsaženo v nařízení vlády č. 351/2013 Sb., tedy v podzákoném právním předpise.

Současný stav je neuspokojivý, neboť neexistuje zákonný podklad, na základě kterého by mohla vláda právním předpisem stanovit povinnost k úhradě předmětných nákladů. S ohledem na ustanovení čl. 78 Ústavy je vláda sice oprávněna vydávat nařízení k provedení zákona a v jeho mezích i bez výslovného zákonného zmocnění, povinnosti však mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích (srov. čl. 4 odst. 1 Listiny a čl. 2 odst. 4 Ústavy). Podzákoný právní předpis (tedy i nařízení vlády) nemůže bez zákonného zmocnění uložit primární povinnost (srov. např. *Klíma, K. et al.*: Komentář k Ústavě a Listině. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 585, či nález Ústavního soudu České republiky ze dne 14. 2. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 45/2000).

Nelze přitom vystačit s ustanovením § 1971 OZ upravujícím právo věřitele na náhradu škody vzniklé prodlením dlužníka. Náhrada nákladů spojených s uplatněním pohledávky, tak jak je stanovena směrnicí 2011/7, je na právu věřitele na náhradu škody vzniklé prodlením nezávislá. Právo na ni vzniká i v případě, kdy věřiteli škoda (jakožto jeden z předpokladů vzniku práva na náhradu škody podle § 1971) v důsledku prodlení nevzniká. V jistém smyslu tedy plní i funkci sankční. Ustanovení § 513 OZ vymezující příslušenství pohledávky není právním důvodem vzniku tohoto práva (či povinnosti). Shodné ustanovení bylo novelou provedenou zákonem č. 179/2013 Sb. doplněno i do obchodního zákoníku (§ 369 odst. 1).

V poslední větě se promítají závěry rozsudku Soudního dvora EU ze dne 13. 9. 2018 ve věci C-287/17. Věřitel se může domáhat náhrady nákladů, které tuto paušální částku přesahují; musí však prokázat jejich vznik, respektive že tyto účelně vynaložil. Náhradu týchž nákladů by věřitel neměl obdržet vícekrát.

Stávající obsah § 1972 OZ má být nově obsažen v § 1964 OZ, s nímž nyní vykazuje několik duplicit.

90. bod (§ 2085)

Pravidlo je přesunuto do pododdílu o prodeji zboží v obchodě (viz navrhovaný § 2158 odst. 2 OZ), kam systematicky náleží. Současně je modifikováno tak, aby směřovalo k zamýšlenému účinku. Jde-li o věc, která má být teprve vyrobena nebo zhotovena (angl. „*manufactured or produced*“), připadají v úvahu dva smluvní typy, jimiž se transakce může řídit – smlouva kupní a smlouva o dílo. Stávající směrnice 1999/44 shodně jako nová směrnice 2019/771 požaduje, aby se pravidla v ní upravená, použila i na závazky, jejichž předmětem je dodání zboží, které je třeba teprve vyrobit nebo zhotovit

(viz čl. 1 odst. 4). Pravidlo však nemá sloužit k určení smluvního typu. Přestože by tedy fakticky docházelo ke zhotovení díla, relevantní pravidla z jeho právní úpravy by se nepoužila a namísto nich by se použila regulace kupní smlouvy. Ta se však má uplatnit pouze ve vztahu k aspektům závazku, které jsou směrnici, resp. příslušnou národní úpravou, regulovány, tedy především ve vztahu k požadavkům souladu se smlouvou a právům z vadného plnění.

91. bod (§ 2090)

Ustanovení odstavce 2 je přesunuto do pododdílu o prodeji zboží v obchodě (viz navrhovaný § 2159 odst. 2 OZ), kam systematicky náleží.

92. bod (§ 2113 a 2114)

K § 2113

Odstavec 1

Ustanovení o záruce za jakost se formulačně zpřesňuje tak, aby vyhovovalo čl. 17 směrnice 2019/771 o obchodní záruce. Záruku za jakost se navrhuje vymezit jako jednostranné právní jednání poskytovatele záruky (zejména prodávajícího, výrobce nebo jiné osoby), kterým se zavazuje poskytnout nabyvateli určité plnění, nebude-li mít předmět plnění určité vlastnosti. Obsahem záruky může být zejména právo odstoupit od smlouvy („vrácení kupní ceny“), výměna věci, oprava nebo poskytnutí jiné služby související s nápravou neuspokojivého stavu předmětu koupě. Jedná se o dobrovolný závazek poskytovatele záruky, je tedy primárně na něm, k jakým povinnostem se v záruce zaváže. Záruku lze převzít jen nad rámec zákonných práv kupujícího z vadného plnění, aby tímto způsobem nedocházelo ke klamání zákazníků.

Odstavec 2

V odstavci 2 se navrhuje upravit pravidla pro převzetí záruky v reklamě a případný střet se zárukou převzatou jiným způsobem (od téhož poskytovatele). Obecně platí, že poskytovatel záruky může její obsah v průběhu času měnit. Pro nabyvatele předmětu plnění, k němuž se záruka vztahuje, je relevantní prohlášení učiněné nejbližší okamžiku uzavření smlouvy. Aby nedocházelo ke klamání zákazníků poskytováním méně příznivé záruky, než jaká byla inzerována v reklamě, připouští se prosazení pozdějšího méně příznivého obsahu záruky pouze v případě, pokud došlo k úpravě ještě před uzavřením smlouvy stejným nebo srovnatelným způsobem (tj. reklamou). O takový případ se nejedná, pokud je reklama činěna např. pro nový model produktu nebo zde není zřejmá časová souvislost (v praxi jsou však často záruky časově omezeny). Jinak je odchylka možná jen individuálním ujednáním stran.

Odstavec 3

Pokud by byla záruka za jakost převzata v souvislosti s jinou než kupní smlouvou, lze postupovat přiměřeně podle zde uvedených ustanovení.

K § 2114

Odstavec 1

Navrhované ustanovení má transponovat čl. 17 odst. 1 větu druhou směrnice 2019/771. Zde se stanoví, že pokud se výrobce (ve smyslu směrnice i dovozce a osoba, která uvedla svou značku na obale) zaručí, že si věc po určitou dobu při obvyklém použití uchová své funkce a výkonnost („životnost“, angl. „*durability*“), je poskytovatel vždy ze záruky povinen alespoň k opravě nebo výměně věci. To nebrání, aby se zavázal i k dalšímu plnění. Vzhledem k podobnosti se stávajícím vymezením záruky za jakost se navrhuje tohoto ustanovení směrnice zobecnit a částečně tak její stávající koncepci zachovat.

Odstavec 2

Ustanovení upravuje pravidla pro posouzení konfliktu více prohlášení o záruce (od téhož poskytovatele) ve vztahu k délce záruční doby. Navrhuje se stanovit přednost nejdelší doby. Jestliže jsou z nějakého důvodu k dispozici v témže okamžiku navzájem si odporující prohlášení o délce záruční doby, přednost by (v zájmu ochrany očekávání nabyvatele) měla mít nejdelší doba. Pravidla pro modifikaci prohlášení učiněného v reklamě se řídí navrhovaným § 2113 odst. 2. Toto ustanovení také nebrání výslovnému ujednání stran, že se uplatní doba kratší.

93. bod (§ 2115)

Zohledňuje se, že poskytovatelem může být i osoba odlišná od kupujícího, zejména výrobce.

94. bod (§ 2116)

Pravidlo z druhé věty se navrhuje vypustit, neboť již vyplývá z toho, co stanoví věta první.

95. bod (§ 2117)

Pro vytknutí vady a běh záruční doby se navrhuje odkázat na § 1922. Zároveň se přebírá pravidlo z § 1921 odst. 2 OZ.

96. bod (§ 2129 odst. 2)

Navrhuje se sjednotit terminologii s obecnou úpravou.

97. bod (§ 2129 odst. 3)

Změna je činěna v návaznosti na zúžení věcné působnosti pododdílu o prodeji zboží v obchodě pouze na hmotné movité věci. Současně se však chce zachovat stávající standard práv spotřebitelů při koupi věcí nemovitých. Navrhuje se tedy doplnit pravidlo o důkazním břemenu stran existence vady nemovité věci. Projeví-li se vada do dvou let od přechodu nebezpečí škody na věci na kupujícího-spotřebitele, má se za to, že vada existovala již při přechodu nebezpečí škody, a je na prodávajícím, aby prokázal, že věc vadu neměla. Pravidlo svědčí pouze spotřebitelům, použije se tedy jen ve spotřebitelsko-podnikatelských vztazích (viz § 419 a 420 OZ). Vytkne-li spotřebitel v této době vadu, dvouletá lhůta pro vytknutí vady se staví.

98. bod (změna názvu pododdílu)

Promítá se zúžení osobní působnosti pododdílu.

99. bod (§ 2158 a 2159)

K § 2158

Odstavec 1

Navrhuje se zúžení osobní a věcné působnosti pododdílu. Pododdíl by se měl napříště vztahovat pouze na spotřebitelské smlouvy, tedy smlouvy, kde na straně kupujícího stojí spotřebitel (§ 419 OZ) a na straně prodávajícího podnikatel (§ 420 OZ). K tomuto kroku bylo přistoupeno jednak s ohledem na zpřísnění regulace v důsledku transpozice směrnice o prodeji zboží, a jednak na jinak uplatňované užší pojetí spotřebitele v českém právním řádu.

Dále se navrhuje zúžit věcnou působnost pouze na hmotné movité věci. Byť směrnice 2019/771 umožňuje rozšíření v ní obsažených pravidel i na další objekty, většina pravidel v tomto pododdíle obsažená svou povahou míří právě na hmotné movité věci. Ze stávající úpravy se navrhuje převzít pravidlo o „obráceném“ důkazním břemenu, které se navrhuje doplnit do pododdílu o koupi věci nemovité. Vzhledem ke specifické hodnotě předmětu koupě se navrhuje prodloužit tuto dobu na dva roky.

Poslední větu se navrhuje doplnit v návaznosti na vypuštění v § 2085 odst. 1 OZ (viz také důvodová zpráva k tomuto bodu). Pravidlo neslouží k určení smluvního typu. Pouze rozšiřuje věcnou působnost pododdílu i mimo kupní smlouvu. Jde o promítnutí čl. 3 odst. 2 směrnice 2019/771.

Odstavec 2

Pravidlo nyní obsažené v odstavci 2 se vypouští, neboť při existenci pravidel o neobjednaném plnění (§ 1838 OZ), dodatečných platbách (§ 1817 OZ), ale i pravidla o příslušenství podle nového § 2161 odst. 2 písm. c) OZ se jeví nadbytečným.

V odstavci 2 se navrhuje vymežit působnost úpravy ve vztahu k věcem s digitálními vlastnostmi. Jde o promítnutí ustanovení směrnice 2019/771, která se týká „zboží s digitálními prvky“ (angl. „*goods with digital elements*“). Takovým zbožím se rozumí veškeré hmotné movité předměty, jež obsahují digitální obsah či službu digitálního obsahu nebo jsou s digitálním obsahem či službou digitálního obsahu propojeny, a to takovým způsobem, že by nepřítomnost digitálního obsahu či digitální služby bránila tomu, aby dané zboží plnilo své funkce [čl. 2 odst. 5 písm. b) směrnice 2019/771]. K vymezení digitálního obsahu viz navrhovaný § 2389a odst. 1, k vymezení služby digitálního obsahu viz § 2389t.

Digitálním obsahem, který je tímto způsobem ve zboží obsažen nebo s ním propojen, může být například operační systém, aplikace nebo jiný software. V okamžiku uzavření smlouvy může být již ve zboží nainstalován, případně může být podle smlouvy nainstalován až po převzetí zboží. Služby digitálního obsahu propojené se zbožím mohou spočívat například v průběžném poskytování dat o dopravě v navigačním systému nebo v průběžném poskytování individualizovaných tréninkových plánů u chytrých hodinek. Není rozhodné, zda tato digitální vlastnosti podporuje hlavní či jinou funkci zboží.

Podle směrnice o prodeji zboží má prodávající odpovídat také za případné vady zboží, které souvisí s jeho digitálními vlastnostmi. V některých případech však nemusí být plnění poskytováno na základě téže smlouvy uzavřené mezi kupujícím a prodávajícím. Přesto by i v těchto případech měl být vůči spotřebiteli odpovědný prodávající. Podmínkou je, že jsou tento digitální obsah nebo služba digitálního obsahu poskytovány „podle smlouvy“ (angl. „*under the sales contract*“). Předně sem tedy spadají případy, kdy toto plnění smlouva výslovně předpokládá. Dále sem spadají případy, kdy toto plnění sice smlouva výslovně nepředpokládá, nicméně vzhledem ke zvyklostem a rozumnému očekávání spotřebitele je toto plnění implicitně též obsahem smlouvy. Směrnice současně připouští, aby se strany dohodly, že věc bude poskytnuta i bez digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu. Výslovně však zmiňuje, že skutečnost, že spotřebitel musí souhlasit s licenční smlouvou s třetí osobou, aby mohl využívat službu digitálního obsahu nebo digitální obsah, nepředstavuje vyloučení odpovědnosti prodávajícího za toto plnění (bod odůvodnění č. 15).

Směrnice 2019/771 požaduje, aby v případě pochybností odpovídal prodávající (nikoli tato třetí osoba). To se promítá v poslední větě tohoto ustanovení: vyloučení odpovědnosti prodávajícího je možné jen v případě, že je to *zjevné*, čili o tom nepanují pochybnosti.

Nejedná-li se o digitální obsah nebo službu digitálního obsahu poskytovanou se zbožím na základě téže smlouvy, posoudí se závazky samostatně. Proávající odpovídá jen za vady hmotné movité věci a poskytování digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu a odpovědnost za něj se řídí příslušnými ustanovení navrhovaného oddílu o poskytování digitálního obsahu (srov. i § 2389g odst. 4).

Odstavec 3

Toto ustanovení vymezuje působnost směrnice 2019/771 a směrnice 2019/770. O věc s digitálními vlastnostmi se nejedná v případě, že slouží výlučně jako hmotný nosič digitálního obsahu. Je-li například předmětem závazku koupě CD s hudebními nahrávkami nebo s počítačovým programem, ustanovení tohoto pododdílu se nepoužijí a použije se právní úprava poskytování digitálního obsahu. V daném případě bude třeba aplikovat pravidla o jednorázovém plnění (§ 2389f). Z ustanovení o prodeji zboží v obchodě se však použijí ustanovení § 2159 a 2159a týkající se času plnění, přechodu nebezpečí škody na věci a práv spotřebitele v případě prodlení s odevzdáním hmotného nosiče. Předmětná ustanovení transponují čl. 18 a 20 směrnice 2011/83, která smlouvy o dodání digitálního obsahu na hmotném nosiči podřazuje režimu zboží.

K § 2159

Odstavec 1

Ustanovení zapracovává pravidlo obsažené v čl. 18 odst. 1 směrnice 2011/83. Neujednají-li si strany čas plnění jinak, prodávající odevzdá spotřebiteli věc bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy, nejdéle do třiceti dnů od tohoto okamžiku.

Odstavec 2

Do odstavce 2 se přesouvá obsah dosavadního § 2090 odst. 2 OZ. Zapracovává se zde pravidlo obsažené v čl. 20 směrnice 2011/83, které se týká přechodu nebezpečí škody na věci. Směrnice stanoví, že spotřebitel má být chráněn před případným rizikem ztráty nebo poškození věci, k nimž došlo před tím, než věc získá do fyzického držení. Spotřebitel by měl být chráněn během přepravy, kterou zajistil nebo provedl prodávající, a to i v případě, že si spotřebitel ze škály možností nabízených prodávajícím zvolil konkrétní způsob dodání zboží. Toto pravidlo se však neuplatní v případě, kdy spotřebitel rozhodl, že věc převezme osobně nebo si k přepravě zvolil určitého dopravce, který mu nebyl prodávajícím nabídnut.

Odstavec 3

Do odstavce 3 se přesouvá obsah dosavadního odstavce 2.

100. bod (§ 2159a)

Ustanovení upravuje práva spotřebitele v případě prodloužení prodávajícího s odevzdáním věci. Jde o zvláštní právní úpravu, která se aplikuje přednostně.

Odstavec 1

Ustanovení transponuje čl. 18 odst. 2 směrnice 2011/83. Unijní normotvůrce odůvodňuje tuto úpravu tak, že v rámci pravidla týkajícího se prodloužení s odevzdáním by měly být zohledněny také věci, které je pro spotřebitele třeba speciálně vyrobit či pořídit a které prodávající nemůže znovu použít, aniž by utrpěl značnou ztrátu. Proto by mělo být stanoveno pravidlo, které by prodávajícímu za určitých okolností umožnilo dodatečné přiměřené prodloužení dodací lhůty. Pokud prodávající věc ve lhůtě dohodnuté se spotřebitelem nedodá, spotřebitel by před ukončením smlouvy měl prodávajícího vyzvat, aby věc dodal v dodatečné přiměřené lhůtě, a měl by být oprávněn odstoupit od smlouvy, pokud prodávající věc nedodá ani v uvedené dodatečně prodloužené lhůtě. Toto pravidlo by však nemělo platit v případě, že prodávající jednoznačným prohlášením věc odmítl dodat. Dále by se nemělo uplatnit za určitých okolností, kdy má čas plnění zásadní význam, například v případě svatebních šatů, které je třeba dodat před konáním svatby. Nemělo by se uplatnit ani za okolností, kdy spotřebitel sdělí prodávajícímu, že dodání věci v konkrétní den má zásadní význam. Pokud prodávající nedodá věc včas, měl by být spotřebitel v těchto konkrétních případech oprávněn smlouvu ukončit okamžitě po uplynutí původně dohodnuté dodací lhůty. V tomto směru představuje pravidlo speciální úpravu tzv. fixního závazku (§ 1980 OZ).

Tímto ustanovením nejsou dotčena jiná práva v případě prodloužení.

Odstavec 2

Ustanovení transponuje čl. 18 odst. 3 směrnice 2011/83, podle kterého platí, že po ukončení smlouvy podnikatel bez zbytečných odkladů vrátí všechny peněžité částky, které spotřebitel uhradil na základě smlouvy.

101. až 103. bod (§ 2161 odst. 1)

Odstavec 1 zapracovává čl. 5 a 6 směrnice 2019/771. Z pohledu unijního práva jde o problematiku souladu zboží se smlouvou, a v tomto případě konkrétně o tzv. subjektivní požadavky souladu.

Věc musí předně odpovídat požadavkům, na kterých se prodávající s kupujícím dohodli. Mezi tyto požadavky může patřit mimo jiné množství, kvalita a druh věci, její vhodnost pro určitý účel, jakož

i příslušenství a návody. Sem spadají i případné vlastnosti věci, jež prodávající sdělil kupujícímu před uzavřením smlouvy v rámci informační povinnosti podle § 1820 OZ a které se podle § 1822 OZ staly součástí jejich smluvního ujednání.

Článek 6 písm. d) směrnice 2019/771 – dodání aktualizací – není v tomto odstavci transponován, neboť se nejedná o vlastnost, již by věc měla mít při převzetí, jak se praví v úvodní části ustanovení. Požadavek směrnice je zohledněn v navrhovaném § 2161a OZ.

104. až 106. bod (§ 2161 odst. 2 až 5)

Odstavec 2

V odstavci 2 jsou upraveny tzv. objektivní požadavky souladu zboží se smlouvou. Jde o transpozici čl. 7 odst. 1 směrnice 2019/771.

Vedle požadavků, které si strany ujednaly, musí mít věc obvyklé vlastnosti věci téhož druhu, které může kupující očekávat. Tím je zákonem suplována dohoda stran. Soulad by měl být posuzován mimo jiné s ohledem na účel, pro který by se věc téhož druhu obvykle použila, na to, zda je dodána spolu s příslušenstvím a návody, které může kupující rozumně očekávat, nebo zda odpovídá vzorku nebo modelu, který prodávající kupujícímu poskytl. Věc by rovněž měla mít takovou kvalitu a vlastnosti, které jsou obvyklé pro věc téhož druhu a které může kupující rozumně očekávat vzhledem k povaze věci a s ohledem na jakékoli veřejné prohlášení učiněné prodávajícím nebo v jeho zastoupení anebo jinými osobami v témže smluvním řetězci.

Odstavec 3

Stanoví se zde výjimka z vázanosti podnikatele veřejnými prohlášeními, zejména reklamou. Jde o transpozici čl. 7 odst. 2 směrnice 2019/771. Vědomost prodávajícího je třeba posuzovat v souladu s § 4 odst. 2 OZ, podle něhož se jedná o vědomost, jakou si důvodně osvojí osoba případu znalá při zvážení okolností, které jí musely být v jejím postavení zřejmé.

Odstavec 4

Strany si mohou ujednat, že věc výše vymezené obvyklé vlastnosti mít nebude. Proávající však musí před uzavřením smlouvy spotřebitele výslovně upozornit na tyto odchylky a ujednání musí být učiněno výslovně a zvlášť (tj. není kryta paušálním konsensem s všeobecnými obchodními podmínkami). V praxi je možné tento požadavek splnit aktivním zaškrtnutím příslušného políčka či podobnou funkcí (tj. nikoli v režimu opt-out).

Odstavec 5

Prodávající zásadně odpovídá jen za vady věci, které měla při převzetí (viz odstavec 1). V tento okamžik však kupujícímu nemusí být vady známy, neboť se projeví až poté, co věc začne používat. Směrnice 2019/771 stanoví, že pokud se vada projeví v průběhu jednoho roku od převzetí, předpokládá se, že věc byla vadná již při převzetí. Je na prodávajícím jakožto profesionálovi, aby prokázal, že nebylo plněno vadně. V této době kupujícímu postačí, prokáže-li, že má věc vady (tj. neodpovídá smlouvě). Nemusí tedy prokazovat, že věc tuto vadu měla po celou dobu a že ji sám nezpůsobil. Důkazní břemeno spočívá na prodávajícím.

Domněnka, že vada v rozhodné době existovala, může být v některých případech neslučitelná s povahou věci nebo vady. V prvním případě by mohlo jít například o věci, které se ze své povahy kazí, jako jsou věci podléhající rychlé zkáze, například květiny, nebo věci určené k jednorázovému použití. Ve druhém případě by se mohlo jednat například o vadu, která může být pouze důsledkem jednání spotřebitele nebo zjevné vnější příčiny, k nimž došlo po převzetí věci.

Směrnice 2019/771 dává členským státům možnost stanovit, že namísto jednoleté lhůty budou uplatňovat lhůtu dvouletou. Využití této možnosti se nenavrhuje. Toto rozhodnutí má být kompromisem mezi zájmy prodávajících a spotřebitelů. Směrnice 2019/771 na řadě míst významně posiluje práva spotřebitelů. Zejména umožňuje prolomit hierarchii prostředků nápravy a v případě,

kdy je vada závažné povahy, dává spotřebiteli možnost odstoupit od smlouvy, aniž by musel požadovat opravu či výměnu. Dalším významným posílením práv z vadného plnění je významné rozšíření kritérií souladu se smlouvou (§ 2161). Mezi tzv. objektivní kritéria souladu se smlouvou je nově řazen požadavek, aby věc měla očekávanou živostnost (jejíž nedostatek lze snadno zhodnotit). Dále je možno upozornit, že není navrhováno zakotvení tzv. notifikační lhůty (čl. 12).

Ustanovení transponuje čl. 11 odst. 1 směrnice 2019/771.

107. bod (§ 2161a a 2161b)

K § 2161a

Jakýkoli nesoulad, který je způsoben nesprávnou montáží nebo instalací zboží, včetně nesprávné instalace digitálního obsahu či služby digitálního obsahu, jež jsou ve věci obsaženy nebo s ní propojeny, by měl být považován za vadu, byla-li montáž nebo instalace provedena prodávajícím nebo na jeho odpovědnost. Proávající odpovídá rovněž v případě, kdy montáž provedl spotřebitel, ale vada se vyskytla v důsledku nedostatků v návodu, například z důvodu jeho neúplnosti nebo nejasnosti. Jde o promítnutí čl. 8 směrnice 2019/771.

K § 2161b

Jedním ze stěžejních ustanovení směrnice 2019/771 týkajících se právního režimu věcí s digitálními vlastnostmi je povinnost prodávajícího zabezpečit aktualizace digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu. Povinnost aktualizace zohledňuje specifickou digitálních produktů a skutečnost, že se digitální prostředí může neustále měnit, což může vyústit v jejich nefunkčnost. Povinnost aktualizace může mít různou povahu.

Odstavec 1

Předně jde o aktualizaci digitálního obsahu a služeb, na níž se strany dohodly ve smlouvě. Ta se může vztahovat jak k udržování ujednaných vlastností (tj. odstraňování odhalených nedostatků), tak k rozšíření o nové funkcionality či vlastnosti („upgrade“). Nejsou-li digitální obsah nebo služba digitálního obsahu aktualizovány, jak bylo ujednáno, jedná se o vadu a kupující má práva z vadného plnění. To platí i v případě, že je aktualizace provedena vadně nebo je neúplná. Ustanovení zpracovává čl. 6 písm. d) směrnice 2019/771.

Odstavec 2

Bez ohledu na to, zda byla aktualizace ujednána, zabezpečí prodávající vždy aktualizace alespoň v tom rozsahu, aby si digitální obsah nebo služba digitálního obsahu uchovaly vlastnosti, které měly při převzetí věci, i po určitou dobu po tomto okamžiku. O dostupných aktualizacích musí prodávající spotřebitele včas informovat a současně jej musí poučit o důsledcích, které jejich neprovedení pro spotřebitele může mít.

Směrnice 2019/771 činí povinnost prodávajícího závislou na povaze poskytování digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu.

Mají-li být digitální obsah nebo služba digitálního obsahu poskytnuty formou jednorázového plnění (§ 2389f), odpovídá prodávající po dobu, po kterou to kupující může „rozumně očekávat“. V konkrétním případě je třeba přihlídnout k povaze a účelu digitálního obsahu nebo služby, k okolnostem případu a obchodní zvyklosti a praxi zúčastněných stran. Často se tato doba bude rovnat době dvou let, v níž může kupující vytknout vady věci. Jde-li o bezpečnostní aktualizace, připadá v úvahu i období delší (bod odůvodnění č. 31).

Jiný režim se uplatní v případě digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, které mají být poskytovány soustavně po určitou dobu. V tomto případě je prodávající povinen zabezpečit aktualizace po dobu dvou let. Jestliže je však ujednáno, že budou digitální obsah nebo služba digitálního obsahu poskytovány po dobu delší, pak po celou ujednanou dobu.

Toto ustanovení zároveň nepřímo stanoví dobu, po kterou si věc má uchovat vlastnosti (soulad se smlouvou) dané digitálním obsahem nebo službou digitálního obsahu – čl. 10 odst. 1 a 2 směrnice 2019/771.

Odstavec 3

Stejně jako v případě objektivních požadavků na shodu se smlouvou podle § 2161 odst. 2 OZ, i v případě aktualizací lze ujednáním povinnosti prodávajícího omezit nebo vyloučit. Pro takové ujednání platí stejné požadavky.

Odstavec 4

Jestliže se spotřebitel rozhodne, že aktualizace, které jsou pro bezvadnost věci s digitálními vlastnostmi nezbytné, nenainstaluje, nemůže očekávat, že věc bude i nadále odpovídat smlouvě. Prodávající musí spotřebitele informovat o tom, že nenainstalování těchto aktualizací bude mít dopad na jeho odpovědnost za vady těch vlastností věci, jejichž soulad měly příslušné aktualizace zajišťovat. Odstavec 3 je promítnutím čl. 7 odst. 4 směrnice 2019/771.

Odstavec 5

Mají-li být digitální obsah nebo služba digitálního obsahu poskytovány soustavně po určitou dobu, je prodávající zavázán i z vad digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, které se vyskytnou nebo projeví do dvou let od okamžiku převzetí věci (viz navrhovaný § 2165 odst. 2). Je-li ujednáno poskytování po dobu delší než dva roky, je prodávající zavázán z vad, které se vyskytnou nebo projeví během celé této doby. Po celou tuto nese prodávající důkazní břemeno ohledně skutečnosti, zda je plněno bez vad. Odstavec 4 je promítnutím čl. 11 odst. 3 směrnice 2019/771.

V případě jednorázového plnění platí obecná úprava, tj. 1 rok podle § 2161 odst. 5.

108. bod (§ 2164)

Ustanovení se navrhuje vypustit, neboť neodpovídá principům smluvní svobody a tržního hospodářství. K ochraně spotřebitelů se jeví dostatečným pravidlo navrhované v § 2161 odst. 4, potažmo v § 2161a odst. 3. Dále lze upozornit na § 10 odst. 6 ZOS podle něž musí prodávající na tyto vlastnosti věci zřetelně upozornit a dané výrobky nabízet odděleně od bezvadných.

109. bod (§ 2165)

Odstavec 1

Ustanovení provádí čl. 10 odst. 1 a 4 směrnice 2019/771. Podle směrnice prodávající spotřebiteli odpovídá za jakýkoliv nesoulad, který má věc v okamžiku převzetí, a který se projeví do dvou let od okamžiku převzetí. V navrhované textaci § 2165 OZ se jednak promítá zmíněná konstrukce zvolená směrnicí 2019/771, jednak se přizpůsobuje terminologie obecné právní úpravě.

Na rozdíl od směrnice 1999/44/ES, směrnice 2019/771 požaduje, aby národní právní řády spotřebitelům umožňovaly uplatnit prostředky nápravy v případě vady, která se projeví *kdykoli* během dvou let od převzetí. Tedy i ve vztahu k vadě, která se projeví až v poslední den dvouleté doby či lhůty musí mít spotřebitel dostatek času na reklamaci. Shodně jako je tomu ve stávající úpravě, se navrhuje stanovit dobu vymezující vady, z nichž je prodávající zavázán. Práva kupujícího z vadného plnění zakládají vady, které má věc při převzetí (viz i úvodní část stávajícího § 2161 odst. 1 OZ). To však neznamená, že vada musí být již od tohoto okamžiku rozpoznatelná. Naopak, předpokládá se, že se vada často projeví až po určité době, kdy je věc užívána. Např. dojde-li u vycházkové obuvi k oddělení podrážky v důsledku jejího nedostatečného upevnění, jde i v tomto případě o vadu existující při převzetí, byť při převzetí nebyla vada okem rozpoznatelná, ale vyšla najevo až později. Prakticky jde tedy o určení, zda se má „nedostatek“ přičítat prodávajícímu, nebo naopak kupujícímu. K ulehčení důkazního postavení spotřebitele slouží rozložení důkazního břemene v navrhovaném § 2161 odst. 5 OZ.

Na rozdíl od obecné úpravy kupní smlouvy pro spotřebitele není stanovena žádná zvláštní lhůta pro vytknutí vady – platí tedy pouze obecná promlčecí lhůta v délce tří let. Přesto by spotřebitelé měli být motivováni s vytykáním vad neotálet. Bude-li spotřebitel věc reklamovat až po uplynutí dvouleté doby, bude muset unést důkazní břemeno stran skutečnosti, že se vada projevila v této dvouleté době. To může být velmi složité a nepředpokládá se, že by tak spotřebitelé činili. Prakticky by se tedy novou úpravou nemělo pro spotřebitele nic změnit.

Co se týče délky rozhodné doby pro existenci vady, je členským státům nadále ponechána možnost zachovat či zavést delší dobu (či lhůtu). Unijní normotvůrce to odůvodňuje tím, že členské státy by měly být oprávněny flexibilně zvýšit úroveň ochrany spotřebitele ve svém vnitrostátním právu. V českém právu, shodně jako v řadě jiných evropských států, je ustálená a zažitá dvouletá lhůta, a nebyl shledán důvod ji měnit. Prodloužení rozhodné doby by vyvolalo další náklady na straně prodávajících a nelze vyloučit, že by se promítly i do cen zboží.

Jde-li o věci s digitálními vlastnostmi, je třeba brát v potaz též důsledky pravidla obsaženého v § 2161a, tedy povinnost aktualizovat digitální obsah nebo službu digitálního obsahu. Ta z povahy věci nezakládá vadu existující již při převzetí. V § 2161b odst. 2 je stanoveno, po jak dlouhou dobu musí prodávající zabezpečit aktualizace. V případě, že tato povinnost nebude splněna, jedná se o vadu a kupující má právo na její nápravu.

Odstavec 2

Ustanovení pamatuje na „zabudovaný“ digitální obsah a služby digitálního obsahu, které mají být podle smlouvy poskytovány soustavně po určitou dobu.

Odstavec 3

Ustanovení vylučuje možné negativní následky opožděného vytknutí vady vzhledem k okamžiku, kdy mohla být zjištěna (§ 1921 odst. 3, § 2112 a další). Ustanovení se nijak nedotýká pravidla nejzazšího okamžiku pro vytknutí vady daného tříletou promlčecí lhůtou.

Česká republika v minulosti nevyužila regulatorní možnosti zakotvení tzv. notifikační lhůty (podle čl. 12 směrnice 2019/771 mohou členské státy stanovit, že spotřebitel musí vadu vytknout v určité době, která musí činit minimálně dva měsíce). Její využití není navrhováno ani nyní. Stanovení notifikační lhůty může v praxi vést k omezení práv spotřebitelů, neboť se vedou spory o tom, zda byla lhůta dodržena a zda vada nemohla být při potřebné péči odhalena dříve. Jak předpokládá i bod odůvodnění č. 47, absence notifikační lhůty je vhodným prostředkem pro zajištění vyššího standardu ochrany práv spotřebitelů. Možným motivačním prvkem pro spotřebitele, aby s reklamací neotáleli, je institut přerušení běhu lhůty pro vytknutí vady (i obráceného důkazního břemene) zakotvený v § 1922 odst. 2 věta druhá.

Odstavec 4

Ustanovení § 2165 bylo nutné novelizovat tak, aby jeho znění plně odpovídalo požadavkům směrnice 2019/771, konkrétně čl. 10 odst. 1. Tento článek stanoví odpovědnost prodávajícího za nesoulad, „který existuje v době dodání zboží a který se projeví do dvou let od doby dodání zboží“. Směrnice dále stanoví v čl. 10 odst. 4, že právní úprava musí být konstruována tak, aby spotřebiteli umožnila uplatnit jeho práva z vadného plnění za nesoulad, který se projevil během dvou let od dodání zboží. Tzn., že spotřebiteli nemá být dána lhůta dvou let na vytknutí vady, ale právo na vytknutí vady, která se v této době projeví. Aby nevznikalo pochyb o tom, že i na právní úpravu obsaženou v § 2165 se vztahuje pravidlo o stavění lhůt, vytkl-li spotřebitel oprávněně vadné plnění obsažené v § 1922 odst. 2, vkládá se nový odst. 4, který toto pravidlo výslovně stanovuje.

110. bod (§ 2166)

Ustanovení se navrhuje vypustit. Informační povinnost prodávajícího je duplicitní s § 13, § 15 odst. 2 a § 19 odst. 4 ZOS, kde je její porušení stíháno jako přestupek. Stávající znění § 2166 OZ navíc

nepřesně spojuje práva z vadného plnění s právy za záruky za jakost (jak je patrné z druhého odstavce).

111. bod (§ 2167 až 2171)

K § 2167

Navrhované ustanovení vymezuje případy, kdy kupující nemá právo z vadného plnění, zejména z toho důvodu, že se o vadu věci v pravém smyslu slova vůbec nejedná.

Předně jde o případ, kdy kupující vadu sám způsobil, například nevhodným zacházením s věcí. Dále se stanoví, že vadou věci není její opotřebení způsobené obvyklým užíváním nebo opotřebení již použité věci odpovídající míře jejího předchozího používání. V těchto případech se nejedná o vadu v pravém smyslu slova, neboť věc tento nedostatek při převzetí neměla (případ první), anebo jej měla a kupující s tím při uzavření smlouvy souhlasil, a tedy při převzetí odpovídala smlouvě (případ druhý). Výslovnou zmínku těchto případů se navrhuje ponechat.

Bez náhrady se navrhuje vypustit písmena a) a d). Vypuštění písmene a) je odůvodněno primárně vypuštěním § 2164 OZ, který umožňoval prodej vadných věcí jen za nižší než obvyklou cenu. Jestliže má být předmětem koupě věc, která vykazuje určitý nedostatek z hlediska obvyklých vlastností, pamatuje na tuto situaci již § 2161 odst. 4, kde je stanoven zvláštní požadavek na souhlas spotřebitele. Nejedná se tedy o vadu předmětu koupě. Písmeno d) se navrhuje vypustit z důvodu nejasnosti obsahu ustanovení (částečně může být zřejmě nahrazen doplněním ustanovení o „obráceném“ důkazním břemenu v § 2161 odst. 5 OZ).

K § 2168

Ustanovení se týká prodeje použitého zboží. Využívá se zde prostoru ponechaného pro vnitrostátní zákonodárce článkem 10 odst. 6 směrnice 2019/771, podle kterého členské státy mohou stanovit, že v případě použitého zboží mají prodávající a spotřebitel možnost dohodnout se na kratší době/lehutě, jež však nesmí být kratší než jeden rok.

K § 2169

Odstavec 1

Má-li věc vadu, má kupující v první fázi právo na její odstranění (uvedením věci do souladu se smlouvou). To může mít podobu dodání nové věci bez vady (výměna), resp. dodání chybějící věci, nebo opravy věci [srov. § 2106 odst. 1 písm. a) až c)].

Kupující má v zásadě svobodnou možnost volby mezi opravou věci a její výměnou. Možnost volby je omezena pouze tehdy, pokud by zvolený způsob nápravy byl právně či fakticky nemožný, nebo by ve srovnání s druhým dostupným způsobem obnášel pro prodávajícího nepřiměřené náklady. Tuto přiměřenost je třeba hodnotit vzhledem k druhému způsobu nápravy, nikoliv absolutně (srov. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve spojených věcech *Weber/Putz*, C-65/09 a C-87/09). Odmítnutí požadovaného způsobu nápravy odůvodňují náklady, které jsou podstatně vyšší než náklady, které by bylo třeba vynaložit na druhý možný způsob nápravy. Za nepřiměřené by bylo lze považovat žádost kupujícího o výměnu vadné věci, pakliže by její vada spočívala pouze ve vadě součástky či součásti (nefunkční klimatizace v automobilu), jejíž nápravy by bylo možné dosáhnout výměnou součástky či součásti bez toho, aby bylo nutné nahrazovat celou věc. Odstavec 1 je promítnutím čl. 13 odst. 2 a 3 směrnice 2019/771.

Odstavec 2

Prodávající může odmítnout vadu odstranit (tj. opravit nebo vyměnit věc) v případě, že oprava ani výměna věci nejsou možné, nebo by mu způsobily nepřiměřené náklady. Totéž platí, je-li jeden ze způsobů nemožný (např. prodávající již nemá stejnou věc) a druhý nepřiměřený.

Odstavec 3

Navrhuje se vyloučit ustanovení z obecné úpravy, která jsou neslučitelná s požadavky směrnice 2019/771.

K § 2170

Stávající úpravu obsaženou v § 2170 OZ se navrhuje vypustit. Výjimka pro situaci, kdy kupující před převzetím věci věděl, že věc má vadu, je nově podrobněji upravena v § 2161 odst. 4 OZ. Na případ, kdy vadu způsobil sám kupující, pamatuje nové znění navrhovaného § 2167 OZ.

Odstavec 1

Přiměřená doba pro provedení opravy nebo výměny by měla odpovídat co nejkratší době potřebné k provedení opravy nebo výměny věci. Tato doba by měla být stanovena objektivně s ohledem na povahu a složitost věci, povahu a závažnost vady a úsilí potřebné k provedení opravy nebo výměny.

Prodávající je dále povinen vadu odstranit (provést opravu či výměnu) tak, aby to kupujícímu nezpůsobilo značné obtíže. Tyto obtíže je třeba hodnotit podle povahy věci a účelu, pro který kupující věc koupil. Půjde-li například o věc, kterou spotřebitel denně používá a oprava by si vyžádala několik týdnů, a prodávající kupujícímu nenabídne náhradní řešení (např. vypůjčení jiné věci), lze mít za to, že takový postup by kupujícímu způsobil značné obtíže. Tentýž závěr je možno učinit ve vztahu k věci, již kupující potřeboval v konkrétní čas (např. stan na dovolenou).

Odstavec 1 zpracovává čl. 14 odst. 1 směrnice 2019/771.

Odstavec 2

Prodávající je povinen zajistit odstranění vady na vlastní náklady. Staví se na jisto, že tato povinnost zahrnuje převzetí věci, případně i její demontáž a montáž opravené či nové věci. Odstavec 2 je promítnutím čl. 14 odst. 2 a 3 směrnice 2019/771.

Odstavec 3

Odstavec 3 týkající se obdobného využití pravidla o úplatě za uskladnění vychází z podnětů vzešlých ze strany podnikatelů. Spotřebitelé by tak měli být motivováni, aby opravené zboží včas přebírali zpět. Úplatu je možno požadovat až po uplynutí přiměřené doby k vyzvednutí. Není vyžadováno, aby kupující věc vyzvedl bez zbytečného odkladu.

K § 2171

Stávající úpravu obsaženou v § 2171 OZ se navrhuje vypustit, neboť není slučitelná se směrnicí 2019/771. Ve vztahu k těmto věcem je možné toliko zkrátit dobu, po kterou prodávající odpovídá. Pravidlo by tedy existovalo mimo plně harmonizovanou hierarchii prostředků nápravy.

Odstavec 1

Odstavec 1 transponuje čl. 13 odst. 4 směrnice 2019/771. Jestliže oprava nebo výměna nepřinesla spotřebiteli řádnou nápravu nesouladu, má právo na přiměřenou slevu nebo na odstoupení od smlouvy. To platí zejména v případě, že prodávající opravu či výměnu neprovedl nebo je z okolností zřejmé, že je neprovede, anebo že uvedení zboží do souladu odmítl, neboť oprava ani výměna nejsou možné či by prodávajícímu způsobilily nepřiměřené náklady. Prodávající opravu nebo výměnu provede řádně pouze v případě, že tak učiní v souladu s požadavky stanovenými v § 2170 odst. 1 a 2 návrhu. Oprava nebo výměna věci nepředstavují řádnou nápravu ani v případě, kdy se vada projeví opakovaně. Otázku, kolikrátý výskyt vady již odůvodňuje posun k prostředkům nápravy v druhém stupni, bude třeba posoudit podle okolností případu. V případě hodnotných či komplexních produktů bude spravedlivé umožnit prodávajícímu ještě jeden pokus o odstranění vady.

Je-li vada podstatným porušením smlouvy, má spotřebitel právo rovnou požadovat přiměřenou slevu nebo odstoupit od smlouvy. Bude se jednat o případy, kdy vada znemožňuje řádné užívání věci a nelze očekávat, že bude přičiněním prodávajícího uspokojivě odstraněna.

Odstavec 2

V odstavci 2 je promítnut čl. 15 směrnice 2019/771, podle něhož snížení ceny musí být přiměřené k poklesu hodnoty zboží, které spotřebitel obdržel, ve srovnání s hodnotou, kterou by zboží mělo, kdyby bylo v souladu se smlouvou.

Odstavec 3

Odstavec 3 zapracovává čl. 13 odst. 5 směrnice 2019/771, podle něhož v zájmu zachování rovnováhy práv a povinností smluvních stran má mít spotřebitel právo závazek ukončit pouze v případech, kdy nesoulad není nevýznamný (angl. „*minor*“).

Kategorii „nevýznamných“ vad je třeba rozlišovat od vad, které jsou podstatným či nepodstatným porušením smlouvy (viz § 2106 a 2107 OZ). Nevýznamné vady budou podmnožinou vad, které jsou nepodstatným porušením smlouvy. Zpravidla půjde o drobné estetické vady věci, které nejsou přímo patrné. Důkazní břemeno ohledně prokázání toho, zda je vada nevýznamná, nese prodávající. Ve vztahu k těmto vadám bude moci spotřebitel v druhém stupni požadovat pouze přiměřenou slevu z kupní ceny.

Dále se navrhuje vyloučit aplikaci některých pravidel z obecné úpravy kupní smlouvy. Jde o § 2110 a 2111 OZ, které omezují právo kupujícího na odstoupení od smlouvy a na výměnu věci.

Odstavec 4

Odstavec 4 je promítnutím čl. 16 odst. 3 směrnice 2019/771.

112. až 114. bod (§ 2172)

Navrhuje se sjednotit terminologii s obecnou úpravou („vytknutí vady“). Dále se s ohledem na vypuštění § 2166 OZ navrhuje odstranit odkaz na toto ustanovení. Prodávající může k provedení opravy určit jinou osobu za podmínky, že je v místě prodávajícího nebo v místě pro kupujícího bližším. Podle § 13 ZOS je prodávající též povinen spotřebitele řádně informovat o tom, kde lze reklamaci uplatnit. Poslední větu se navrhuje vypustit. I osoba určená k provedení opravy je vázána povinností prodávajícího při poskytování nápravy – opravu musí provést v přiměřené době.

115. bod (§ 2173)

Stávající úpravu obsaženou v § 2173 se navrhuje vypustit pro duplicitu s § 19 odst. 1 ZOS, kde je tato povinnost vymezena širěji a rovněž je její porušení přestupkem.

Navrhuje se zde zakotvit pravidlo z čl. 13 odst. 6 směrnice 2019/771, podle kterého má spotřebitel právo odepřít platbu jakékoli nesplacené části ceny nebo její části do té doby, než prodávající splní své povinnosti. Toto ustanovení představuje zvláštní úpravu ve vztahu k § 2108 OZ.

116. bod (§ 2174)

Navrhuje se formulační upřesnění. Ustanovení je promítnutím čl. 21 odst. 1 směrnice 2019/771, které zakazuje omezení nebo vyloučení práv spotřebitele před tím, než spotřebitel upozorní prodávajícího na nesoulad. Vytknutí vady je třeba chápat široce. Podle § 1921 odst. 1 OZ lze vadu vytknout buď jejím označením, nebo oznámením, jak se projevuje. Spotřebitel tedy nemusí rovnou požadovat určitý způsob nápravy.

117. bod (§ 2174a a 2174b)

K § 2174a

Navrhované ustanovení transponuje požadavky směrnice 2019/771 týkající se tzv. obchodní záruky (angl. „*commercial guarantee*“). Vymezení záruky za jakost (tj. obchodní záruky) bude nově obsaženo pouze v § 2113 OZ.

V odstavci 1 jsou promítnuty formální a obsahové náležitosti záruky za jakost poskytované spotřebiteli. Jedná se o transpozici čl. 17 odst. 2 směrnice 2019/771. Spotřebiteli musí být zejména sděleny podrobnosti týkající se obsahu záruky a způsobu uplatňování práv ze záruky (včetně údajů o povinné osobě). Dále musí být spotřebitel upozorněn, že práva ze záruky existují vedle zákonných práv z vadného plnění, která spotřebiteli náleží vůči prodávajícímu, a to zdarma. Zde uvedené náležitosti budou zpravidla uvedeny v záručním listu, který má být poskytnut v textové podobě. Neznamená to však, že má poskytovatel záruky povinnost všechny tyto údaje uvádět v reklamě. Pokud o to však kupující požádá, musí mu znění záruky (včetně zmíněných údajů) poskytnout v textové podobě.

V odstavci 2 je promítnut požadavek čl. 17 odst. 3 směrnice 2019/771. Platnost záruky není vázána na splnění povinností stanovených v odstavci 1. Byť by k tomuto závěru bylo možno dospět i za pomoci obecných pravidel, pro vyloučení všech pochybností se navrhuje toto pravidlo výslovně zmínit.

K § 2174b

Ustanovení upravuje právo postihu (regres) mezi jednotlivými články dodavatelského řetězce.

Promítnut je zde článek 18 směrnice 2019/771. Podle něj platí, že odpovídá-li prodávající spotřebiteli za nesoulad, který je důsledkem konání nebo opomenutí některé osoby v předchozích člancích smluvního řetězce, má prodávající právo domáhat se nápravy ze strany odpovědné osoby ve smluvním řetězci. Týká se to i nesouladu, který vyplývá z opomenutí aktualizace, včetně aktualizace zabezpečení, která by byla nezbytná k tomu, aby věc s digitálními vlastnostmi zůstala v souladu. Určení osoby, vůči níž má prodávající právo domáhat se nápravy, a podmínky výkonu tohoto práva, jsou ponechány na vnitrostátním právu. Toto pravidlo má přispět k alokaci ekonomických důsledků odpovědnosti za vadu věci u osoby, která vadu způsobila a tím k efektivnějšímu preventivnímu působení odpovědnosti za vadu.

Návrh se inspirovuje zejména právní úpravou nizozemskou (čl. 7:25 nizozemského občanského zákoníku). Jako osobu, u níž má konečný prodávající (poslední článek řetězce) právo domáhat se nápravy, se navrhuje určit předchozí článek řetězce, tj. podnikatele, který konečnému prodávajícímu věc prodal, respektive který podle smlouvy poskytl digitální obsah nebo službu digitálního obsahu. Tento článek řetězce pak bude mít právo domáhat se nápravy u subjektu, který mu vadnou věc (vadný digitální obsah či službu) prodal (poskytl). Tak se bude postupovat v rámci řetězce vzestupně až do chvíle, dokud není právo na náhradu uplatněno vůči tomu subjektu, který vadu svým konáním nebo opomenutím způsobil, tj. proti prvotnímu původci.

Náhrada oprávněné osobě náleží ve výši účelně vynaložených nákladů na zjednání nápravy ve vztahu ke spotřebiteli. Například se tedy může jednat o peněžitou částku odpovídající nákladům na opravu věci, poskytnuté slevě nebo hodnotě zboží, odstoupil-li spotřebitel od smlouvy nebo došlo k jeho výměně.

Právo na náhradu nevznikne, věděl-li (ve smyslu § 4 odst. 2 OZ) podnikatel o vadě věci v okamžiku jejího převzetí od předchozího článku řetězce. Právo na náhradu rovněž nevznikne tehdy, pokud vadná věc nebo vadný digitální obsah či služba byly zakoupeny od předchozího článku řetězce pro jiné účely než pro další prodej spotřebitelům.

Ustanovení je kogentní povahy. Konečný prodávající ani další články smluvního řetězce, jimž svědčí právo postihu, se nemohou svého práva předem platně vzdát.

118. bod (§ 2389a až 2389u)

K novému oddílu

Směrnici 2019/770 se navrhuje transponovat v novém oddílu v rámci dílu o přenechání věci k užití jinému. Směrnice 2019/770 se vztahuje obecně na *poskytování* digitálního obsahu a služeb digitálního obsahu (mezi těmito nečiní rozdíl). Základní rozlišení činí mezi závazky, jejichž obsahem je soustavné plnění po určitou dobu, a závazky, jejichž obsahem je jednorázové plnění, případně opakované jednorázové plnění. Za základ transpoziční úpravy se navrhuje vzít úpravu závazků se soustavným plněním po určitou dobu, jejichž předmětem plnění je digitální obsah. Pravidla pro jednorázové plnění se navrhuje stanovit jako zvláštní (§ 2389f). Působnost na služby digitálního obsahu se navrhuje rozšířit samostatným ustanovením (§ 2389t).

K § 2389a

Odstavec 1

Ustanovení vymezuje působnost nového oddílu. Pravidla zde obsažená se použijí na každou smlouvu, jejímž předmětem je úplatné zpřístupnění digitálního obsahu k užívání pro vlastní potřebu. Vycházíme-li z předpokladu, že je digitální obsah věcí, svou podstatou by takový závazek mohl být klasifikován jako nájem, a tudíž by bylo vhodnější úpravu zařadit pouze do pododdílu tohoto smluvního typu, neboť nestanoví vzájemná práva a povinnosti charakterizující zvláštní smluvní typ, ale pouze některá zvláštní pravidla daná předmětem plnění. S ohledem na specifickou digitálního obsahu danou zejména jeho častým spojením s právem duševního vlastnictví se navrhuje zakotvit právní úpravu mimo oddíl o nájmu i mimo oddíl o licenci.

Základní pravidla o poskytování digitálního obsahu a služeb digitálního obsahu se navrhuje zakotvit i pro jiné než spotřebitelsko-podnikatelské vztahy. Tato pravidla zohledňují komplexnost digitálních produktů a reagují na skutečnost, že pro jejich uživatele může být velmi obtížné prokazovat některé skutečnosti. Jeví se tedy spravedlivým tuto povinnost přenést na jejich poskytovatele, který by měl jakožto odborník disponovat potřebnými znalostmi, know-how a technologiemi. Pokud jde o práva z vadného plnění, návrh v obecné rovině specifickou úpravu nestanoví a spoléhá se na pravidla obsažená v § 1923 OZ.

Ve vymezení smluvního typu je zakotvena i definice digitálního obsahu. Navržená definice vychází z čl. 2 odst. 1 směrnice 2019/770 a čl. 2 odst. 6 směrnice 2019/771. Digitálním obsahem jsou data vytvořená a poskytovaná v digitální podobě. Zahrnuje například video soubory, audio soubory, hudební soubory, počítačové programy, aplikace, digitální hry, e-knihy a ostatní elektronické publikace.

Odstavec 2

Zdůrazňuje se, že v případech, kdy užívání digitálního obsahu vyžaduje i oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví, je třeba postupovat i podle právní úpravy licence. To je případ zejména autorskoprávně chráněných softwarů a databází. V takovém případě se bude jednat o smlouvu smíšenou. Ve vztahu k užívání digitálního obsahu pro vlastní potřebu však bude mít licence zpravidla vedlejší charakter.²²

²² Srov. např. rozhodnutí německého Spolkového soudního dvora ze dne 15. 11. 2006, XII ZR 120/04. Zde se uvádí, že „[a]utorskoprávní ochrana počítačového programu svěřeného uživateli k užívání musí být oddělena (...). Nehraje žádnou roli v právní povaze smlouvy o nájmu softwaru. Účelem smlouvy o nájmu software je umožnit uživateli užívat počítačový program, ať už je chráněn autorským právem, či nikoli. U chráněného programu je samozřejmě vyžadováno ujednání o výkonu autorských práv jako právo na reprodukci, překlad či distribuci (...). Ve zbytku musí odpovědnost za vady počítačového programu autorskoprávně chráněného a nechráněného softwaru podléhat stejným pravidlům, neboť tato otázka nesouvisí s autorským právem.“ [body 20 a 21].

K § 2389b

Odstavec 1

Čas plnění je ponechán na ujednání stran, není-li však takového ujednání, má poskytovatel povinnost začít plnit bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy (čl. 5 odst. 2 směrnice 2019/770).

Odstavec 2

Ustanovení zakotvuje pravidlo z čl. 5 odst. 2 směrnice 2019/770. Podle něj je digitální obsah uživateli „zpřístupněn“, je-li uživateli přístupný, a to i prostřednictvím technického (fyzického i virtuálního) nástroje, který si k tomu uživatel zvolil, a poskytovatel již nemusí činit žádné další kroky k tomu, aby jej uživatel mohl užívat. Tímto technickým zařízením může být například elektronická platforma nebo cloudové úložiště. Poskytovatel by neměl být odpovědný za případné selhání tohoto technického zařízení, provozuje-li jej třetí osoba a uživatel si jej zvolil. To však neplatí, má-li poskytovatel nad tímto zařízením kontrolu nebo existuje-li tu smluvní vztah mezi poskytovatelem a třetí osobou provozující technické zařízení anebo jedná-li se o jedinou možnost, kterou mu poskytovatel k přístupu nabídl. V takovém případě poskytovatel odpovídá i za to, že bude mít uživatel přístup k tomuto technickému zařízení, a tedy i k digitálnímu obsahu.

Odstavec 2

Poslední odstavec zakotvuje pravidlo ze směrnice 2019/770, že důkazní břemeno stran skutečnosti, zda byl digitální obsah uživateli zpřístupněn, nese poskytovatel (čl. 12 odst. 1). Vychází se z předpokladu, že pro uživatele by takový důkaz mohl být vzhledem ke složitosti předmětu těžko opatřitelný.

K § 2389c

Při soustavném plnění po určitou dobu odpovídá poskytovatel uživateli, že je digitální obsah bez vad po dobu trvání závazku. Směrnice 2019/770 v této souvislosti uvádí, že krátkodobé výpadky nemusí být považovány za vadu, jsou-li jen zanedbatelné a nevyskytují-li se opakovaně (bod odůvodnění č. 51). Ustanovení transponuje čl. 7 a čl. 11 odst. 3 směrnice 2019/770.

Druhý odstavec transponuje pravidlo z čl. 8 odst. 4 směrnice 2019/770. Nedohodnou-li se strany jinak, má být digitální obsah poskytován v nejnovější verzi dostupné v době uzavření smlouvy.

K § 2389d

Jedním ze stěžejních ustanovení směrnice 2019/770 je povinnost poskytovatele zabezpečit aktualizace digitálního obsahu. Tato povinnost zohledňuje specifčnost digitálních produktů a skutečnost, že se digitální prostředí může neustále měnit. Povinnost aktualizace může mít různou povahu.

Předně jde o aktualizaci, již si strany ujednaly ve smlouvě. Ta se může vztahovat jak k udržování ujednaných vlastností (tj. odstraňování odhalených nedostatků), tak k rozšíření o nové funkcionality či vlastnosti („upgrade“). Není-li digitální obsah aktualizován, jak bylo ujednáno, jedná se o jeho vadu a uživatel má práva z vadného plnění. To platí i v případě, že je aktualizace provedena vadně nebo je neúplná. Ustanovení zpracovává čl. 7 písm. d) směrnice 2019/770.

Bez ohledu na to, zda byla aktualizace ujednána, je poskytovatel vždy povinen zabezpečit aktualizace alespoň v tom rozsahu, aby byl digitální obsah bez vad po celou dobu, po kterou má být poskytován.

Poskytovatel musí uživatele upozornit na dostupné aktualizace a poučit jej o důsledcích, které jejich neprovedení může mít. Jedná se o transpozici čl. 8 odst. 2 písm. a) směrnice 2019/770.

Uživatel se může rozhodnout digitální obsah neaktualizovat a ponechat jej v původní podobě. V takovém případě již poskytovatel neodpovídá za vady, které se vyskytnou v důsledku chybějící aktualizace; to samé platí v případě, že uživatel opomene aktualizaci včas provést. Odpovědnost

poskytovatele však zůstane zachována, jestliže uživatele nedostatečně poučil o následcích neprovedení aktualizace. Odstavec 3 je promítnutím čl. 8 odst. 3 směrnice 2019/770.

K § 2389e

Ustanovení upravuje otázku důkazního břemene v případě výskytu vady. V praxi může být pro uživatele, který není v dané oblasti profesionál, obtížné (ne-li nemožné) prokázat, že má digitální obsah vadu, z níž je poskytovatel zavázán. Naopak poskytovatel by měl jakožto odborník disponovat potřebnými znalostmi, know-how a technologiemi potřebnými k tomuto zjištění. S ohledem na specifickou a složitost digitálních produktů směrnice 2019/770 stanoví, že důkazní břemeno stran existence vady, která se vyskytla v ujednané době, nese poskytovatel digitálního obsahu (čl. 12 odst. 3).

Vada digitálního obsahu může mít svou příčinu i na straně uživatele, zejména užívá-li jej s nevhodným hardwarem, softwarem nebo síťovým připojením. Poskytovatel tedy může domněnku vyvrátit, prokáže-li, že uživatel nemá potřebné technické vybavení nezbytné k bezvadnému fungování digitálního obsahu, ačkoli jej na jeho potřebu před uzavřením smlouvy *jasně a srozumitelně* upozornil. Pokud se pokusíme o určité zobecnění judikatury Soudního dvora EU k požadavku jasného a srozumitelného upozornění ve vztahu ke spotřebitelům, je patrně třeba vycházet z toho, že má být vykládán široce ve prospěch spotřebitele. Posuzování jasnosti a srozumitelnosti nemůže být omezeno na pouhou srozumitelnost z formálního a gramatického hlediska. Je třeba posoudit, zda jsou informace podány takovým způsobem, který umožňuje průměrnému spotřebiteli, tj. běžně informovanému a přiměřeně pozornému a obezřetnému spotřebiteli, vyhodnotit jejich obsah. Jako rozumný se jeví výklad v odborné literatuře, podle kterého povinnost podat informaci jasným a srozumitelným způsobem znamená, že průměrný spotřebitel musí být schopen pochopit informaci bez podstatného úsilí, a především bez nutnosti vyhledat právní poradenství (viz *Jansen N., Zimmermann R.: Commentaries on European Contract Laws*, Oxford University Press [2018], s. 429).

K ověření dostatečnosti digitálního prostředí je uživatel povinen poskytnout součinnost. Protože takový postup může narušovat soukromí uživatele, je povinnost součinnosti omezena jen na technicky dostupné prostředky, které jsou pro uživatele co nejméně rušivé. Bod odůvodnění č. 60 směrnice 2019/770 k tomu uvádí, že to lze provést například odesláním automaticky generovaných hlášení o incidentech nebo o internetovém připojení uživatele. Virtuální přístup poskytovatele k digitálnímu prostředí uživatele lze požadovat jen ve výjimečných případech, kdy po vyčerpání všech ostatních odůvodněných prostředků neexistuje žádný jiný způsob, jak toto ověření provést.

V případě, že uživatel odmítne součinnost poskytnout, přestože k tomu není zákonný důvod, domněnka podle odstavce 1 se nepoužije a bude na uživateli, aby prokázal, že má digitální obsah vadu, z níž je poskytovatel zavázán.

K § 2389f

Směrnice 2019/770 činí základní rozdíl mezi závazky, jejichž předmětem je soustavné plnění po určitou dobu, a závazky, jejichž předmětem je jednorázové plnění. Pro jednorázové plnění se navrhuje stanovit odchylky v samostatném ustanovení.

Jednorázové plnění (angl. „*single act of supply*“) je podle směrnice 2019/770 charakterizováno tím, že jde o jediný akt poskytnutí (zprístupnění), jímž spotřebitel (zpravidla) nabývá časově neomezenou možnost digitální obsah užívat (bod odůvodnění č. 56). Není však vyloučeno ani jednorázové plnění služby digitálního obsahu.

V případech, kdy je digitální obsah zachycen na hmotném nosiči (CD, DVD apod.), může být závazek klasifikován jako koupě. Jestliže však hmotný nosič chybí, není otázka smluvního typu v našem právním řádu jednoznačně řešena a (patrně) půjde o nepojmenovanou smlouvu. V této souvislosti je možno zmínit některá řešení zahraniční, např. rakouské a německé, které i takové transakce klasifikují jako koupi. Mimo jiné je poukazováno na skutečnost, že užití tohoto obsahu je ve výsledku možné

pouze prostřednictvím určitého hmotného nosiče.²³ Nabyvatel má také často možnost si daný obsah existující dosud jen v digitální podobě na hmotný nosič převést (např. vytištěním knihy, uložením hudebních souborů na datový nosič). Takový přístup předkladatel hodnotí jako smysluplný, neboť je toho názoru, že transakce shodné povahy lišící se pouze způsobem poskytnutí digitálního obsahu by měly být klasifikovány stejně. Konečně je to z hlediska uživatelského logický přístup. Při volbě vhodného řešení úpravy jednorázových transakcí však byla zohledněna legislativně technická přehlednost a srozumitelnost textu, jakož i výhrady z řad tuzemské odborné veřejnosti k výše naznačenému pojetí. V části týkající se jen spotřebitelských smluv by musela být řada dosti podrobných ustanovení upravena duplicitně, případně by muselo být využito uživatelsky nepřiliš přívětivých odkazů. Dále by daná regulace mohla působit matoucím dojmem ve vztahu k pododdílu o prodeji zboží v obchodě, který se vztahuje pouze na hmotné movité věci. S ohledem na řadu odlišností v obsahu směrnice 2019/770 a směrnice 2019/771 ani nelze uvažovat o vytvoření jedné spotřebitelské kapitoly (resp. pododdílu).

Odstavec 1

Ustanovení vymezuje jednorázové plnění. Podle bodu odůvodnění č. 56 směrnice 2019/770 půjde především o případy, kdy uživatel po zpřístupnění nabývá časově neomezenou možnost digitální obsah užívat (typicky „koupě“). O jednorázové plnění jde i v případech, kdy je jednorázově plněno opakovaně (nikoli však soustavně).

Na otázky neupravené zvláště v odstavcích 2 až 4 se obdobně použije úprava soustavného poskytování digitálního obsahu.

Odstavec 2

Rozdíl mezi soustavným plněním po určitou dobu a jednorázovým plněním se projevuje v odpovědnosti poskytovatele. V případě jednorázového plnění odpovídá zásadně pouze za vady, které měl digitální obsah v okamžiku, kdy byl uživateli zpřístupněn. Jedná se o transpozici čl. 11 odst. 2 směrnice 2019/770.

Odstavec 3

Ustanovení upravuje důkazní břemeno stran existence vady v okamžiku zpřístupnění. V praxi může být pro uživatele, který není v dané oblasti profesionál, obtížné (ne-li nemožné) prokázat, že byl digitální obsah vadný již při zpřístupnění. Naopak poskytovatel by měl jakožto odborník disponovat potřebnými znalostmi, know-how a technologiemi potřebnými k tomuto zjištění. Projeví-li vada do jednoho roku od zpřístupnění digitálního obsahu, presumuje se, že byl digitální obsah již s vadou poskytnut. Uživatele však nadále tíží důkazní břemeno stran existence vady, tj. musí prokázat, že digitální obsah není v souladu se smlouvou, vykazuje nedostatek. Jedná se o transpozici čl. 12 odst. 2 směrnice 2019/770.

Odstavec 4

Při jednorázovém plnění je dotčena i povinnost zabezpečit aktualizace. Poskytovatel musí vždy zajistit alespoň to, že si digitální obsah uchová vlastnosti, které měl při zpřístupnění, i po určitou dobu po tomto okamžiku. Vzhledem k rozmanitosti produktů, na které tato právní úprava dopadá, nelze dost dobře stanovit pevnou dobu, po kterou by měl prodávající nezbytnou aktualizaci zabezpečovat. Směrnice 2019/770 tedy pracuje s neurčitým pojmem „rozumného očekávání“ spotřebitele. V konkrétním případě je třeba přihlídnout k povaze a účelu digitálního obsahu, k okolnostem případu, obchodním zvyklostem a praxi zúčastněných stran. Často se tato doba bude rovnat době dvou let, v níž může uživatel vytknout vady předmětu plnění. Jde-li o bezpečnostní aktualizace,

²³ Srov. S. Lorenz, in: Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, vol. 3, C. H. Beck, München, 2012, § 474, č. 10.

připadá v úvahu i období delší (bod odůvodnění č. 47). Ustanovení transponuje čl. 8 odst. 2 písm. b) směrnice 2019/770.

K § 2389g

Odstavec 1

Ve zvláštním pododdílu se navrhuje upravit specifika pro spotřebitelsko-podnikatelské vztahy.

Odstavec 2

Směrnice 2019/770 se obecně vztahuje na úplatné závazky, z nichž je spotřebitel povinen zaplatit cenu (v penězích). Úplata může být poskytnuta i formou poukázky nebo kupónu, které vyjadřují také peněžitou hodnotu. V praxi existují obchodní modely, v nichž je digitální obsah poskytován výměnou za osobní údaje spotřebitele. Nová pravidla by tedy měla dopadat také na tyto smlouvy. Příkladem může být založení účtu na sociální síti, kdy výměnou za službu digitálního obsahu poskytuje údaje o svém pohybu na síti. Za odměnu však nejsou považovány osobní údaje, které poskytovatel shromažďuje pouze pro účely poskytování dané služby nebo pro splnění svých zákonných povinností. Toto rozšíření se navrhuje zakotvit pouze pro spotřebitelské vztahy.

Zvláštní povaha protiplnění poskytovaného uživatelem se promítá v nemožnosti aplikovat některá pravidla tohoto oddílu, která jsou spjata s placením ceny (např. právo na slevu). Nepoužije se také pravidlo o nemožnosti odstoupit od smlouvy jen pro nevýznamnou vadu.

Odstavec 3

Ustanovení transponuje čl. 2 odst. 2 směrnice 2019/770. Toto ustanovení rozšiřuje působnost úpravy i na smlouvy o zhotovení digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, tedy smlouvy o dílo (viz i § 2639 a násl. OZ). Relevantní je aplikace ustanovení o jednorázovém plnění.

Odstavec 4

Promítá se čl. 3 odst. 4 směrnice 2019/770 vymežující působnost vůči směrnici 2019/771.

K § 2389h

Ustanovení promítá pravidla z čl. 13 směrnice 2019/770. Harmonizováno je, obdobně jako je tomu v případě koupě zboží směrnicí 2011/83, právo spotřebitele odstoupit od smlouvy pro prodlení poskytovatele se zpřístupněním digitálního obsahu. Směrnice 2019/770 stanoví poněkud odlišný režim, neboť zohledňuje, že zde nedochází plnění fyzického předmětu. V případě, že je digitální obsah poskytován na hmotném nosiči, pravidla podle § 2389h se neuplatní a prosadí se režim zboží (§ 2159 a 2159a).

K § 2389i

Ustanovení zakotvuje požadavky řádného plnění. Poskytovatel odpovídá uživateli, že digitální obsah bude po celou ujednanou dobu poskytován řádně, tj. bez vad. Směrnice 2019/770 v této souvislosti uvádí, že krátkodobé výpadky v poskytování nemusí být považovány za vadu, jsou-li jen zanedbatelné a nevyskytují-li se opakovaně (bod odůvodnění č. 51).

Odstavec 1

Ustanovení vymezuje tzv. subjektivní požadavky souladu se smlouvou. Jde o transpozici čl. 7 směrnice 2019/770. Digitální obsah musí předně splňovat požadavky, které si poskytovatel s uživatelem ujednali. Mezi tyto požadavky může patřit mimo jiné rozsah, kvalita (jakost) a jiné ujednané vlastnosti. Dále musí být poskytován s ujednaným příslušenstvím, včetně návodu k instalaci a uživatelské podpory. Sem spadají i případné vlastnosti digitálního obsahu, jež poskytovatel sdělit uživateli před uzavřením smlouvy v rámci informační povinnosti podle § 1820 OZ a které se podle § 1822 OZ staly součástí jejich smluvního ujednání. Článek 7 písm. d) směrnice 2019/770 – dodání aktualizací – není v tomto odstavci transponován; požadavek směrnice je zohledněn v navrhovaném

§ 2389d.

Odstavec 2

V tomto ustanovení jsou upraveny tzv. objektivní požadavky souladu se smlouvou. Jde o transpozici čl. 8 odst. 1 směrnice 2019/770.

Vedle požadavků, které si strany ujednaly, musí mít digitální obsah obvyklé vlastnosti digitálního obsahu téhož druhu, které může uživatel očekávat. Tím je zákonem suplována dohoda stran. Soulad by měl být posuzován mimo jiné s ohledem na účel, pro který by se digitální obsah téhož druhu obvykle použil, na to, zda je poskytován spolu s příslušenstvím a návody, které může uživatel rozumně očekávat, nebo zda odpovídá zkušební verzi nebo náhledu, které poskytovatel uživateli poskytl před uzavřením smlouvy. Digitální obsah by rovněž měl mít takové vlastnosti a výkonnostní parametry, které jsou obvyklé pro digitální obsah téhož druhu a které může uživatel rozumně očekávat vzhledem k povaze digitálního obsahu a s ohledem na jakékoli veřejné prohlášení učiněné poskytovatelem nebo v jeho zastoupení anebo jinými osobami v témže smluvním řetězci.

Článek 10 směrnice 2019/770 se navrhuje transponovat v rámci písmene a). Směrnice 2019/770 ve vztahu k právním vadám stanoví, že v případě, že práva třetí strany brání nebo omezují použití digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu podle čl. 7 a 8 (kritéria souladu se smlouvou), členské státy musí zajistit, aby měl spotřebitel právo na nápravu nesouladu podle čl. 14, ledaže je v takovém případě smlouva podle národního práva neplatná nebo může spotřebitel odstoupit od smlouvy. Podle § 1920 OZ musí být předmět plnění prostý také právních vad. V případě digitálního obsahu a služeb digitálního obsahu přichází v úvahu zejména nedostatečné oprávnění poskytovatele z hlediska autorských práv.

Odstavec 3

Zde se stanoví výjimka z vázanosti poskytovatele digitálního obsahu veřejnými prohlášeními, zejména reklamou. Jde o transpozici čl. 8 odst. 1 písm. b) směrnice 2019/770.

Odstavec 4

Strany si mohou ujednat, že digitální obsah tyto obvyklé vlastnosti mít nebude. Poskytovatel však musí před uzavřením smlouvy uživatele výslovně upozornit na tyto nedostatky a ujednání musí být učiněno výslovně a zvlášť (tj. není kryto paušálním konsensem s všeobecnými obchodními podmínkami). V praxi je možné tento požadavek splnit aktivním zaškrtnutím příslušného políčka či podobnou funkcí (tj. nikoli v režimu opt-out).

K § 2389j

Ustanovení transponuje čl. 9 směrnice 2019/770. Obdobně jako je tomu u spotřebitelské kupní smlouvy, i v případě služeb digitálního obsahu je poskytovatel odpovědný za jejich instalaci, respektive jejich integraci do digitálního prostředí uživatele. Tím je třeba rozumět jejich propojení s hardwarovým a softwarovým vybavením uživatele, včetně síťového připojení.

K § 2389k

Odstavec 1 vymezuje okruh vad, z nichž je poskytovatel zavázán. Je třeba rozlišovat mezi soustavným plněním a jednorázovým plněním. Soustavné plnění předpokládá bezvadnost po celou dobu trvání závazku. Je-li digitální obsah poskytován formou jednorázového plnění, požaduje směrnice 2019/770, aby poskytovatel odpovídal za vady, které se vyskytnou v době dvou let (čl. 11 odst. 2 alinea 2). Shodně jako v případě koupě zboží i zde není zvlášť limitována lhůta pro vytknutí vady – podléhá tedy obecnému tříletému promlčení. Druhý odstavec vylučuje uplatnění následků opožděné notifikace vady plynoucí z obecné úpravy.

K § 2389l

Ustanovení upravuje práva z vadného plnění. Oproti hierarchii navržené pro spotřebitelskou koupi není v případě digitálních produktů rozlišováno mezi odstraněním vady opravou a výměnou (to je ponecháno na volbě poskytovatele).

K § 2389m

Přechod k prostředkům nápravy z druhého stupně je v zásadě shodný jako v případě koupě zboží. Odlišné je pravidlo týkající se opětovného výskytu vady. Zatímco v případě směrnice 2019/771 je zvolen obecnější pojem, který je třeba interpretovat v závislosti na konkrétních okolnostech (viz důvodová zpráva k § 2171), v případě směrnice 2019/770 má přesun k prostředkům nápravy z druhého stupně znamenat již projev či výskyt jakékoli další (tj. jedné) vady po opravě či výměně. V tomto směru není česká jazyková verze přesná, neboť u obou směrnic obsahuje téměř shodnou formulaci²⁴. Rozdíl je patrný z jiných jazykových verzí.²⁵ Jde o transpozici čl. 14 směrnice 2019/770.

Druhý odstavec obsahuje pravidla týkající se určení přiměřené slevy. Obecně platí, že má odpovídat znehodnocení digitálního obsahu vadou. Jestliže je digitální obsah poskytován po určitou dobu (např. 2 roky) a vada se projevuje pouze její část (např. 1 měsíc), určí se výše slevy poměrně k celkové ceně. Tato sleva uživateli náleží i v případě, že závazek z důvodu vady ukončí. Ustanovení transponuje čl. 16 odst. 1 alinea 2 a čl. 17 odst. 3 směrnice 2019/770.

K § 2389n

Ustanovení upravuje některé povinnosti stran v případě, že uživatel odstoupí od smlouvy podle § 2389m odst. 1. Jedná se o transpozici čl. 16 odst. 3 a 4 směrnice 2019/770.

V odstavci 1 se stanoví povinnosti poskytovatele stran obsahu, který byl uživatelem vytvořen při užívání digitálního obsahu. Kromě výjimek uvedených v písmenech a) až d) nesmí poskytovatel tento obsah užívat. Co se týče osobních údajů uživatele, které poskytovatel získal při užívání služby digitálního obsahu, postupuje poskytovatel podle relevantních právních předpisů (tj. GDPR a spol.). Práva na výmaz údajů a jejich přenositelnost nejsou touto úpravou nijak dotčena.

V odstavci 2 se stanoví právo uživatele na vydání obsahu, který vytvořil při užívání digitálního obsahu, nebo které jeho prostřednictvím uchovával (např. upravené video soubory, fotografie).

V odstavci 3 se stanoví právo podnikatele zabránit uživateli/spotřebiteli v užívání digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, pokud uživatel/spotřebitel od smlouvy odstoupil, není v občanském zákoníku výslovně zakotveno. Podle platné legislativy lze dovozovat, že odstoupí-li uživatel/spotřebitel od smlouvy, a i po zrušení závazku pokračuje v užívání digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, vzniká na jeho straně bezdůvodné obohacení bez právního důvodu. Z platné úpravy však nelze jednoznačně dovodit právo podnikatele spotřebiteli v užívání digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu zabránit.

Předkladatel je toho názoru, že právní úprava dotýkající se práv a povinností spotřebitelů i podnikatelů by měla být jasná a určitá. Z tohoto důvodu se navrhuje doplnit nový odstavec, který výslovně stanoví, že pokud uživatel/spotřebitel odstoupí od smlouvy o poskytování digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu, má podnikatel právo uživateli/spotřebiteli zabránit

²⁴ Viz. čl. 14 odst. 4 písm. c) směrnice 2019/770: „navzdory snaze obchodníka o uvedení digitálního obsahu nebo digitální služby do souladu dojde k nesouladu“ a čl. 13 odst. 4 písm. b) směrnice 771/2019: „navzdory snaze prodávajícího uvést zboží do souladu dojde k nesouladu“.

²⁵ Např. anglická: „a lack of conformity appears despite the trader's **attempt** to bring the digital content or digital service into conformity“ vs. „a lack of conformity appears despite the seller **having attempted** to bring the goods into conformity“, německá: „eine Vertragswidrigkeit tritt trotz des Versuchs des Unternehmers ein, den vertragsgemäßen Zustand der digitalen Inhalte oder digitalen Dienstleistungen herzustellen“ vs. „eine Vertragswidrigkeit tritt auf, obwohl der Verkäufer versucht hat, den vertragsgemäßen Zustand der Waren herzustellen“.

v používání digitálního obsahu nebo služby digitálního, a to zejména tím, že mu digitální obsah nebo službu digitálního obsahu znepřístupní nebo že mu deaktivuje jeho uživatelský účet. Toto právo plyne z čl. 13 odst. 8 revidované směrnice 2011/83, rovněž čl. 16 odst. 5 směrnice 2019/770.

K § 2389o

Odstavec 1

Ustanovení stanoví povinnost uživatele odevzdat hmotný nosič, který mu byl spolu s digitálním obsahem odevzdán. Jde o transpozici čl. 17 odst. 2 směrnice 2019/770.

Odstavec 2

Výslovně se upravuje povinnost uživatele/spotřebitele zdržet se používání digitálního obsahu nebo služby digitálního obsahu a jejich poskytování třetí osobě v případech, kdy uživatel/spotřebitel využije své právo od smlouvy odstoupit.

K § 2389p

Ustanovení transponuje čl. 18 směrnice 2019/770. Jde o harmonizaci pravidel pro vypořádání stran po ukončení závazku z důvodu vadného plnění.

K § 2389q

Ustanovení stanoví podmínky změny digitálního obsahu (čl. 19 směrnice 2019/770). Jiné změny digitálního obsahu, než kterými jsou aktualizace podle § 2389d, je třeba ve smlouvě zvlášť ujednat a dodržet podmínky stanovené v tomto ustanovení. Pravidla o změně digitálního obsahu se nevztahují na případy, kdy je změna činěna na základě nové smlouvy uzavřené mezi stranami.

Předně musí být ve smlouvě pro takovou změnu ujednán spravedlivý důvod. Ten může být dán například potřebnými technickými změnami s ohledem na přizpůsobení digitálního obsahu novému technickému prostředí nebo zvýšenému počtu jeho uživatelů. Změna musí být pro uživatele zdarma a musí mu být včas oznámena.

V případě, že by se změna negativně projevila na užívání digitálního obsahu, má uživatel právo závazek vypovědět (odstavec 2), ledaže mu poskytovatel umožní ponechat si bezvadný digitální obsah i beze změny (odstavec 3). Na změnu musí být uživatel upozorněn v textové podobě v přiměřené době před provedením změny a musí být poučen o svém právu vypovědět závazek nebo si digitální obsah ponechat beze změny [odstavec 1 písm. d)].

Odstavec 4 transponuje čl. 3 odst. 6 alinea 2.

K § 2389r

Ustanovení transponuje čl. 20 směrnice 2019/770 o právu postihu.

K § 2389s

V odstavci 1 se navrhuje upravit pravidla pro vyloučení povinnosti poskytovatele zabezpečit aktualizace digitálního obsahu, která vyplývá z obecné úpravy. Jde o transpozici čl. 8 odst. 2 písm. a) a čl. 8 odst. 5 směrnice 2019/770.

Předem nelze vyloučit práva spotřebitele, která mu plynou z úpravy poskytování digitálního obsahu. Jde o transpozici čl. 22 odst. 1 směrnice 2019/770.

K § 2389t

Ustanovení rozšiřuje působnost oddílu i na smlouvy, jejichž předmětem je poskytování služby digitálního obsahu. Současně se v textu navrhuje vymežit službu digitálního obsahu.

K § 2389u

Ustanovení zakotvuje výjimky z působnosti směrnice 2019/770 (čl. 3 odst. 5).

Výjimku upravenou v čl. 3 odst. 5 písm. a) směrnice 2019/770 se transponovat nenavrhuje. Působnost transpoziční úpravy je v § 2389t rozšířena jen na *služby digitálního obsahu*. Je zřejmé, že na poskytování služeb, které nejsou službami digitálního obsahu, regulace nedopadá.

Písmeno a) vylučuje z působnosti úpravy poskytování služeb elektronických komunikací, které jsou zvláště upraveny v samostatném zákoně. Ustanovení tohoto oddílu však dopadají na tzv. interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech. Jedná se o služby, které umožňují komunikaci mezi osobami prostřednictvím internetu (jako je například elektronická pošta či chat).

Písmeno b) vylučuje z působnosti úpravy poskytování zdravotních služeb ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU. Ustanovení o tohoto oddílu však dopadají na služby digitálního obsahu (digitální obsah), které představují zdravotnický prostředek, jako jsou například zdravotnické aplikace, jestliže uživatel může tento zdravotnický prostředek získat bez lékařského předpisu nebo jej neposkytuje zdravotnický pracovník.

Písmeno c) vylučuje z působnosti úpravy poskytování služeb hazardních her, loterií a sázek.

Písmeno d) vylučuje z působnosti úpravy poskytování finančních služeb (viz § 1841 OZ).

Písmeno e) vylučuje z působnosti úpravy poskytování svobodného a „open source“ softwaru, u něhož je otevřeně sdílen zdrojový kód a uživatelé mohou tento software nebo jeho pozměněné verze svobodně prohlížet, užívat, měnit a dále šířit, který poskytován zdarma, případně jsou-li získávané osobní údaje uživatelů využívány pouze pro účely zlepšování bezpečnosti, kompatibility nebo interoperability tohoto softwaru.

Písmeno f) vylučuje z působnosti úpravy poskytování (služeb) digitálního obsahu, které jsou poskytovány veřejnosti jako součást uměleckého představení nebo jiné akce, například digitální kinematografické promítání nebo audiovizuální divadelní představení. Ustanovení tohoto oddílu se však použijí, je-li služba digitálního obsahu (či obsah) poskytována prostřednictvím přenosu signálu (např. digitální televize).

Písmeno g) vylučuje z působnosti úpravy poskytování informací, které jsou předmětem ochrany práva autorského, podle § 14a zákona o svobodném přístupu k informacím.

Pravidlo upravené v odstavci 2 míří na případy, kdy je digitální obsah (či služba digitálního obsahu) poskytován v „balíčku“ s různými dalšími službami či zbožím. Například se může jednat o koupi elektronického vybavení a poskytování služby digitální televize. Ustanovení o poskytování digitálního obsahu se použijí pouze na tu část smlouvy (závazku), která se týká poskytování (služby) digitálního obsahu.

119. bod (§ 2524 odst. 2)

Viz níže důvodovou zprávu k § 2531 odst. 3.

120. bod (§ 2525 odst. 5)

Ustanovení se uvádí do souladu s terminologií § 1819 OZ.

121. bod (§ 2530)

Ustanovení § 2530 odst. 3 OZ je nepřesné, neboť neodpovídá znění čl. 10 odst. 3 směrnice, dále je duplicitní k poslední větě § 2530a odst. 1 OZ.

122. a 123. bod (§ 2531 odst. 1)

Změna ceny zájezdu, která je upravena v předchozím § 2530 a násl. OZ, je také změnou závazku. S ohledem na uvedené je vhodné nadpis § 2531 OZ zpřesnit.

Pojem „nepodstatný“ navozuje dojem, že se jedná o souvislost s tzv. podstatnými a nepodstatnými náležitostmi smlouvy, přičemž podstatné jsou pouze takové náležitosti, které jsou nezbytné k tomu, aby vznikla smlouva (§ 1732 odst. 1 OZ). Okruh nepodstatných náležitostí by tedy byl značně široký.

K takovému cíli směrnice 2015/2302 nesměruje, přičemž se jedná o velký významový posun, který jde k tíži zákazníků. V praxi by to mohlo vést jednak k nejistotě, případně až ke zneužívání pořadatelů k v podstatě libovolným jednostranným změnám závazku ze smlouvy. Kromě toho by tyto situace neměly být ztotožňovány s podstatnými vadami zájezdu podle § 2538 odst. 1 OZ. S ohledem na uvedené se navrhuje hovořit o „nevýznamné“ změně.

124. bod (§ 2531 odst. 4)

Zákonem č. 111/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, vložené ustanovení § 2531 odst. 4 OZ požaduje, aby se změnou některých hlavních náležitostí potvrzení o zájezdu podle § 2527 OZ a některých dalších náležitostí potvrzení o zájezdu podle § 2528 odst. 1 písm. b) až d) a f) OZ zákazník souhlasil výslovně. Jedná se o nepřesnou transpozici čl. 6 odst. 1 věty první směrnice 2015/2302. Uvedená věta směrnice se týká předmluvních informací a jejím cílem je zajistit, aby informace uvedené v nabídce pořadatele byly závazné a nemohly být před uzavřením smlouvy pořadatelem měněny, aniž by s tím zákazník výslovně souhlasil. Ustanovení § 2531 odst. 4 OZ se ovšem týká smlouvy o zájezdu, nikoli předmluvních informací, proto ustanovení jde nad rámec požadavku čl. 6 odst. 1 směrnice.

Druhá věta transponuje druhou větu čl. 6 odst. 1 směrnice 2015/2302. Podle bodu odůvodnění č. 26 si pořadatel zájezdu může vyhradit právo některé náležitosti zájezdu ještě ve fázi před uzavřením smlouvy změnit. Tyto změny musí být komunikovány zákazníkovi jasným, srozumitelným a zřetelným způsobem.

125. bod (§ 2534)

Úprava je navrhována v zájmu sjednocení s pojmoslovím užitým v § 2536a OZ.

126. a 127. bod (§ 2549, § 2549a)

Ustanovení § 2549 OZ je duplicitní s § 2549a OZ. Navrhuje se vypustit § 2549a OZ a jeho obsah uvést v § 2549 OZ.

128. a 129. bod (§ 2619)

Navrhovaná změna reaguje na změny navrhované v úpravě záruky za jakost.

130. až 132. bod (§ 2629)

Změna navazuje na zúžení věcné působnosti pododdílu o koupi zboží v obchodě. S ohledem na povahu předmětu plnění se navrhuje stanovit domněnku existence vady při převzetí v délce dvou let. Dále se v odstavci 1 navrhuje sjednotit terminologii s obecnou úpravou v § 1921 a 1922 OZ.

133. bod (§ 3015)

Slovo „právní“ se v souladu s legislativními pravidly navrhuje vypustit.

134. bod (poznámka pod čarou)

Aktualizace seznamu prováděných předpisů.

K části druhé, článku IV (přechodná ustanovení)

Na právní poměry, jakož i na práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije dosavadní právní úprava.

Výjimka platí pro poskytování digitálního obsahu a služeb digitálního obsahu (čl. 24 odst. 2 směrnice 2019/770). Na plnění, k němuž dojde po účinnosti tohoto zákona, se použije nová právní úprava. To

neplatí pro ustanovení o změně digitálního obsahu (služby) a o právu postihu; ta se použijí jen smlouvy uzavřené po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Tato výjimka neplatí pro věci s digitálními vlastnostmi. V jejich případě je třeba závazek posuzovat jako celek – nová právní úprava se použije jen na kupní smlouvy uzavřené po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

K části třetí (účinnost)

Účinnost navrhované právní úpravy se navrhuje s ohledem na konec transpozičních lhůt směrnic co nejdříve, konkrétně třicátým dnem po jejím vyhlášení.

V Praze dne 13. dubna 2022

Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M. v.r.

Ing. Jozef Síkela, v.r.